

REPORT

ON A SEARCH FOR

SANSKRIT AND TAMIL MANUSCRIPTS

FOR THE YEAR

1896-97.

BY

M. SESHAGIRI SASTRI, M.A.,

CURATOR, GOVERNMENT ORIENTAL MSS. LIBRARY, AND PROFESSOR OF SANSKRIT AND
COMPARATIVE PHILOLOGY, PRESIDENCY COLLEGE, ETC., ETC.

PREPARED UNDER THE ORDERS OF THE GOVT. OF MADRAS.

सत्यमेव जयते

No. 1.

MADRAS:

PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS.

1898.



सत्यमेव जयते

REPORT.

THIS is the first number of a series of Reports to be issued by me in connection with the search and preservation of Sanskrit Manuscripts. These are prepared on the plan suggested by the excellent Reports published by Professors Peterson and Bhandarkār in the Bombay Presidency. There can, however, be no comparison between the limited work done in this Presidency and the extensive work turned out in the other Presidencies with their full grants.

The following allotments were made by the Government of India in 1869 for conducting the search of Sanskrit Manuscripts in each of the three Presidencies—Bengal, Bombay and Madras—and in Rajputana to be spent in the following manner :—

	RS.
For travelling	1,200
For transcribing manuscripts	1,000
For purchasing manuscripts	1,000
Total	3,200

2. But this large grant was withdrawn in Madras in 1886 and was transferred with the duties of the search of manuscripts to the Archæological Department, and a small grant of Rs. 600 was made for purchasing and transcribing and for contingency. No provision was, however, made for touring in search of Sanskrit

Manuscripts, and, owing to the absence of touring, no information could be obtained of the existence of rare, useful and important manuscripts in the various parts of the country and of the existence of libraries and manuscripts offered for sale. Though I have tried to overcome this difficulty at my private cost, the work done with the reduced grant of Rs. 600 must fall considerably short of what can be done with the full grant of Rs. 3,200 sanctioned by the Government of India. Since my appointment to the Curatorship in 1893, I have been annually collecting manuscripts with the reduced grant of Rs. 600 and wished to publish a full Report on the work done, once in three years. I commenced to prepare, accordingly, a Report for the years 1893-94, 1894-95 and 1895-96, but was obliged to close it with the first year only, as I was called upon to issue the Report for each year and print it immediately. In conformity to this order, I prepared a Report for the year 1896-97 and another for 1897-98, and the former has been issued from the press and is introduced now. The remaining two Reports, viz., those for 1893-94 and 1897-98, will be published as Nos. II and III of this series.

3. The total number of manuscripts acquired during the year 1896-97 is 309 (Sanskrit Manuscripts 187, Tamil 119, Telugu 2, and Canarese 1), and lists of the manuscripts arranged according to subject-matter are included in this Report. Fifty-four rare and important Sanskrit and thirty-one Tamil works are noticed in this volume with full extracts from them. Besides these, it contains extracts from other important works, both in Sanskrit and in Tamil; and these works will be noticed in the future numbers of this series.

4. In preparing such works, we have to study carefully most of the manuscripts acquired and make a good deal of research, which gives full work to myself and my assistants; and considering the shortness of the time at our disposal and the insufficiency of the help acquired, I am not quite sure whether this report cannot be improved and is quite free from the errors which may be avoided by devoting more time to the work than has already been done.

5. A noteworthy feature of these Reports is that they include the catalogues and notices of rare and important Tamil Manuscripts acquired during the search of Sanskrit Manuscripts, and these additions will, undoubtedly, enhance the usefulness of these Reports in Southern India, which possesses a vast and very ancient Tamil literature claiming as much attention on the part of Government as the literature of Sanskrit, and deserves to be explored as the latter literature has been for the last many years. For this purpose I intend to apply to Government for an annual grant of Rs. 1,619, which, I earnestly hope, will be sanctioned.

M. S.

19th August 1898.



सत्यमेव जयते

LIST OF MANUSCRIPTS ACQUIRED IN 1896-97, ARRANGED ACCORDING TO SUBJECT-MATTER.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
I.—SANSKRIT.							
i.—VĒDAS.							
(a) <i>Samhitās.</i>							
1	Yajurvedābhāṣyam (Jūā-nayaṅṅāh).	Bhaṭṭābhāṣakāra	Kāḍjan ..	Telugu ..	214	12	From Kāṇḍa I, Prāśna 5, Anuvāka 7 to 6th Prāśna, 12th Anuvāka.
2	Yajurvedābhāṣyam (Vēdārthaparakāśikā).	Sāyaṇācārya	Paper ..	Dēvanāgarī.	566	15	Up to 11th Anuvāka of the 6th Prāśna, I Kāṇḍa.
3	Do. do. ..	Do.	Do. ..	Telugu ..	176	21	In the VII Kāṇḍa up to 18th Anuvāka of 4th Prāśna.
4	Yajurvedāmantrapraśna	Kāḍjan ..	Grantha ..	48	7	
5	Sāmavedāmantrakhaṇḍa-bhāṣyam.	Sāyaṇācārya	Paper ..	Dēvanāgarī.	181	14	
6	Sāmavedāsāmhātābhāṣyam.	Bharatasvāmī	Do. ..	Telugu ..	268	18	Pūrvak.
(b) <i>Brāhmaṇas.</i>							
7	Dēvatādhyāyabrāhmaṇa-bhāṣyam.	Sāyaṇācārya ..	Paper ..	Dēvanāgarī.	26	15	

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
8	Vamsabrāhmaṇabhāṣyam.	Sāyaṇācārya	Paper ..	Dēvanāgarī.	19	15	
9	Samhitōpaniṣadbrahmaṇa- bhāṣyam.	Do	Do. ..	Do. ..	11	15	
i.—VĒDAS—cont.							
(b) Brāhmaṇas—cont.							
(c) Upaniṣads.							
10	Īśāvāsyaōpaniṣadbhāṣyatip- panam.	Śivānandayati	Kadjan ..	Grantha ..	22	6	Slightly injured.
11	Aitareyaōpaniṣadbhāṣyatip- panam.	Paper ..	Dēvanāgarī.	31	17	
12	Kāthakōpaniṣadbhāṣyatip- panam.	Śivānandayati	Kadjan ..	Grantha ..	34	6	
13	Kēnōpaniṣadbhāṣyatippa- nam.	Do.	Do. ..	Do. ..	50	6	
14	Do. do. ..	Do.	Do. ..	Do. ..	26	6	
15	Taittiryaōpaniṣad	Do. ..	Do. ..	144	5	Injured.
16	Prāśnopaniṣadbhāṣyatippa- nam.	Paper ..	Dēvanāgarī.	29	18	
17	Mundākabhāṣyatippaṇam.	Śivānandayati	Kadjan ..	Grantha ..	42	6	

(d) *Vedakakṣanas.*

18	Padakārikāratnamālā	Śāṅkarācārya	..	Paper	Dēvanāgarī.	110	16	2 Prāśnas; injured.
19	Yajuhprātīśākhya	Kadjan	Grantha ..	22	7	
20	Sāmatantrasūtrabhāṣyam..	Paper	Telugu ..	184	24	
21	Sānavēdāngānalakṣaṇam (Samjñāprakaraṇam).	Do.	Do.	51	21	2 Prāśnas.

(e) *Srauta.*

22	Istihautram	Kadjan	Grantha ..	22	6	
----	-------------	-------	----	--------	------------	----	---	--

(f) *Grhya.*

23	Āpastambagrhyasūtram	Āpastamba	..	Kadjan	Grantha ..	28	7	Incomplete.
24	Jaiminigrhyasūtram	Jaimini	..	Paper	Dēvanāgarī.	48	15	
25	Jaininigrhyasūtrakārikā	Balāguibōri	..	Do.	Do.	25	16	
26	Dvāhyānagrhyaparīṣiṭ- tanu.	Do.	Do.	96	14	

ii.—*VYĀKARAṆA (GRAMMAR).*

27	Gaṇapāṭhaḥ	Pāṇini	..	Kadjan	Telugu	42	7	From अच् सन्धि to
28	Prakriyākaumudī	Rāmacandraśārya	..	Do.	Do.	174	7	कृदन्त.

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
ii.—VYĀKARAṆA (GRAMMAR)—cont.							
29	Śabdakaustubhaḥ	Bhaṭṭōjīdīkṣita ..	Kadjan ..	Telugu ..	48	7	1 Ahnika in I Adhyaya.
30	Siddhāntakaumudivyākhyā.	Do.	Do.	98	7	Incomplete.
31	Siddhāntakaumudivyākhyā (Praudhamaṅoramā).	Bhaṭṭōjīdīkṣita ..	Do.	Do.	110	7	Up to Ajantapullinga.
32	Siddhāntakaumudivyākhyā (Bākamaṅoramā).	Vāsudēva ..	Paper ..	Dēvanāgarī.	104	13	Up to अच् सन्धि.
33	Siddhāntakaumudivyākhyā (Laghusa bdēndusōkhara).	Nāgēsabhāṭṭa ..	Kadjan ..	Telugu ..	100	7	Only कुट्टैरिक्- प्रकरणम्.
34	Do. do. ..	Do ..	Paper ..	Dēvanāgarī.	244	18	Uttarardha.
iii.—NICHANṬU.							
35	Anēkārthamañjarī	Paper ..	Dēvanāgarī.	16	11	2nd and 3rd chapters; injured.
36	Amarakōśapadavivṛtiḥ ..	Vaṅgalīngayyasūri ..	Kadjan ..	Telugu ..	292	9	I Kānda and up to Vaiśya Varga in II Kānda.

iv.—KĀVYA (POETRY).

(a) Ādikāvya.

37	Rāmāyaṇam (Sundara- kāṇḍa).	Valmiki	..	Kadjan ..	Grantha ..	279	12
38	Rāmāyaṇamīrtakatakāṭikā.	Paper ..	Telugu ..	43	32
							26 sargas.

(b) Kāvya.

39	Udārarāghavam	Kavimalla Mallayāya.	Kadjan ..	Telugu ..	62	9	Up to 14th śloka of 8th sarga.
40	Udārarāghavavyākhyā (Pradyōtinī).	Caundīpandita	.. Do. ..	Do. ..	56	8	2 sargas.
41	Campubhāratam	Anantabhaṭṭa	.. Do. ..	Do. ..	146	8	
42	Nāthamuni vijayacampuh ..	Rāmānujadāsa	.. Paper ..	Do. ..	59	30	4 Ullāsas.
43	Bānāsura vijayacampuh ..	Vēnkaṭācārya	.. Do. ..	Do. ..	78	7	

(c) Nītikāvya.

44	Bhallaśāstakam	Bhallaṭa	..	Paper ..	Dēvanāgarī.	52	13
----	----------------------	----------	----	----------	-------------	----	----

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
V.—RŪPAKA (DRAMA).							
45	Candrakalākalyānam	..	Kadjan ..	Telugu ..	90	6	Torn at the ends.
46	Dhanāñjayavijayavyāyogaḥ.	..	Paper ..	Dēvanāgarī ..	22	9	
47	Nārāyaṇavilāsaḥ	..	Do. ..	Telugu ..	19	17	
48	Prahasanam	..	Do. ..	Grantha ..	62	10	
49	Rasikajānaraśālabhānaḥ.	..	Kadjan ..	Telugu ..	35	7	
50	Lakṣmīsvayamvaraḥ	..	Paper ..	Do. ..	60	16	2 to 3 Ankas.
VI.—ALANKĀRA (RHETORIC).							
51	Alāṅkāraakustubhaḥ	..	Kadjan ..	Telugu ..	70	8	
52	Alāṅkāraprakaraṇam	..	Do. ..	Do. ..	203	13	
53	Alāṅkāreṇḍusekharaḥ (Lakṣṇamālikāvākyākhya).	..	Do. ..	Do. ..	125	8	Up to Uprēkṣa.
54	Nāñjarājayasōbhāsanam	..	Do. ..	Grantha ..	354	11	
55	Bhāgavatasāhityamañjūṣā.	..	Paper ..	Do. ..	96	22	Injured.
56	Rasārnavaśudhākarāḥ	..	Kadjan ..	Telugu ..	236	8	3 Adhyāyas in Part II.
57	Vātsyāyanasātram	..	Paper ..	Grantha ..	10	25	

vii.—NṚṢYA.

58	Sahasravādah	Paper ..	Telugu ..	164	22
----	----------------------	----------	-----------	-----	----

viii.—MĪMĀṂSĀ.

59	Śāstradīpikā	Pārthasarathimīśra ..	Kadjan ..	Grantha ..	290	14	6 Adhyāyas; injured.
----	----------------------	-----------------------	-----------	------------	-----	----	----------------------

ix.—VĒDĀNTA.

(a) *Advaitavedānta.*

60	Jñānavāsisṭhasaptaśati	Paper ..	Telugu ..	173	24	
61	Brahmasūtrōpanyaśah ..	Rāmésabharati ..	Do. ..	Do. ..	290	20	
62	Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā (Bhāṣyaratnoprabhā).	Gōvindānanda ..	Do. ..	Do. ..	262	20	3, 4 Adhyāyas.
63	Bhagavadgītābhāṣyam ..	Śaṅkarācārya ..	Do. ..	Grantha ..	109	25	13 Adhyāyas.

(b) *Vaiśiṣṭhācāritavedānta.*

64	Bhagavadgītābhāṣyam ..	Rāmānujācārya ..	Kadjan ..	Telugu ..	188	8	
65	Sṛīgūṇaratnakōśah ..	Parāśaraḥṭṭha ..	Do. ..	Do. ..	9	6	

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages, Lines.	Remarks.
66	Nirōdhakṣaṇam	Puṣṭipravartakācārya.	Paper	Grantha	2	
67	Paratativavilāsah	Kṛṣṇatīrtha	Do.	Do.	73	
68	Paratattvāñjanam	Muralīdharadāsa	Do.	Do.	91	
69	Puṣṭipravāhamaryādā	Vallabhācārya	Do.	Do.	2	
70	Puṣṭipravāhamaryādā- vṛttih.	Viṭṭhalācārya	Do.	Do.	39	
71	Prēmaḥbhaktirasāyanam	Do.	Do.	Do.	27	
72	Prēmāmūrtarasāyanam	Do.	Do.	Do.	3	
73	Bālabōdhaḥ	Vallabhācārya	Do.	Do.	2	
74	Brahmasūtraḥbhāṣyam	Do.	Do.	Do.	1,346	
75	Bhaktiśūntāmanih.	Muralīdharadāsa	Do.	Do.	29	
76	Bhaktisūtram (with com- mentary).	Sāṅḍilya Muralīdharadāsa.	Do.	Do.	63	
77	Bhaktiḥamsah	Viṭṭhalācārya	Do.	Do.	14	
78	Bhaktihētunirṇaya	Do.	Do.	Do.	14	
79	Bhaktihētunirṇayavivṛttih.	Raghunātha	Do.	Do.	38	
80	Bhagavanannāmadarpanah.	Muralīdharadāsa	Do.	Grantha	50	
81	Bhagavanannāmaṅgaḥbhavam.	Do.	Do.	Do.	63	
82	Vivēkadhairyaśrayanam	Vallabhācārya	Do.	Do.	1	
83	Sampradāyakuladīpikā	Gadācārya	Do.	Do.	63	
84	Suvarṇasūtram (Vidvan- maṇḍana, uktivyākhyā).	Puruṣōttama	Do.	Do.	148	Incomplete.

ix.—VEDĀNTA—cont.

(c) Bhaktivēdānta.

85	Sēvākalpataru	Muralidharadāsa	Do. ..	Do. ..	42	7
86	Sēvāpālam	Vallabhācārya	Do. ..	Do. ..	1	25

x.—DHARMA.

87	Aghapañc-śaṣṭiḥ commentary.)	Viṣṇinātha Rāmacandrabūcha.	Kaḍḍā ..	Grantha ..	80	9	Only 56 stanzas; injured.
88	Dravyasuddhidīpikā ..	Puruṣōttama ..	Paper ..	Do. ..	144	10	
89	Vaidyanāthasaṅgrahaḥ	Kaḍḍān ..	Do. ..	23	10	Incomplete; injured.
90	Sannyāsānirṇayaḥ ..	Vallabhācārya ..	Paper ..	Do. ..	3	25	
91	Smṛtisārasaṅgrahaḥ ..	Puruṣōttamānanda- sarasvatī.	Do. ..	Telugu ..	74	22	

xi.—PRAJOGA.

92	Āpastambāpūrvaprayōgaḥ.	Kaḍḍān ..	Grantha ..	78	6	Injured.
93	Urāhyāyānapūrvāparapra- yōgaḥ.	Paper ..	Telugu ..	132	18	
94	Prayōgeratnam (Āśvalā- yana).	Bhāttanārāyaṇa ..	Do. ..	Dēvanāgarī.	286	12	
95	Bōdhāyanapūrvaprayōgaḥ.	Kaḍḍān ..	Grantha ..	18	6	Injured.
96	Brahmayajñāḥ (Yājñsa)	Do. ..	Telugu ..	9	6	

xii (a).—STŌTRA.

97	Ācāryanāmāvaliḥ	Harirāya	Paper ..	Grantha ..	3	25
98	Ātmanivēdanam	Sanatkumāra	Do. ..	Do. ..	1	25

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
99	Antahkarana-prabōdhaḥ	Vallabhācārya	Paper	Grantha	1	25	
100	Arādhana-stōtram	Raghunātha	Do.	Do.	1	25	
101	Ālavandā-stōtram	Ālavaudar	Kaḍjan	Telugu	5	6	
102	Aṣṭa-lōkivākyābhyaṅga	Vaiṣṇavādāsa	Do.	Do.	24	7	
103	Gadyatrayam	Ramānujācārya	Paper	Grantha	22	14	
104	Gīrdhārya-stakam	Raghunātha	Do.	Do.	1	25	
105	Gōvardhanāryā	Gōvardhana	Do.	Dēvanāgarī.	30	8	204 stanzas.
106	Gauridāsakam	Kaḍjan	Grantha	2	5	Slightly injured.
107	Caṅṣṭlōki	Vitthalanātha	Paper	Do.	1	25	
108	Ceranacihnavarṇanā	Haridāsa	Do.	Do.	4	25	
109	Janmavāiphalāṣṭakam	Do.	Do.	Do.	1	25	
110	Jalabhēdā-stōtram	Vallabhācārya	Do.	Do.	2	25	
111	Jalabhēdā-stōtraṭikā	Kalyāṇarāya	Do.	Do.	28	25	
112	Dakṣiṇāmūrtimānasapūjā.	Kaḍjan	Do.	1	6	Injured.
113	Ukṣēṣāmūrti-ya-stakam	Do.	Do.	4	5	Do.
114	Dāsabhāvā-stakam	Haridāsa	Paper	Do.	1	25	
115	Dairya-stakam	Do.	Do.	Do.	1	22	Two copies.
116	Nandasūnva-stakam	Vallabhācārya	Do.	Do.	1	25	
117	Navagraha-stōtram	Kaḍjan	Do.	3	5	Slightly injured.
118	Navanītapriyā-ṣṭakam	Haridāsa	Paper	Do.	1	25	
119	Pañcākṣara-stōtram	Do.	Do.	Do.	1	25	
120	Paribhāṣā-ṣṭakam	Vallabhācārya	Do.	Do.	1	25	

xii (a).—STŌTRA—cont.

121	Puruṣōttamasahasranāmāni	Do.	..	Do.	..	22	25	
122	Bhujāṅga-prayāśāṣṭakam	Do.	..	Do.	..	1	26	
123	Maṅgalāṣṭakam	Haridāsa	..	Do.	..	1	25	
124	Mānasa-pīṭhā	Kādjan	..	2	5	
125	Mārkaṇḍeyaśivasūtram	Do.	..	3	5	Slightly injured.
126	Mukhya-saktisūtra	Paper	..	1	25	Do.
127	Yamunānāmāvalīḥ	Do.	..	1	25	
128	Yamunāvijñaptiḥ	Do.	..	1	25	
129	Rāghavaṣṭakam	Kādjan	..	2	5	Slightly injured.
130	Rādhāsūtram	Paper	..	1	25	
131	Vallabhabhāvaṣṭakam	Haridāsa	..	Do.	..	1	25	
132	Vallabhasaraṅgaṣṭakam	Do.	..	Do.	..	1	25	
133	Vallabhācāryacintanapra- kārah.	Do.	..	Do.	..	2	25	
134	Vallabhācāryasūtram	Do.	..	Do.	..	1	25	
135	Vallabhācāryaṣṭakam	Do.	..	Do.	..	1	25	
136	Vallabhāṣṭakam	Viṭṭhalēvara.	..	Do.	..	2	25	
137	Vaibhava-prakāśikā	Srinivāsācārya	..	Kādjan	..	24	6	
138	Viṭṭhalēśōṣṭakam	Haridāsa	..	Paper	..	1	25	
139	Viṭṭhalēsvacintanapra- kārah.	Do.	..	2	25	
140	Viṭṭhalēsvaraśōṭṭarasātam.	Mahādēva	..	Do.	..	3	25	
141	Viṣṇuvaibhavam	Do.	..	28	14	Incomplete.
142	Viṣṇusatanāmāvalīḥ	Do.	..	1	25	
143	Viṣṇudrisṭam	Rāghunātharāya	..	Kādjan	..	6	9	
144	Saraṅgaṣṭakam	Haridāsa	..	Paper	..	1	25	
145	Sivaṅkaṅkaṣṭakam	Kādjan	..	4	5	Slightly injured.
146	Sivasūtram	Patañjali	..	Do.	..	3	5	
147	Srināthāṣṭakam	Vallabhācārya	..	Paper	..	1	22	
148	Srimadaṣṭakam	Haridāsa	..	Do.	..	1	22	

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
xii (a).—ŚrōTRA—cont.							
149	Śrīraṅgarājastavaḥ	Kadjan ..	Telugu ..	17	6	
150	Śrīvijñāpīḥ	Paper ..	Grantha ..	1	25	
151	Śarvōttamasōtram	Do. ..	Do. ..	1	28	
152	Siddhāntaḥ	Do. ..	Do. ..	1	25	
153	Sudāśanasatakam	Haridāsa ..	Kadjan ..	Do. ..	12	8	
154	Saundaryalaharivākyā (Sūbhāvīdyōhīnī).	Kūranārāyaṇa .. Pravaraṣeṇa ..	Paper ..	Dēvanāgarī.	248	11	
155	Smaraṇaṣṭakam	Haridāsa ..	Do. ..	Grantha ..	1	22	
156	Svāminīprāthana	Do. ..	Do. ..	Do. ..	1	20	
157	Svāmiyūgalaṣṭakam	Do. ..	Do. ..	1	25	
158	Harivamsādhyāna	Do. ..	Do. ..	26	14	Incomplete.
xii (b).—PŪJA, MANTRA AND ĀGAMA.							
159	Kriyāpradīpaḥ	Paper ..	Telugu ..	147	14	Incomplete.
160	Mantrasāstram	Kadjan ..	Do. ..	150	6	Injured, incomplete.
161	Dēvatārcanaśāstram	Paper ..	Grantha ..	16	6	
162	Svacchanda-paddhatīḥ	Madhusūdanatīrtha ..	Do. ..	Dēvanāgarī.	86	8	Injured.

xiii.—PURĀNA.

163	Gōvardhana-irimbhātmyam	Paper	Devanāgarī.	50	9	11 Adhyāyas.
164	Tattvadīpanibandhanam ..	Vallabha and Viṭṭhala.	Do.	Grantha ..	554	12	4 Skandhas and 5th incomplete.
165	Tattvadīpanaprakāśāvarana- bhāṅga.	Pitāmbara ..	Do.	Do.	296	14	
166	Nirōdhavivṛtivyākhyā	Do.	Do.	156	11	7 Adhyāyas in the beginning of 10th Skandha.
167	Do.	Do.	Do.	4	25	Incomplete.
168	Bhāgavatam ..	Vyāsa ..	Kadjan ..	Telugu	35	6	82, 63, 64, 38 to 44 Adhyāyas in 10th Skandha.
169	Bhāgavatamāhātmyam	Paper	Grantha	143	12	
170	Bhāgavatavyākhyā ..	Vivarāghava ..	Do.	Do.	54	14	Incomplete.
171	Bhāgavatavyākhyā (Subō- dhinī).	Vallabhadīpita ..	Do.	Do.	842	12	1st Skandha.
172	Bhāgavatavyākhyā (Subō- dhinī).	Do.	Do.	Do.	208	14	12 to 20 Adhyāyas in the first part of 10th Skandha.
173	Bhāgavatavyākhyā (Subō- dhinī).	Do.	Do.	Do.	610	10	9 to 35 Adhyāyas of latter part of 10th Skandha.
174	Bhāgavatāsubōdhinivya- khyā.	Balakṛṣṇalālabhāṭṭa ..	Do.	Do.	142	12	Janmaprakāraṇa.
175	Bhārgavapurānam ..	Vyāsa ..	Do.	Telugu	220	16	Incomplete; 40 Adhyāyas in the latter part of 10th Skandha.
176	Yādavagīrīmāhātmyam	Kadjan ..	Do.	78	8	12 Adhyāyas.
177	Viṣṇupurānam ..	Vyāsa ..	Do.	Do.	248	11	

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
xiii.—PURANA—cont.							
178	Viṣṇusarvōttamam	Kadjan ..	Telugu ..	14	6	14 to 17 Adhyāyas.
179	Śaṅkṣepahāśyamaḥātmy- am.	Do. ..	Grantha ..	40	6	
180	Satyakṣētramāhātmyam	Do. ..	Do. ..	64	8	
xiv.—CAHITA (HISTORY).							
181	Vallabhācāryacaritram ..	Muralīcharadāsa ..	Paper ..	Grantha ..	38	15	
182	Vikramasēnacaritrau	Do. ..	Dēvanāgarī.	33	9	Incomplete.
xv.—VAIDYA (MEDICINE).							
183	Carakasamhitā ..	Caraka ..	Kadjan ..	Telugu ..	44	7	Incomplete.
184	Prasṅōttararatnamālā ..	Śrīśailanātha ..	Do. ..	Do. ..	78	7	
185	Sadvaidyājivanam ..	Lōlambārāja ..	Do. ..	Do. ..	47	7	
xvi.—JYAUṬĪṢA (ASTROLOGY).							
186	Sarvārthacintāmañih ..	Vēṅkaṭēṣa ..	Kadjan ..	Grantha ..	364	6	14 Adhyāyas; in- jured.

xvii.—Music, &c.

187	Nṛttatālakapūrtanam (with Telugu commentary).	Sārngadōva	Paper ..	Telugu ..	66	21
-----	---	------------------	----------	-----------	----	----

II.—TAMIL.

i.—GRAMMAR.

188	Agapporuṭṭaḷakkam (with commentary).	Nāṅkavirājanambi ..	Paper ..	Tamil ..	265	24
189	Ilakkaṇaṭṭaḷakkam (with commentary).	Vaidyanathanāvalar ..	Kaḍjan ..	Do. ..	812	10
190	Toḷgāppiyam (Etymology, Ilampūraṇaturai).	{ Toḷgāppiyar .. } { Ilampūraṇar .. }	{ Paper. .. } { Paper. .. }	{ Do. .. } { Do. .. }	228	25
191	Nannūl (with Viruttīyurai).	{ Pavanandimuniyar .. } { Saṅkaraṇamacciavā- vappulāvar .. }	{ Kaḍjan. .. } { Paper. .. }	{ Do. .. } { Do. .. }	174	7 Incomplete.
192	Virasōḷiyam (with commentary).	{ Buddhamitranār .. } { Pēruṇḍēvanār .. }	{ Paper. .. } { Paper. .. }	{ Do. .. } { Do. .. }	290	25

ii.—PROSE.

193	Yāpparuṅgalakkāriḡai ..	Amṛtasāgarar ..	Kaḍjan ..	Tamil ..	14	7
194	Yāpparuṅgalakkāriḡai (with commentary).	{ Amṛtasāgarar .. } { Guṇasāgarar .. }	{ Do. .. } { Do. .. }	{ Do. .. } { Do. .. }	307	9

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter — continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
iii.—NICHANĀṬU.							
195	Aruṇoporulākaṇigaṇḍu.	Śivappirakāṣan	Kadjan ..	Tamil	355	7	
196	Divākaram	Sēndan	Do. ..	Do.	388	8	
197	Paṇḍirāvadnigaṇḍu (with commentary).	Maṇḍalapuruṣan ..	Do. ..	Do.	330	7	
iv.—ALĀṆKĀRĀŚĀSTRĀ.							
198	Dāṇḍiyalaṅkāram (with commentary).	Dāṇḍi	Paper ..	Tamil ..	220	25	
v.—POETRY.							
199	Udayanakumārakavyam	Paper ..	Tamil	71	25	
200	Aiṅḍurunūru	5 authors	Do. ..	Do.	46	24	
201	Kallāḍam (with commentary).	{ Kallāḍar Mayiṇḍerumperumāi- pillai.	Do. ..	Do.	120	25	
202	Jivakacintāmaṇi	Tiruttakkāḍēvar ..	Kadjan ..	Do.	119	9	1 to 3 Lambakas.

203	Tiraimālainūrirambadu (with commentary).	Kaṇimēdaviyār ..	Paper ..	Lo.	..	71	25
204	Nalavenba (with prose) ..	Pugalēndippulavar ..	Do. ..	Do.	..	126	25
205	Do. do. ..	Do. ..	Kadjan ..	Do.	..	207	6
206	Narūṇaiṇāṇṇu	Paper ..	Do.	..	300	15
207	Naiḍadam ..	Ativaramaṇḍiyan.	Kadjan ..	Do.	..	294	7
208	Pandanadādi ..	Auvalyār ..	Paper ..	Do.	..	21	25
vi.—ANTHOLOGY.							
209	Niṭisāram (with comment- ary).	Paper ..	Tamil	..	37	25
210	Niṭṭirattu (Arattuppāl)	Do. ..	Do.	..	320	25
vii.—ETHICAL AND DIDACTIC POETRY.							
211	Ācārakōvai (with com- mentary).	Mulli ..	Paper ..	Tamil	..	34	25
212	Ācārakōvai (with com- mentary).	Do. ..	Kadjan ..	Do.	..	63	9
213	Āṭṭiṇḍi (with comment- ary).	Auvalyār ..	Do. ..	Do.	..	71	7
214	Trikadugam (with com- mentary).	Nallāḍanār ..	Do. ..	Do.	..	83	8
215	Tirukkural (with comment- ary).	Tiruvaiḷuvar ..	Do. ..	Do.	..	411	5

List of Manuscripts acquired in 1886-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
vii.—ETHICAL AND DRAMATIC POETRY— <i>cont.</i>							
216	Tirukkoral (with commentary).	Tiruvallavar ..	Paper ..	Tamil	338	25	
217	Nālaḍiyār (with commentary).	Śaṃsapaṇṇuṅṅar ..	Kadjan ..	Do.	286	7	
218	Nālaḍiyār (with an old commentary).	{ Do. .. Padumṅar ..	{ Paper	{ Do. .. Do.	208	25	
219	Nālaḍiyār (with Padavura).	Śaṃsapaṇṇuṅṅar ..	Kadjan ..	Do.	292	5	
220	Nālaḍiyār (with commentary).	Do. ..	Do. ..	Do.	292	5	
221	Nīṅṅerivilakkam (with commentary).	Kumaraguruṅṅar- svāmigaḷ.	Do. ..	Do.	84	8	
222	Nīṅṅvenbā (with commentary).	Po. ..	Do.	47	7	
viii.—UḶARMA.							
223	Aruṅṅalacceppu	Kadjan ..	Tamil	21	9	
224	Sūtakaviḍi	Do. ..	Do.	53	7	

ix (a) — Iṭṭāṣa.

225	Rāmāyanakīrttanai ..	Aruṇācalakkavīrāyār.	Kadjan ..	Tamil ..	1057	7	Incomplete.
-----	----------------------	----------------------	-----------	----------	------	---	-------------

ix (b). — Purāṇa.

226	Aruṇācalapurāṇam (with commentary).	Ellappanāvalar ..	Kadjan ..	Tamil ..	522	8	
227	Aruṇācalapurāṇam (with commentary).	Do. ..	Do. ..	Do. ..	417	7	
228	Upadēsakāṇḍam ..	Ṇānavarōdayapāṇḍa- ram.	Do. ..	Do. ..	523	8	
229	Kandapurāṇākīrttanai ..	Do. ..	Do. ..	Do. ..	405	9	
230	Kāṇḍakkalivenbā ..	Do. ..	Do. ..	Do. ..	71	9	
231	Kāṇḍaccurukkam ..	Do. ..	Do. ..	Do. ..	286	8	
232	Kūṛṇapurāṇam ..	Ativirarāmapāṇḍiyan.	Do. ..	Do. ..	430	7	Incomplete.
233	Kōyirpurāṇam ..	Umāpatāśivācāryar ..	Do. ..	Do. ..	148	6	
234	Cīdambarapurāṇam ..	Do. ..	Do. ..	Do. ..	296	7	
235	Tiruvīlayāḍarpurāṇam ..	Paraijōtinunivar ..	Do. ..	Do. ..	620	10	
236	Do. ..	Do. ..	Do. ..	Do. ..	620	10	
237	Bhāratam (Kaḷappali- ccurukkam with com- mentary).	Villiputtūr ..	Do. ..	Do. ..	31	7	
238	Piramōtirakāṇḍam ..	Varatuṅgarāman ..	Do. ..	Do. ..	312	8	
239	Do. ..	Do. ..	Do. ..	Do. ..	340	9	
240	Periyapurāṇam ..	Śēkūḷar ..	Do. ..	Do. ..	186	10	Incomplete.
241	Vāḍavūrpurāṇam (with commentary).	Kaḍavulimāmunivar ..	Do. ..	Do. ..	610	6	

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter — continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
242	Viruddhacalapurāṇam ..	Jñānakūttasvāmigaḷ.	Kadjan ..	Tamil	416	7	
243	Sānandaganēśapurāṇam	Do. ..	Do.	176	8	
ix (b).—PURĀṆA—cont.							
X.—VĒDĀNTA.							
244	Aññaiivadaiṅṅarāni ..	Tattuvarāyar ..	Kadjan ..	Tamil	112	7	
245	Attuvidavēdāntakkaṭṭalai.	Do. ..	Do.	36	8	
246	Ariṅānandasītiyār	Do. ..	Do.	142	6	
247	Oḷivilōḷukkam	Do. ..	Do.	60	8	
248	Kalimaḍal	Do. ..	Do.	20	8	
249	Kurundiṅṅatu	Do. ..	Do.	400	8	
250	Sāsivannabōdam	Do. ..	Do.	22	7	
251	Sāsivannabōdam .. (with commentary).	Do. ..	Do.	62	8	
252	Śilēḷaiyulā ..	Tattuvarāyar ..	Do. ..	Do.	51	9	
253	Sivāññasītiyār (Parapāka- kam with commentary).	Arunandi ..	Do. ..	Do.	685	9	
254	Śivāññadīṅṅam	Do. ..	Do.	150	9	
255	Śivāññabōdam ..	Meykkaṇḍēvar ..	Do. ..	Do.	178	7	

256	Sivānānabōdaccūttirakkaruttu.	Do. ..	Do.	..	3	7
257	Sivānānabōdaccūrānaik-kottu.	Do. ..	Do.	..	3	7
258	Sivappirakāsam (with commentary).	Do. ..	Do.	..	352	8
259	Sivappirakāsamūlakkaruttu.	Do. ..	Do.	..	12	10
260	Sivappirakāsatukkuvirut-tiyurai.	Do. ..	Do.	..	352	8
261	Sivānandabōdam ..	Do. ..	Do.	..	4	8
262	Sivānandamālai ..	Do. ..	Do.	..	130	7
263	Do.	Do. ..	Do.	..	92	9
264	Śrutisāravilakkam ..	Do. ..	Do.	..	24	8
265	Sorūpānandavupaniḍadam (with commentary).	Do. ..	Do.	..	48	8
266	Nānappulambal and Am-mānai.	Do. ..	Do.	..	10	9
267	Nānappaingīli ..	Do. ..	Do.	..	9	8
268	Nānavāṣittatīrat̃tu ..	Do. ..	Do.	..	280	7
269	Nānavinōdakalambagam.	Do. ..	Do.	..	41	9
270	Tattuvārayarāstīram ..	Do. ..	Do.	..	200	9
271	Tattuvāmirutakkattalai ..	Do. ..	Do.	..	38	8
272	Tattuvāmirutam ..	Do. ..	Do.	..	38	8
273	Tāyumānasvāmgalpirā-pandam.	Do. ..	Do.	..	309	8
274	Tāyumānasvāmgalpōḍal ..	Do. ..	Do.	..	116	8
275	Tiruccirambalanāḍikkat-talai.	Do. ..	Do.	..	29	9
276	Tungalārubōdakattalai ..	Do. ..	Do.	..	37	8

55 leaves wanting; incomplete.

Incomplete.

Incomplete.

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
x. — VĒDĀNTA — cont.							
277	Dēvikābhāram (with commentary).	Kādjān ..	Tamil	116	9	
278	Nāmanimālai	Do. ..	Do.	29	8	
279	Pāgavarukūtaikāttu	Do. ..	Do.	14	9	
280	Mahāvākkaiyam (with commentary).	Do. ..	Do.	276	10	
281	Mahāvākkaiyadēśakāriyam.	Do. ..	Do.	20	7	
282	Mahāvākkaiyadēśakāriyakkaṭṭalai.	Do. ..	Do.	6	9	
283	Vēdāntavuraippaṭṭikaṭṭalai.	Do. ..	Do.	54	9	
284	Vairāgyadiyam (with commentary).	Śāntalingadēśikar ..	Do. ..	Do.	182	7	
xi. — STŪTRA, RELIGIOUS HYMNS, &c.							
285	Irāgarvarpillaittami ..	Kuṇḍalai Mudaliyār.	Kādjān ..	Tamil	85	6	Incomplete.
286	Kaccayappasvāmigaṭṭot-tiram.	Do. ..	Do.	6	8	
287	Kacciyappadēśikanneṅju-vidutūdu.	Do. ..	Do.	86	8	
288	Siddharandādi (with commentary).	Do. ..	Do.	40	7	

289	Tirukkaḷukkuṇṛamālai ..	Andhaka Kavi Virarā- gava Mudaliyar.	Do. ..	Do.	..	41	6
290	Tiruttanikaicittiranaṭa- nappadikam.	Do. ..	Do.	..	10	5
291	Tiruppōrccandimārai ..	Cidambarasvāmigaḷ	Do. ..	Do.	..	301	6
292	Tiruvācakan ..	Mānikkavācākar	Do. ..	Do.	..	213	8
293	Tiruvāymoḷi ..	Safakōpar	Do. ..	Do.	..	200	7
294	Nambiyāṇṛamabīru- vandādi.	Nambiyāṇṛamambi ..	Do. ..	Do.	..	34	7
295	Nellaiḷkkuṇṛasāmītōtū- raṇ.	Do. ..	Do.	..	10	7
296	Paṭṭapaṭṭārpādal ..	Paṭṭapaṭṭār	Do. ..	Do.	..	42	6
297	Paḷaiṇagarviruttam	Do. ..	Do.	..	10	6
298	Periyatirumōḷi ..	Tirumāṅgaṇaman	Do. ..	Do.	..	216	8
299	Mummaṇikkōvai ..	Paṭṭaṭṭār	Do. ..	Do.	..	17	10

With tune and time.

Incomplete.

xii.—MEDICINE.

300	Danvantarikalaiṇam ..	Danvantarināyanār ..	Kadjan ..	Tamil	..	256	6
301	Bogaṇāyanār Eḷuṇūru ..	Bogaṇāyanār	Do. ..	Do.	..	94	9

xiii.—ASTROLOGY.

302	Uḷlamuḍaiyan	Kadjan ..	Tamil	..	251	7
303	Girahaspuṭam	Do. ..	Do.	..	85	7
304	Cātakāḷaṅkāram	Do. ..	Do.	..	98	7
305	Siṇēṇḍiramālai	Do. ..	Do.	..	212	7
306	Tāṇḍavamālai (with com- mentary).	Appāvaiyar ..	Do. ..	Do.	..	50	6

Incomplete.
Do.

List of Manuscripts acquired in 1896-97, arranged according to subject-matter—continued.

No.	Name of the manuscript.	Name of the author.	Substance.	Character.	Pages.	Lines.	Remarks.
III.—TELUGU.							
i.—NĪRI.							
307	Sakalanīkathānāmanu.	Errayyakavi ..	Paper ..	Telugu ..	58	24	4th and 5th Asvāsas.
ii.—CARITRA.							
308	Bhōjarājyamu ..	Anantakavi ..	Paper ..	Telugu ..	82	24	6th and 7th Adhyāyas.
IV.—KANARESE.							
ITIBĀSA.							
309	Bhāratavu	Kadjan ..	Kanarese ..	400	8	Incom plete; injured.

NOTICES
OF
SANSKRIT AND TAMIL MANUSCRIPTS.

SANSKRIT MANUSCRIPTS.

CLASS I.—VEDAS.

SAMHITĀS, BRĀHMAṆAS, UPANIṢADS, VĒDALAKṢAṆAS AND
ŚRAUTA AND GRHYA SŪTRAS.

1. *Sāmavedabhāṣyam*.—A commentary on the Sāma Vēda by Bharatasvāmi, the son of Nārāyaṇa and Yajñadā who lived at Srīraṅgam. He wrote the commentary under the patronage of Rāma, a king of the Hōsala family, who, according to Burnell,* ruled about the end of the thirteenth century. This manuscript begins with the following two stanzas which do not occur in a manuscript of the work found in the Palace Library of Tanjore :—

1. शुक्लाम्बरधरं, etc., the well-known stanza.
2. भारद्वाजान्वयोद्भूतान्यतीन्द्राङ्गचञ्जषट्पदान् ।
श्रीशपादैकनिरस्तान् आचार्यानाश्रये सदा ॥

The manuscript ends with the Mahānāmni saman.

2. *Sāmavedamantrabhāṣyam*.—This is a commentary on the Mantra portion of the Upaniṣad Brāhmaṇā, by the well-known Sayanaçārya. It is said in the beginning that, at the request of the king Bukka, Sayana commented upon the Rig Vēda, Yajur Vēda, and the Samhitā portion of the Sāma Vēda, and that he then proceeded to comment on the Brāhmaṇas of the Sāma Vēda. The following Brāhmaṇas of the Vēda are mentioned :— †

- | | |
|--------------------------|-----------------------------|
| 1. Prauḍha Brāhmaṇā. | 5. Dōvatādhyāya Brāhmaṇa. |
| 2. Ṣaḍviṃśa ,, | 6. Upaniṣad ,, |
| 3. Sāmavidhāna ,, | 7. Samhitōpaniṣad ,, |
| 4. Ārṣeya ,, | 8. Varṣā ,, |

* Catalogue of the Palace Library, Tanjore.

† Vide the Extracts.

3. *Padakārikāratnamālā*—written by a person who says in the preface that his name is Śāṅkarācārya and that he is acquainted with all the Śāstras, devoted to the study of the Vēdas and religious ceremonies, and well-versed in all the Vēdas and Mantras, and that he treats in this work of the members of words, visargas, anusvāras, vēstānas and words ending with the letter *n*, which are contained in each Mantra of the White Yajur Vēda.

4. *Sāmatantrasūtrabhāṣya* is a commentary on the Sāmatantra, a phonetic treatise on the Sāma Vēda. It is divided into thirteen prapāthakas. The author's name is not mentioned.

5. *Sāmarēdagānalakṣana*.—A work containing rules for chanting the hymns of the Sāma Vēda. The author's name is not mentioned. The manuscript ends with the second prapāthaka in the Saṁjñā prakaraṇa.

6. *Praśnōpaniṣadbhāṣya Tippanī*.—A commentary on the Bhāṣya of Śāṅkarācārya on the Praśnōpaniṣad of the Atharva Vēda. The author of the work is not mentioned.

7. *Aitarōyōpaniṣadbhāṣya Tippanī*.—A commentary on the Bhāṣya of Śāṅkarācārya on the Aitarōyōpaniṣad. The author of the work is Mādhavācārya, though the colophon at the end runs as इति साधारणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे, etc. The word साधारणाचार्य is a mistake for सायणाचार्य.

8. *Jaiminigrhyasūtra*.—The manuscript of this work was discovered in Trichinopoly and a transcript was made at the library. I obtained a commentary on the sūtra in 1893-94 and described it in the Special Report on the Manuscripts collected during the year, which is in the press. The Brāhmins who follow this sūtra are not so numerous as the followers of the Drāhyāyaṇa and other Gr̥hyasūtras belonging to the Sāma Vēda. It is divided into two praśnas—the first consisting of 25, and the second 9, khaṇḍas. Under the Upākarma ceremony the following R̥ṣis of the Sāma Vēda are referred to:—

- | | |
|----------------|--------------------|
| 1. Jaimini. | 8. Gaurgalava. |
| 2. Talavakāra. | 9. Bhagavata. |
| 3. Sātyamugri. | 10. Aupamanya. |
| 4. Raṇāyani. | 11. Gargyasavarni. |
| 5. Durvāsas. | 12. Vārsugaṇya. |
| 6. Bhāguri. | 13. Daivantya. |
| 7. Gauruṇḍi. | |

There is a reference also to a Gautama, son of Aruṇa, as इति हस्माहारुणिगौतमः in khaṇḍa 20.

9. There is a metrical commentary of the Gṛhyasūtra under the designation of *Jaiminiḡṛhyasūtrakārikā* which was written by Balāgnihōtrin, a disciple of Venkātanaṭha Dikṣita, a native of Nāgārjunagrāma. The scribe has added the following information about the date of transcribing and the like :—

The sūtra was written in the year Vikrama in the month of Āḍi, on the 31st day of the month, and when Leo was on the ascendant. Kuppusami was the copyist. Homage to Jaiminyācārya.

CLASS II.—VYĀKARAṆA (GRAMMAR).

10. *Bāḷamanōramā*.—A commentary on the Siddhāntakaumudī of Bhaṭṭōji Dikṣita by Vasudōva. The author pays homage to Paṇini, Vararuci and Patañjali and to his own brother and teacher Viśvōśvara. The work is much studied in the south.

11. *Laghuśabdēnduśekhara*.—A commentary on the Siddhāntakaumudī by Nāgēśabhaṭṭa who was the son of Śivabhaṭṭa and Satī. The author speaks of the work as his son, and another work of his, named Mañjuśā, as his daughter :

शब्देन्दुशेखरः पुत्रो मञ्जूषा मम कन्यका ॥

CLASS III.—KĀVYA (POETRY).

12. *Uḍārarūghava*, with a commentary.—A poem on the story of the Rāmāyaṇa written by Mallayārya who had the titles of Kavimalla and Śākalyamalla, and was the son of Mādhava. Ho

says in the colophon that, while asleep, he saw Rāma in his dream, and was made by him proficient in the Sāhityaśāstra. In a Vaiṣṇava sectarian work called Guruparamparāprabhāva, Nainā-rācārya, the son of the well-known Vēdāntadēsika, is said to have gone to the court of Singama Nayaḍu and there defeated all the opponents of the Vaiṣṇava religion. Śākalyamalla, the author of the work under notice, who was one of the Pandits vanquished in the debate, exercised his magical power to injure the Vaiṣṇava opponent. He sent a demon, named Bōtāla, to assume a human form and offer his service to the Vaiṣṇava saint and to carry his palanquin on one side. As soon as the demon in the human form was engaged in the work of bearing the palanquin, he tried to throw down the occupant; but the priest understood the evil intention of the demon, and, with his magical power, subdued and compelled him to bear the palanquin obediently, and thus defeated the evil design of Śākalyamalla.

We have, therefore, to assign to the poet Śākalyamalla the middle of the fourteenth century.

The poem is incomplete and contains the first seven chapters. It is written in a simple and beautiful style and is very interesting. It is like the Rāmāyana, and the Raghuvamśa of Kalidāsa. It is hardly known in this Presidency, though it is printed in Bombay. In the Lists of Sanskrit Manuscripts in the private libraries of the Bombay Presidency, Part I, published under the superintendence of Professor Bhandarkar in 1893, a remark* in Sanskrit occurs, which means: "Though the poem is very good, it is not found in our country to the north of this place. It is requested that English officers who see different countries should search for copies of the work. According to the rumour the poem consists of eighteen sargas."

The manuscript contains a commentary by Cauṇḍivipaścit, son of Māyisūri, under the designation of Pradyōtani. The commentary is incomplete and is only for the first two sargas.

* इदं काव्यमतिसमीचीनमपि अस्मद्देश इत उत्तरं न मिलति अत आंग्लभूपतिभिर्-
बहुदेशदर्शिभिरन्वेषणीयं काव्यमिति प्रार्थये अस्याष्टादश सर्गाः सन्तीति किंवदन्ती ॥

13. Nāthamunivijaya.—A poem containing prose and verse by Rāmanujadāsa, son of Kṛṣṇamācārya. The author speaks of his parents and ancestors in the beginning of the poem. But, as it is full of errors and omissions, we cannot make out the passages.

14. Bāṇāsura-vijayacampū.—This is a work in prose and verse written by Vēṅkaṭācārya of Surapuram, a Native State near Hyderabad, in which the author and his ancestors lived under the patronage of the Rajah of the State. He was the son of Śrīnivāsācārya who was a disciplo of Aṅṅayācārya of the Kāṇḍāla family. He also refers in terms of great regard and piety to his preceptor Varadācārya who was very famous for maintaining the Vaiṣṇava religion, was well-versed in many Śāstras, and belonged to the Vādhūlagōtra. The poem is bristling in the beginning and the end with high encomiums which the author pronounces on himself and his ancestors. The subject of the poem is the defeat of the giant Bāṇāsura, son of Bali, whose daughter was married to Aniruddha, son of Pradyumna and grandson of Kṛṣṇa. Aniruddha, who had been imprisoned by his father-in-law, was liberated, and a fight ensued, in which Bāṇāsura was ultimately defeated. The poem is divided into six ullāsas, and ends with a long bombastic colophon which is given in the Extracts at the end of the Report.

सत्यमेव जयते

CLASS IV.—RŪPAKA (DRAMA).

15. Lakṣmīsvayamvaranāṭakam.—A drama in seven Acts written by Śrīnivāsacatuskavīndradāsa, son of Rāmanujasarkratu, and the chief of the servants employed in the temple of Viṣṇu at Srīraṅgam. His mother was named Varadā, and his younger brother was very learned. The manuscript is defective in the beginning and commences after the *pracōśaka*, interlude.

16. Candrakalāparīṇayam.—It is a drama in five Acts describing the marriage of Candrakalā. It was written by Nṛsīṃhakavī who was compared with Kālidāsa. He was the son of Śīvarāmasudhīmaṇi and was patronized by Nañjarāja, who, it is said, was like the Bhōja of Dhārā, and composed Sangītagangādhara and other works in Sanskrit, and Hālāsya-caritra, Śīvabhaktivilāsa

and other works in Kanareso. As the poet was a contemporary of Nañjarāja, who, no doubt, must be the same Nañjarāja, in whose honour was composed the Nañjarājayaśōbhūṣaṇa, he must have lived about the beginning of the seventeenth century A.C. The author of the work under notice may be the same as the author of the Nañjarājayaśōbhūṣaṇa, who is also called Nṛsimhakavi.

17. Rasikajanarasōllāsabhāṇa.—A kind of drama written by Vēnkaṭa, the son of Vēdāntadēsika of the Kauṇḍinya Gōtra and Akkamāmbā, who was taught the Sahityavidyā (poetry and rhetorics) by Śrinivāsācārya and received the mantrōpadēśa from Srinivāsādhvarin. Vēdāntadēsika was the son of Sampadācārya, brother of Ahōbilācārya, whose son was named Ācāryadīkṣita. Śrinivāsācārya, the teacher of the author of the work, was the brother of Anṇayācārya. The colophon at the end of the manuscript in which the author mentions his name and the names of his father and teacher, is ridiculously bombastic and hyperbolic, and is the best type of the vanity of the modern Sanskrit poets.

18. Dhanañjayavijayavyāyōga.—A kind of drama written by Kañcanakavi, son of Nārāyaṇa, who was very learned, and, on account of his skill in debating, had the title of Vāgīśvara. The drama was acted at the court of King Jayadēva before an audience of learned men presided over by a great pandit named Gadādharamiśra. As this work is quoted in the Rasārṇavasudhākara, which is described lower down and is referred to the fourteenth century A.C., it must have been composed before that period.

19. Nārāyaṇivilāsa.—A drama in five Acts, written by Virūpākṣa, grandson of Rāma and son of Bukka, who married the daughter of Rāma and adopted son (?) of Harihara.* The author speaks of himself as the conqueror of Ceylon and as the king of Karnāṭaka, Tuṇḍīramaṇḍala † and the Chēra, Chōla and Paṇḍya countries. Probably he was the second son of Harihara II (1309–1401 A.C.).

* He is called son of Bukka and in the next line son of Harihara.

† In Tamil Tuṇḍomaṇḍalam.

CLASS V.—NĪTIKĀVYA (DIDACTIC POETRY).

20. *Bhallataśatuka.*—This manuscript was copied at Trivandram under the care of Mr. Rājarāja Varma, Principal of the Mahārāja's Sanskrit College, Trivandram, and sent to me. I noticed the manuscript in the Catalogue of Sanskrit Manuscripts of the Mahārāja's Library, Trivandram, and requested that gentleman to acquire a transcript. He was kind enough to comply with my request. It contains 108 verses inculcating morals like the Subhāṣitatriṣati of Bhartṛhari, and has been much admired as can be seen from the frequent quotations found in other works. He is quoted by Abhinavaguptācārya in his Lōcanā, a commentary on the Dhvanyalōka. Quotations from the work are also found in the Kāvya prakāsa, Subhāṣitāvali of Vallabhadēva, Kṣēmēndra's works and in the Śārngadhara paddhati. In some editions of the last work, the name Bhallata is given as Mallabhatta and Bhattamalla.

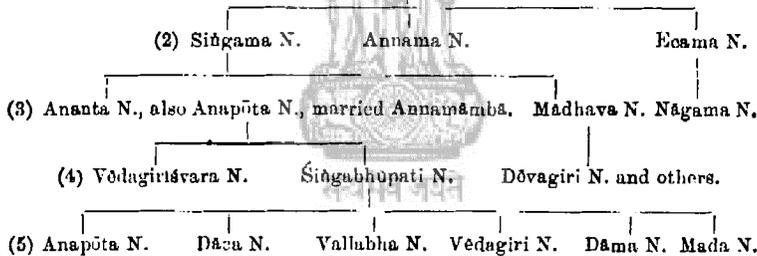
He is supposed to have been a Kashmerian poet; but we find, among the ancient Telugu grammarians, an author named Kavibhallata, and reference to him is found in the Āndhrasabdacintāmaṇi of Nannayabhatta. If both these names refer to the same person, he must have been an inhabitant of the Telugu country. The most ancient of the authors who quote him is Abhinavaguptācārya who flourished in the tenth century. The author of the work under notice must be assigned to the ninth century at the latest.

CLASS VI.—ALANĀKĀRAŚĀSTRA (RULES OF POETRY).

21. *Rasārṇavasudhākara.*—This is historically the most important of the manuscripts acquired in the present year. It was composed by Śiṅgabhūpāla who was called Sarvajña on account of his great scholarship. He was one of the ancestors of the present Rāja of Venkatagiri, and the work contains some account of the ancestors of the author, and the passages containing the account are quoted in the Extracts. According to the manuscript, the following is his genealogy. In the Rēcarla family there was a prince named Yācama Nāyaḍu, who was learned and wealthy. He fought a battle with the Pāṇḍya king and became victorious. He was

styled Khadga Nārāyaṇa on account of his prowess. His wife was called Pōcamātā. He had three sons, named Siṅgama Nāyaka, Annama Nāyaka* and Ēcama Nāyaka. While the eldest brother was ruling over his kingdom very ably and powerfully, the youngest Ēcama Nāyaka distinguished himself for his courage and got a son, named Nāgama Nāyaka,† who acquired the titles of Rāhuttarāya and Kuṭharirāya. Siṅgama Nāyaḍu † had two sons, named Anapōta, called also Ananta Nāyaḍu, and Mādhave Nāyaḍu; the latter of whom had many sons, of whom Dēvagiri was the most important. The elder succeeded to the throne and, on account of his valour, obtained the title of Sōmakulaparaśurāma. He constructed steps over the mountain Śrīśaila for the benefit of the pilgrims to the sacred shrine of Śiva under the name of Mallikārjuna situated on the summit. His wife was called Annamāmbā; and she gave birth to two sons who were named Vēdagiriśvara and Sivabhūpati. ‡

(1) Yacama Nāyaḍu.



* Yonnamanāyaka according to a Madras edition of the work in Telugu character under the patronage of the present Raja of Venkatasgiri and a printed pamphlet noticed lower down.

† The Sanskrit word नायक Nāyaka is modified as నాయకం Nāyakam and is shortened as నాయక Nāyak in Tamil. This form Nāyak receives the suffix u and the strengthening letter ḍ before the suffix, and assumes the form of నాయకం and నాయకం, in which the nasal is changed into an anusvāra or ardhānu-svāra.

‡ According to the manuscript, this king is the author of the work under notice. But, in the printed biography above referred to, the author is mentioned as the son of Anapōta of the sixth generation from Yacama Nāyaka from whom the above pedigree is given, and as the great grandson of Śiṅgabhūpati to whom the authorship of the work is attributed by the manuscript. The word is spelt as Śivabhūpati both in the manuscript and the Telugu edition by mistake; but in the verse which follows lower down in the manuscript the word is properly spelt.

The king Siṅgama Nāyaḍu lived prosperously with his six sons and settled in a town called Rājācala (Rācakonda) which was the capital of his ancestors, and ruled over the country between the Vindhya mountains and the hill Śrīśaila which is situated in the Kurnool district.

According to the manuscript, this Siṅgama Nāyaḍu is the author of the work under notice. I have been favoured by the present Diwan of Venkaṭagiri, Mr. Narayanasawmy Chettigaru, with a printed book called Biographical Sketches of the Rajas of Venkaṭagiri, compiled from the Palace Records, by order of the late Rajah of Venkaṭagiri under the superintendence of Raja T. Rama Row, High Court Vakil, Madras. The work contains a short account of the history of the family of the Rajas of Venkaṭagiri commencing from Vātala Nāyaḍu, the founder of the dynasty. The manuscript under notice begins with Yācama Nāyaḍu of the fourth generation from the founder and ends with Siṅgama Nāyaḍu who was the seventh descendant according to the manuscript, and tenth according to the printed work. There are some differences between these two works with reference to the names of some Rājas and the particulars given of them, which it is unnecessary for me to notice here. Siṅgama Nāyaḍu flourished about 1330 A.C. and was called Sarvajña on account of his vast learning and was a great patron of learning. He also patronized Telugu poets, such as Bammera Pōtarāzu, who translated the Sanskrit Śrībhāgavata into Telugu, and Srinātha who translated the Naiṣadha into the same language. The latter composed a poem called Bhōginidaṇḍukamu in honour of the Raja.

In a Vaiṣṇava sectarian work, called Guruparamparāprabhāva, Nainārācārya, the son of Vēdantadēśika, is stated to have gone, as already stated, to the court of Siṅgama Nāyaḍu, and defeated Śākalyanalla, who was the author of Udārarahava,* and established the Vaiṣṇava religion at his court by defeating the opponents of that religion. In a commentary called katnapētika on the Subhāsitānī, a didactic poem which, it is said, Vēdantadēśika

* Vide Notice No. 12.

composed in imitation of the Subhāṣitatrīṣaṭī of Bhartṛhari, the author says that the poem was composed for Siṅgama Nāyaḍu, and, after finishing the poem, the author of the work sent it as a present to the king.

The following works and authors are referred to in the Rasārnavasudhākara :—

अभिरामराघवम्.	बालरामायणम्.
अनर्घराघवम्.	बृहत्साभद्रकम्-प्रहसनम्.
अमोघराघवम्.	भरतः-नाट्यागमाचार्यः.
आनन्दकोशप्रहसनम्.	भगवदञ्जुका-प्रहसनम्.
उत्तररामचरित्रम्.	भारतीयम्.
एकावली-विद्याधरः.	भावप्रकाशिका.
कलिकेळिप्रहसनम्-वैकृतम्.	भारतम्.
कर्णामृतम्.	भोजचरित्रम्.
करुणाकन्दळम्-अंकः.	मनङ्गः-नाट्यागमाचार्यः.
कर्पूरमञ्जरी.	महेश्वरानन्दः-नाटकम्.
कामदत्तम्-धूर्तप्रकरणम्.	महावीरानन्दः.
कोहळः-नाट्यागमाचार्यः.	मायाकुरङ्गिका-ईहामृगः.
कौमारम्.	माधवी-वीथिका.
दत्तिलः-नाट्यागमाचार्यः.	माधम.
धनञ्जयविजयः.	मालविकाग्निमित्रियम्.
पयोधिमथनम्-प्रहसनम्.	मालतीमाधवं शुद्धप्रकरणम्.
पाणिनीयम्.	मेघसन्देशः.
प्रसन्नराघवम्.	मृच्छकटिकम्-मिश्रप्रकरणम्.
प्रबोधचन्द्रोदयः.	मुद्राराक्षसम्.
प्रहसनम्.	रघुवंशः.
प्रियदर्शिका.	रत्नावली.

रामायणम्.	वीरभद्रविजृम्भणम्-डिमः.
रामानन्दः	वेणीसंहारः.
रुद्रटः नाट्यग्रन्थकर्त्ता.	शाकुन्तलम्.
विक्रमोर्वशीयम्.	शाण्डिल्यः-नाट्यागमाचार्यः.
वीरचरित्रम्.	शृङ्गारमञ्जरी.
वीरानन्तः.	

22. *Alāṅkāreṇḍusēkhara.*—A commentary on the *Lakṣaṇa-mālikā*, written by *Nṛsiṃhācārya* who was born in the family of *Śrīśaila*, and wrote also a commentary on a work called *Śāntāvilāsa* and secured the favour of a person named *Hariśābakavīndra*.

CLASS VII.—VĒDĀNTA.

ADVAITA.

23. *Bhāṣyaratnāprabhā.*—A commentary on Śāṅkara's *Bhāṣya* of the *Vēdānta sūtra* by *Govindānanda*, pupil of *Gopālasara-svati*, who was a pupil of *Śivarāma*.

24. *Sūtrōpanyaśa.*—Another commentary on the *Śāriraka sūtra* by *Rāmōśabhārati* who seems to have been a disciple of *Vidyā-śāṅkara*. The manuscript was transcribed by *Gōvindōndrayati*, who was a pupil of *Jñānēndraguru*.

25. *Jñānavāsiṣṭhasaptasatī.*—A compilation from the big *Jñāna-vāsiṣṭha*, which is known by other names, such as *Yōgavāsiṣṭha*, *Maharāmāyaṇa* or *Vāsiṣṭharāmāyaṇa*, and treats of the *Advaita Vēdānta*. It was compiled by a person, who was known by the name of *Kāśmīra Paṇḍita* with a commentary written by himself.

The manuscript contains seven hundred stanzas, divided into six *prakaraṇās* or chapters which are as follow :—

1. वैराग्यप्रकरणम् ... 103 stanzas.
2. मुमुक्षुत्वप्रकरणम् ... 59 "

3. उत्पत्तिप्रकरणम्	...	99	stanzas.
4. स्थितिप्रकरणम्	...	138	„
5. उपशमप्रकरणम्	...	101	„
6. निर्वाणप्रकरणम्	...	200	„
		700	„

The original Sanskrit text is accompanied by a Telugu commentary written by a Telugu Brahman according to the commentary of Kāsmīra Paṇḍita who made the compilation. It is a very useful work on the Advaita philosophy and is rendered very intelligible by the Telugu commentary written in an easy prose style.

BHAKTI VĒDĀNTA.

The Vallabha religion, one of the earliest of the later Vaiṣṇava religions, was started in the beginning of the sixteenth century by Vallabhācārya, a Brahman of the Telugu country, who was the son of Lakṣmaṇa Bhaṭṭa and is worshipped by the adherents of the religion started by him. According to the religion Viṣṇu is the highest God, and is to be worshipped in the form of young Kṛṣṇa associated with Rādhā. This sect differs from the other sects of the Vaiṣṇava religion in the circumstance that, while the latter allow fasting and other restrictions, this sect inculcates the worship of Kṛṣṇa and the ceremonies connected with it without any restrictions. The devotee should eat and drink and satisfy his hunger and other wants and worship God Kṛṣṇa in perfect satisfaction. His very religion consists in the enjoyment of the worldly pleasures which include all religious ceremonies and devotion to God. The followers of this religion generally inhabit Bombay, Guzerat, and other north-western countries. They are mostly merchants and are very rich; and some of the merchants are also found in this Presidency. The priests of the religion are married men and are recruited from

the Telugu Brahmans who are related to its founder Vallabhācārya.

The following works on the Vallabha religion are very rare and were acquired from the Tanjore district by purchase :—

26. Bhāgarannāmarābhava—by Muralidharadāsa which treats of the greatness of singing the name of God Kṛṣṇa. It is divided into six stāvakas. The author mentions Vallabha and his son Viṭṭhala, to whom he pays homage.

27. Paratātvavilāsa—written by Śrīkṛṣṇatīrtha to inculcate that God Kṛṣṇa is to be worshipped as the Supreme Being. He mentions Vallabhācārya with great respect.

28. Sūcarnasūtra.—A commentary on a work treating of the tenets of Vallabhācārya by Purusōttama. The author refers to Vallabhācārya and his son. The name Viṭṭhala is derived in a peculiar way and is made to convey literally “one who favours the ignorant.”*

29. Sēvākāpataru—written by Muralidharadāsa, treats of the way in which God Kṛṣṇa is to be worshipped. He says that the worshipping of the idols of Viṣṇu and the like are the methods of the true worship and that the adhikaris, that is, the persons who are qualified for it, are the devotees of the God.

30. Sannyāsānirṇaya—written by Vallabhācārya inculcating the methods of Śannyāsa, the renunciation of the wordly pursuit.

31. Puṣṭipravāhamaryāda.—A short treatise on the doctrines of the Puṣṭimārga which is the name applied to the religion of Vallabhācārya. The author is called Ācāryacandra.

32. Bālabāḍha—written by Ācārya, which name seems to refer to Vallabhācārya. According to this work, there are two

* विदा ज्ञानेन टाः शून्याः तान् लातीति ॥

methods of pursuing the four objects of humanity, virtue, wealth, desire and salvation, the one being alaukika, supermundane, and prescribed in the Vedas, and the other worldly and feasible, and prescribed by the sages and the gods.

33. *Bhaktihansa*—written by Viṭṭhala, inculcates that the highest God cannot be reached by knowledge, discussion and learning, but only by the devotion of the worshipper and by the pleasure and permission of the Supremo Being.

34. *Bhakticintāmaṇi*—by Muralidharadāsa, who is already mentioned as the author of the *Sāvākalpataru*.

35. *Sampradāyakuladīpikā*, by Gada who was a disciple of Viṭṭhala. The author speaks of the different ages and refers to the incarnation of God Viṣṇu as Vallabhācārya and Viṭṭhala, the son of the former. The work is divided into five prakaraṇas or chapters. The date of the composition of the work is given by the author in the following passage :—

नृपतिविक्रमादित्यसमयात् षोडशशताधिकदशमसंवत्सरे (1610th of the Vikrama era, that is, 1554 A.C.).

The following is the summary of the contents of the work. The objects of humanity are five: Dharma, Artha, Kama and Mōkṣa, and Viṣṇubhakti. Though in the three earlier ages a man had to follow the above five objects, yet, in the last age, that is the Kali, he has only one object to pursue, viz., Viṣṇubhakti. This religion will be established by the Vaiṣṇava sages who will be born in the world and last as long as the water lasts in the Ganges and as long as God Viṣṇu remains at Jagannāth. In the other ages the objects of humanity are to be acquired by much effort; but in the Kali age, they can be reached with the singing of the names of God Viṣṇu.

First Prakaraṇa.—The religion of devotion originated in the Drāvīda country and spread into the Karnāṭaka country; but in

some places of the Ghūrjara and Marātha countries it perished. There was a king who flourished some years after the commencement of the Kaliyuga and ruled over his kingdom well. He had a minister, whose son named Viṣṇusvāmi was an incarnation of Viṣṇu. He was a great devotee of Viṣṇu and was instructed in the tenets of the Viśiṣṭādvaita by God Viṣṇu himself. Viṣṇusvāmi made an idol of Viṣṇu in the very form in which the God appeared to him, and established it in a temple and worshipped it.

Second Prakaraṇa.—There were some devotees—one named Bilvamaṅgala in the Tamil country, another, at Benares, and a third, in Orissa. There is a stōtra containing 108 stanzas composed by him. All of them were Vaiṣṇavas. The person who was born at Kāśī was in his first birth known by the name of Mādhavānala, in the second, Bilhana, in the third, Bilvamaṅgala, and in the fourth, Jayadōva who composed the Gitagōvinda. When Bilvamaṅgala was spreading the religion of Viṣṇusvāmi, he got many disciples. Then God Śiva commanded by Nārāyaṇa became incarnated as Śāṅkarācārya and deceived all those men who were not fit to receive salvation, and made them heretics. Moreover, Surēśvarabhāṭṭācārya who studied the Jaina śāstras from Hōmacandrācārya who was the prime minister of Kumārapāla, king of Anhilpattana, in order to re-establish the śāstras of the Hīndus, which the Jain priest had destroyed, perished in a holy fire for the removal of the sin of studying the Jaina śāstras. His son-in-law and disciple Kumārila Bhaṭṭa was defeated by Śāṅkarācārya and was compelled to become a mendicant and hold only one stick which was against the practice of the Vaiṣṇava mendicants who hold three sticks and are called Tridaṇḍasannyāsins. Śāṅkarācārya, after defeating Surēśvarācārya, went to Gōkarnaksētra and got four disciples, through whom he spread the Māyāvādimata, as the Advaitamata is named by the followers of Vaiṣṇavaism. A person named Mādhu who had taken the mendicant's order under the priesthood of Śāṅkarācārya, saw God Rama in his dream, and was taught Vaiṣṇavaism which he embraced and propagated. The religion propagated by him

became known as Mādhva religion. Then came into existence the Rāmānuja religion founded by Rāmānuja who was taught by Garuḍa under the favour of the Goddess of Fortune. A person named Nimbāditya,* who received instructions on the Vaiṣṇava religion by the God Pāṇḍuraṅga at Pāṇḍuraṅgapura (Pāṇḍrapur), established a new form of Vaiṣṇava religion which was called Nimbādityamata from its founder. Each of the above four sects of the Vaiṣṇava religion had a sub-sect as shown below :—

The Nanda samaya belongs to Rāmānuja's religion.				
„	Prakāśa samaya	„	Mādhva's	„
„	Svarūpa samaya	„	Nimbāditya's	„
„	Caitanya samaya	„	Viṣṇusvāmi's	„

Third Prakaraṇa.—Then followed the religion of Vallabhācārya † who was an incarnation of God Kṛṣṇa and was the son of Lakṣmīnātha Bhaṭṭa. He became a staunch defender of Vaiṣṇavaism, and, at a meeting held at the court of Kṛṣṇadēvarāja and presided over by Vyāsātirtha, a mendicant of the Mādhva religion, defeated the opponents of the Vaiṣṇava religion. Vallabhācārya then went to Prayāga, where he was visited by Bilvamaṅgala and was taught by him that form of Vaiṣṇavaism which was communicated to him by God. Vallabhācārya proceeded then to Sthānīṣvar near Haridvāra, and residing in the house of Nanda, who was a Vaiṣṇava of the Tāntric form, expounded a stanza of the Bhāgavata. He then converted a person named Rāmānanda to his religion by miraculously breaking his śalagrāma and restoring it to its original form. He then travelled through many countries on the score of visiting holy shrines and

* In explanation of the name Nimbāditya, the following anecdote is related : Nimbāditya was engaged in conversation with an Advaiti priest. As they were conversing long on a theological topic in the evening, the sun set in the west. The Advaiti recluse seeing that the time for the evening ceremony was past, wanted to stop the conversation and perform the ceremony. But the Vaiṣṇava recluse remarked that the sun had not set and showed the sun to his friend through a Nimba tree by his supernatural powers.

† Vide the account of Vallabhācārya under the work called Vallabhācārya caritra.

successfully attacked the opponents of the Vaiṣṇava religion. At the request of a person named Kōśavabaṭṭa he commented on the Bhāgavata fully. He wrote commentaries on the Bhagavadgīta and fifty Upaniṣads and taught them to two disciples, Nārāyaṇa and Aeyuta. He then went to the Ganges and became a Tridaṇḍayati. He had two sons named Gopinātha and Viṭṭhalāśvara. The former had a son named Puruṣōttama, and the latter had many sons, one of whom was named Giridhara.

Fourth Prakaraṇa.—Of the suguṇa and nirguṇa modes of worship, the latter prescribed in the Vēdas is very difficult and unfeasible, and the former is therefore the more suitable and better one. It is therefore necessary to worship a personal representation or incarnation of the Supreme Deity. Of all the divine incarnations, Kṛṣṇa is the best, and hence it follows that he alone should be worshipped as the highest deity.

Fifth Prakaraṇa.—The author mentions Vallabhācārya, his sons Gopinātha and Viṭṭhalācārya and his grandson Puruṣōttama, son of Gopinātha, and Giridhara, son of Viṭṭhala.

36. *Bhaktihētunirṇaya*—by Viṭṭhalācārya.

37. *Bhaktihētuvīrti*.—A commentary on the above by a disciple of Viṭṭhalācārya, named Raghunātha.

38. *Bhaguvannāmadarpaṇa*—written by Muralīdharadāsa, a disciple of Viṭṭhalācārya. The work is divided into four chapters or *prakaraṇas*.

39. *Prēmabhaktirasāyana*.—The author of the work is not given in it, but, by the mention of Vallabhācārya and his son Viṭṭhalācārya, he appears to have belonged to the Vallabha sect. According to him, the inferior soul is a part of the superior soul, but when he is separated from the latter, his qualities, such as existence, intelligence and happiness, become invisible and, to the inferior souls who are fallen into the current of worldly life, the Supreme Being appears to be distant, though he is living in them. The author speaks of the way in which the Jīva, which feels separated from the Supreme Being, may be united with him.

When the inferior souls are united with the Supreme Being, the union is of five kinds, viz. : Sālōkya (living with him in the same locality), Sārūpya (possessing the same form), Sāmīpya (living in vicinity with him), Sayujya (union with him), and lastly the rejoicing at the singing and hearing of his deeds.

40. Paratatvāñjana.—This is a work written by Muralidharadāsa, who was a disciple of Viṭṭhala, son of Vallabhācārya, to inculcate the worship of Viṣṇu under the name of Kṛṣṇa. The God is considered as a treasure, and the present work which is a commentary on the Bhāgavata is a means (eye-salve or collyrium) of discovering him, just as a magic eye-salve is a means of discovering the rich treasures buried under the earth. He lays down the following questions : “ What is the highest Being full of happiness, and what are the means of reaching it ? ” and answers them in the following manner : “ The Being,” he says, “ is he who is the son of King Nanda, is as black as the cloud, lotus-eyed, an ocean of mercy, holds a flute ; the favourite of the cowherd women, relieves the helpless, protects and saves of his own accord ; giver of prosperity and happiness to his devotees, &c., and is to be known by the Bhāgavata Purāṇa ; and the means of reaching him is to rejoice in singing and hearing of his deeds and qualities. According to the Puṣṭimārga, God is to be approached only by his mercy and with affection for him. The work is divided into fourteen darśanas—each of the first thirteen darśanas treating of his attributes, and the fourteenth, of the capacity of those who delight in singing and hearing of God.

41. Bhaktisūtrabhāṣya.—A commentary on the Bhaktisūtra of Śaṅḍilya by Muralidharadāsa, a disciple of Viṭṭhalācārya, son of Vallabhācārya. It is divided into three adhyāyas, and each adhyāya is sub-divided into two āhnikas—

The first adhyāya, first āhnika contains	...	9 sūtras.
Do.	second āhnika contains	17 ,,
The second adhyāya, first āhnika contains		28 ,,
Do.	second āhnika contains	29 ,,

The third adhyāya, first āhnikā contains ...	8 sūtras.
Do. second āhnikā contains	8 „
	—
Total ...	99 „
	—

The work begins with अथातो भक्तिजिज्ञासा. Referring to the first word the commentary says:—

अथ आनन्तर्यवाची अनायासाश्रितजनसंसारदुःखविध्वंसक-
परमप्राप्त्यनन्दराजकुमारस्य महिमयाथार्थ्यप्रतिपादकबादरायणकृततत्त्व-
सूत्रार्थपरिज्ञानानन्तरमित्यर्थः ।

This interpretation is quite consistent with the tenet of the Vaiṣṇavas that bhakti (piety) or worshipping the Supreme Being is to be considered as the fifth object of humanity in addition to the four well-known ones, viz., virtue, wealth, desire and salvation, and that devotion is better than mere knowledge and contemplation.

42. Brahmasūtrabhāṣya.—A commentary on the Śārirakasūtra of Vyāsa by Vallabhācārya who interprets the sūtra so as to suit the tenets of his religion. According to him there is no salvation without piety and love for the Supreme Being who is identical with God Kṛṣṇa. In the colophon of each adhyāya, he calls himself a follower of the religion of Vyāsa.*

CLASS VIII.—PRAYŌGA.

43. Prayōgaratna.—A work on the gṛhya rituals of the followers of the Āśvalāyana sūtra by Bhaṭṭanārāyaṇa, son of Bhaṭṭarāmēśvara. It was written at Benares. A complete list of the contents of the book is given at the end of the manuscript with reference to the pages of the manuscript, and the list follows the extracts from the above work.

* इति श्रीमद्वेदव्यासमतवांतिवल्गुभाचार्यविरचिते चतुर्थध्यायस्य
चतुर्थः पादः ॥

CLASS IX.—STÖTRA, PŪJA AND MANTRA.

44. *Svachandrapaddhati*.—A short treatise on the worship of Śrīvidyā by Madhusūdana Sarasvatī who was the son of Mādhaba and a disciple of Nilakaṇṭhāśrami. The author was patronized by Śivarāja of Rājadurga who presented him with elephants and horses, and conferred on him the title of कविराज 'The King of Poets.' He was an inhabitant of a town called Varṃśālaya.

45. *Vṛṣādrīstōtra*—written by Raghunāthācārya who was a disciple of Ammaṅgi Venkaṭācārya, and was born in the family of Tirunantālvaṃśa, the members of which lived on the Tirupati hills and were engaged in worshipping the God. It contains some panegyrics on one of the seven hills of Tirupati called Vṛṣādrī.

CLASS X.—PURĀNAS.

COMMENTARIES ON THE BHĀGAVATA PURĀNA.

46. *Bhāgavatātattvadīpikā*—also called *Tattvadīpanibandhana* or *Tattvadīpa* written by Vallabhācārya who wrote the commentary on the first three skandhas, while the remaining part of the work was taken up by his son Viṭṭhalācārya as we see from the colophon of the fourth skandha इति श्रीवल्लभात्मजविद्वलदीक्षितविर-
चितायां श्रीभागवततत्त्वदीपिकायां श्रीभागवतीयचतुर्थस्कन्धप्रकरणम् ॥

The manuscript ends with a portion of the fifth skandha.

47. *Bhāgavatātattvadīpaṅgurukāśāvaranabhaṅga*—is a commentary on the above by Pitāmbara, son of Yadupati, who pays homage to Vallabhācārya. The manuscript was transcribed by Viṭṭhaladāsa, a pupil of Muralidharadāsa, in the year of Raudri, in the month of Kumbha, on the first day of the month and in the town of Sālivātapuri.

48. *Bhāgavatasāhityamañjūsā*.—This work was written by Bhaṭṭavēṅkaṭeśa, one of the disciples of Prahlādaṅṭhakaṅṭhīra-vasūri. Though the Bhāgavata Purāna is considered and read as a Purāna generally, the author studied it as a great poem (Mahā-

kāvya) written in conformity to the rules of the *Alaṅkāraśāstra*, and illustrates every rule of the *Alaṅkāraśāstra* with quotations from the *Bhāgavata*. He says that, as a poem, the *Bhāgavata* satisfies all the conditions of a mahākāvya, that the hero of the poem is God Kṛṣṇa who possesses all the good qualities which should exist in the hero of a mahākāvya, that it treats of all the subjects which should be introduced into a poem, and that it possesses all the merits of such a poem.

The work will be much liked by the Vaiṣṇavas and others who study the *Bhāgavata*.

49. *Bhāgavataryākhya*—written by Virarāghava ending with the eleventh skandha. It is also called *Bhāgavatacandracandrika* and interprets the original according to the Viśiṣṭādvaita system.

50. *Bhārgavapurāna*.—It is an *Upapurāna* or minor *Purāna* and is intended to aggrandize the sanctity of the twelve Vaiṣṇava saints who are said to be incarnations of the personal attendants and appendages of God Viṣṇu. The work corresponds to the *Bhaktavilāsa* which is a portion of the *Skāndapurāna*, and narrates the lives of the sixty-three saints of the Śaiva religion.

Śaunaka and other sages addressing Sūta said: "O great Rṣi! we heard from you the history of the God Viṣṇu; but we have not yet heard anything of the saints who were the devotees of Viṣṇu." The sage Sūta narrated the histories of the twelve Vaiṣṇava saints as they were narrated by Nārāyaṇa to Nara, when they were making penance in their hermitage, and, when the latter requested him to let him know the easiest way of attaining to salvation. Nārāyaṇa told Nara that Lakṣmī, the Goddess of Fortune, asked him why when he was incarnated in this world as Rāma, Kṛṣṇa, &c., both in the human and idol forms, it was not possible to give salvation to every one. The God replied that men's conditions chiefly depended on the deeds of their former birth, and that, if all men are to be saved, he would allow all his personal attendants and appendages to be incarnated as different saints who, by preaching the Vaiṣṇava religion to the peoples of the world, make them fit to enjoy the heavenly

bliss. He accordingly directed (1) Garuḍa, his vehicle, (2) Visvaksēna, his army leader, his wives, (3) Nīlā, (4) Bhūmi and (5) Lakṣmī, (6) Ādiśeṣa, king of the serpents, (7) Kumuda, a chief soldier of Viṣṇu, (8) Cakra, his wheel weapon, (9) Śārṅga, his bow, (10) Nandaka, his sword, (11) Kaumōdākī, his club, and (12) Pāñcajanya, his conch shell.

The following is a list of the saints whose histories form the subject of this Purāṇa, the dates of their birth being given from other sources:—

(1) *Sarōmuni*.—Tamil Poygaiyālvār, the incarnation of Pāñcajanya, the conch shell of Viṣṇu, at Kāñci, in 862,962 past of the Dvāparayuga.

(2) *Bhūtamuni*.—Tamil Pūdatālvār, incarnation of Gadā, the club of Viṣṇu, at Mallāpuri, on the second day after the birth of the preceding saint.

(3) *Mahālākhyamuni*.—Tamil Pēyālvār, the incarnation of Nandaka, the sword of Viṣṇu, at Mayūrapuri, on the third day after the birth of the first saint.

(4) *Mahāsāramuni*.—Tamil Tirumaliśaiyālvār,* the incarnation of the wheel weapon of Viṣṇu, at Tirumaliśai, a village near Madras, in the same year in which the preceding three were born.

(5) *Saṭhāri*.—Tamil Nammālvār, the incarnation of Visvaksēna, the army leader of Viṣṇu, at Tirukkurugur (Sans. Kurukāpuri), on the 43rd day of the Kaliyuga.

(6) *Madhurakavi*.—The incarnation of Kumuda, a chief soldier of Viṣṇu, at Tirukkōlūr, in 863,879 past of the Dvāpara age.

(7) *Kulaśekharamuni*.—The incarnation of Kaustubha, the jewel of Viṣṇu, in the town of Kolli (Sans. Kōlapattana) in Malabar, in the 28th year of the Kaliyuga.

(8) *Viṣṇucitta*.—Tamil Periyālvār, the incarnation of Garuḍa in Srivilliputtūr (Sans. Dhanvipura), in the 47th year of the Kaliyuga.

(9) *Gōdī*.—Tamil Āṇḍāḷ, the incarnation of the Goddess of the Earth, a wife of Viṣṇu. She was the daughter of the preceding saint and was born in the 98th year of the Kali age.

* The Sanskrit word *mahāśara* becomes corrupted into *maliśai* in Tamil.

(10) *Bhaktāṅghrīrēnu*.—Tamil Tonḍaradippoḍi, the incarnation of Vanamālā, the wreath of flowers worn by Viṣṇu, in the town of Tirumaṅḍaṅguḍi (Sans. Maṅḍaṅguḍi), in the 1289th year of the Kali age.

(11) *Śrīpāna*.—Tamil Tiruppanāḷvār, the incarnation of Śrīvatsa, the personal mark of Viṣṇu, in the town of Niculāpura, in the 343rd year of the Kali age.

(12) *Tirumaṅḡaiyāḷvār*.—Sanskrit Kaliya, the incarnation of Śārṅga, the bow of Viṣṇu, in the town of Tiruvali, in the 398th year of the Kaliyuga.

The dates assigned to the births of the above twelve saints are not trustworthy and are intended to enhance the sanctity of the saints; and this has been shown in the case of the last-mentioned saint who is said to have vanquished the celebrated Śaiva saint Sambandha who was prior to Śankarācārya and may be assigned to the sixth or seventh century and was the contemporary of Kūnapāṅḍya who was the last of the kings of Madura mentioned in the Hālāsyamahātmya (*vide* my Essay on Tamil Literature, No. I, p. 53). I may add here that the language of the Tamil Prabhandha does not indicate a very high antiquity.

CLASS XI.—CARITRA OR HISTORY.

51. *Śrī Vallabhācāryacaritra*.—This is a short work in prose written by Muralidharadāsa, one of the disciples of Viṭṭhala, son of Vallabhācārya, whose history is the subject of this work. God Viṣṇu, who was very kind-hearted towards his devotees and pious men, inspired a good Brahman named Lakṣmaṇabhaṭṭa in the Tolugu country, who, under divine inspiration, was preparing the people for the worship of Viṣṇu according to the way mentioned in the Vaiṣṇava Āgamas. The God was born as the son of the above Brāhman and was named Vallabhācārya. As the child was born in the eighth month after the conception, the parents thought that it would not live long and so left it in a forest, on their way to Benares; but, on their return, found the child living in perfect health and brought it home. The parents performed to the child the jātakarma and other ceremonies, and, within the eighth year, the boy became well versed in all the Śāstras.

In course of time, a cow belonging to a Brahman, though well-fed, did not yield the proper quantity of milk; and it was discovered that the cow went to a stone and poured its milk on it. On examination an idol of the God Kṛṣṇa appeared to the people. When asked why he appeared there, he replied that he came to see Vallabhācārya. A person named Sindhupāṇḍya, who got the information from the God, instructed the owner of the cow to worship the idol every day.

One day, Vallabhācārya who, in his twenty-second year, was wandering from town to town, was seen, in the form of God Kṛṣṇa, by a person who was standing on the highest storey of his lofty house. The person at once came down and prostrated himself at the feet of Vallabhācārya and requested the latter to admit him as a disciple; and the saint, moved with the profound piety of his admirer, made him a disciple of his under the name of Dāmōdaradāsa. The saint and his disciple then went to Viśākhānagar (modern Vizag.) where he saw his maternal uncle, the minister of the king of the place. He then visited Kṛṣṇnadōva Rāya in the south and in an assembly held at the court* defeated all the opponents of the Vaiṣṇava religion and established his own, *i.e.*, the worship of Viṣṇu under the name of Kṛṣṇa as the religion of the Vēdas and all the Śāstras. He then proceeded to the country of Mārṇvād on his way to Gōkula and Brindāvana and then reached the latter places, where he was constantly engaged in the worship of God Kṛṣṇa. In course of time, the God appeared to him in his dream and ordered him to teach the people the Vaiṣṇava religion, and said that he would be successful as he was an incarnation of the divine speaker himself. Thenceforward, Vallabhācārya began to propagate his religion and, in course of time, met a person, who was searching for a lost sālagrāma of his. Vallabhācārya made a whole tree appear to the person full of sālagrāmas hanging on its branches, each of which was like the one for which the person was searching. At another time, when a person was worshipping a sālagrāma which he placed on the breast

* The assembly is said to have been presided over by Vyāsātirtha, a Pandit of the Mādhva sect.

of an idol of Kṛṣṇa, Vallabhācārya advised him not to do so, but the latter insisted in his mode of worship and immediately found the sālagrāma broken into pieces. When he repented for violating the advice of the priest, Vallabhācārya asked the devotee to bring the broken pieces of the sālagrāma to him, and by his miraculous powers restored the broken sālagrāma to its original form and integrity. He then went to the country of Mārvād, established his own religion and supplanted all the other religions. He went to Poona and worshipped the God Viṭṭhala there, was ordered by the God to become a married man and was informed by the latter that he himself would be born in the devotee's family. Vallabhācārya then went to Benares, where he married the daughter of one of his own disciples whom God Kṛṣṇa had already ordered in a dream to give his daughter to Vallabhācārya. He then threw all the idols of Śiva and other gods in the Ganges except the sālagrāma idols, and when the gods entreated him not to do so, he advised his followers to worship those gods on the occasion of feasts, and informed them that Śiva and other deities were the devotees of Viṣṇu and that they might be worshipped as such.

In course of time he got two sons, of whom the elder named Gopīnātha was an incarnation of Balarama and the younger, named Viṭṭhala, that of God Kṛṣṇa. Viṭṭhalācārya had seven sons, who with their father and uncle were everywhere preaching and propagating the worship of Kṛṣṇa. Of the seven sons of Viṭṭhalācārya, only the following are mentioned by their names:—

- | | | |
|-----------------|---|---------------|
| 1. Giridhara. | } | 3. Raghubatī. |
| 2. Gōvindarāya. | | 4. Yadupatī. |

CLASS XII.—VAIDYA ŚĀSTRA (MEDICINE).

52. Caraka saṁhita—is a great and very ancient work on medicine by Caraka. It was originally written by Agnivēśa and improved by Caraka. Agnivēśa is one of the six disciples of Atri, who learnt the science of medicine from the latter, and the remaining five disciples were Bhēla, Jātukarni, Parāsara, Hārīta

and Kṣārapāṇi. The work is divided into several sthānas or chapters, such as (1) Sūtrasthāna, (2) Nidānasthāna, (3) Sārira-sthāna, (4) Vīmānasthāna; (5) Indriyasthāna; (6) Cikitsāsthāna; (7) Kalpasthāna. The manuscript contains the first four adhyāyas of the first portion (sthāna) and a portion of the fifth. The following are headings of those adhyāyas :—

- | | | |
|------------------------|---|-----------------------------|
| 1. Dīrghajīvitavyam. | } | 4. Śadvivēcanaśatāśritiyam. |
| 2. Apāmārgataṇḍulīyam. | | 5. Mātrāśitīyam. |
| 3. Āragvadhīyam. | | |

A manuscript of the same work is described in Burnell's Catalogue of the Sanskrit Library of the Tanjore Palace, and it contains a much larger portion of the work than contained in the manuscript under notice. But it is named Bhēlasanihitā.

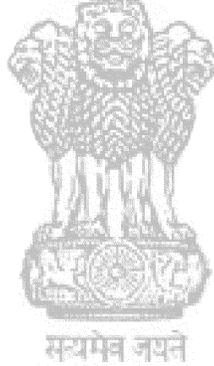
53. Sadvaidyajīvanam.—Named Lōlambarājīyam, was written by Lōlambarāja who was the son of Divākara. The work much prevails in the Maratha country, and consists of a centum of verses; and there is a proverb in Sanskrit: शतश्लोकेन पण्डितः "A doctor by one hundred stanzas" which is said to refer to this work, and implies that any person becomes a doctor by studying this work.

54. Praśnōttaramāla.—This is a treatise on medicine written by Śrīśailanātha under the patronage of Venkatādrivibhu. The author mentions as his guru Kāmēśanāthārya of the Kāśyapagōtra, whose father was named Ēkāmranātha, composed a work on Āyurvēda at the request of the minister (Sāyana). There was a person named Avadhānasarasvatī* who belonged to the Atrigōtra, was born in Makṣikāraṇya (a village known by the Tamil name of

* In Dr. Burnell's Catalogue of the Library of the Tanjore Palace, a work named Śtatślōki is mentioned, the author of which is named Avadhānasarasvatī who may be the same author above mentioned. Though Dr. Burnell says that the work is anonymous, the name of the author is given in the extracts given by him from the work.

Īkkādu *), near Trivellore, in the country of Tuṇḍiramaṇḍala (Tamil Tuṇḍamaṇḍalam), and wrote a medical treatise which contained the substance of the vast medical literature. He married the daughter of Kāmēśanātha and became the father of the author of this work. As the author's great grandfather was a contemporary of Śāyana, minister of Bukka, the author must have lived about the beginning of the fifteenth century under the patronage of a king named Vōṅkaṭāḍri.

* The Tamil name ஈக்காடு means a "forest of flies."



TAMIL MANUSCRIPTS.

CLASS I.—GRAMMAR.

1. *Tolgāppiyam with the commentary of Iḷampūraṇar.*—The original work was written by a person named Tolgāppiyar, from whose name the work is designated Tolgāppiyam. The word signifies an ancient poet from *tol*, 'old,' and *kāppiyam*, 'poetry,' and may refer to the fact that he was the most ancient author whose work is now extant. He is also called Tṛṇadhūmagṇi, but the name does not occur in any ancient Tamil work I have seen. He was one of the twelve * disciples of Agastya, and the following account is given by Naccinārkkiniyār in his commentary of the above work. When Agastya came to the south to live there permanently, Tolgāppiyar was asked to accompany Lōpāmudra; but, owing to his carelessness in executing the commands of Agastya, he was cursed by the latter that he should not go to heaven; and, in return, Tolgāppiyar hurled a curse on Agastya that his work, namely, the grammar written by him and called Agastyam, should become obsolete. Hence it happened that the work of the sage was given up by the people and, in its stead, the grammar of the disciple was used. Tolgāppiyar was a member of the second Tamil Saṅgam; and his grammar was the chief authority for the language and has continued as such ever since. We learn from Naccinārkkiniyār that, in the time of the author, the principal literary works were Māpurāṇam, Bhūtapurāṇam and Isainuṇukkam; that the subjects treated in them were orthography, etymology, rules of poetry, prosody, code of usages, the duties of a king, a minister and a brahmin, astronomy, astrology, music and dancing and the like; and that the

* The other disciples were Adaṅgōttāṣaṅ, Duraiṅgaṅ, Śombūlōy, Vaiyapigaṅ, Vāyppiyāṅ, Paṅambāraṅ, Kaḷāraṅbaṅ, Avinayaṅ, Kākaipādiṅiyaṅ, Nattattuṅ, and Vamaṅgaṅ. Another disciple named Śikhaṅḍi is also mentioned by Adiyārkkunallār.

present grammar was written by consulting the above works. But nothing is known about those works except that the *Isainu-nukkam* is a work on music and that it was composed by Śikhaṇḍi, who was one of the twelve disciples of Agastya, for the instruction of Jayanta, the son of a Pāṇḍya king named Anākula, who was his son by a celestial damsel called Tīlōttamā.* The above works have not yet been discovered, but we come across passages quoted from them in the commentaries of Naccinārkkiniyār, Aḍiyārkunallār and others.

The Tolgāppiyam is said to have been presented at the court of a Madura king and explained to the satisfaction of a sage called Adakōttāśān, who was a native of Adhaṅgōḍu. From a passage in the commentary, we learn that the king was called Makirti (Sans. Mahākirti) and that he reigned for twenty thousand years.

The work is said to be based on the Aindra, which was the grammatical treatise attributed to Indra, to which Agastya refers in a passage of his, quoted by Śāṅavaraiyar and others ; and from the manner of reference it appears that the grammar of Agastya does not follow the Aindra grammar, and this view is confirmed by a passage occurring in the Prayōgavivēkam of Subrahmaṇya Vēdiyar, according to which the Agastyam was based on Pāṇini's and the Tolgāppiyam on Indra's. According to the Kathāsaritsāgara, the grammar of Indra prevailed before Pāṇini and, when the latter composed his grammar known by the name of Aṣṭādhyāyi and defeated his opponent Vararuci in a grammatical discussion, the latter was obliged to adopt the vanquisher's work and give up the grammar of Indra which he had previously studied and followed. This must be a

* இனித்தேவவிருடியாகிய குறுமுனிபாற்கேட்ட மாணக்கர் பன்னிருவருள் சீகண்டியென்னு மருந்தவமுனி இடைச்சங்கத்து அனுதல னென்னுந் தெய்வப்பாண்டியன் தேரோடு விகம்பு செல்வோன் திலோத்தமை யென்னுந் தெய்வமகளைக்கண்டுதேரிற்கூடின விடத்துச் சனித்தானே. . . . சயந்ததுமாரனைப் பெயர்பெற்ற குமாண் இசையறிதற்குச்செய்த இசைதுணுக்கம். . . . சிலப். உரை.

pure myth created, perhaps, on a Vedic passage which says that Indra studied grammar under Brhaspati and, even after a hundred years' study, was not able to master the subject. According to Dr. Kielhorn, the so-called Indra's grammar is simply the work of Jinendra.

2. *Iḷampūraṇam*.—A commentary of the *Tolgāppiyam* by *Iḷampūraṇār*, who is known by the name of உரையாசிரியர், 'the author of the commentary,' as he was the first commentator of the *Tolgāppiyam*. In the following passage, which occurs in the commentary of the *Śilappadhikāram* by *Aḍiyārkkunallar*, the author is spoken of as *Uraiyāśiriyār* :—

“வடிவேலெறிந்த வரன்பகைபொருது
பஃறுளியாற்றுடன் பன்மீயடுக்கத்துக்
குமரிக்கோடு கொடுங்கடல்தொள்ள

என்பதனானும், கணக்காயன்மகனார் நக்கீரனருரைத்த
இறையனாரகப்பொருளுரையானும், உரையாசிரியராகிய
இளம்பூரணவடிகளை முகவுரையானும், நிறவாற்றினும்
பெறுதும்.” p. 118.

The commentary is available only for the first two chapters, viz., *Eluttadhikāram*, 'Orthography,' *Śiladhikāram*, 'Etymology' of the *Tolgāppiyam*, and the remaining portion has not yet been discovered. There are other commentaries written by *Śeṇāvaraiyar* and *Kallaḍar* on Etymology. The commentary of *Naccinārkkiyār* only exists in full and has been printed.

3. *Viraśōḷiyam*.—This is a work on Tamil grammar written by *Buddhamitra*, a petty chieftain, who ruled over a province called *Ponparri*, under *Viraśōḷa*, better known as *Kulōttuṅga I.*, who ruled over the *Chōla* country between 1064–1113. The author, who was a Buddhist, says that *Agastya* learnt the Tamil language under *Avalōkita*, and this statement corresponds to a similar one made by the Hindus that *Agastya* studied Tamil under *Śiva*. The work is divided into five chapters, viz., Orthography, Etymology, Rules of Poetry, Prosody, and Figures of Speech. In the chapter on the Figures of Speech, the author refers to *Baṇḍi*, who may be the Sanskrit rhetorician, the author of the *Kāvyaḍarsa*, who

flourished during the latter half of the seventh century, or the author who wrote the *Daṇḍiyalaṅkāraṃ* in Tamil. He treats of Tamil according to the system of Paṇini and introduces some of the technical terms of the Sanskrit grammar, thus making his work somewhat difficult for paṇḍits knowing only Tamil. It has, therefore, fallen into disuse and was not known much before it was printed.

The manuscript under notice contains a commentary on the *Viraśōḷiyam* by Perundēvaṇār who is supposed to have been a disciple of the author, from the expression கடனாகவே நவீன்றான் which means 'as a duty he wrote the commentary.'

In a stanza composed by the commentator as an example of a certain figure in the chapter on Alaṅkāra, he refers to *Viraśōḷa* under the following titles, &c. :—

Kāvērivallavan, 'the husband of the Kāvēri.'
 Kaṇṇumunṇiṇaiṇāṇ, 'he who knows before thinking.'
 Kari (i ?) kalakannaṅ, 'the Karṇa of the Kaliyuga.'
 Vikramaśōḷaṅ.
 Valavanārāyaṇaṅ.
 Virarājendraṅ.
 Pararṇpakālaṅ.

These may otherwise refer to other persons. He also mentions the name of Daṇḍi, the author of the *Kāvya-darśa*, in a stanza composed by him which occurs on p. 139.

The following authors and works are quoted in the commentary :—

- | | |
|---------------------|---------------------------|
| 1. Amṛtasāgaraṇār. | 8. Mayēccurar. |
| 2. Aṇṇayar. | 9. Nariviruttam. |
| 3. Cūḍāmaṇi. | 10. Nyāyacūḍāmaṇi. |
| 4. Daṇḍiyār. | 11. Pudiya-nuṭṭam. |
| 5. Eliviruttam. | 12. Tiruvalluvappayan. |
| 6. Kākkaipaḍiṇiyar. | 13. Udayaṇaṅkadai. |
| 7. Kuṇḍalakēsi. | 14. Vaccattoḷḷāyiram, &c. |

4. *Nannūl*.—A grammatical treatise by Pavaṇandimṇivar under the auspices of a king called Śiyagaṅgaṅ, who, from his

name meaning a lion-like Gaṅga prince, appears to have been a great prince of the Gaṅga family. But we cannot identify him. He is said to have been a liberal king and a patron of learning.

The Nannūl treats of Orthography and Etymology, and is divided into two chapters, viz., எழுத்ததிகாரம் and சொல்லதிகாரம்.

The chapter on Orthography is sub-divided into (1) Eḷuttīyal, (2) Padaviyal, (3) Uyirirruppuṇariyal, (4) Meyyirruppuṇariyal, (5) Urupupuṇariyal; and the chapter on Etymology, into (1) Peyariyal, (2) Vinaiyiyal, (3) Iḍaiyiyal, (4) Uriyiyal, (5) Poduviyal.

The author of the work refers to Piṅgala, who wrote a lexicon called Piṅgalandai, which refers to the Chālukya kings and uses the word *Pallava* in the sense of a low person. Hence, the author of the work under notice must have flourished after the overthrow of the Pallavas by the Chālukyas.

5. Ilakkaṇaviḷakkam.—A work on grammar, like the Tolgappiyam, by Vaidyanātha Dēṣikar of Tiruvārūr in the Tanjore District. He was a contemporary of Sivañānamunivar and flourished about 250 years ago. He was the son of Vālmikanātha Dēṣikar and was the sixth ancestor to Suryamūrti Dēṣikar, who is now very old and is living in Terukkalar in the neighbourhood of Āditteccuram in the Taluk of Mannārgudi. He was also the teacher of the well-known Paḍikkaśupulavar, a court poet under Raghunātha Sētopati who reigned from 1685 to 1723 A.C. The book is accompanied by a profuse and able commentary by the author himself. It is said that Sadāśiva Dēṣikar, the eldest son of the author, wrote the preface (பாயிரம்) and some of the aphorisms in the chapter on Figures of Speech; but some believe that the author's son wrote the commentary also. The last chapter Paṭṭiyal was written by Tyāgarāya Dēṣikar, the second son of the author. The work is divided into three chapters: (1) எழுத்ததிகாரம் Orthography, (2) சொல்லதிகாரம் Etymology, and (3) பொருளதிகாரம் Rules on the Subject-matter of Poetry. The first chapter is sub-divided into (1) எழுத்தியல், (2) பதவியல், (3) உயிரீற்றுப்புணரியல்,

மெய்யீற்றுப்புணரியல், and (5) உருப்புணரியல்; the second into (1) பெயரியல், (2) வினையியல், (3) இடையியல், (4) உரியியல், and (5) பொதுவியல்; and the third into (1) அகத்திணையியல், (2) புறத்திணையியல், (3) அணியியல், (4) செய்யுளியல், and (5) பாட்டியல்.

The whole work consists of 941 aphorisms.

The work evoked a very severe and unjust criticism from his opponent Śivagūṇa Deśikar under the title of the *Iḷakkaṇaviḷakkaccūṛāvaḷi*, the “Tempest of the Iḷakkaṇaviḷakkam (the lamp of grammar.)”

The following eulogistic verse was written by the grandson of the author and the son of Tiyāgarāya Deśikar who wrote the last chapter of the grammar:—

* “ பொன்மீலநின் னு தென்மலையற்ற
வகத்தியமுனிவன் சுகத்தவர்க்காகச்
செந்தமிழிலக்கண முந்நூல்களிளப்பப்
பல்காலுன்னித் தொல்காப்பியமுனி
யியற்றமிழ்முதலின் றெடுத்தவாத்திடவத
னொட்பங்கண்டு தட்பங்கடரா
தைந்தியலுந்தம் புந்தியின் லேறுகொண்
டுகாத்தபுலவர் வலாத்தவ்யாயான்
முதலுமுடிவுஞ் சிதர்தாப்பலவாய்க்
கிடந்தவியலைத் தொடர்ந்தொருவழிப்பட
வீட்டலாணிலக்கண விளக்கமென்ன
நாட்டினன் வைத்தியநாததேசிக
னன்னவன்றவத்தினுலவதரித்த
முன்னவன்பாயிர மொழிந்து சொல்லணிபுந்
தற்பவமுதலன் முன் றிற்படநாடிப்
பகர்ந்தனனிளவல் பன்னூலுமாராய்ந்
அகந்து தொல்காப்பியத் துண்மைதோன்ற
வைந்தியலுந்தன் புந்திசான்றாகத்
தந்தைமுன்னூலாத்த நூளுன்முடிபெய்த
வந்தனூரர்ச் சந்திரமௌலி
யருளுட்கொண்டு மருண்மனநீங்கிப்
புலங்கொளப்பாட்டியல் விளக்கவுலாத்தனன்
வாய்மைசூரு தியாகராயதேசிகளே.”

* Appended to the printed edition of the work by Mr. Tamodaram Pillay.

6. *Agapporuḷḷakkam*.—This work was written by *Nambi*, who was a Jain and who assumed the title of *Nārkaṭvirājan* (' Prince of the *four kinds of poetry '). We learn from the commentary of the proface that the author wrote and published this work during the reign of *Kulaśēkharapāṇḍiyan*. The work is based upon *Tolgāppiyam*, and seems to be very old. The name of the commentator and his time are not yet known. As *Tañjaivāṇaṅkōvai* is cited in illustration of the rules throughout this work, the age of the commentator can be guessed if the time of the *kōvai* is ascertained.

CLASS II.—PROSODY.

7. *Yāpparuṅgalakkūriyai*.—According to the commentary this work was written by *Amrtasāgaran*, a Jain paṇḍit, as a sequel to a work on prosody called *Yāpparuṅgalam*. It consists of three chapters; viz.—

(1) *Uruppiyal*, (2) *Śeyyuliyal*, (3) *Oḷibiyal*.

The commentary was written by *Gunasāgaran*, a Jain by birth. A list of the authors and works quoted in the commentary is, as far as known, given below:—

1. <i>Avinayanār</i> .	14. <i>Nattattanār</i> .
2. <i>Aiūgurunūru</i> .	15. <i>Nālaḍiyār</i> .
3. <i>Kalittogai</i> .	16. <i>Nāumaṅikkāḍigai</i> .
4. <i>Kakkaipāḍiniyār</i> .	17. <i>Pattinappalai</i> .
5. <i>Kurundogai</i> .	18. <i>Palgāyanār</i> .
6. <i>Kaiyanār</i> .	19. <i>Pāṭalanār</i> .
7. <i>Koṅraivēyndan</i> .	20. <i>Puranānūru</i> .
8. <i>Cintāmaṇi</i> .	21. <i>Mayēccurar</i> .
9. <i>Śilappadhikāram</i> .	22. <i>Mārkkāḍēyanārkaṅḷi</i> .
10. <i>Caḍamaṇi</i> .	23. <i>Mudumōḷikkaṅḷi</i> .
11. <i>Śeyyuliyalūḍaiyār</i> .	24. <i>Yāpparuṅgalam</i> .
12. <i>Tirukkural</i> .	25. <i>Voṇbāmālai</i> .
13. <i>Tolgāppiyānār</i> .	

* The term *Nārkaṭvi* means a poet who is well versed in the four kinds of poetical composition—speedy composition, beautiful composition, sweet composition, and diffuse composition (சுருக்கவி, சித்திரகவி, மதுரகவி, and வித்தாரகவி).

The commentator refers to the following works and authors in the opening lines of his commentary :—

1. Paḷittiyam.
2. Chandōviciti.
3. Guṇakāṅkiyam, a work on the Karnāṭaka prosody which seems to be dedicated, by a contemporary author, to Guṇakāṅka Vijayāditya,* who flourished about the middle of the ninth century A.C. and was the thirteenth in descent from Kirtivarman, the first Eastern Chalukya king.
4. Mayēccuraryāppu.
5. Isāittamiḷceyyutturaikkōvai.
6. An Index referring to the Vargas of Aṣṭakas (Rig Veda?) by their initials (அருமறையகத்தட்டகவேத்தின்வருக்கக்காவை).
7. Rupāvalaṅkāra. †
8. Nitakaślōka, a work connected with the above.
9. Nirukta.
10. Kārika, a work on Sanskrit Grammar, perhaps the Vākya-pāḍiya, also known as Hari-kārika, written by Bharṭṭi-hari.
11. Avinayaryāppu.
12. Nalaḍinārpaḍu, a work connected with the above.
13. Yāpparuṅgalam, an original work in the form of aphorisms on Tamil Prosody.

The work under notice must have been composed later than the ninth century A.C., as there is reference to Guṇakāṅka.

CLASS III.—LEXICON.

8. *Sādan Tivākaram*.—The first lexicon known in Tamil written by a person named Divākaramuni, who, it is said, was a native of a village called Ambal. He was the father of Piṅgalar who wrote a lexicon called Piṅgalandai. Both the father and the son are referred to in the Cuḍamaṇi, a later lexicon written by Maṅḍalapuruṣaṅ in the beginning of the sixteenth century under the

* South Indian Inscriptions, Vol. I, p. 32.

† In the printed editions the work is spelt as *Rūpavādra*.

patronage of Kṛṣṇadēvarāya of Vizianagram. An earlier reference to Piṅgalar occurs in the Nannūl in the following passage:—

“இன்னதின் னுழியின் னணமியலும்
என்றிசைநூலிற் குணகுணிப்பெயர்கள்
சொல்லாம்பரத்தலிற் பீங்கலமுதலா
நல்லோருரிச்சொலினயந்தனர் கொளவே.”

The lexicon under notice is named Divākaram after its author and was written at the request of a person named Śēndan. It is divided into twelve chapters.

As the work is quoted by Aḍiyārkkunallār in his commentary of the Śilappadhikāram, the author must be anterior to Aḍiyārkkunallār. If the opinion of Mr. Saminatha Aiyar, the editor of the Śilappadhikāram, viz., that Aḍiyārkkunallār lived before Naccinārkkiniyār be correct, then the author of the lexicon under notice must be anterior to Naccinārkkiniyār also. But it should be noted that the latter has, as far as I have known, not quoted the work under notice.

CLASS IV.—ALANKĀRĀŚĀSTRA.

9. *Daṇḍiyalankāram*.—This was written by a person who calls himself Daṇḍi after the author of the Kāvyaḍarsa, a Sanskrit treatise on Alankāra. The author of the Tamil work followed closely the Sanskrit original and treated the subject as clearly as the author of the Sanskrit work has done. This is the first work of the kind after the Tolgāppiyam and may be older than the Virasōliyam, the author of which also refers to the Sanskrit author. As this person flourished in the latter half of the seventh century A.C., the present work must have been composed at a later period. The work consists of 126 aphorisms or sūtras, and is divided into three chapters, viz., (1) Poduvaṇiyiyal, (2) Poruvaṇiyiyal, and (3) Śollavaṇiyiyal.

The author was the son of a person named Ambikāpati; but we are not sure whether he was the same as the son of Kambār, the author of the well-known Tamil Rāmāyaṇa, who is also known by the same name. He refers to Anapāyacoḷa, a Chōla king of the fourteenth century at whose request Śekkiār wrote the

Periyapurāṇam. (See Notice No. 22 *infra*.) The author says that he studied the Tolgappiyam written by one of the twelve disciples of Agastya and also the grammar of Prakrit, and explained the Poruḷilakkaṇam at the court of a Paṇḍiya king and the Nāṭa-kavilakkaṇam at the temple of Chidambaram, and that he was the son of Ambikāpati who lived in the Chōla country.

The following passage from which the above account is taken appears in the Daṇḍiyalaṅkārasāram, 'The Essence of the Daṇḍiyalaṅkāra,' edited by the learned T. E. Steenivasaraḡhavaacharyar, the late Tamil paṇḍit of the Presidency College, and is given here for reference :—

வடதுசையிருந்து தென்மலைக்கேகி
 மதிவழ்குடுமிப் பொதியமால்வகா
 இருந்தவன்றன்பா வருந்தமிழ்ணர்ந்த
 பன்னிருபுவரின் முன்னவன்பகர்ந்த
 தொல்காப்பியநெறி பல்காப்பியத்தும்
 அணிபெறுமிலக்கண மரிதீனிற்றெரிந்து
 வடநூல்வழிமுறை மரபினின்வழி அது
 ஈரிரண்டெல்லையினி கவாமும்மைப்
 பாகதவிலக்கணம் பண்புறத்தழிஇத்
 திருந்தியமணிமுடிச் செம்பியனையைத்து
 அரும்பொருள்யாப்பின் வகுத்தனன்
 ஆடகமன்றத்து நாடகநவற்றும்
 வடநாலுணர்ந்த தமிழ்நாற்பலவன்
 பூவிரிதண்பொழிற் காவிரிநாட்டு
 வம்பவிழ்தெரிய லம்பிகாபதி
 மேவருந்தவத்தினிற்பயந்த
 தாவருஞ்சீர்த்துத்தண்டியென்பவனே.

On comparing the manuscript with the printed edition of the work, I see a good deal of difference in the text and the commentary, and this can be seen even from the few extracts made from the manuscript.

The work under notice is quoted by Adiyārkkunallār in his commentary of the Śilappadhikāram. But as it is not quoted by Naccinārkkinīyar in any of his commentaries, we may infer that the author of the work might be posterior to Naccinārkkinīyar and

prior to Aḍiyārkkunallār. To this fact may be added what is already said with reference to relative ages of Aḍiyārkkunallār and Naḍiṅṅārkkinīyār under Divākaram. (See No. 8 *supra*.)

CLASS V.—POETRY.

10. *Jivakacintāmaṇi*.—This is one of the five great poems in Tamil, the remaining four being Śilappadhikāram, Manimōkhalai, Kuṇḍalakēṣi, and Valāyāpati.* It treats of the history of Jivaka, a Jain king, who married eight wives,† and after the life of the world obtained salvation. The poem is divided into thirteen Ilambakas, 'Cantos,' the first treating of his boyhood and education, the next eleven treating of the adventures of the king terminating in marriage with eight girls, and the last of his salvation. The thirteen cantos are named as follows:—

- | | |
|----------------------------------|------------------------------|
| (1) Nāmagalilambakam. | (8) Vimalaiyārilambakam. |
| (2) Gōvīndaiyārilambakam. | (9) Suramañjāriyārilambakam. |
| (3) Gāndharvatattaiyārilambakam. | (10) Maṅmagalilambakam. |
| (4) Guṇamālaiyārilambakam. | (11) Pūmagalilambakam. |
| (5) Padumaiyārilambakam. | (12) Ilakkaṇaiyārilambakam. |
| (6) Kēmaśariyārilambakam. | (13) Muttiyilambakam. |
| (7) Kanakamālaiyārilambakam. | |

The poem is a standard work in Tamil and has an excellent commentary by Naḍiṅṅārkkinīyār. It is quoted in the commentaries of ancient poems and other works. It is perhaps a translation of some Sanskrit work, but the author does not refer to any original work. The story of Jivaka forms the subject-matter of the Jivandharacampu as well as the Jivandharanaṭaka, and occurs

* We learn from the Vaiśyapurāṇa in Tamil that KĀVĒRI and VAIRAVĀNIBAN NAṆAKŪṬI NĀRĀYAṆAN, both Vaiśyas by caste, are respectively the heroes of the two great poems *Kuṇḍalakēṣi* and *Valāyāpati*.

† The following are the names of his wives:—(1) Gāndarvadattaiyār, (2) Guṇamālaiyār, (3) Padumaiyār, (4) Kēmaśariyār, (5) Kanakamālaiyār, (6) Vimalaiyār, (7) Suramañjariyār, (8) Ilakkaṇaiyār.

in the Mahāpurāṇa, Śrīpurāṇa and other works. The manuscript under notice contains the first three cantos only. The work was written by a Jain poet named Tiruttakkadēvar (Sans. Śrī Dakṣadēva) and is said to have been presented at the Saṅgam and approved. The age of the author is not known, but as the work was the model of the Periyapurāṇam which was written by Śekkiḷar in the fourteenth century, the author must have lived before that period.

The author of the commentary of the Virasōḷiam, who is supposed to have been a disciple of the author of the grammar, Buddhamitra, a contemporary of Virasōla who reigned between 1064 and 1101 A.C., refers to the Nariviruttam written by Tiruttakkadēvar. If the supposition is right, he must have lived before the eleventh century A.C., at the latest.

11. Udayanakumārakāvīyam.—A poem treating of the story of Udayana, king of the Vatsa country. He married the daughter of Pradyōta, king of Ujjayini, who was called Vasavadattā. When the father came to know the love which Udayana felt for his daughter, he did not like to have him for his son-in-law. He decoyed the youthful prince to come into his territory and imprisoned him. But the latter effected his escape and carried away his beloved consort to Kausāmbi, where he married her and got a son named Naravāhanadatta. The story occurs in the Kathāsaritsāgara and is referred to in the Mōghadūta.

The poem under notice is divided into six cantos: viz.—

1. Udayanakāṇḍam, 108 stanzas.
2. Ilavaṇakāṇḍam, 30 stanzas.
3. Magadhakāṇḍam, 35 stanzas.
4. Vattavakāṇḍam, 56 stanzas.
5. Naravāhanakāṇḍam, 61 stanzas.
6. Turavukāṇḍam, 65 stanzas.

The title of the six cantos and the number of the stanzas contained in each are given in two verses at the end of the poem which are given in the Extracts.

This work is quite different from the Udayanankathai quoted by Adiyarkkunnallar in his commentary on the Śilappadhikāram, treating of the same subject and divided into five chapters, the titles of which are the same as those of the first five cantos of the work under discussion.

12. Aingurunūru.—An anthology consisting of 500 stanzas composed by five different poets and divided into as many parts which are devoted to the description of erotic subjects under the heads of (1) Marudam (மருதம்), (2) Neydal (நெட்தல்), (3) Kuriñji (குறிஞ்சி), (4) Palai (பாலை), and (5) Mullai (மூல்லை). The authors of these five parts are respectively (1) Ōrañbōgi (ஓரம்போகி), (2) Ammūvan (அம்முவன்), (3) Kapilar (கபிலர்), (4) Ōdalāndai (ஓதலாந்தை), and (5) Pēyan (பேயன்). The anthology was compiled by Pulatturaimurriya Kūdalār Kilar (புலத்துரைமுற்றிய கூடலார் கிழார்) under the auspices of a Chēra prince, Yānsikkaṭēy-māndarañ-cēralirumporai (யானைக்கட் சேய் மாந்தரஞ்சேர விரும்பொறை).

The names marudam, &c., usually indicate the five kinds of country, namely—

1. Marudam, 'agricultural lands;'
2. Neydal, 'maritime lands;'
3. Palai, 'desert lands;'
4. Mullai, 'forest lands;'
5. Kuriñji, 'mountainous lands.'

But they are here used to indicate the five kinds of actions of lovers, viz.—

1. Marudam, 'amorous dispute.'
2. Neydal, 'grief at the non-arrival of the lover at the time fixed for his return.'
3. Palai, 'following the lover wherever he goes.'
4. Mullai, 'remaining at home when he is away and waiting for him.'
5. Kuriñji, 'enjoying his company.'

These meanings are given by Naccinārkkiniyar in his commentary on the Poruḷadhikāram of Tolgappiyam and by the commentators of the Tiruvāymoḷi.

The name *Aiṅkuraṅṅru* signifies a collection of five hundred short stanzas, from *ai*, 'five,' *куру*, 'short,' *நூறு*, 'hundred.'

The work is one of the eight poems collectively known as *Etṭuttogai* which can be seen from the following mnemonic stanza:—

தற்றிணைநல்லகுறுந்தொகையைக்குறுநூ
 றொத்தபதிற்றுப்பத் தோங்குபரிபாடல்
 கற்றறிந்தார்சொல்லுங் கலியோடகம்புறமென்
 றித்திறந்த வெட்டுத்தொகை.

If the *Kapilar*, who is one of the authors of this anthology, be the same *Kapilar* who lived after *Vaṁśaśekhara*, the date of the composition of this work is later than the fifth or the sixth century A.C.

13. *Aindinaiyeḷubadu*.—It is a short poem on love written by *Muvvādiyar*. The poem consists of seventy stanzas, at the rate of fourteen stanzas regarding each of the five actions of the lovers, viz., (1) *Kuṟiṅji*, (2) *Mullai*, (3) *Palai*, (4) *Marudam*, and (5) *Neydal*, which terms are explained at page 40. The first twenty-four stanzas are accompanied by a commentary and the first two lines of the 13th stanza and the 25th, 26th, 29th, and the 70th stanzas are not found in the manuscript under notice. The work is one of the eighteen poems known by the collective name of the *Paḍiṅṅkiḷkkaṅaku* which are mentioned in the following mnemonic stanza:—

நாலடி நான்மணி நானூற்பதைந்திணைமுப்
 பார்க்கெகங் கோவை பழமொழிமாழலம்
 மெய்ந்நிலைய காஞ்சியோடேலாதியென்பவே
 கைந்நிலைய வாங்கீழ்க் கணக்கு.*

The *Aindinaiyeḷubadu* is quoted in several places by *Nacci-
 pārkkiṅiyār* in his commentary on *Tolgāppiyār's* *Poruḷadhikāram*.

14. *Kāllāḍam*.—A poem illustrative of the rules of the third part of *Tamil Grammar*, *Poruḷadhikāram*, by *Kāllāḍaṅār*,† one of

* *Vide* pp. 11, 12, *Essay on Tamil Literature*, No. I.

† The name *Kāllāḍar* seems to be a modification of the Sanskrit word *Kallaṣa* which was the name of an author who wrote a work on Saivism called *Spandasūtrakārika*.

the forty-nine poets of the third Tamil Saṅgam and containing one hundred and two *agavals*. Though it is not studied by the ordinary students of Tamil, yet it is highly appreciated by the learned scholars, and the following stanza eulogizing the merits of the work is known to the paṇḍits and repeated by them :—

கல்லாடர் செய்பனுவல் கல்லாட நூறுநூல்
வல்லார் சங்கத்தில் வதிந்தருளிச்—சொல்லாயும்
மாமதுரை யீசர் மனமுவந்து கேட்டுமுடி
தாமசைத்தார் நூறு தரம்.

There is a tradition among the Tamil paṇḍits regarding the composition of this work which is as follows: The *Tiruccirram-balakkōvai* was written by Māṇikyavācakar in honour of the god of Chidambaram and the want of a similar work in praise of the god of Madura was felt by the Tamil paṇḍits of that place and, to supply this want, Kallaḍar, one of the poets of the Third Saṅgam, is said to have written the work under notice. Kallaḍar refers in his work to the following events and authors :—

	Agavals.
The presentation of a bag of gold coin to Dharmi. (The same event is described in the <i>Hāḷasya Mahātmya</i>)	3
The aphorisms of Iraiyaṇār on love	5, 65
Giving hints to the poet Bhudra regarding a poetical composition	13
Kuṇṇappanāyaṇār, one of the 63 Śaiva saints.	16
Mūrtināyaṇār, one of the 63 Śaiva saints	57
Sākyanāyaṇār, one of the 63 Śaiva saints	68
Ugraṇḍyaṇ	77
Iḍaikkāḍar	78
Tiruvalluvar	63

In the following lines of the 63rd agaval,

நிறைமதிபுளையாது நிறைமதிபுளையாது
தேரான் நெளிவெனுந்திருக்குறட்புகூந்து,

refers to the following couplet of Tiruvalluvar—

தேரான் நெளிவுந் தெளிந்தான்க ணையுறவும்
தீரா விடும்பை தரும்.

The work has a commentary written by Mayilērumperumai Pillai for the first 36 agavals. The commentator was a native of Tinnevely and was the teacher of Īśanadēsikar who wrote the Ilakkaṇakkottu and who was the priest of the Tiruvāvaḍuturai Ādinam and lived about 150 years ago. According to him the commentary on the Tirukkōvaiyār, now attributed to Naccinārkiṇiyār, was written by one Pēraśiriyar, and this corroborates the opinions of Subrahmanyadikṣitar, and Vaithyanātha Dēsikar, the author of Ilakkaṇaviḷakkam.

15. *Nalavēmba*.—A poem in three cantos by Puḡaḷōndippulavar who is said to have been a court poet under the patronage of Varagunapāṇḍya and a contemporary of Kulōttuṅgacōla. If this be true, he must have lived in the eleventh century. According to the Vinōdarasamaūjari, he was also a contemporary of Oṭṭakkūttar and the celebrated poetess Anvaiyār.

CLASS VI.—ANTHOLOGY.

16. *Nittirattu* is an anthology consisting of extracts collected from many ancient works and arranged according to the subjects. The compiler's name is not mentioned; but the compilation was made with great care, and displays extensive study and profound learning. The work is divided into two parts, viz., (1) Aṟattuppal, the Chapter on Virtue, and (2) Poruṭṭpal, the Chapter on Wealth. The former is sub-divided into forty-two adhikāras or chapters and the latter into eighty-six, and each adhikāra treats of a particular subject. The subjects under which the selections are arranged are various and very useful. The following is a list of the works from which the anthology under notice is collected :—

- | | |
|-------------------|---------------------|
| 1. Aṟaṇericcāram. | 4. Irāmakathai. |
| 2. Ācārakkōvai. | 5. Irumpalkaṇḅi. |
| 3. Āśiriyamālai.* | 6. Iniyavainārpadu. |

* Quotations from this work are found in the *Arumpadarurai* of Śilappadhikāram which is older than the commentary of Adiyārkkunallār, and in Naccinārkiṇiyār's commentary of Tolgappiyar's Poruḷadhikāram.

- | | |
|----------------------|-------------------------|
| 7. Innānārpadu. | 20. Nāṇmaṇikkadīgai. |
| 8. Elādi. | 21. Paḍirruppattu. |
| 9. Kaḷavaḷinārpadu. | 22. Paṛipāḍal. |
| 10. Kuṇḍalakeṣi. | 23. Paḷamoḷi. |
| 11. Śāntipurāṇam. | 24. Bhāratam (Veṇba). |
| 12. Śīrupaṅjamūlam. | 25. Purānānūru. |
| 13. Jivakacintāmaṇi. | 26. Perumbuṛuḷviḷakkam. |
| 14. Cūḷamaṇi. | 27. Muṭṭōḷḷāyiram. |
| 15. Tagaḍūryāttirai. | 28. Mōrumandarapurāṇam. |
| 16. Tirikadugam. | 29. Yāpparuṅgalam. |
| 17. Naḷankadai.* | 30. Valaiyāpati. |
| 18. Nāradaçaritai. | 31. Veṇbāmālai. |
| 19. Nāḷaḍi. | |

The anthology under notice is very interesting and instructive, and will be highly appreciated by Tamil paṇḍits. The manuscript is one of the oldest collections of the library, and was discovered by me in the course of my annual examination of the contents of the library. On reading a few leaves, I found the work to be very useful. But as the manuscript was in an injured condition, I got a fresh transcript of the work. Some of the works quoted in it are very rare and important for the history of Tamil Literature. I shall give here two instances of the ways in which the book may be utilized by Tamil scholars.

The Purānānūru, an ancient and well-known Anthology, which is mentioned as one of the books of the Third Saṅgam, was lately edited by the learned Tamil paṇḍit of the Kumbhakōṇam College, after collating five manuscripts containing only the text and eleven containing the commentary also. In some places the verses are defective owing to the omissions occurring in the manuscripts collated; and spaces are left in the passages indicating the omission. As the manuscript under notice contained in full every quotation made from the Purānānūru, I felt a great curiosity to see whether the manuscript could help in supplying the omissions

The stanza quoted with this title is one of Pugalēndi's Naḷaveṇba. Hence the compilation of the Anthology under notice must be later than the eleventh century.

occurring in the printed edition of the work; and I am very happy to state that I succeeded to some extent. Of the nine stanzas, the first lines of which are left imperfect in the printed edition of the Puranānūru, two, namely the 276th and the 300th, are fully quoted in this manuscript. The omissions occurring in the verses 315, 322, 341 and 361 and in some others may be supplied from the manuscript.

In the Tolgāppiyam Poruḷadhikāram edited by Mr. Tamodaram Pillai and in Mr. Saminatha Aiyar's edition of the Puranānūru, the following is printed as full; but the manuscript contains a line between the lines 3 and 4, which is printed here in italics.

1. நறவிலாஹரந்தநலாவெண்கூந்தல்
2. ஈர்ங்காமுன்னதிரங்குகணவறுமுலைச்
3. செம்முதுபெண்டின்காதலன்சிறுஅன்
மடப்பாலாய்மகலவள்ளுகீர்த்தேறித்த
4. குடப்பாற்சில்லுறைபோலப்
5. படைக்குறோயெல்லாந்தானாயினே."

From the above instances we can see clearly that the Anthology under report will be very useful to the Tamil scholars and be much appreciated by them.

I give below an Index of the subjects of chapters for the benefit of the readers :—

1. அறத்துப்பால்.

- | | |
|------------------------|------------------------|
| 1. கடவுள் வாழ்த்து. | 15. ஒழுக்கமுடைமை. |
| 2. அவையடக்கம். | 16. பிறனில்விழையாமை. |
| 3. நீத்தார் பெருமை. | 17. பொறையுடைமை. |
| 4. பெறுதற்கருமை. | 18. வெஃகாமை. |
| 5. அறன்வலியுறுத்தல். | 19. புறங்கூறுமை. |
| 6. இல்வாழ்க்கை. | 20. இகழாமை. |
| 7. வாழ்க்கைத்துணைநலம். | 21. தீவினையச்சம். |
| 8. கற்பின்மகளிர். | 22. ஈலை. |
| 9. புதல்வரைப்பெறுதல். | 23. தானம். |
| 10. விருந்தோம்பல். | 24. அருளுடைமை. |
| 11. இனியவைகூறல். | 25. புலால்முறுத்தல். |
| 12. செய்யநன்றியறிதல். | 26. தவம். |
| 13. நடுவுநிலைமை. | 27. கூடாவொழுக்கம். |
| 14. அடக்கமுடைமை. | 28. புணர்ச்சிவிழையாமை. |

29. கள்ளாமை.
30. வாய்மை.
31. வெகுளாமை.
32. இன் னுடையாமை.
33. கொல்லாமை.
34. செல்வநிலையாமை.
35. இளமைநிலையாமை.

36. யாக்கைநிலையாமை.
37. பல்வகைநிலையாமை.
38. சூயதன்மை.
39. துறவு.
40. மெய்யுணர்தல்.
41. ஆவாவறுத்தல்.
42. பழவினா.

2. பொருட்பால்.

1. இறைமாட்சி.
2. கல்வி.
3. கல்லாமை.
4. கேள்வி.
5. அறிவுடைமை.
6. குற்றங்கடத்தல்.
7. பெரியாராத்தூணைக்கோடல்.
8. நன்கறிவுறத்தல்.
9. சிற்றினஞ்சேராமை.
10. தெரிந்துசெயல்வகை.
11. வலியறிதல்.
12. காலமறிதல்.
13. இடனறிதல்.
14. தெரிந்து தெளிதல்.
15. தெரிந்து வினையாடல்.
16. சுற்றந்தழால்.
17. பொச்சாவாமை.
18. செங்கோன்மை.
19. கொடுங்கோன்மை.
20. வெருவந்தசெய்யாமை.
21. கண்ணோட்டம்.
22. ஒற்றாடல்.
23. ஊக்கமுடைமை.
24. தாளாண்மை.
25. இடுக்கணழியாமை.
26. அமைச்சு.
27. சொல்வன்மை.
28. வினைசெயல்வகை.
29. சூது.
30. மன்னரைச்சேர்ந்தொழுகல்.

31. குறிப்பறிதல்.
32. அடையற்தல்.
33. நாடு.
34. அரண்.
35. நாள்.
36. பொருள்செயல்வகை.
37. படைமாட்சி.
38. நட்பு.
39. நட்பாராய்தல்.
40. நட்பிற்றிழைப்பொறுத்தல்.
41. தீநட்பு.
42. கூடாநட்பு.
43. பேதைமை.
44. புல்லறிவாண்மை.
45. பகைத்திறந்தெரிதல்.
46. உட்பகை.
47. பெரியாராப்பிழையாமை.
48. பொதுமகளிர்.
49. கள்ளுண்ணுமை.
50. சூது.
51. குடிப்பிறப்பு.
52. மானம்.
53. பெருமை.
54. சான்றாண்மை.
55. பண்புடைமை.
56. நன்றியில்செல்வம்.
57. நாணுடைமை.
58. குடிமரபு.
59. நல்குரவு.
60. இரவு.

- | | |
|-------------------------|-------------------|
| 61. இரவச்சம். | 74. எயில்கோடல். |
| 62. கயமை. | 75. எயில்காத்தல். |
| 63. பல்பொருள். | 76. அமர். |
| 64. திரைகோடல். | 77. தானைமறம். |
| 65. திரைமீட்சி. | 78. குதிரைமறம். |
| 66. பனகவயிற்சேறல். | 79. யானைமறம். |
| 67. எதிரூன்றல். | 80. தேர்மறம். |
| 68. பாசறை. | 81. களம். |
| 69. பகைப்புலம்பழித்தல். | 82. இரங்கல். |
| 70. திறை. | 83. வென்றி. |
| 71. மகண்மறுத்தல். | 84. புகழ். |
| 72. வஞ்சினம். | 85. பரிசில். |
| 73. படைச்செருக்கு. | 86. வாழ்த்து. |

CLASS VII.—DIDACTIC AND ETHICAL POETRY.

17. *Kuralurai*.—The *Kural* is commented upon by the following authors:—Tarumar, Manakkudaiyar, Tamattar, Naccinarkkiṇiyār, Parudi, Parimēlaḷagar, Tirumalaiyar, Mallar, Kavippermāl and Kāliṅgar, as can be seen from the mnemonic verse:—

தருமர் மணக்குடையர் தாமத்தர் நச்சர்
பகுதிபரிமேலழகர்—திருமலையர்
மல்லர் கவிப்பெருமான் தாளிங்கர் வள்ளுவர் நூழ்
கெல்லையுரை செய்தாரிவர்.

The work under notice was written by a person whose name is not given in the manuscript.

18. *Ācārakkōvai*.—According to the invocatory stanza and its old commentary, this work was composed by one Muḷli, son of Peruvāyaṅ of Kayattur.* It consists of one hundred and one stanzas of the Veṅbā metro.

It is referred to in the *Ilakkaṇaviḷakkam* in the following passage:—

மொழிடெயர்த்தல் ஐசாரக்கோவையும் அதர்ப்படயாத்தல் திரு
வள்ளுவப்பயனும் முதலியன. †

* Vide the Extracts.

† *Ilakkaṇaviḷakkam*, p. 834.

The passage occurs in the commentary on the Sūtra in which the author mentions the different kinds of subordinate works (வழிநூல்) which are written in pursuance of an original work and follow it in the treatment of the subject. From this it appears that the Ācārakkōvai is a translation of some Sanskrit work.

It treats of the daily duties of a person to his own self—such as eating, dressing, sleeping, bathing, &c. ; of the duties towards his own relatives and elders—such as parents, brothers, uncles, gurus, &c. ; of the duties of an householder ; and of the rules of etiquette to be observed in the assemblies of kings and princes.

This is reckoned as one of the eighteen works collectively known in Tamil by the name of *Paḍiṇṅkīlkkāṇakku*. (See No. 13.)

As there is room to surmise that the 65th stanza of this work is adapted at the close* of *Vaṅṅinamalai* (*Maduraikkāṇḍam*) of the *Śilappadhikāram* by *Ilaṅḡvadigaḷ*, we may infer that the work under notice belongs to an earlier period than *Śilappadhikāram*, whose date is considered to have been the second century A.C. at the earliest. The present work enables us to have an insight into the daily life of the Tamilians of that century, and to understand the influence of the Āryan habits and customs on the life of the Tamilians.

In the course of the work we meet with several intelligent observations of Nature and very important hygienic principles.

The work is quoted by standard commentators, such as *Naccinārkkīyār*, *Aḍiyārkunallār* and others, as a great authority.

19. *Tirikaḍuḡam*.—A short moral poem written by *Nallaḍaṇār*, who was a poet of the Third Saṅgam. The poem was submitted to the Saṅgam and was approved. The name *Tirikaḍuḡam* is derived from the Sanskrit *Trikatukam*, a medical term, which means three pungent things, viz., dried ginger, pepper and long pepper. Each stanza enumerates three things which are good.

* பார்ப்பாரறவோர் பசுப்பத்தினிப்பெண்டிர்
முத்தோர்குழவி யெனுமிவரைக்ககவிட்டு.

20. Nītinēriṅṅakkam.—A moral poem containing a centum of verses written by Kumaraguru Dēśikar who flourished during the eighteenth century.

21. Aranericcūram.—A short poem of 226 stanzas containing moral precepts and observations, by Munaippāḍiyār, who is inferred to be a Jain by his reference to the several tenets of Jainism in the poem. In the very first invocatory stanza, the author uses the word Tamaruippāṇaḍandān (தாமரைப்பூநடந்தான்), from which we have to understand the god Jina who is said to move on a lotus flower. Other words of the same radical signification are also to be met with in Tamil literature as the title of Jina, such as, Pūmisaināḍandaṅ (பூமிசைநடந்தான்), Pūmisaināḍanda Vāmaṅ (பூமிசைநடந்த வாமன்), Malarṁisaiyēgināṅ (மலர்மிசையேகினான்).* Though such epithets refer to God Śiva also in later Tamil literature, yet, in the ancient Tamil literature, they refer to Jina and Buddha only. Another peculiarity to be noticed in the work is the use of the name *Siva* for the god Jina. (*Vide* the Extracts).

CLASS VIII.—PURĀNAS.

22. Periyapurānam.—A poem by Śekkiḷār who flourished in the fourteenth century. It contains the lives of the sixty-three devotees of Śiva. It is divided into 72 cantos, containing 3,363 stanzas in all. The following are the names of the sixty-three devotees:—

- | | |
|---------------------------|----------------------------|
| 1. Tirunilakaṇḍa Nāyaṅar. | 10. Kuṅgilyakkalaya N. |
| 2. Iyarpagai N. | 11. Maṅakkañjāra. |
| 3. Iḷaiyāṅkuḍimāra N. | 12. Arivāttāya N. |
| 4. Meypporuḷ N. | 13. Āṇāya N. |
| 5. Viṅgaṁḍa N. | 14. Mūrṭi N. |
| 6. Amarnidi N. | 15. Muruga N. |
| 7. Eripatta N. | 16. Uruttirapaśupati N. |
| 8. Ēnādi N. | 17. Tirunaḷaippōvār N. |
| 9. Kaṅṅappa N. | 18. Tirukkuṅrippuṭṭoṇḍa N. |

* The epithet occurs in the Kural as the name of God, viz., Buddha or Jina; “மலர்மிசையேகினான் மாணடிசார்ந்தார், தீலமிசைத்தொழுவார்.”

- | | |
|-------------------------------|------------------------------|
| 19. Candēsa N. | 42. Kalikkamba N. |
| 20. Tirunāvukkaraśusvāmigaḷ. | 43. Kaliya N. |
| 21. Kulaceiraī N. | 44. Śatti N. |
| 22. Perumiḷalaikkurumba N. | 45. Aiyadiḡalkāḍavarkōṅ N. |
| 23. Kāraikkālanimaiyār. | 46. Kaṇampulla N. |
| 24. Appūdiyadiḡal N. | 47. Kari N. |
| 25. Tirunilanakka N. | 48. Niṇṇāśirneḍumāra N. |
| 26. Naminandiyadiḡal N. | 49. Vayilār N. |
| 27. Tiruñānasambandasvāmigaḷ. | 50. Munaiyaḍuvar N. |
| 28. Ryarkoṅkalikkāma N. | 51. Kaḷarciṅga N. |
| 29. Tirumūla N. | 52. Iḍaṅgaḷi N. |
| 30. Daṅḍiyadiḡal N. | 53. Śeruttuṅai N. |
| 31. Mūrka N. | 54. Puḡalttuṅai N. |
| 32. Śomaśimāra N. | 55. Kōṭpuli N. |
| 33. Śakkiya N. | 56. Pūsalār N. |
| 34. Sirappuli N. | 57. Maṅgaiyarkaraśiyār. |
| 35. Śiruttoṅḍa N. | 58. Nēsa N. |
| 36. Śeramānperumaḷ N. | 59. Kōcēṅḡaṅcōla N. |
| 37. Kaṇanāda N. | 60. Tirunilakaṅḍayaḷppāṇa N. |
| 38. Kūruva N. | 61. Śadaiyar N. |
| 39. Puḡaḷcōḷa N. | 62. Isaiñāṅiyār. |
| 40. Naraśiṅgamuṅaiyaraiya N. | 63. Sundaramūrtisvāmigaḷ. |
| 41. Adipatta N. | |

Śekkiḷār, who is also called Aruṇmoḷittēvar, was born at Kunrat-tūr in the country of the Toṅḍamaṅḍalam. He was a Vēḷāla and was very learned and possessed great talents, which attracted the attention of the King Anupāya Chōla, who appointed him his prime minister. When he saw that the king was studying the Jivakacintāmaṇi, a poem about a Jaina king, written by Tiruttak-kadēvar, he disapproved of the king's religious taste and told him that a staunch Śaiva like the king should not read the works of the Jains. But when the king replied that there was no such poem among the Śaivas as could be compared with the Jaina epic, the prime minister promised that he would produce a poem of equal merit for the Śaivas, and accordingly he wrote the Periya-puraṇam.

The following stanza is quoted from the beginning of the Poriya-purāṇam and refers to Anapāya Chōla :—

மேயவீவ்வுரைகொண்டுவிரும்புமாஞ்
சேயவன்றிருப்பேரம்பலஞ்செய்ய
தாயபொன்னணிசோமுனீழீழிபா
ராயகீரநபாயனரசவை.

The work is divided into the following eleven *Sargas* or chapters :—

1. தில்லைவாழ்ந்தணர் சருக்கம், containing the lives of the first six devotees mentioned in the above list.
2. இலைமலிந்த சருக்கம், containing the lives of the next seven devotees.
3. மும்மையாலுலகாண்ட சருக்கம், containing the lives of the next six devotees.
4. திருநின்ற சருக்கம், containing the lives of the next seven devotees.
5. வம்பரூவரிவண்டு சருக்கம், containing the lives of the next six devotees.
6. வர்கொண்டவனமுலையாள் சருக்கம், containing the lives of the next six devotees.
7. நொய்யடிமையில்லாதபுலவர் சருக்கம், containing the lives of the next seven devotees.
8. கறைக்கண்டன் சருக்கம், containing the lives of the next five devotees.
9. கடல்குழந்த சருக்கம், containing the lives of the next five devotees.
10. பத்தராய்ப்பணிவார் சருக்கம்.
11. மன்னிய சீர்ச் சருக்கம், containing the lives of the next eight devotees.

23. Tiruvilāyāḍaypurāṇam.—This is a Tamil translation of the Sanskrit Hāḷasyamahātmya which is a portion of the Īśasamhita of the Skānda Purāṇa. But the Hāḷasyamahātmya, which has been printed in Telugu, is said to be a portion of the Agastya-samhita of the Skānda Purāṇa. The work under notice is divided into three Kāṇḍams or parts; viz., (1) Madurai-kāṇḍam, (2) Kūdar-kāṇḍam, and (3) Ālavāy-kāṇḍam, and into sixty-five

padalams or chapters. It was written by Parañjōtimunivar who flourished during the latter part of the sixteenth century A.C. in the reign of Ativirarama Paṇḍya. The poem describes the sixty-four sports of God Śiva who is worshipped in the form of a Liṅga under the name of Sundarōśa with his consort Pārvati under the name of Tatātakikā which appears to be a Tamil word. Kulaśōkhara Paṇḍya, who was living in his old capital Kalyāṇapura, was visited in his dream by God Śiva and was told to build a new town in the place where a stone idol of the god had appeared and to make the latter his capital. This event, which seems to be connected with the very commencement of the political history of Ancient Southern India, is to be assigned to a time preceding the Christian era by several centuries. The book contains a list of seventy-three kings commencing from Kulaśekhara, and this is the only full list we have of the ancient kings of Madura Kingdom; and there is a reference to the total numbers of the kings of Madura in the preface of the commentary to Iraiyaṇāragupporu according to which eighty-nine kings from Kāyśiṇavaḷudi to Kaduṅgōṇ presided over the First Tamil Saṅgam of Madura; fifty-nine kings from Veṇḍerceḷiyāṇ to Muḍattirumāraṇ over the Second Saṅgam; and forty-nine kings from Muḍattirumāraṇ to Ugrapperuḷudi. The total number of these kings is 197 and does not agree with that given in the Halāsyamahātmya.* This is the only work which contains much historical matter, but is not to be relied upon till we get other works corroborating the statements made therein.

The author lived about two hundred and fifty years ago and was a great Tamil paṇḍit. There was already a Tamil translation of the Sanskrit Halāsyamahātmya made by a native of Vēpattūr, but it is said that the author of the work under notice was not satisfied with it and wrote the present translation at the request of the people of Madura.

I append hereto a list of the Paṇḍya Kings as found in the Halāsyamahātmya :—

* Vide pp. 55-58, *Essay on Tamil Literature*, No. I.

1. Kulaśekhara Pāṇḍya. His son
2. Malayadhvaja P. His wife Kañcanamālā. Their daughter
3. Tatātakā (*Tam.* Tadādakai). She married Sundara or Dēva Pāṇḍya. His son
4. Ugra P. (*Tam.* Ugrapperuvalūdi.) Known also under the title of Hāra Dhari. His wife Kāntimati. He was the founder of the Saṅgha. Ugra Pāṇḍya's son
5. Vira P. His son
6. Abhiṣeka P. His son
7. Vikrama P. His son
8. Rājaśekhara P. Kalikala Chōla was his contemporary. Rājaśekhara's son
9. Kulōttuṅga P.
10. Anantagūṇa P. His son
11. Kulabhūṣaṇa P. Also known as Sundarasāmanta and Kulaśekhara P. Kāntāracchēdi (*Tam.* Kaḍuveṭṭi) Chōla was his contemporary. Kulabhūṣaṇa's son
12. Rājendra P. His brother Rājasīṃha married the daughter of Kāntāracchēdi Chōla and rebelled against his brother. Rājendra's son
13. Rājēsa P. His son
14. Rājagambhira P. His son
15. Pāṇḍyavaiṅsaprādīpa P. His son
16. Puruhūtavijit P. His son
17. Pāṇḍyavamśapatāka P. His son
18. Sundarōśapādaśekhara P. Invasion of the Pāṇḍya country by the Chōla king and the defeat of the latter. Sundarōśapādaśekhara's son
19. Varagūṇa P. Bhadrāgāyakah (*Tam.* Pāṇapattiraṅ) lived in this reign. Varagūṇa's son
20. Rājarāja P. His son
21. Suguṇa P. His son
22. Citraratha P. His son
23. Citrabhūṣaṇa P. His son
24. Citradhvaja P. His son
25. Citravarma P. His son

26. Citrasēna P. His son
27. Citravikrama P. His son
28. Rājamārtāṇḍa P. His son
29. Rājacūḍāmaṇi P. His son
30. Rājaśardūla P. His son
31. Dvijarājakuḷōttama P. His son
32. Āyōdhanapraiviṇa P. His son
33. Rājakuñjara P. His son
34. Pararājabhayaṅkara P. His son
35. Ugrasēna P. His son
36. Mahāsēna P. His son
37. Śatruñijaya P. His son
38. Bhīmaradha P. His son
39. Bhīmaparākrama P. His son
40. Pratāpamārtāṇḍa P. His son
41. Vikramakañcuka P. His son
42. Yuddhakōlahala P. His son
43. Atulavikrama P. His son
44. Atulakīrti P. His son
45. Kīrtibhūṣaṇa P.
The destruction of the world by a deluge and re-creation.
46. Vaiśāsēkhara P. Defeated the Mlecchas and the Turuskas. The incarnation of Sarasvati as the poets of the Third Saṅgha: viz., Kapila, Bharṇa, and others. Vikrama Chōla was his contemporary. Vaiśāsēkhara's son
47. Vaiśacūḍāmaṇi P. Also known as Campaka Pāṇḍya (*Tam. Saṅbaga Māraṇ*). Nakkīrar flourished during his reign.
48. Pratāpasūrya P. His son
49. Vaiśadhvaṇa P. His son
50. Ripumardana P.
51. Cōlavaiśāntaka P.
52. Cēravaiśāntaka P.
53. Pāṇḍyavaiśōsa P.
54. Vaiśāsīrōmaṇi P.
55. Pāṇḍyēśvara P.

56. Kuladhvaja P.
57. Vaṁśavibhūṣaṇa P.
58. Sōmacūḍamaṇi P.
59. Bhūpacūḍamaṇi P. There was a deluge during his reign. Nakkīrar and others were swept away and brought to life again.
60. Paṇḍyakulēśa P. Also called Kulaśēkhara Paṇḍya. Madhyavanādhīśa (*Tam. Iḍaikkāḍar*) flourished during his reign. Kulaśēkhara's son
61. Arimardana P. Māṇikyavācaka (*Tam. Vāḍavūraḍigal*) flourished in this reign. Arimardana's son
62. Jagannātha P. His son
63. Virabāhu P.
64. Vikramabāhu P.
65. Parākramabāhu P.
66. Surabhi P.
67. Kuṅkuma P.
68. Karpūra P.
69. Kāruṇya P.
70. Puruṣōttama P.
71. Śatruśāsana P.
72. Kubja P. (*Tam. Kūṅ Paṇḍyan*). Also called Sundara P. Gāñanasambandha (*Tam. Tirujāñanasambandar*) and Kulabandhanah (*Tam. Kulaccirai Nāyanār*) flourished during his reign.
73. Madhurēśvara Paṇḍya.

24. Upadēśakāṇḍam.—This work, consisting of 2,600 stanzas, is supposed to have been written by Jñānavarōdayapaṇḍaram under the inspiration of God Subrahmaṇya of Vayalūr to the west of Uraiyūr. The author seems to have been a disciple of Kacciypasvāmigaḷ of Conjeeveram, who wrote the Skāṇḍapurāṇa in Tamil about 780 A.C. as seen from the following stanza :—

வேதவேதாந்தமாகமந்தரும ஓலதாம்னரிந்திடுபுராணம்
போதமார்முனிவரிசைத்திடுபுராணமிருதிகள்சங்கிதைப்பொருந்து
நாதமார்சடங்கஞ்சிப்பிகள்பிறவுநன்ஞணர்கீசிமாழனிவன்
ஏதமில்சகாத்மேழெனுநாழிகாந்தத்தைத்தமிழ்ஐலிசைத்தான்

Kāṇḍapurāṇavilāsam.

25. *Kōyirpurāṇam* contains an account of the Śiva shrine of Chidambaram which is called *Kōyil* (temple). The author of this work was Umāpatiśivācāryār, a native of the village of Korraṅṅaṅkuḍi, and flourished during the reign of Anapāyacoḷan.

26. *Cilambarapurānam*.—Another work on the same subject. Nothing is known of the author's name, &c., except that he was a disciple of the descendants of Umāpatiśivācāryār, the author of *Kōyirpurāṇam*.

27. *Piramōttarakāṇḍam*.—This was written by Varatuṅgarāmaṅ, a disciple of Īśānamuṇi of Nimbai. It consists of 1,323 stanzas. The author was the younger brother of Ativirarāma Paṅḍya, who wrote the *Kūmapurāṇam* and other works, and flourished about the twelfth century A.C. The work under notice is a free translation of the Sanskrit *Brahmōttara Khaṇḍa*, a portion of the *Skāṇḍapurāṇa*.

CLASS IX.—PHILOSOPHY.

28. *Śivañānabōdam*.—A work on the Philosophy of the Śaiva religion by Meykaṇḍa Dēvar who was born in a Vēḷala family at a village called Veṅṅainallūr in the Tanjore district and was a pupil of Parañjōtimuṇivar who flourished about the middle of the 16th century A.C. The work is considered as the greatest authority on the subject. A portion of the work was translated by Percival. An English translation of the whole work was published by Hoisington in the *American Oriental Society's Journal*. The work was recently translated by Mr. Nallisami Pillai, the present District Munsif of Chittore. It is based on the *Rauravāgama* which Śiva revealed to Nandi, and he to Saṅatkuṃāra. The author is also called Svētavanapperumāl.

CLASS X.—RELIGIOUS HYMNS.

29. *Tāyumaṅavarpaḍal* is a work consisting of highly pathetic and devotional songs inculcating pantheistic doctrines. It was written by Tāyumaṅavar who lived about one hundred and fifty

years ago in Trishinopoly. He was the son of Kēḍiliyappa Pillai and was an accountant in the service of Vijayaraghunātha Sētupati. His songs enjoy a very high popularity on account of the most pathetic and devotional feelings which they embody and on account of the author's most cosmopolitan principles of religion which they inculcate.

30. *Tiruvācakam*.—A work on the Śaiva religion containing very impressive and devotional hymns in praise of Śiva composed by Māṇikkavācakar. The author lived in the time of Arimardana Pāṇḍya who was the sixty-first king from Kulaśēkhara Pāṇḍya.* He was born in the family of ministers, and at an early age became famous for his learning and ability. He was appointed by the Pāṇḍya King a minister under the title of Tennavan Brahmarāyan. On an occasion, it is said, he was sent with a large money to purchase some horses for the State; but the pious minister spent all the money in building the Śaiva temple at Tirupperunturai and other charitable objects. When the king learnt that the money intended for the purchase of horses were spent away in religious purposes, he was highly displeased with the minister and put him in prison. But at the time the river Vaigai became full of water and threatened to inundate the whole city. The king thinking that the event was but an indication of the displeasure of the God at the ill-treatment accorded to his devotee Māṇikkavācakar, set him at large. The minister then became an ascetic and settled at Cidambaram. Besides the work under notice, Māṇikkavācakar wrote another work called Tiruceirrambalakkōvaiyār.

31. *Tiruvāymoḷi* is a portion of the Vaiṣṇava Prabandha composed by one of the twelve Vaiṣṇava saints, named Nammāḷvār or Śāṭhakōpa as he is called in Sanskrit. He was the son of a Śūdra named Kāri and Udayanaṅgaiyār his wife, who lived in Tirukkurugūr. The author of the work under notice is said to

* Vide The List of The Pāṇḍyas given under the Tiruvilaiyādarpurācam Notice No. 23.

have been born on the 43rd day after the Kaliyuga commenced; and thus an enormous antiquity is assigned to him by the Vaiṣṇava devotees to aggrandize the sanctity of the sage. The work consists of 1,102 stanzas, in each of which the author sings of the praise of God Viṣṇu under several names by which he is known in the form of idols in several places. They are specimens of very simple poetry and display the author's deepest piety and love for the God. The manuscript contains the names of the rāgas or melodies used in singing the hymns and the times of the music. The following is a list of the rāgas and the times used in the MS. under notice:—

Rāgas or melodies.

இந்தனங்குறிஞ்சி.
 இந்தோளம்.
 காந்தளம்.
 காந்தாரம்.
 கைசியம்.
 கொல்வி.
 சோமரம்.
 செருந்தி.
 தக்கம்.
 தக்கேசி.
 தட்டபாடை.
 தட்டாராகம்.

Rāgas or melodies—cont.

நாட்டம்.
 பஞ்சமம்.
 பலயாழ்.
 பழந்தக்கராகம்.
 பெருநீர்மை.
 முகூர்ந்தகுறிஞ்சி.
 வியந்தம்.

Times.

இடையொத்து.
 ஏழொத்து.
 ஒன்பதொத்து.
 நலையொத்து.

The discovery of the manuscript is very important for the history of the music of Southern India, as the names of the rāgas given at the end of each decade of hymns are the same as those mentioned in the printed books. I was hitherto doubting the genuineness of the references to the rāgas given in the printed texts, but the discovery of the manuscript cleared my doubts. We are not, however, in a position to know how the hymns were sung and what were the melodies or rāgas referred to. At any rate we know that at the time when the saint lived and composed the hymns, the melodies of Hindu music had been highly developed and various. The same rāgas and many more are mentioned in the Tevārams which contain the hymns of the Śaiva saints. But in the course of many centuries, the Southern

Hindu music has undergone a thorough modification so that none of the rāgas are now in vogue. They all occur in the list given in the Lexicon of Piṅgalandai and must have been in use at the time when the hymns and the lexicon were written. The obsolescence of the rāgas testifies, no doubt, to the high antiquity of the work under notice.

From the geographical references contained in the work we learn that South India was divided into various countries, viz., the Chōla Nāḍu, the Pāṇḍya Nāḍu, Malaināḍu, Toṇḍamaṇḍalam, and Naḍunaḍu; and that the worship of Viṣṇu prevailed throughout Southern India. Some of the towns referred to in the work have now been reduced to the state of very small and insignificant villages; others have been absorbed into the big towns which arose near them in later times. As a list of those places will be very interesting and useful to the antiquarian, I give it here below. The names of the places are classified according to the countries in which they were situated:—

Chōla Country.

Tirukkūḍandai.
Tiruppuliyūr.
Tiruvaraṅgam.
Tirukkūṛmapuram.
Tenriruppēr.

Pāṇḍya Country.

Tirumāliruñjōlai.
Vānamāmalai.
Tirukkōlūr.
Tiruppōrai.
Tirukkurugūr.
Tiruppuliṅguḍi.
Varaṅṅamaṅgai.

Pāṇḍya Country—cont.

Tirumōgūr.
Śrīvaikuṅṭham.

Malaināḍu.

Tiruvallavāḷ.
Tiruvaṅvaṇḍūr.
Tiruvāraṅvilai.
Tiruvaṅṅariśāram.
Tirukkaḍittānam.
Tirukkāṭṭkarai.
Tirumuḷikkālam.
Tirunāvāy.
Tiruvanantapuram.*
Tiruvāṭṭāru.

* This name is, no doubt, the original which was in later times corrupted into Travancore.



सत्यमेव जयते

E X T R A C T S
FROM
SANSKRIT MANUSCRIPTS.

1. सामवेद (भरतस्वामि) भाष्यम्.

Beginning :

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥
भारद्वाजान्वयोद्भूतान्यतीन्द्राङ्गयब्जषट्पदान् ।
श्रीशपादैकनिरतानाचार्यानाश्रये सदा ॥
वागर्थोभयरूपे(णकाश)गैकसमानं परेश्वरम् ।
वन्दे पुरुषमृक्संज्ञमृक्सामाभ्यामभिष्टुतम् ॥
नत्वा नारायणं देवं तत्प्रसादात्तधीगुणः ।
साम्नां श्रीभरतस्वामी काश्यपोह्यकरोदृचः ॥
सब्राह्मणरहस्यानां व्याख्या(तां) वेदसंहिताम् ।
सौम्यश्रीभरतस्वामी व्याचष्टे सामसंहिताम् ॥
कोसलाधीश्वरे पृथ्वीं रामनाथे प्रशासति ।
व्याख्या कृतेयं क्षेमेण श्रीरङ्गे वसता मया ॥
श्रवणेन(नानु) गृह्णन्तु सन्तुस्था(ष्टा) वीतमत्सराः ।
अपश्यन्तस्सतो दोषानुत्पश्यन्तः सतो गुणान् ॥
मन्त्रैस्तद्ब्राह्मणार्षेयच्छन्दोदैवतव(विद्)द्विजः ।
अर्थज्ञश्चाश्रुते भद्रं यतो ज्ञेयान्यमून्यतः ॥

तथा हि श्रूयते । योहवा अविदितार्षेयच्छन्दोदैवतब्राह्मणेन
मन्त्रेणेत्यारभ्य तस्मादेतानि मन्त्रे मन्त्रे विद्यादित्युक्तम् ॥

तथा च मन्त्रतः स्थाणुरयं भारवाहः किलाभूत् अधीत्य वेदान्न-
विजानाति योऽर्थं योऽर्थवित्सकलमश्नुते स नाकमेति ज्ञानविभूतपाप्मा ॥

यदधीतमविज्ञातं निगदेनेव शब्द्यते ।

अनन्नाविव शुष्कैधो न तज्ज्वलति कर्हिचित् ॥

ब्राह्मणे(णानि)न दृश्यन्ते मन्त्राणां संहिताभुवाम् ।

साम्नां तु ब्राह्मणव्याख्या समये तावि(कापि)वक्ष्यते ॥

यस्मिन् त्रय्यन्तऋचां यासामृषयः कापि के च न ।

वामदेवऋषिस्तासां ज्ञेय इत्याह शौनकः ॥

आग्नेयमाद्यं पर्वेन्द्री पावमानी ततः परे ।

त्रिपर्वा सामवेदस्य संहितैवमधीयते ॥

आदौ गायत्र्य आग्नेये चतुस्त्रिंशदृचो ऽत्र तु ।

उदित्यमित्यसौ सौरिः शन्नोदेवीरपां स्तुतिः ॥

आद्ये खण्डे तृतीयाद्या मेधातिथि ऋषिस्मृतः ।

प्रेष्ठं व उशना काव्यस्मुदीतिस्त्वन्न इत्यृचः ॥

आतेवत्स ऋषिर्वत्सो वामदेवेक्षितान्तिमा ।

भरद्वाजेक्षिताशिश्टाः पश्चाग्नेरथ निर्वृचः ॥

अङ्गे ऽस्तिप्रत्ययो लोपो नकारस्येति शाब्दिकाः ।

सर्वगस्तर्वविद्योभिः गत्यर्थो हि गतिक्रिया ॥

अग्रस्यानयनाद्वह्निःस्तोत्रं नाग्रं नयेदिति ।

नीयते षाग्रस्तोत्राणां तावत्पावमानव्यतिरिक्तानां प्रथममाज्यमाग्नेयं
शस्त्राणां च प्रथममाज्यमाग्निष्टोमाख्यामाग्नेयं प्रातस्तवनच्छन्दसां मुख्यं गा-
यत्रं संस्थानां च प्रथममाग्निष्टोमाख्यामाग्नेयीत्येवं बहुप्रकारमग्नेरनुग्रहार्थम् ॥

अग्रे आयाहि धीतये गृणानो हव्यदातये निहोता सत्सि बर्हिषि ॥

हे अग्रे आयाह्यागच्छ देवनात्मना य हविषां वी प्रजनकान्त्य-
शनरवाादनेषु गृणानः स्तूयमानः गृगातेर्भाविकर्मणोरित्यात्मनेपदम् ।
यत्स्थानेग्र(शानच्)प्रत्ययो(व्यत्ययः)छान्दसा(सः)गृणाना जमदग्निनेति च
हि भवति हव्यदातये हव्यानां देवेभ्यो दानाय यजमानैः स्तूयमानः अथवा
हव्यदातिर्यजमानः हव्यानि देवेभ्यो ददातीति तदर्थं गृणानस्तुवन्देवानिति
होता गृहीत उक्थ्य इति छन्दोन्तरं नीत्ययमुपसर्गो व्यवहितेनापि सस्ती-
त्याख्यातेन सम्बन्धनीयः । व्यवहिताश्चेति छन्दसि व्यवहितानामप्युप-
सर्गाणां धानुसंबन्धस्मरणाग्निषत्सि निपीदत्सीति लेडन्तं लिडर्थे लेडिति
लेट्च । उपविश बर्हिषिस्त्रिस्त्रो(?)होता सत् ह्वयतेर्धातो ह्योता
ऐतरेयब्राह्मणेन च जुहोतेत्याशङ्क्यावाहनाद्दोतेति होतृशब्दनिर्वचनं
कृतम् तदा बहु यदन्यो जुहोति अथ यो नु ह यजति च तस्मात्तं होते-
त्याचक्षते इति यद्वावस्तत्र यथाभाजनं देवता अमुया वहेत्याह्वयति तदेव-
होतुः होतृत्वमिति । अग्रेस्तु स्वयमावहनाद्दोतृत्वमिति ॥

End :

एवं हि त्वं हे इन्द्र परमेश्वर एवं हि त्वं हे पूषन् पोषक विश्वस्येति ॥
एवं हि भवथ हे देवा इति सर्वदेवानां बलरूपाणां स्थानादि-
न्द्रस्संबोध्यत इति ॥

Colophon :

इति श्रीभरतस्वामी महानाम्नीर्यथापति ।

व्याख्यत् स्वलितमस्यात्र क्षमतां बलदृत्रहा ॥

इति श्रीभरतस्वामिनः कृतौ सामवेदभाष्ये महानाम्नीविवरणम् ।

लिरितं पुस्तकमिदं सुब्रह्मण्यविपश्चिता ।

भवनामसंबत्सरभाद्रपदमासे शुक्लपक्षैकादश्यां लिखित्वा समाप्ति
गता ॥

2. सामवेदमन्त्रभाष्यं वेदार्थप्रकाशिका.

Beginning :

वागीशाद्यास्ममनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
 यं नत्वा कृतकृत्यास्स्युस्तं नमामि गजाननम् ॥
 यस्य निश्चसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
 निर्ममेतमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥
 तत्कटाक्षेण तद्रूपं दधदुक्कमहीपतिः ।
 अदिशत्सायणाचार्यं वेदार्थस्य प्रकाशने ॥
 ये पूर्वोत्तरमीमांसे ते व्याख्यायित्संग्रहात् ।
 कृपालुस्सायणाचार्यो वेदार्थं वक्तुमुद्यतः ॥
 व्याख्यातौ ऋग्यजुर्वेदौ सामवेदेऽपि संहिता ।
 व्याख्याता ब्राह्मणस्याथ व्याख्यानं संप्रवर्तते ॥
 अष्टौ हि ब्राह्मणा ग्रन्थाः प्रौढं ब्राह्मणमादिमम् ।
 षड्विंशत्यं द्वितीयं स्यात्तत्सामविधिर्भवेत् ॥
 आर्षेयं देवताध्यायो भवेदुपनिषत्ततः ।
 संहितोपनिषदंशो ग्रन्था अष्टावितीरिताः ॥
 तत्रोपनिषदाख्यो यः षष्ठो ग्रन्थः स च द्विधा ।
 मन्त्रपर्व च विद्येति विद्याङ्गत्वं न पर्वणः ॥

यथा वेदस्य—पान्तु मन्त्राणां विद्यासन्निधिः पाठ्येत असूचयत्
 स्पष्टमेतद्गवान् बादरायणः वेदार्थभेदादिति । अस्त्याथर्वणिकानामुप-
 निषदारम्भे मन्त्रसमाम्नायः सर्वं प्रविध्य उदयं प्रविध्य धमधमग्रीः
 प्रवृज्ययिरोभिर्दृज्य(?)विधा विपृहइत्यादिः ताण्डिनां देव सवितः प्रसुष-

यज्ञमित्यादिशास्त्रायनानां श्वेताश्वोत्तरि लीळोश्रीत्यादिः । कठानां
तैत्तिरीयाणां च शन्नो(देव)मिवः सवरुणइत्यादिः ॥

* * * *

तत्र देव सवितुरित्ययं यजुस्सन्ध्यात्मको(कः)प्रथमो मन्त्रः स च
सर्वकर्मताधारण्यमस्ति मुख्याद्भूत णे विनियुक्तः । तथा च सूत्रं ।
देव सवितः प्रसुवेति प्रदक्षिणमग्निं पशुक्षयेति परिवरन्निति पाठस्तु देव
सवितः प्रसुव यज्ञं प्रसुव यज्ञपतिं भगाय दिव्यो गन्धर्वः केतपूः केतन्नः
पुनानु वाचस्पतिर्वाचं न स्वदनु मन्त्रं सर्वं पठितानां देवसवितरित्यादीनां
पादबद्धानां प्रच्छिष्टपठितानां च सर्वेषां मन्त्राणां साधारण्येन परमेष्ठी
स्वयंभूर्ब्रह्मा ऋषिः तेनैवादौ तृष्टत्वाद्दृषिर्दर्शनादिति निरुक्तं ब्रह्मण्ये
मन्त्रतृष्टत्वं त्वदुपश्रुतिपुस्मृतिषु प्रसिद्धं तस्मात्तच्चः सामयजुषी जज्ञिरे इति
गुण्डकः अस्य महतो भूतस्य निश्चलितमेतदग्नेदो यजुर्वेदस्सामवेद इति
बृहदारण्यकः ऋचस्सामानि जज्ञिरे इति तैत्तिरीयकम् ज्ञानाद्धि निधन-
नित्यात्मकमुत्सृष्टास्वयंभूर्मनुः न कश्चिद्वेदकर्ता च देवस्य त्वा चतुर्मुख
इति पराशरः । छन्दोदेवते तु प्रतिमन्त्रं तिने ! यत्र तत्र मन्त्रव्याख्यासमय
एवाभिधास्येते । यजुर्मन्त्राणां तु अपरिमिताक्षरोपेतत्वान्नछन्दोविभागोऽस्ति
तं च ऋष्याद्यभिधानमर्थज्ञानवद्विनियोगानुपयोगार्थमिति वाच्यम् ॥

* * * *

End :

सूचितं च दक्षिणं दक्षिणमिति दक्षिणं पादमवनेनिजेऽस्मिन् राष्ट्रे
निवेशयामीति द्विपदा विराट्छन्दः देवता आपः दक्षिणमपसव्यं
पूर्ववन् आवेशयामि स्थापयामि ॥

3. पदकारिकारत्नमालाप्रारम्भः ॥

Beginning :

श्रीकान्तं सितरुचिराजितोत्तमाङ्गं गौरीशं गुरुपदमम्बुजालयञ्च ।
 सन्नत्वा मुललितलक्षणं पदानामासरैः यामः ॥
 पदानामावलिमवेलविसर्गान्निरीक्षणं ।
 नान्तानां वक्ष्यते लक्ष्म निक्षिप्यैकाक्षरे क्षयं ॥
 विहीना ऋलृवर्णाभ्यान्नवा ।
 दशमं विन्दना ज्ञेयं विसर्गाद्विंशतिर्भवेत् ॥
 त्रिदशाङ्को कुशपाश्वा उकारश्चोभयाङ्कुशः ।
 भासन्नत्रिदशं लक्ष्म यत्र कचिदिह स्फुटं ॥
 पदानां लक्षणं प्रोक्तं वेलानां तदनन्तरं ।
 वर्णानां पञ्चमार्गाणां पञ्चपञ्चोर्वरेफया ॥
 दशोभयाङ्कुशं लक्ष्म वेदे वाजसनेयके ।
 वर्गान्तराक्षरैः पञ्च विसर्गान्निरीक्षणं ॥
 अथो रेकस्तथा पञ्च द्विपञ्चेषु गुकस्तथा ।
 सवेलसविसर्गाङ्को वर्गाणां च हलं क्रमात् ॥
 सविसर्गास्तथाम्भस्था हकारेणासलक्षणं ।
 अवेलस्तद्वदृष्ट्वाणो लस्तस्यैव हलं क्रमात् ॥
 नान्तानां वै त्वथो युक्तं वर्गाणाञ्च हलं क्रमात् ।
 ओष्ठचाणाञ्च तथान्तस्थरेफवर्जं यथाक्रमम् ॥
 पञ्चानाञ्च द्विपक्षीच शुकि पारिश्वतीति यत् ।
 गणान्तानां निजं पूर्णं सप्तानां पदलक्षणं ॥
 सर्वं शास्त्रविचारज्ञः सदाचारसमागमः ।
 तपस्तमाधिनिरतो गुरुध्यानसमन्वितः ॥

सर्ववेदार्थतत्वज्ञो भानुकोटिसमद्युतिः ।
 सर्वागमविवेकज्ञः सर्वमन्त्राधिपशुचिः ॥
 शङ्कराचार्यनामाहं रत्नमाला च वक्ष्यते ।
 उमायुक्तो विश्वनाथश्चरणद्वयवन्दितः ॥
 ब्रह्माणं भास्करं व्यासं श्रीकान्तश्च जगद्विभुं ।
 यजुर्वेदमहाकल्पतरोरेकशतैर्युताः ॥
 शाखास्तत्र शिवाकाराः प्रथमा काण्वसंज्ञका ।
 पुण्यं पवित्रपूतन्तु सर्वमन्त्रसभागमं ॥
 यजुषाश्चैव सर्वेषां तच्छ्रेष्ठसममुत्तमम् ।
 पदानां कारिकाश्चैव रत्नमालाश्च संज्ञकाम् ॥
 वाजसनेयशाखामु यथोक्तन्तु यथाक्रमम् ।
 तथाश्रुत्यनुसारेण वक्ष्येऽहं रत्नमालिकां ॥
 पदानाञ्चैव वेष्टा च विसर्गाणान्तथैव च ।
 यथाक्रमस्तु नान्तानां वक्ष्येऽहं गण्यते तथा ॥
 इषेत्वेति समन्त्रस्य पदास्त्रयोदशैव च ।
 वेष्टनं चैकमेव स्याद्विसर्गस्तु त्रयो भवेत् ॥

End :

अन्तः पुनस्तस्तवितो न स रेफो वेला भवति । स्वस्वहान्तः परार्धश्च पृथिवी च न वेलाः ॥

Colophon :— इति श्रीशंकराचार्यकृतौ वाजसनेयसंहितायां पदकारिकारत्नमाला नामाद्यं ग्रन्थस्तमाप्तः ॥

दुर्मुखिनामसंवत्सरे मकरभासे शुक्लपक्षे गुरुवासरे द्वादश्यां समाप्तोऽयं ग्रन्थः । गणेशाय नमः ॥

4. सामतन्वमूत्रभाष्यम्.

Beginning :

ऋग्विहीनं छन्नगानं लेशं स्तोभमृचासह ।

आविर्गानं स्तोभहीनमेवं गानत्रयं विदुः ॥

स्वरोऽनन्त्यः । स्वरोऽनन्त्यो गीतो भवति । कुष्टः । तद्विविद्धाह ।
 इन्द्रं विश्वाः । हं हिताः । अग्निं दूतम् । वचनादनन्त्यस्वरः । स्वरोऽ
 नन्त्यः ॥ नीचान्तानां । नीचान्तानां च पर्वणां संज्ञा भवति ॥

* * * *

Fnd :

त्सिन्वाहवोः । प्रत्यययोः । घर्मरोचने वाजिसाम्नि च योविभ्यां
 हवयोः । सिन्वाहवोः ग्रामइह इ विपरीतं वृश्चोरोहतः ग्राम इह विपरीतं
 वृश्च आचार्यो मन्वते । श्रौष्टे । रोहतु भगवानाम्नाथो न बृहतो
 राहान् । रोहतीति ग्रामइह इ विपरीतं वृच्चो रोहतु । एकादशो
 दशकः । अनृगाद्यक्षरम् ।

इति सामतन्वे त्रयोदशप्रपाठकः ॥

सामाप्तश्छन्दोगसम्बन्धिसामतन्त्राभिधानं व्याकरणम् ॥

स्वप्नेन गयने

5. सामवेदगानलक्षणम् (संज्ञाप्रकरणम्).

Beginning :

सावित्र्या यत्र गानं देवनाध्याये उक्ता प्रतथा च ब्राह्मणं
 भवति अथातो गायत्रमग्निं भक्त्या भवति देवानां वर्षाणां वा परमेष्ठि
 नो वा प्र(प्रा)जापत्यस्य साम सावित्रीगेयम् यत्र गीतं तत्सविनुर्वरेणियों ।

देवताध्यायब्राह्मणम् । आर्षेयेप्युक्तम् । तथा । आर्षेयब्राह्मणं
 भवति । गायत्रं पौष्कलमाग्नेयं प्रथमायां वा यथादिष्टं गेयं प्रथमस्वीर्वा
 चनुरक्षरबद्धान्तोरापद्यात् प्रस्ताव ओकारान्तो हुम्मावेत्यन्तस्तोभो वृद्धो-
 वा । इत्यार्षेयब्राह्मणेपि गायत्रीगानमुक्तं तथैव वेदादिर्गायत्रीगानं भवति ।

* * * *

End :

होनोतवदहेता उत वद इत्येताः ओकारादिन्वस्तंज्ञीभवन्ति
समिद्धओ इ । पुष्पेन यदि महान्त्यभिनवन्ते होनोतवद । त्रयोदशो
दशकः ।

हो हवे हुवे सशाम्यः इति संज्ञाप्रकरणे द्वितीयेऽङ्के ॥

6. प्रश्नोपनिषद्भाष्यटिप्पणप्रारम्भः

Beginning :

ओं विश्वं यस्य कलाभासं प्रतूतिस्थितिसंहृतैः ।
स्वनोऽकलोऽचलोऽनन्तः सोऽहमस्मि सदेश्वरः ॥

अ(1)थर्वणिकानां मन्त्रोपनिषदं व्याख्याय ब्राह्मणोपनिषद्वाख्यानां
प्रचक्रभिपुराचार्यः यन्मन्त्रोपनिषदः प्रयोजनादि तदेव ब्राह्मणस्येति
बुचयति । मन्त्रोक्तस्यार्थस्य विस्तरानुवादीति तत्र प्रश्नप्रतिवचनरूपाया
आख्यायिकायाः प्रथमं तात्पर्यमाह ॥ ऋषिप्रश्नेति ॥

* * * सत्यमेव जयते * * *

End :

मूलाविद्यासद्भावे चानिमोक्षप्रसङ्गात् तरनेरतिक्रमार्थत्वायोगात् ।
अविद्यानुपरक्तवस्तूपदेशेनाविद्यां निवर्तितवानसीत्यर्थः ।

इत्याथर्वणिकभाष्यस्य शाङ्करस्य प्रथीयसः ।

प्रणीतं टिप्पणं स्पष्टं मन्दोपकृतिकाङ्क्षया ॥

योऽस्तौ सर्वेश्वरो विष्णुः सर्वात्मा सर्वदर्शनः ।

शुद्धबोधाम्बुधिस्ताशान् सो यं नित्यो प्रभुः ॥

इति प्रश्नोपनिषट्पिप्पणं समाप्तम् ॥

7. ऐतरेयोपनिषद्भाष्यटिप्पणम्.

Beginning :

आत्मा वा इत्याद्युत्तरग्रन्थेन ब्रह्मविद्यैवोच्यत इति परिशेषयितु-
मुत्तरमनुवदति । परिसमाप्तिभिः यच्च यावच्च कर्मजातमपरब्रह्मविज्ञानं
च श्रुत्यन्तरेषु श्रुतम् तत्सर्वमत्र नोक्तमित्यत आह । एषेति । फलतः
उक्तमित्यर्थः । इदानीं पूर्वपक्षं दर्शयति ॥

* * * *

End :

अवतु वक्तारमित्यभ्यासोऽध्यायपरिसमाप्त्यर्थः । द्वितीयारण्यक
परिसमाप्त्यर्थकश्च ।

Colophon :— इति साधारणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे
ऐतरेयारण्यकाण्डे द्वितीयारण्यके सप्तमोऽध्यायः

या ब्रह्मविद्यातीर्थेन जीवत्वादि मलं मम ।

ममार्ज सा विजयते परिपूर्णा गुरोः कृपा ॥

8. जैमिनिगृह्यसूत्रम्.

Beginning :

अथानोऽग्निं प्रणेष्यन् प्रागुदकं प्रण(व)णमभ्युक्ष्य स्थण्डिलं लक्षणं
कुर्यान्मध्ये प्राचीं रेखामुल्लिख्य उदीचीं च संहितां पश्चात्तिस्रो मध्ये
प्राच्यः अभ्युक्ष्याग्निं प्रतिष्ठापयेत् भूर्भुवस्तुवारिति लक्षणादृते(त्यै)षां
सर्वत्रापि पाकयज्ञान् व्याख्यास्यामः । हुतोऽहुतः प्रहुतः प्राशित इति
तेषामेकान्वौ होमः ॥

* * * *

End :

यथा समुत्थितं धन्वं यन्त्रेण प्रतिहन्यते ।

तथा ग्रहोपस्पृष्टानां शान्तिर्भवति दारुणम् ॥

नादिशेत्तपसायुक्तं नादिशेद्देवमाश्रितम् ।
 न च वेदान्तं विप्रं वृ(द्वां)त्तान्तां (ना)रीं पतिव्रताम् ॥
 अहिंसकस्य दान्तस्य धर्माजितधनस्य च । .
 (किञ्च)तिनियमस्थस्य सदानुग्राहका गृहाः ॥
 ग्रहा गावो नरेन्द्राश्च ब्राह्मणाश्च विशेषतः ।
 पूजिताः पूजयन्त्येते निर्दहन्त्यवमानिताः ॥

आहत्य खण्डद्वयम् । मुख्यखण्डाः (34) । जैमिनिमूत्रं समाप्तम्
 जैमिन्याचार्याय नमः । श्रीसदुरवे नमः ॥ वेङ्कटनाथमहादेशिकाय नमः ।
 श्रीनिवासमहायज्वने नमः । बालाग्निहोत्रिणे नमः ॥

9. जैमिनिगृह्यकारिका.

Beginning :

श्रीमान् मरकतश्यामो वेणुना भूषिताधरः ।
 चकास्तु हृदि गोविन्दो मदीये वल्लवीप्रियः ॥
 नगार्जुनग्राममहीशिरोमणिः भव जयते
 यस्सामदुग्धोम्बुधिमन्थमन्धरः ।
 बाहु(प्राहु)श्च यं वेङ्कटनाय(थ)दीक्षितं
 तं यायजूकं मुनिमानतोऽस्म्यहम् ॥
 कावेरीतोयपानादसकृदपि सवे सोमपानाच्च सम्यक्
 श्रीरङ्गक्षमापतेर्यत्तिलकितवदनं तस्य सन्दर्शनाच्च ।
 अश्रान्तं शुद्धचेता गुरुपत(द)नुतधीः ज्ञातशास्त्रार्थतत्त्व
 शश्रीमान् बालाग्निहोत्री विशत(द)यति मुनेर्जैमिनेर्गृह्यकर्म ॥
 विनियोगो हि मन्वाणां स्पष्टं गृह्यं प्रकाशते ।
 अथ क्रियाक्रमं वक्ष्ये मन्वादींश्च क्वचित् क्वचित् ॥

प्रथमं पाकयज्ञानां पार्वणः कथ्यतेऽधुना ।
 निषेकादिस्म (श्म)शानान्तं चत्वारिंशत् क्रिया द्विजाः ॥
 पःकयज्ञा हविर्यज्ञाः सोमयज्ञाश्च तास्मृताः ।

* * * *

End :

आत्मान्योर्मव्यभागे तु वायसादिर्बलिं क्षिपेत् ।
 अग्नेर्देक्षिणतो दद्यात् चित्वादिबलिपञ्चकम् ॥
 शेषं तन्त्रं समाप्याथ प्रक्षाल्याचम्य वाग्यतः ।
 अनुज्ञाप्य द्विजान्नत्वा फलदानं समाचरेत् ॥
 ताम्बूलचर्वणं कृत्वा दद्याद्गं गुरवे शुभाम् ।

10. सिद्धान्तकौमुदीव्याख्या बालमनोरमा ॥

Beginning :

स जयति दिव्यनटेशो नृत्यति योऽसौ चिदम्बरसभायां ।
 पाणिन्यादिममुनयो यस्य च दयया मनोरथानभजन् ॥
 अस्तु नमः पाणिनये भूयो मुनये नमोऽस्तु वररुचये ।
 किं वास्तु पतञ्जलये भ्रात्रे विश्वेश्वराय गुरवे च ॥
 व्याख्याता बहुभिः प्रौढैरेषा सिद्धान्तकौमुदी ।
 वामुदेवस्तु तद्व्याख्यां वष्टि बालमनोरमां ॥

मङ्गलादीनि मङ्गलमध्यानि मङ्गलान्तानि शास्त्राणि प्रथन्ते वीर-
 पुरुषाणि भवन्त्यायुम्नपुरुषाणि चाव्येतारश्च वृद्धियुक्ता यथा स्युरिति
 वृद्धिसूत्रस्थभाष्यादिस्मृतिनिबद्धकर्तव्यताकं मङ्गलं शिष्यशिक्षार्थं ग्रन्थतो
 निबध्नन् प्राचीनग्रन्थैरगतार्थतां विषयप्रयोजनसंबन्धाधिकारिणश्च
 सूचयन् चिकीर्षितं प्रतिजानीते मुनिवयमिति श्लोकेन ॥

End :

गौरादित्वात् ङीषिति युक्तं पुत्रहतिसाहसस्य स्त्रीष्वेव संभवान्
स्त्रीलिंगमेवोदाहृतं ॥ पुत्रहतीति ॥ द्वित्वाभावे ॥

11. सिद्धान्तकौमुदीव्याख्याने लघुशब्देन्दुशेखरे उत्तरार्द्धे
वैदिकप्रकरणम् ।

Beginning :

अथ वैदिकेषु विशेषमाह । छन्दसि पुनर्वस्वोः । पुनर्वस्वोर्द्धे तारे
लोके त्विति उद्भूतावयवभेदेन समुदाये रूढत्वादिति भावः ॥

End :

रत्नधातममिति रत्नधातमम् तेन चैकाक्षरीकृतोदित्यस्योदाहरणं ॥
अन्नलाभवन्तीति अन्नलाभ इति शब्दविशेषानुगुणमिति तत्तद्भाष्यकृत
इति सर्वेष्टसिद्धिः ॥

शब्देन्दुशेखरः पुत्रो मञ्जूषा चैव कन्यका ।

स्वमतौ सम्यगुत्पाद्य शिवयोरर्पितौ मया ॥

शब्देन्दुशेखरस्तोऽयं कृष्णभाष्योक्तिभूषितः ।

सतां हृत्कमलेष्वास्तां यावच्चन्द्रदिवाकरौ ॥

Colophon :— इति श्रीमद्गुप्ताध्यायोपनामकशिवभट्टसुतसतीगर्भ-
जनागेशभट्टविरचिते लघुशब्देन्दुशेखराख्ये सिद्धान्तकौमुदीव्याख्याने
उत्तरार्द्धे समाप्तम् ॥

12. उदारराघवकाव्यम्

Beginning :

अस्ति प्रशस्तः प्रकृते. परस्ता

दाद्यः पुमान् केवलचित्स्वरूपः ।

स्वानन्दपूर्णस्सदसत्प्रपञ्च

बाह्यान्तरव्याप्तबहुप्रकारः ॥

अनन्तशक्ति तमनन्तकोटि
 चह्लाण्डभाण्डावृत्तरोमरन्ध्रम् ।
 समाधिभेदैरपरोक्षयन्तो
 भजन्ति नित्यं हृदि नित्यमुक्ताः ॥

* * * *

End :

तं तथेति भरतं च गुहं च प्राग्विमृज्य गुरुमप्यभिवाद्य ।
 ज्ञातिमातृसखिनागरबन्धून् प्राञ्जलिव्यमृजदश्रु च रामः ॥

Colophon:— इति सुखस्य स्वप्राकलितरघुनाथदत्तवरप्रसाद-
 सहजसाहित्यश्रीशाकल्यपदाङ्कमाधवमुधीनयकविमल्लमल्लयाचार्यविरचि-
 ते उदारराघवे सप्तमस्सर्गः ॥

* * * *

मा चरो वनमदः प्रमदस्त्वं मध्यमात्तु युवयोस्तनुमध्या ।
 सायुधेन भवता भवितव्यं सानुजेन गिरिसानुचरेण ॥

* * * *
 * * * *
 * * * *

12a. उदारराघवव्याख्या.

Beginning :

वागीश्वरीं भजे वाचां विभूत्यै विश्वतोमुखीम् ।
 वाचो वाल्मीकिमुख्यानां प्रवृत्ता यत्कृपालवात् ॥
 तमालश्यामलं रामं राजीवदललोचनम् ।
 नमामि नयनानन्दं राजीवदललोचनम् ॥
 शाकल्यमल्लभट्टेन कृतस्य च नशाक्य (?) ।
 उदारराघवाख्यस्य काव्यस्य महतोऽधुना ॥

गाधिगोत्रसमुत्पन्नमायिसूरितनूभुवा ।
 लिख्यते बालबोधाय व्याख्या चौण्डिविपश्रिता ॥
 पूर्वमाद्याख्यभावेन वान्तिनं मल्लिधीमतः ।
 काव्यं वद्योत(य) द्यस्माट्टीका प्रद्योतनी ह्यसौ ॥
 यथाभूलं यथापेक्षं यथान्वयमिह स्फुटम् ।
 मया विरच्यते व्याख्या हृद्येयं विदुषां सदा ॥
 एषा व्याख्या च सुधियः प्राप्य साध्वी रसोज्वला ।
 भूयाद्गुग्धोदधिं यद्वत् क्षारं क्षीरायते जलम् ॥
 असाधुतां साधुतां च नतानानां समालिखम् ।
 आलोच्य सन्तो युष्माभिस्तस्मा(धू)भन् क्रियतान्तराम् ॥

अथाखिलकलुषापंहरमुदाराराधवं नाम महाकाव्यं चिकीर्षुस्तदादा-
 वाशीर्नमस्क्रियावस्तुनिर्देशो वापि तन्मुखमिति न्यायादनपायं वस्तुनि-
 र्देशः ॥

अस्तीति प्रशस्तः सजानीयविजानीय(स्व)गतभेदशून्यः । केवलं एकं
 चित् ज्ञानमेव स्वरूपमात्मा यस्य स तथोक्तः ज्ञानघन इत्यर्थः ॥

End :—

आविहतमकुण्ठितं हविर्होतव्यं यस्मिन् तस्मिन् अविहतहविः सप्त-
 तन्तौ संपूर्णे सति महाऋषिः कौशिको हर्षं सन्तोषं प्राप ॥ स्वर्धरावृ-
 त्तम् ॥ भ्रष्टैर्यानां त्रेणेन त्रिमुनियतियुता स्वर्धरा कीर्तिनेयमिति ॥ 103 ॥

Colophon :—

श्रीमन्मायिमहासुधीतनुभुवः श्रीचौण्डिसूरेः कृता
 वक्षानां हृद्यान्धकारदलनात् प्रद्योतनी ।
 (नित्यं)भास्वदुदाराराधवमहाकाव्ये नित्यो(सर्गो)ल्लस
 द्व्याख्याने विदुषां मनोहरतमः सर्गो द्वितीयोऽगमः ॥

13. नाथमुनिविजयः.

Beginning :

श्रीशश्रीष्टतनाधिनाथशठजिन्नाथाब्जद्वयाधव
 श्रीमद्यामुनयोगिपूर्वयतिराट् गोविन्दभट्टारकान् ।
 सेवे वेदशिरोमुनीन्द्र त्कृष्णान् जगद्देशिक
 श्रीशैलाधिपभोगिसुन्दरवरान् हृद्यान् गुरून् ॥
 श्रीनारसिंहगुरुसेवितवेङ्कटार्य

रतातगुरून् गुणानवद्यान् ।

श्रीश्रीनिवास वेङ्गलशिंगरार्य
 श्रीवेंगलार्यनरसिंहगुरून्नमामि ॥

मात्मेशं श्रीतिर्मलगुरुं नमः ।

श्रीतातं तिर्मलार्यं च श्रीमत्तातगुरुं सदा ॥

श्रीवेंकटेशपदपद्मयुगं नमामि
 श्रीदिव्ययौवतनिरीक्षणभृङ्गकान्तं ।
 कान्त्यास्पदं भुवनदीप्तिकरं प्रकामम्
 कामानुरूपफलदं शठजित्कटाक्षम् ॥

यद्दीक्षणश्यामरुचौ मणीन्द्रे हरिस्तदा शङ्कितमानसोऽभूत् ।
 तद्भावमुद्दीक्ष्य शुचिस्मितां तां राजीवनेत्रीमहमाश्रयामि ॥

सुदर्शनमहं वन्दे सुदर्शन ।
 विकर्शनमसाधूनां दर्शनं तच्चसंपदाम् ॥

उत्तारकं प्रणमतां

संजातभक्तितिकोज्वलदेहतं हि ।
 हंसालिसेवितमतीव सुगन्धजुष्टं
 श्रीमद्यतीन्द्रपदपद्मयुगं भजेऽहम् ॥

पादारविन्दयुगलीताटिनीमह
 श्रीमद्यतीन्द्रमहतीमवगाहिपीय ।
 सत्तीर्थसङ्घपरिसेवित
 शुचयविश्वजनीनवीचीम् ॥
 प्रपन्नजनभूषणं प्रकृतिदोषसंशोषणं
 प्रतारकविभीषणं विद्वेषिणम् ।
 प्रबद्धगुरुतोषणं प्रणतवृन्दसंपोषणं
 नमामि शिरसा गुरुं नृहरिसूरिवर्यं पदे ॥

* * * *

इति श्रीमन्मैत्रेयगोत्रसुधोदधिसुधाकर श्रीकृष्णमाचार्यसूनोस्तुदर्शन-
 प्रसादावगतसर्वशास्त्रस्य रामानुजदासस्य कृतिषु श्रीनाथमुनिविजये
 प्रथमोच्छ्वासः ॥

End :

धर्मजभीमार्जुना इव सकलयायजूकसंराध्यतया विध्यर्थवादमन्त्राः
 कलितशास्त्रप्रतिपाद्याः आहवनीयगार्हपत्यदक्षिणाग्रय इव विशिष्टद्वैत-
 सिद्धान्तप्रवर्तकतया प्रपन्नजनकूटस्थाः पराङ्कुशपरकालयतिवरा इव
 ज्ञानभक्तिविरक्तिसंपन्नाः श्रीमत्तातयाचार्यतिरुमलार्थतातयाचार्याः स्वा-
 श्रितमाह्वजनरक्षकाः सततं प्रीतभ्रान्ति ।

एतेषामार्यवर्याणां पुत्रपौत्रश्रियस्तदा ॥

वर्ध(न्तु)न्तां सह शिष्यैश्च वेदान्तद्वयतत्पदैः ॥

14. बाणासुरविजयचम्पूः

Beginning :

श्रीलक्ष्मीकान्तनाभीकमलमधुसूरीलोललोलम्बमाला
 सङ्कारस्सम्पदौघं दिशतु विधिचतुर्मुख्युदीर्णागमानाम् ।

तादात्म्यं ख्यापयन् यस्त्वरनिकरमयः पादपद्मानताना
मिन्द्रेशानादिदेवप्रवरपरिपदां कामितार्थामरद्भुः ॥ 1 ॥

अत्युत्साहनटन्महानटजटाजूटाटवीसंभ्रमा
द्भ्रज्जातुद्भ्रतरद्भ्रसद्भ्ररपटुप्रौढोक्तिकृद्वैभवा ।
श्रीभर्तुः क्रुहनाहयस्य नितरां लोकत्रयोर्जीवनी
हेषा दोषविनाशिनी विजयतामास्माकजिह्वाश्ले ॥ 2 ॥

कृतनतमहाभूम्ने सीम्ने प्रगल्भगुणश्रियां
म मयमहादाम्ने नाम्नेप्सितार्थसुरद्रुणा ।
नतजनबुधस्थेम्ने साम्नेष्व शेषधराधर
क्षितिपसदुरोधाम्ने नमः करवारुहैः (महै) ॥ 3 ॥

वरनीलपद्मरागच्छुरितं शङ्कनिनदम् ।
कच्छपसमपदनूपुरभीडीय मुकुन्दकुन्दरदनाथाः ॥ 4 ॥

पदत्राणं त्राणं दिशतु मम रङ्गक्षितिपते
र्यदिन्द्रेशानाम्भोजनि (मुख) शिरस्त्राण (मजनि) ।
कलौ लोकांस्वान्तुं शठरिपुमिपाद्यत्समुद्भू
द्यतो वेदः स्वार्थं दिशति सकलेभ्योऽपि भुवने ॥ 5 ॥

त्रय्यन्तार्णवमप्रमेयविभवं सत्तर्कसंग्राहित
प्रौढौ हीनगुणस्फुरन्मतिमहामन्थानसन्धानतः ।
श्रीलाभाय विमथ्य तत्वमुधिया रक्ताम्बुदान्प्रीणयन्
जीयादक्षतशासनः क्षितितले रामानुजाख्यो मुनिः ॥ 6 ॥

कल्याणानि तनोतु कोपि कुमतित्रातान्धकारच्छटा
प्रन्यूपोदितवारिजप्रियसखप्रौढप्रभावाश्रितः ।
मादृग्भक्तचकोरमोदकलनाराकानिशानायको
द तलवन्द्रिकासमरूपः श्रवेङ्कटेशो गुरुः ॥ 7 ॥

प्रपद्ये श्रीशेषाचलरमणघण्टावतरणं
 प्रपन्नानां चिन्तामणिमतिदयालुं शमनिधिम् ।
 त्रयीचूडामार्गाम्बुजविभवमार्ताण्डमनिशं
 श्रितानां कल्पद्रुं कविकथककण्ठीरवगुरुम् ॥ 8 ॥

वाधूलवंशविधुराधूतकाममतिसाधूपकारचनुरः
 स्वादूक्तिगन्धततिकाधूपिताश इह पादूपसेवकनृणाम् ।
 बन्धूपमस्तुगुणसिन्धून्नतः कल(श)सिन्धूर्मिनुल्यमुयशाः
 वाचां ददातु मम मोचारसां स वरदाचार्यदेशिकमणिः ॥ 9 ॥

तर्काकूपारशब्दाम्बुधिनिगमवचस्तन्वपारं गतानाम्
 जिष्णुर्जि(र्व)णोः परत्त्वप्रकटनजनितास्तौककीर्तिप्रचारः ।
 दृष्यद्दुर्वादिदन्तावलकरटसृणीभूतकीर्तिर्विरक्ते
 रावासो भावुकं नः कलयतु वरदाचार्यवर्योऽतिवेलम् ॥ 10 ॥

श्रीमत्कन्दालवंशाद्भुतकलशपयोराशिराकामुधांशु
 स्तर्कश्रुत्यन्तभीमांसकमतततधीः दृप्तदुर्वादिसिंहः ।
 लोकैकौन्नत्यदीव्यत्तिरुमलतिलकाण्णार्थकारुण्यलब्ध
 श्रीभाष्यार्थस्तुरवं नः कलयतु जनकः श्रीनिवासार्थवर्यः ॥ 11 ॥

क्षोणीकर्णभवादिसत्कविपदाम्भोजे चरन्मानसाः
 एका र्यतिचिन्तनश्रमपरान् गाम्भीर्यदूरस्थितान् ।
 कृष्टद्वित्रिपदान् मुधा कवयतो निर्गन्धपुष्पायितान्
 भञ्जभञ्जमुदारकाव्यरचनाप्रौढाः प्रवर्तामहे ॥ 12 ॥

कन्दालान्वयकल्पभूजकुमुमश्रेणीभवत्कीर्तिना
 विद्वत्कर्णमधूलिकाद्भुतमुधाधारालसत्सूक्तिना ।
 श्रीनिवासार्थतनूभवेन विदुषा श्रीवेङ्कटाख्यायुजा
 कृप्तो बाणजयाह्वयो विजयतामेष प्रबन्धश्रिरम् ॥ 13 ॥

सकलजगदेकमूर्तो कल्याणगुणौघदुग्धवाराशौ ।
 संगतहृदयो विद्वान् दूरे नितरां परस्वभावोक्तेः ॥ 14 ॥
 जडमपि मां सज्जयते पुरुषोत्तमपरमतत्वपरशक्तिः ।
 गिरिसारधनं स्थिरमपि निभृतमयस्कान्तशक्तिरिव चलने ॥ 15 ॥
 ईशानां परमेश्वरश्रुतिगिरां नेतारमाचार्यम
 प्याद्यं सर्वमखेशितारमधुना तुष्टुपुरासं हरिम् ।
 वाजिग्रीवभवन्मुखाभुजगलछालासुधासेचनैः
 वाणां शोधय मामिकां नरपरिष्वङ्गे ङ्गेचिताम् ॥ 16 ॥
 पथैः केवलतां गतैरलमलं गद्यैरपद्यैर्मनां
 हृद्या सैव हि सूक्तिरेतदुभयारब्धा मया भाष्यते ।
 भूषावस्त्रगुणोज्ज्वलापि ललना तारुण्यलावण्ययो
 र्योगादेव हि कामिनामतितरामानन्दकन्दायते ॥ 17 ॥

End :

न शक्तिर्नैपुण्यं न च सकललोकादिकलनं
 न वा काव्यज्ञस्याद्भुतललितशिक्षागतिरपि ।
 तथापि श्रीविद्वद्भरचरणरेणोर्महिमतः
 कृता जीयाच्छ्रीवेङ्कटबुधकवेः सूक्तिसराणिः ॥
 चौरैरेषा ह्ययतान्नाम वाणी(का) शानो हानिर्ग्रन्थसन्दर्भभाजाम् ।
 यः तः(?)पुरात् केचिदार्ताः किं चिद्विक्तं गृह्णते किं ततः स्यात् ॥
 जीयाच्छेषधराधरेन्द्रमकुटीरत्नं श्रियः कामुकः
 जीयाद्वाप्यकृदुज्ज्वलः शुभगुणै रामानुजः संयमी ।
 जीयाद्देवतंसदेशिकगुरुः सिद्धान्तचूडामणिः
 जी(यादा) हिमरश्मितारकमिदं रामानुजीयं मतम् ॥

बाणामुरविजयः समाप्तः ॥

ह्यारितान्वयशुक्तिमौक्तिकमणिर्विद्यानिधिस्त्रिधिः

वेदान्तार्यगुरुः सगर्वं वादीशकण्ठीरवः ।

अस्मिन्मानसपङ्कजातरसिकः ताद्वाव

अस्तोकाय शुभाय सूरिजनतामान्योऽण्णयार्थात्र(त्म)जः ॥

Colophon :— इति श्रीमद्वाधूलकुलकलशपाथोनिधिराकामुधा-
करसर्वतन्त्रस्वतन्त्रोभयवेदान्ताचार्यवरदगुरुवरकरुणाकटाक्षलब्धश्रीभा-
ष्यार्णवनात्पर्यं तदनुग्रहग्राहितपाणिनीयोदयनीयजैमिनी-
यादिसंप्रदायेन श्रीमत्कन्दालकुलतिलकचतुस्तन्त्रपारीणदिवाप्रदीपविरु-
दाङ्कश्रीश्रीनिवासार्थतनयेन सहजविनयेन सुरसिद्धागिरिनगरवास्तव्येन
नव्यदिव्यगद्यभव्यसाहितीसम्प्रदायपारदृश्वना वेङ्कटार्येण कलिते बाणा-
सुरविजयाद्वये षष्ठोल्लासः ॥

15. लक्ष्मीस्वयंवरनाटकम्.

Beginning :

इति निष्क्रान्तास्सर्वे ॥ प्रवेशकः ॥ ततः प्रविशति शेषः ॥ सब-
हुमानम्

चित्रं कदाचन कदाचन केलिशय्या

पीठं कदाचन कदाचन पादुका च ।

भूत्वा भजामि यदहं पुरुषोत्तमं त

न्मत्तोऽस्य कः प्रियतमः परिचारकेषु ॥

मत्कृते न किञ्चिदपि गोप्यं सन्मुहस्यम् ।
यदायं निर्वर्तितसमुद्रमथनकृत्यो निवृत्तस्तदैव मद्भोगपर्यङ्कतल्पे न्यस्त-
शरीरस्समुद्रकन्यकादर्शनोल्लसितं सूचितवान्

*

*

*

*

End :

समुद्रः ॥

यत्तं जीवयितास्म्यहं दिविषनां(दां) दत्त्वा समग्रां सुधान्
दानृणां प्रथमोऽस्मि यद्वलभिदे कल्पद्रुमादीन्दिशन् ।
कन्धारत्नसमर्पणेन भवते प्राप्तोऽस्मि यन्मान्यतां
सर्वं तद्भवतैव मे किमपरं श्रेयो हरे दित्ससि ॥

तथापीदमस्तु भरतवाक्यम् ॥

पुष्पीतात् पयसा कवेरतनया भूमिं सवित्री यथा
श्रीरङ्गाख्यमिदं च तत्तुलिनगं दिव्यं पदं वर्धताम् ।
देवश्चात्र सह श्रिया वितरन्तु श्रेयोभिच्छुद्धयै नृणाम्
भूयासुस्मुधियोऽप्यमुष्य महिमास्त्रादात् सदानन्दिनः ॥

किञ्च ॥

यन्माता वरदा यदीयजनको रामानुजार्यो महान्
यद्भ्राता श्रुतसम्पदा गुरुतरो जन्या कनीयानपि ।
श्रीकृत्यादिकृतेषु यः परिच्छदः श्रीरङ्गधाम्नः प्रभोः
वासिष्ठाश्रमभूषणं विजयतां श्रीश्रीनिवासः कविः ॥

इति निष्क्रान्तास्सर्वे ॥

Colophon:— इति वासिष्ठाश्रमगरिष्ठस्य काश्यपकुलतिलकस्य
श्रीरङ्गनाथश्रीकृत्यकारधौरेयस्य रामानुजसर्वक्रतुनन्दनस्य श्रीनिवास-
चतुष्कवीन्द्रदासस्य कृतियु लक्ष्मीस्वयंवरं नाम नाटकं संपूर्णम् ॥

16. चन्द्रकलापरिणयः.

Beginning :

पार्वत्याः प्रणयप्रसन्नमनसः प्रीतिं प्रसूतेतरां
देवो यः श्वशुरैकमित्रमचलं चापात्मना मानयन् ।

घसे चन्द्रकलानुरञ्जनधिया

सश्रीकान्तशरशुभाय भवनूत्तुङ्गाय गङ्गाधरः ॥

एषा द्वाविंशतिपदा नान्दी ॥ नान्द्यन्ते सूत्रधारः ।

सप्रश्रयम् ॥ पशुपतिनापि गृहीतां ताण्डवनृत्तकलां प्रथयन्तः ।

कोहलमुख्या जयन्तु मुनिवर्याः ॥

इति पुष्पाञ्जलिं विकीर्य पञ्चपदपदानि गत्वा

* * * *

स जयति नरसिंहकविर्यत्कवितास्वादमुदितहृदय _____ ।

_____ मपि मुदृशामादरपदमीपदपि नवं तनुते ॥

पारिपार्श्वकः ॥ आस्त एव । यः किलाभिनवपरशिवावतारस्य
शिवरामसुधीमणेस्तनयः शास्त्रसाहित्ययोरपि _____

_____ इति प्रतीतः । यत्र खल्वयं प्रौढकवीनां
द्राक्षाक्षौद्रयोरुक्तिप्रत्युक्तिरूपो वाग्बिलासः ॥

सूत्रधारः । कथमिव ।

पारि ॥ द्राक्षे किं बलसे वने वद ननु क्षौद्र त्वमप्यत्र किं

लजेऽहं नरसिंहमूरिकविताःमाधुर्यतस्याप्यहम् ।

मित्रं नः क्व मरन्द एष कमले त्रिस्तोतसस्तत्कथं

तद्वाग्बेग _____ लीनेति हि श्रूयते ॥

एषा प्रश्नोत्तररूपा वाक्कलिः ॥

वाक्कलिः कथ्यते प्राज्ञैः उक्तिप्रत्युक्तिरूपिणी ।

सूत्र ॥ अये किमिदं विस्मृतं भवता । यत्किल कृतिना य—

_____ वर्णितं सकलकलाकुशलमतिना
सरसकविचक्रवर्तिना काशीपतिना सुधीमणिना ॥

पारि ॥ कथं विस्मर्यते । इदं हि ।

श्री नञ्जराजो नवभोजराजो

नृसिंह _____ लिदासः ।

परस्परान्तस्थितभावरीति

विज्ञायते येन परस्पराभ्याम् ॥ इति

सूत्र ॥ तत्कविसमक्षमेव कृतिना कृतिनायकेन कलुलेकुलचिरन्त
केन स्वकपोलकल्पितसङ्गीतगङ्गाधराद्यनेकप्रबन्धाभिनय-
दर्शनजनितकौतुकेन कर्णाटभापाविरचितहालास्यचरितशिवभक्तिविला-
सादिव(हुप्रबन्)धसमुदयेन सकलविद्वज्जनभागधेयेन नूतनभोजराजेन
नञ्जराजेन सबहुमानमाहूतस्समादिष्ठोऽस्मीति ।

सरसकवीनां पुरतो _____ ।

_____ ॥

_____ स्यास्य सनगरकुलेन्दोः ।

नरसिंहाभिधाविदुषः कृतिरियमभिनीय दर्शनीयेति ॥

अहो प्रभुरपि प्रबन्धनिर्मातेत्यदृष्टचरं सङ्गतं श्रीसरस्वत्योः ।

सूत्र ॥ _____ खल्वियं

प्रश्नोत्तरोक्तिः ।

विरुद्धयोः श्रीभारत्योरेकत्र घटनं कुतः ।

वैदग्ध्यात्तत्तु तस्यैव कलुलेनञ्जभूपतेः ॥

End :

इदानीमाद्राक्षतारोपणमाङ्गलिकनीराजनादिमहोत्सवानुभवाय कन्य-
या भवन्तं द्रष्टुमुत्कण्ठिता स्मः ॥

कन्या ॥ अयि मन्दमते ॥ रा ॥ रे रम ॥ इति निष्क्रान्तास्सर्वे ॥

इति पञ्चमोङ्कः ॥

17. रसिकजनरसोच्छासभागः.

Beginning :

श्रीमत्पद्माक्षवक्षस्थलनिलयपयःसिन्धुकन्याननाब्जात्
जन्योच्छ्वासच्छटाक्षत्पवनपरिमलैः शेषशैलाधिपस्य ।
नाभ्यम्भोजाहतोद्यन्मधुरमधुकरीडिम्भशङ्कां वहन्ती
कान्तिः श्रुत्यन्तरान्तश्रुतिकिसलयितश्रीपदः श्रेयसे स्तात् ॥१॥

वक्षस्थलस्थितविनिस्मृतकौस्तुभश्री
व्याजेन नव्यकमलामृतदिव्यकेल्याम् ।

संसक्तकुङ्कुमविशङ्कटपङ्कसङ्गं

व्यक्तीकरोति स युवा कुशलं दधातु ॥ २ ॥

नान्द्यन्ते सूत्रधारः ॥ समन्ततोऽवलोक्य सान्तर्हासिम् ॥

अस्ति खल्वयं निरन्तरशिरोनितान्त

* * * * *

सायं सम्फुल्लमल्लीकुसुमसमुदयस्यन्दिमानन्दरङ्गात्

भृङ्गीसङ्गीतभङ्गीप्रतिवदनकलाचारुवाचाविचारः ।

नात्रं (?) तन्त्रस्वतन्त्रः सकलकविघटाकुण्ठकण्ठीरवश्रीः

श्रीमान् कौण्डिन्यवंशे महति विजयतेऽहोविलाचार्यवर्यः ॥

कौण्डिन्यवंशकलशोदधिशीतभानुः

शास्त्राम्बुधिग्रसनकुम्भभवप्रभावः ।

विद्वच्छटामकुटरत्नदिचित्रिताङ्घ्रिः

आचार्यदीक्षितगुरुस्तनुजः स यस्य ॥

भ्राम्यन्मन्धानभूमिधरशिखरशिलाव्रातसङ्घातजात

शैलोद्यत्तुङ्गरङ्गावलिमिलितपयःपूरसाराव्युदाराम् ।

आसीदासेतुशीताचलचरदचलामर्त्यजेगीयमानां
कीर्तिं संभ्रातवान्यो जयति तदनुजस्तम्पदाचार्यवर्यः ॥

तस्यात्मजो विजयते कमलासनस्य पादारविन्दभजनाश्रितमानसाब्जः ।
वेदान्तयुग्मपरिशालिनरम्यचित्तः श्रुत्यन्तदेशिकगुरुर्धरणीतलेऽस्मिन् ॥

तत्सूनुः श्रीनिवासाध्वैरिगुरुकरुणालब्धमन्त्रोपदेशात्
प्राप्तुर्भूः प्रबोधसिरुमलकुलजश्रीनिवासार्यवर्यात् ।
राजत्साहित्यमार्गप्रचित्सुकविताचातुरीस्फीतरात्रिः
सोऽयं भाणं व्यतानीद्रसिकजनरसोच्छासनाभाभिरामम् ॥

* * * *

End :

द्वाक्षाफलक्षरितपुष्परसानुसारि
वाचाविचारललितो ललितं मनोज्ञम् ।
शृङ्गारवीरकरुणादिरसानुकीर्णं
गृह्णन्तु पण्डितजनाः प्रमदन भाणम् ॥

मय (इति निष्कान्तास्तर्वे) ॥

श्रीमत्कामसमुद्रवंशजलधेराजानतो जानता
पारं स्फारमपारभावसरसं सारस्वतं जाग्रतम् ॥
भाणे वेङ्कटनायकेन रचिते पद्मापतेरङ्किते
नाम्नायं परिदृश्यतां यदि वसेद्दोषस्तदाप्युत्तमैः ॥

Colophon :—इति श्रीसकलकविनिकरमणिमयमकुटतटीघटित-
चटुलमणिपटलरुचिररुचिनिचयचक्रचक्रितवरणारविन्ददाणयाचार्यानुज -
श्रीनिवासाचार्यकरुणापरिणाहकटाक्षवीक्षणक्षणसमासादितसकलानवद्य-
हृद्यविद्यापद्याविद्योत्तमानमानसेन सन्ध्यानठविकटजटाच्छटाकुटीरतटी-
नटीभवदभङ्गगङ्गासमुत्तुङ्गतरङ्गसङ्खवद्वरीवृध्यमानमानानूनधारालवाधरा -

सारपरिपूरितकविभावनिताघनताजनितामोदविद्वज्जनजेगीयमानकीर्तिपर-
म्परेण कौण्डिन्यवंशकलशजलनिधिकुमुदबन्धूयमानवेदान्तदेशिकसूनुना
श्रीमदकमांडागर्भशुक्तिमुक्ताफलेन निरन्तरसरसीरुहनयनचरणसरसी-
रुहपरिचरणपरिणतमानसृष्टिना बालकेन वेङ्कटनामकेन विरचितो-
रसिकजनरसोच्छासभागः समाप्तः ॥

मन्दोऽपियत्पदसरोरुहवन्दनेन विन्देद्वृहस्पतिसमत्वमवासशास्त्रः ।
तेषां कटाक्षभरतः सततं गुरूणां भाणः समुल्लसतु चित्रचरित्रयुक्तः ॥

उन्मीलनमुरविविम्बडम्बरपरिभ्राजत्सितांशुस्मित-
स्निग्धज्योत्स्निकया सरोजनिलयानेत्रोत्सवं हासयन् ।
तुङ्गत्वङ्गदपाङ्गभृङ्गनिवहं सामोदमामोदयन्
यः कामी समजीजयत्सकुरुताच्छ्रेयांसि भूयांसि नः ॥

18. धनंजयविजयव्यायोगः.

Beginning :

हरेर्लीलावराहस्य दंष्ट्रादण्डस्त पानु वः ।
हेमाद्रिकलशा यत्र धात्री छत्रश्रियं दधौ ॥

अपिच ॥

तद्वः प्रमाष्टु विपदः प्रणतार्तिहन्त्र्याः
न्यस्तं पदं महिपमूर्धनि चण्डिकायाः ।
वैरी यदीयनस्वरांशुपरीतशृङ्गः
शक्रायुधाङ्कितनवाम्बुधरप्रभोऽभूत् ॥

तद्वस्सारस्वतं चक्षुस्समुन्मीलितु सर्वदा ।
यत्र सिद्धाब्जनायन्ते गुरुपादाब्जरेणवः ॥

नान्यन्ते सूत्रधारः ॥ समन्तादवलोक्य ॥ अहो रमणीयता प्रभा-
तस्य ॥ तथा हि ॥

दाराणां मुरवैरिणो रतिपतेर्मानुस्त्रिलोकीजितः
स्फारत्पङ्कजकोटरोदरजुषो निद्राविरामे श्रियः ।
प्रत्युद्बुद्धमराळपक्षपटहध्वानप्रबन्धानुगं
भृङ्गीमङ्गलपाटिकेव सततं प्रोत्कूजति प्राङ्गणे ॥

पुनः परितोऽवलोक्य ॥ अहो रमणीयः शरदारम्भः ॥
सरो हरति मे चेतः प्रोन्मज्जत्पद्मकुटुमळं ।
वक्षो हरिणशाबाक्ष्या मन्दोदञ्ज्वत्कुचं यथा ॥

अपि च ॥

निष्पङ्गा पृथिवी मशाद्वलाला निर्दुर्दिनञ्चाम्बरं
सुव्यक्तामलारकेन्दुसचिवाः काशप्रसूनाङ्किताः ।
तोयं वीतिविषं सरांसि विकसत्पद्मानि शुभ्रा दिशो
द्रष्टुं सम्प्रति शारदीं श्रियमिमां मन्ये प्रबुद्धो हरिः ॥

नेपथ्याभिमुखमवलोक्य ॥ क एष लिखितहस्तस्तमायाति ॥
प्रविश्य पुरुषः ॥ लेहोजेः वक्रगहदि ॥

सूत्र ॥ विमृश्य वाचयति ॥ अस्ति समस्तप्रशस्तिंसाहितः श्री-
मज्जयदेवः ॥

अर्थिप्रत्यर्थिलक्षैरप्यपराङ्मुखचेतसं ।
यं पराङ्मुखतां निन्युः केवलं परयोषितः ॥
यस्य चेतसि निर्व्याजं द्वयं तूलकणायते ।
क्रोधे विरोधिनां सैन्यं प्रसादे कनकोच्चयः ॥

स च राजा रङ्गमङ्गलनाम नाटकं समादिशति ॥

इह शरदि-विराजद्वारिजोत्तांसितायां
 प्रथमविगतनिद्रः श्रीस्तनाश्लिष्टवक्षाः ।
 शिथिलयति मुरारियोगनिद्रानुरागं
 तदयमखिललोकस्योत्सवः किं पुनर्नः ॥
 तदिदानीं भवता वीररसोद्भूतं रूपकमभिनीय गदाधरमिश्रमुखा
 अस्मत्पारिषदा आनन्दनीयाः ॥

सूत्र ॥ सविमर्शम् ॥ सचिन्तं च ॥ किं नाम तादृशं रूपकं ॥
 स्मृत्वा ॥

कुलं कविमुनेरस्ति पुत्रान् यत्र सरस्वती ।
 संशिक्षयति धात्रीव नितान्तमधुरा गिरः ॥
 तत्राभवदुपाध्यायो नारायणसमाह्वयः ।
 जितवादिसहस्रौघः प्राप वागश्वराभिर्घां ॥
 अपि च ॥

कृतसन्धसनात् प्रयच्छतोऽप्यभयं भूतगणाय योगिनः ।
 निजमण्डलभेदशङ्कितो भयभङ्कस्य रवेरभूद्यतः ॥
 उक्तम् ॥ तत्सूनुः काञ्चनो नाम समस्तगुणवल्गुभः ।
 गोष्ठीशालेव विद्यानां यस्य जिह्वा विराजते ॥
 तेनकृतोऽयं धनञ्जयविजयव्यायोगोऽभिनेतव्यः ॥
 सूत्र ॥ नेपथ्याभिमुखमवलोक्य ।

End:

सारस्वतं स्फुरतु चेतसि सत्कवीनां चक्षुर्भङ्गन्तु कृतिनो गतमत्सराश्च ।
 सानुरागसत्यज्वतानयप्रता श्रातुराणां ॥
 इति निष्क्रान्तास्तर्वे । इति काञ्चनकविविरचितो धनञ्जयविजयो
 नाम व्योयागस्तपूर्णः ॥

जगन्नाथेन लिखितः ॥

19. नारायणीविलासः

Beginning :

ओंकारात्मकमभ्युपैति परमं यत्सच्चिदानन्दताम्
 कारुण्यादमृताय यत्सुमनसां सारस्वतः कल्पते ।
 स्वैरं दीव्यति दुर्हृदो दमयितुं सम्मोहयन्मायया
 तद्वच्छ्रीधरणीसमेतमवतान्नारायणाख्यं महः ॥

नान्द्यन्ते सूत्रधारः ॥ नेपथ्यं प्रति ॥ आर्ये । आगम्यताम् ।

प्रविश्य । नटी ॥ अंअ एसंहि ॥

सूत्रधारः ॥

पुत्रो बुक्कनरेन्द्रस्य दौहित्रो रामभूपतेः ।

विद्यते हि विरूपाक्षो राजा हरिहरात्मजः ॥

नटी ॥ पसिद्रोसु(भवअ) सो भअरविजाए ।

(प्रसिद्रः खलु सः भरतविद्यायाम्) ॥

सूत्र ॥

तस्य राज्ञः कर्णाटनुण्डीरचोलपाण्डयमण्डलाधिपतेरिंसहलद्वीप-
 जयस्तम्भस्य षोडशमहादानदीक्षितस्य सकलकलाविलासिनीस्वयंवरपतेः
 कृतिषु नारायणीविलासं नाम नाटकं प्रयोक्ष्ये ॥

End :

ब्रह्मादयः ॥ अतः परमपि किमन्यदस्ति ॥

प्रत्यापन्नपदानामायुष्यं दत्तममृतमस्माकम् ।

त्रिभुवनहिताय नीताः प्रतिहतिममुराश्च यद्विभो भवता ॥

तथाप्येवमस्तु भरतनाक्यम् ॥

एष वीरो विरूपाक्षशेषसारेण बाहुना ।

एकच्छत्रीकरोत्येनां भूतधार्त्रीं नयोनतः ॥

इति निष्क्रान्तास्सर्वे । पञ्चमोङ्कः ॥

20. अछटशतकम्.

Beginning :

तां भवानीं भवानीतच्छेशनाशविशारदाम् ।
 शारदां शारदाम्भोदसितसिंहासनां नुमः ॥ १ ॥
 युष्माकमम्बरमणेः प्रथमे मयूखाः
 ते मङ्गलं विदधतूदयरागभाजः ।
 कुर्वन्ति ये दिवसजन्ममहोत्सवेषु
 सिन्दूरपाटलमुखीरिव दिक्पुरन्ध्रीः ॥ २ ॥

End :

सर्वप्रजाहितकृतः पुरुषोत्तमस्य
 वासे समस्तविबुधप्रहितेष्टसिद्धौ ।
 चन्द्रांशुविस्मृतिकरच्युतिमत्यमुष्मिन्
 हे कालकूट तव ॥ १२० ॥
 अयं वारामेको निलय इति रत्नाकर इति
 श्रितोऽस्माभिस्तृष्णातरलितमनोभिर्जलनिधिः ।
 क एवं जानीते निजकरपुटीकोटरगतं
 क्षणादेनं ताम्यत्तिमिमकरमापास्यति मुनिः ॥ १०९ ॥

21. रसाणवसुधाकरः.

Beginning :

शृङ्गारवीरसौहार्दमौग्ध्यवैयात्यसौरभम् ।
 लास्यताण्डवसौजन्यं दाम्पत्यं तद्रजामहे ॥
 वीणाङ्केतकरां वन्दे वाणीमेणीदृशं सदा ।
 सदानन्दमयीं देवीं सरोजासनवच्छभाम् ॥

अस्ति किञ्चित् परं वस्तु परमानन्दकन्दलम् ।
 कमलाकुचकाठिन्यकुतूहलिभुजान्तरम् ॥
 तस्य पादाम्बुजाज्जातो वर्णी विगतकल्मषः ।
 यस्य सोदरतां प्राप्तं भगीरथतपःफलम् ॥
 तत्र रेचल्लवंशाब्धिशरद्राकासुधाकरः ।
 कलानिधिरुदारश्रीरासीद्याचमनामकः ॥
 यस्यासिधारामार्गेण दुर्गेणापि रणाङ्कणे ।
 पाण्ड्यराजगजानीकाज्जयलक्ष्मीरुपागता ॥
 खड्गनारायणे यस्मिन् भवति श्रीरतिस्थिरा ।
 भूरभून् करिणीवक्ष्या दृष्टराजगजाङ्कुशे ॥
 तस्य भार्या महाभाग्या विष्णोः श्रीरिव विश्रुता ।
 पोचमाता गुणोदारा जाता तामरसान्वयात् ॥
 तयोरभूवन् शितिकल्पवृक्षाः पुत्रास्त्रयस्त्रासितवैरिवीराः ।
 श्रृङ्गप्रभूपोऽन्नमनायकश्च वीराग्रणी रेचमहीपतिश्च ॥
 कलावेकपदो धर्मो धैरेभिश्चरणैरिव ।
 संपूर्णपदतां प्राप्य नाकांक्षति कृतं युगम् ॥
 तत्र श्रृङ्गमहीपाले पालयत्याखिलां महीम् ।
 नमतामुन्नतिश्चित्रं राज्ञामनमतां नतिः ॥
 कृष्णैलेश्वरसन्निधौ कृतमहासम्भारमेश्वरे
 दीतापायमनेकशो विदधता ब्रह्मप्रतिष्ठापनम् ।
 आनृप्यं समपादि येन विभुना तत्तद्गुणैरात्मनो
 निर्माणातिशयप्रयासगरिमव्यासाङ्गिनि ब्रह्मणि ॥
 कृतान्तजिह्वां कुटिलां कृपाणीं दृष्ट्वा यदीयां त्रसतामरीणाम् ।
 स्वेदोदयाश्चेतसि सञ्चितानां मानोऽप्यमातनुते प्रशान्तिम् ॥

श्रीमानरेचमहीपानिस्मुचरितो यस्यानुजन्मा स्फुटम्
 प्राप्नो वीरगुरुप्रथां पृथुतरां वीरस्य मुद्राकरः ।
 लब्ध्वा लब्धकठारिरायबिरुदं राहूत्तरायाङ्कितम्
 पुत्रं नागयनायकं वसुमतीवीरैकचूडामणिम् ॥
 सोऽयं सिंहमहीपालो वसुदेव इति स्फुटम् ।
 अनन्तमाधवी यस्य तनुजौ लोकरक्षकौ ॥
 तवानुजो माधवनायकेन्द्रो दिगन्तरालप्रथितप्रभावः ।
 यस्याभवन्वंशकरा नरेन्द्रास्तनूभवा देवगिरीन्द्रमुख्याः ॥
 तस्याग्रजन्मा भुवि राजदोषैरपेनभावादनप(पो)तसंज्ञाम् ।
 ख्यातां दधाति स्म यथार्थभूतामनन्तसंज्ञां च महीधरत्वात् ॥
 सोदर्यो बलभद्रमूर्तिरनिशां देवी प्रिया रुकमिणी
 प्रद्युम्नस्तनयोऽपि पौत्रनिवहो यस्यानिरुद्धादयः ।
 सोऽयं श्रीपतिरन्नपोतनृपतिः कित्त्वाननाम्भोरुहे
 धत्ते चारुसुदर्शनश्रियममौ स त्वात्महस्ताम्बुजे ॥
 बहुसोमसुतं कृत्वा भूलोकं परिरक्षति ।
 एकसोमसुतं रक्षन् स्वलोकं लज्जते हरिः ॥
 सोमकुलपरशुरामे भुजबलभीमेऽरिमापि(धिभूमि)गोपाले ।
 यत्र च जाग्रति शासति जगतां जागर्ति नित्यकल्याणम् ॥
 हेमाद्रिदानैर्धरणीसुराणां हेमाचलं हस्तगतं विधाय ।
 यश्चारुसोपानपथेन चक्रे श्रीपर्वतं सर्वजनाङ्घ्रिगम्यम् ॥
 योऽनेकवीरोद्धरणेऽप्यसंख्यसंख्योऽप्यभग्नात्मगतिक्रमोऽपि ।
 अजातिसाङ्कर्यभवोऽपि चित्रं दधाति सोमान्वयभार्गवांशम् ॥
 धावं धावं रिपुनृपतयो युद्धरङ्गानुविद्धाः
 खड्गे खड्गे फलितवपुषं यं पुरस्ताद्विलोक्य ।

प्रत्यावृत्त्या वितन इतो (वितथगतयो) वीक्षमाणा यदीयं
 संमन्यन्ते स्फुटमवितथं ख(ङ्ग)नारायणांशम् ॥
 अन्नमाम्बेति विल्याता तस्यासीद्वरणीपतेः ।
 देवी शिवा शिवस्येव राजमौलेर्महोज्वला ॥
 शत्रुघ्नं शत्रु(श्रुत)कीर्तिर्या सुभद्रा यशसार्जुनम् ।
 आनन्दयति भर्तारं श्यामा राजानमुज्वलम् ॥
 तयोरभूतां पुत्री द्वौ आद्यो वेदगिरीश्वरः ।
 द्वितीयस्तद्विनीयोऽसौ यशसा शिवभूपतिः ॥
 अर्थ श्रीश्रृं(शि)ङ्गभूपालो दीर्घायुर्वसुधामिमान् ।
 निजांसपीठे निर्याजं कुरुते सुप्रतिष्ठिताम् ॥
 अहीनज्याबन्धं कनकरुचिरं कार्मुकवरम्
 बलिध्वंसी बाणः परपुरमनेकं च विषयः ।
 इति प्रायो लोकोक(त्तरसमरसन्नाहविधिना
 महीशोऽयं श्रृं(शि)ङ्गक्षितिप इति यं जल्पति जनः ॥
 यत्र च रणसंनाहिनि तृणचरणं निजपुराच्च निस्तरणम् ।
 वनचरणं तच्चरणकपरिचरणं वा विरोधिनां शरणम् ॥
 सतां प्रीतिं कुर्वन् कुवलयविकासं विरचयन्
 कलाः कान्ताः पुष्पान् दधदपि च जैवानृककथाम् ।
 नितान्तं यो राजा प्रकटयति मित्रोदयमहो
 तथा चक्रानन्दानपि च कमलोच्छासमुमु(षु)षा(मा)म् ॥
 तल्लब्धानि घनाघनै(स्ततइतो वारां पृषन्त्यम्बु)धौ
 स्वात्यामेव हि शुक्तिकासु दधते मुक्तानि मुक्तात्मताम् ।
 यद्दानोदकविभ्रुषस्तु सुधिषां हस्ते पतन्त्योऽभवन्
 माणिक्यानि महाम्बराणि बहुशो दामानि हेमानि च ॥

नयमनयं गुणमगुणं पदमपदं निजमवेत्य रिपुभूपाः ।
 यस्य च नयगुणविदुषोऽपि नमन्ति पदारविन्दपीठान्तम् ॥
 प्राणानां परिरक्षणाय बहुशो वृत्तिं मदीयां गताः
 त्वत्सामन्तमहीभुजः करुणया ते रक्षणीया इति ।
 कर्णे वर्णयितुं नितान्तमुद्बदोः कर्णान्तविश्रान्तयोः
 मन्ये यस्य दृगन्तयोः परिसरं सा कामधेनुः श्रिता ॥
 युष्माभिः प्रतिगण्डभैरवरणे प्राणाः कथं रक्षिताः
 इत्यन्तःपुरष्टच्छया यदरिषु प्राप्तेषु लज्जावशम् ।
 शंसत्युत्तरमाननव्यतिकरव्यापारपारं गताः
 गण्डान्दोलितकर्णकुण्डलहरिन्माणिक्यकर्णाङ्कुराः ॥
 मन्दारपारिजातकसन्ता(नक)कल्पसुरमणीसदृशैः ।
 अनपोतदा(अनपोतदा)चवच्छभेवदगिरिस्वामि मांदधानयसंज्ञैः

(माददामयाभिख्यैः) ॥

आत्मभवैरिति विभवैरनितरजनसुलभदानरुदिनै(?)भुवि यः ।
 रत्नाकर इव राजति राजकरारूढरचितकमलोच्छासः ॥
 यस्याढ्यः प्रथमः कुमारतिलकः श्रीयन्नपोतो गुणै
 रेकस्यात्मजमात्मरूपविभवे चापे द्वयोरग्रजम् ।
 आरूढे त्रितयाग्रजं विजयते दुर्वारदोर्विक्रमं
 सत्योक्तौ चतुरग्रजं वितरणे किञ्चापि पञ्चाग्रजम् ॥
 यत्पुत्रस्य कुमारदाचयविभोः स्वङ्गाग्रधाराजले
 मज्जन्ति प्रतिपक्षभूमिपतयशशौर्धोष्णसन्तापिताः ।
 चित्रं तत्प्रमदाः प्रणष्टतिलका व्याकीर्णनीलालकाः
 प्रभ्रश्यत्कुचकुङ्कुमाः परिगलन्नेत्रान्तकालाञ्जनाः ॥

परिपोषिणि यस्य पुत्ररत्ने दयिते वल्लभरायपूर्णचन्द्रे ।
 समुदेति सतां प्रभाविशेषः कमलानामभिवर्धनं तु चित्रम् ॥
 पुत्रैरन्यैश्च तनैयः सोऽयं शिङ्गमहीपतिः ।
 षड्भिः प्रतिष्ठामयते स्वमिवाङ्गैस्सुमङ्गलैः ॥
 राजा स राजाचलनामधेयामध्याह्न(स्त) वंशक्रमराजधानीम् ।
 सतां च रक्षामसतां च शिक्षा(क्षां) न्यायानुरोधादनुसन्दधानः ॥
 विन्ध्यश्रीशैलमध्यक्षमामण्डलं पालयन् सुतैः ।
 वंशप्रवर्तिकैरर्थान् भुङ्क्ते भोगपुरन्दरः ॥
 यस्मिन् शासति शिङ्गभूमिरमणे क्षमामन्नपोतात्मजे
 काठिन्यं कुचमण्डले चपलता नेत्राक्षले सुभ्रुवां ।
 वैषम्यं त्रिवलीषु मन्दपदता लीलालसायां गतौ
 कौटिल्यं चिकुरेबु किञ्च कृशता मध्ये परं बध्यते ॥
 सोऽहं कल्या(ण)रूपस्य वर्णोत्कर्षैककारणम् ।
 विद्वत्प्रसादनाहेतोः वक्ष्ये नाट्यस्य लक्षणम् ॥
 पुरा पुरन्दराद्यास्ते प्रणम्य चतुराननम् ।
 कृताञ्जलिपुटा भूत्वा पप्रच्छुस्सर्ववेदिनम् ॥
 भगवन् श्रोतुमिच्छामः श्राव्यं दृश्यमनोहरम् ।
 धर्म्यं यंशैस्स्यैमं(थ्यं) च सर्वशिल्पप्रदर्शनम् ॥
 परं पञ्चमाम्नायं सर्ववर्णाधिकारिकम् ।
 इति पृष्टस्त तैर्वेद्वा सर्ववेदाननुस्मरन् ॥
 तेभ्यश्च सारमादाय नाट्यवेदमथासृजत् ।
 अध्याप्य भरताचार्यं प्रजापतिरभाषत ॥
 सह पुत्रैरिमं वेदं प्रयोगेण प्रकाशय ।

इति तेन नियुक्तस्तु भरतस्तह मूनुभिः ॥
 प्रायोजयत्सुधर्म्यामिन्द्रस्याग्रेऽप्सरोगणैः ।
 सर्वलोकोपकाराय नाव्यशास्त्रं च निर्भभे ॥
 तथा तदनुसारेण शाण्डिल्यः कोहलोऽपि च ।
 दन्ति(त्ति)लश्च मतङ्गश्च ये चान्ये तत्तनूभवाः ॥
 ग्रन्थान्नानाविधांश्चक्रुः प्रख्यातास्ते महीतले ।
 तेषामतिगभीरत्वात् विप्रकीर्णक्रमत्वतः ॥
 संप्रदायस्य विच्छेदात्तद्विद्वद्विर(ल)त्वनः ।
 प्रायो विरलसंचारा 'नाव्यपङ्क्तिरस्फुटम् ॥
 तस्मादस्मत्प्रयत्नोऽयं तत्प्रकाशनलक्षणः ।
 सारेण ग्राहिणा चित्तमानन्दयति धा(धी)मताम् ॥
 नेदानांनदीपिका किमु तमस्सङ्घातमुन्मूलयेत्
 ज्योत्स्ना किञ्च चकोरपारणकृते तत्कालसंशोभिनी ।
 बालः किं कमलाकरान् दिनमणिर्नील्लासयेदञ्जसा
 तत्सम्प्रत्यपि मादृशामपि वचः स्यादेव सत्प्रीतये ॥
 स्वच्छस्वादुरसाधारो वस्तुच्छायामनोहरः ।
 सेव्यस्तुवर्णनिधिवन्नाव्यमार्गस्य नायकः ॥

End :

मत्वा या(धा)त्रा तुलायां लघुरिति धरणीं शिङ्गभूपालचन्द्रे
 सृष्टो (ष्टे) तत्रानिगुर्व्या तदुपानिधितया स्थाप्यमानैः क्रमेण ।
 चिन्तारत्नौघकल्पद्रुमतिसुरभीमण्डलैः पूरितान्ता
 मूर्ध्वं नित म्ना तरिकुलशतैः (नीतां विलोक्य ध्रुवमुद्गुनिकरैः)
 पूर्यतेऽद्यापि सा द्यौः ॥

Colophon :— इति श्रीमण्डलाधीश्वरश्रीअनपोतनरेन्द्रनन्दन-
बलभुजबलभीमश्रीशिङ्गभूपालविरचिते रसार्णवसुधाकरनाम्नि नाट्यालं-
कारशास्त्रे भावकोल्लासो नाम तृतीयोल्लासः ॥

श्रीतोयशैलवसतिस्त तमालनीलो
जीयाध्व(द्ध)रिर्भुनिचकोरसुशारदेन्दुः ।
लक्ष्मीस्तनस्तवककुङ्कुमकर्दमश्री
संलित्तनिर्मलविशालभुजान्तरालः ॥

मलयगिरिनिवासी मारुतो यच्छताङ्गः
तरुणशिशिररश्मे(श्मि)र्धत्सुद्धत् पुण्यकीर्तिः ।
चरति चिरमनङ्गः कापि कैरप्यदृश्यः
स जयतु रसिकौर्धैर्वन्दितः पञ्चबाणः ॥
अशेषाणां द्विजनुषामाशीर्वादपरम्परा ।
तरङ्गयतु कल्याणं कविना(वीनां) चायुरायतम् ॥

एतद्वन्धसङ्ख्या (3,815) ॥

22. अलङ्कारेन्दुशेखरः.

Beginning :

कल्याणं कल्याणाचलधर्मधरो धरात्मजामानम् ।
विरचयतु राजमौलिः परमहिमक्ष्माभृद्दीशाल्याङ्गिः ॥
दानवारिधरश्चक्षुःश्रवणोदारभूषणः ।
विनतानन्दनो देयान् कुशलानि विनायकः ॥
शान्ताविलासाख्यकृतेर्मुख्यां व्याख्यां विधाय यः ।
हरिशावकरीन्द्रस्य प्रेमपात्रं बभूव यः ॥

तेन श्रीशैलवंशयेन नृसिंहायैण निर्मितः ।

आर्यानन्दकरो भूयादलंकारेन्दुशेखरः ॥

इह खलु कविः ॥

काव्यं यशसेऽर्थकृते व्यवहारविदे शिवेनरक्षतये ।

सद्यः परनिर्दृतये कान्तासम्मिततयोपदेशयुजे ॥

निर्दोषं गुणवत् काव्यमलंकारैरलंकृतम् ।

रसान्वितं कविः कुर्वन् कीर्तिं प्रीतिं च विन्दति ॥

इत्यादिना काव्यस्यानेकश्रेयस्साधनतां काव्यालापांश्च वर्जयेदिति निषेधस्य काव्यसामान्यनिषेधपरत्वेन रामायणादेरपि हेयताप्रसङ्गसंभवेन तादृशनिषेधस्यासत्काव्यमात्रविषयतां ॥

* * * *

अलङ्कारशास्त्रस्य काव्यस्वरूपज्ञानसाधनतां चानुसन्दधानः बालानां सुवबोधनानुकूलं लक्षणमालिकाख्यं अलङ्कारशास्त्रं चिकीर्षन्नादौ मङ्गल-
माचरति ॥ वन्दे इत्यादि ॥

वन्दे वन्दारुसन्दोहमन्दिरालिन्दकरूपकम् ।

अब्जारिकलितं ते, श्रीशैलशिखरेश्वरम् ॥

वन्दारूपां भक्तानां वन्दारुरभिवाहुक इत्यमरः

End :

भ(भा)वप्रधानमाख्यातमिति वदतां वैयाकरणानां मते “लिम्पतीव तमोऽङ्गानि वर्षतीवाञ्जनं नभ” इत्यत्र तमःकर्तृकं अङ्गकर्मकं लेपनं नभः कर्तृकं अञ्जनकर्मकं वर्षणकमिति च बोधः । प्रथमान्तार्थमुख्यविशेष्यको बोध इति वदतां नैयायिकानां मते तु अङ्गकर्मकलेपनकर्तृकतमःकर्म-
कवर्षणकर्तृ नभ इति च बोधः ॥

23. शारीरकभाष्यव्याख्या (भाष्यरत्नप्रभा).

Beginning :

यं हि वैराग्यसंपन्नास्तत्त्वमर्थविवेकिनः ।

लभन्ते साधनैर्दान्तास्तं सीतानायकं भजे ॥

तदन्तरप्रतिपत्तौ . . . म्याम् * ॥ वृत्तमनूद्य तृतीया-
ध्यायार्थमाह द्वितीय इत्यादिना अविरुद्धे वेदान्तार्थे तत्ज्ञानसाधनचिन्ता-
वसर इत्यनयोर्हेतुहेतुमद्भावः लिङ्गोपाधिसिद्धौ तदुपाहितजीवसंसारचि-
न्तेति पादयोरपि तद्भावः । तत्सङ्गतिः अत्र प्रथमपादे वैराग्यद्वितीये
स्वभाष्यवस्थोक्त्या त्वंपा(प)दार्थो ब्रह्मतत्त्वं चोच्यते । तृतीये वाक्यार्थ-
स्तदर्थमुपासनाश्च विचार्यन्ते ॥

चतुर्थपादार्थमाह । सम्यग्दर्शनादिति ॥ दर्शनोपायास्तन्यासादयः ॥

* * * *

Colophon of the third Adhyāya:— इति श्रीमत्परमहंस-
परिव्राजकाचार्यश्रीगोविन्दानन्दभगवत्कृतायां शारीरकव्याख्यायां भाष्य-
रत्नप्रभायां तृतीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः । तृतीयाध्यायः समाप्तः ॥

End :

अनावृत्तिशब्दादिति एवं समयोक्त्या ब्रह्मात्मैक्यस्य वेदान्तप्रमा-
णकत्वमवधारितम् वाक्यार्थज्ञाने स्मृतितर्कादिसर्वप्रकारविरोधः सु-
परिद्धतः साधनसंपत्तिश्च दर्शिता । तस्माद्विवेकादिसाधनसंपन्नस्य श्रवणा-
द्यावृत्तिनिरस्तप(प्र)तिबन्धस्याखण्डात्मबोधात्समूलबन्धध्वंसे सत्याविर्भू-
तनिष्कलङ्कानन्तसंप्रकाशचिदानन्दात्मनावस्थानमिति सिद्धम् ॥

* तदन्तरप्रतिपत्तौ रंहति संपरष्वकः प्रश्नानिरूपणायाम् ॥

नानाविधग्रन्थजातं वीक्ष्य सम्यग्यथामति ।
 शारीरकस्य भाष्यस्य कृता व्याख्या सतां मुदे ॥
 अन्तर्यामी जगत्साक्षी सर्वकर्ता रघूद्भवः ।

24. सूत्रोपन्यासः.

Beginning :

बोधानन्दगणाध्यक्षं कालमूषिकवाहनम् ।
 जन्मादिविघ्नहर्तारं भजे निजगुरुं सदा ॥
 विद्याशङ्करपादाब्जपरागाः पान्तु पावनाः ।
 निस्त्रमस्कसदानन्दसाक्षात्करणहेतवः ॥
 नमामि शुद्धविज्ञानमात्मभारतिसद्गुरुम् ।
 यस्यावलोकनान्मूको वावदूकत्वमाप्नुयात् ॥
 आचार्यभाष्याकान्त(?)स्त्रिबन्धनसागरात् ।
 तदर्थरत्नान्युद्धृत्य सूत्रेषु ग्रन्थयाम्यहम् ॥

ओं अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ।

इह खलु सूत्रे सर्वज्ञवादरायणप्रणीतत्वादानर्थं (क्या)नुपपत्तेः निर-
 र्थकसिद्धबोधकत्वानुपपत्तेश्च विस्त्रे(?)पुरुषं प्रत्युपयोगि तथा कर्तव्येति
 पदमध्याहर्तव्यम् ॥

End :

वैयासिकानां सूत्राणामुपन्यासः कृतो मया ।
 अलसानां नृणामीषत् प्रतीतिर्जायतामिति ॥

टीका स्नेहविहीनापि व्याससूत्रार्थदीपिका ।
इयं रामेशभारत्याः कृतिर्विजयतां भुवि ॥

Colophon :— इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकश्रीरामेश्वरभारतीविर-
चितो वैयासिकसूत्रोपन्यासः परिसमाप्तः ॥

श्रीमज्ज्ञानेन्द्रगुरूणां पदपङ्कजषट्पदः ।
गोविन्देन्द्रयतिः प्रीत्यै व्यलिखत् विदुषां मुदा(दे) ॥

25. ज्ञानवासिष्ठसप्तशती.

Beginning :

दिवि भूमौ तथाकाशे बहिरन्तश्च मे विभुः ।
यो विभात्यवभासात्मा तस्मै सर्वात्मने नमः ॥
अहं बद्धो विमुक्तस्स्यामिति यस्यास्ति निश्चयः ।
नात्यन्ततद्ज्ञो(मज्ञो) नोतज्ज्ञो ह्यस्मिन् शास्त्रेऽधिकारवान् ॥
गुरुमासीनमेकान्ते वाल्मीकिं सर्वदर्शिनम् ।
पप्रच्छ प्रणतो भूत्वा भरद्वाजो मृदुस्वरम् ॥

* * * * * सत्यमेव जयते * * *

End :

स्नातं तेन समस्ततीर्थसलिलैः सर्वापि दत्तावनिः
यज्ञं चापि समस्तमिष्टमनघं देवाश्च संपूजिताः ।
संसाराच्च समुद्धृताः स्वपिनरः त्रैलोक्यपूज्योऽप्यसौ
यस्य ब्रह्मविचारणे क्षणमिह प्राप्नोति धैर्यं मनः ॥

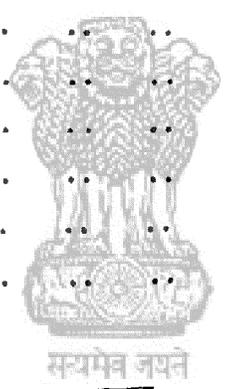
Colophon :— इति श्रीमद्वाल्मीकीये वासिष्ठरामायणसप्तशत्यां
निर्वाणप्रकरणम् ॥

इति श्रीमद्वाल्मीकीये वासिष्ठरामायणे द्वात्रिंशत्सहस्रिकायां संहि-
तायां श्रीमत्कृष्णगिरिपुरीनिवासनृसिंहाख्यद्विजवरेण्यतनयेन श्रीमत्-

श्रृङ्गेरीश्रीनृसिंहभारतीस्वामिभिः कलियुगजनक इति दत्तनामधेयस्य
वेङ्कटरमणयार्थस्यानुजेन कृष्णयाभिधानेनोद्धृतः श्रीमत्काशीरपण्डित-
रचितव्याख्यानसहितसारसमुच्चयसप्तशती सम्पूर्णा ॥

ఇతి శ్రీసీతారామకృపారసగురీశాస్రహరితస్సగోత్రపరితలలకనాడు వ శ
సయః పయోధితై రవమిశ్రస్జ్జనకణానీయవరితస్ససీంహాశ్వాంత్యాతభూసురజర్వ
పుత్రుండును శ్రీమద్వాసిష్ఠరామాయణంబును సప్తశతీగాసగ్రహించిన కృష్ణయా
ఖ్యనకు అగ్రజుండును అగు వెంకటరమణయ్యచే రచింపబడిన శ్రీమద్వాసిష్ఠీ
యంబగు కాసిష్ఠరామాయణసప్తశత్యాంధ్ర టీకముగి నెను.

प्रकरणनामधेयानि.	अन्थसंख्या.
(1) वैराग्यप्रकरणम्	103
(2) मुमुक्षुत्वप्रकरणम्	59
(3) उत्पत्तिप्रकरणम्	99
(4) स्थितिप्रकरणम्	138
(5) उपशमप्रकरणम्	101
(6) निर्वाणप्रकरणम्	200
	<hr/>
	700
	<hr/>



26. भगवन्नामवैभवम्.
मुरलीधरदासकृतम् ॥

Beginning :
श्रीमद्भाषाकृष्णचरणौ शरणं प्रपद्ये ॥ श्रीमते राधाकृष्णाय नमः ॥
राधासहायवेष्वंशं श्रीमद्वल्लभनन्दनम् ।
पद्माक्षं विद्वलाधीशं वन्दे स्वज्ञानदं गुरुम् ॥
नामोच्चारणमात्रेण यस्तारयति मानवान् ।
रमासर्वस्वविषयं तं वन्दे देवकीसुतम् ॥

यशोदोत्सङ्गशयनं यशोभाग्भिरभिष्टुतम् ।

विशालपद्मनयनमाशासे नन्दनन्दनम् ॥

नत्वा श्रीनारदं व्यासं शुकतानं तथा शिवम् ।

सविरिञ्चं हरिं नत्वा वक्ष्ये तन्नामवैभवम् ॥

अथेदं विचार्यते भगवतो लक्ष्मीरमणस्य नामोच्चारणं किं साक्षान्मो-
क्षजनकं उत विरागज्ञानसहकृतभक्तिद्वारेति साक्षादेवेत्यङ्गीकार्यम् । द्विती-
यपक्षे “एतन्निर्विद्यमानानामिच्छतामकुतोभयं । योगिनां नृप निर्णीतं हरे-
र्नामानुकीर्तनमि ॥” ति श्रीशुकवचनविरोधापत्तेः ॥

. . . .

इति श्रीमुरलीधरदासकृतौ भगवन्नामवैभवे भगवन्नामसङ्कीर्तनस्य
स्वतन्त्रत्वेन भगवत्प्राप्तिलक्षणमोक्षसाधनत्वनिरूपणं नाम प्रथमस्तबकः ॥

.

इति सङ्कीर्तनस्य पुरुषार्थचतुष्टयत्वनिरूपणं नाम
द्वितीयस्तबकः ॥

सत्यमेव जयते

इति सङ्कीर्तनस्य स्वतन्त्रतया सर्वपापक्षयकरत्वसर्व-
धर्मसाहृण्यकरत्वनिरूपणं नाम तृतीयस्तबकः ॥

इति सङ्कीर्तनस्य स्वतन्त्रत्वेन कलिदोषनिबर्हणत्व-
निरूपणं नाम चतुर्थस्तबकः ॥

कलिदोषहरे दिव्ये कल्याणाश्रुतसुन्दरे ॥

कलयेन्मे रतिं कृष्णः स्वनाम्नि करुणानिधिः ॥

श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

* * * *

इति सङ्कीर्तनलक्षणधर्मस्य
निरङ्गत्वनिरूपणं नाम पञ्चमस्तबकः ॥

॥ श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

End :

कांश्चिन्ममानुध्यानेन नामसङ्कीर्तनादिभिः । योगेश्वरानुवृत्त्या वा
हन्यादशुभदान् शुभैः ॥ इति । आपिच । आपन्न स्तंस्मृ(सृ)तिं घोरां
यन्नाम विवशो गृणन् । ततः सद्यो विमुच्येत यद्विभेति स्वयं भयः ॥
इत्यादिभागवतवचनैर्भगवत्प्राप्तिरूपमोक्षस्याव्यवहितपरमसाधनत्वेन नि-
र्णीतं श्रीहरिनामसङ्कीर्तनं मुमुक्षूणां मोक्षोपयोगिसर्वसाधनप्रदमित्येत-
दुपपन्नतरमिति सर्वं समञ्जसम् ॥

स्वनाम्नि भगवान्दद्याद्भक्तिं मे रघुनन्दनः ।

अंनयासेन मुक्तास्स्युर्थेन सर्वे मुमुक्षवः ॥

भगवन्नामविभवं पठन्निममनन्यभाक् ।

भगवन्नाम्नि रतिमान् भूयात् कृष्णप्रसादतः ॥

सत्यमेव जयते

Colophon:— इति श्रीमुरलीधरदासकृतौ भगवन्नामवैभवे भग-
वन्नामसङ्कीर्तनस्य सर्वविधवैभवचिन्तनं नाम षष्ठः स्तबकः ॥

श्रीमद्विठ्ठलनाथाय कृष्णवेणुस्वरूपिणे ।

मङ्गलं पुष्टिमार्गैकवर्धकाय प्रियात्मने ॥

जयताम्मुरलीगानरसिको हरिरीश्वरः ।

पीताम्बरः पद्मनेत्रः स्व(स्वा)मिनीरमणः प्रभुः ॥

श्रीयशोदोत्सङ्गलालिनाय नमः ॥ श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

27. परतत्वविलासः.

कृष्णतीर्थरचितः ॥

Beginning :

निर्विकारामलानन्दनित्यसन्मूर्तिमीश्वरम् ।

सर्वेश्वरमजं कृष्णं कारुण्यघनमाश्रये ॥

अथेदं विचार्यते घनश्यामादिलक्षणं भगवद्द्रूपं किमानन्दमात्रं उत
प्रकृतिगुणकृतं वेति आद्ये तु ओमिति द्रूमः । द्वितीयपक्षे तु बहुप्रमा-
णविरोधापत्तेः । केचित्तु अवतारकाले नृतनुमूर्तिग्रहणत्यागादिश्रवणात्
द्वितीय एव पक्षः साधुरिति मन्यन्ते । ते प्रष्टव्याः किं भगवान् काल-
परतन्त्रः आहोस्वित् तदतीतस्वतन्त्रो वा । नाद्यः कालातीतत्वस्य सर्व-
शास्त्रप्रसिद्धत्वात् । किञ्च गुणातीतस्य कालस्यैव गुणक्षोभकतया गुण-
परतन्त्रत्वासम्भवे कथं वा भगवतोऽचिन्त्यानन्दनित्यविग्रहस्वभाववतः
कालाधीनगुणकृतदेहवत्त्वं स्यात् जीवस्य तु स्यात् कालपरतन्त्रतया गुणा-
धीनदेहवत्त्वं । तदुक्तं नारदेन “ कालकर्मगुणाधीनो देहोऽय ” मिति ॥

End :

शरण्यं करुणार्णवमित्यादिप्रमाणबोधितां केवलां भगवत्कृपामेव
स्वस्य साधनतयावलम्बन्तो (माना) भगवन्तं प्रार्थयन्ते तेषां स्वयमेवाभयं
ददाति भगवान् । आह च गीतायां रामायणेऽपि । सकृदेव । मामेव
धे । मामेकं शरणं व्रजेति । तत्कृपापात्रभूता एव तन्मनस्कास्तदाज्ञापा
इत्युक्तीत्या तदेकान्तभक्ता भवन्तीति सर्वं समञ्जसम् ॥

परतत्वविलासोऽयं परस्य ब्रह्मणो हरेः ।

मुखोच्छासं जनयतु चम्पकारण्यभूपते ॥

परतत्वविलासोऽयं परमानन्दनिर्भरैः ।

श्रीकृष्णतीर्थरचितं (तः) श्रीवृद्धभमुदावहम्(हः) ॥

28. सुवर्णसूत्रं ॥ (विद्वन्मण्डनव्याख्या) ॥

पुरुषोत्तमविरचितम् ॥ अपूर्णम् ॥

Beginning :

नमामि श्रीबालकृष्णं यशोदोत्सङ्गलालितं ।
 पूतनामुपयःपानरक्षिताशेषबालकं ॥
 नमामि श्रीमदाचार्यचरणान् करुणार्णवान् ।
 सुधानिधिरभूदाविर्यतः श्रीविठलेश्वरः ॥
 यद्दक्रोदिनमुज्वलद्युतिलसन्नानाश्रुतिव्यासवाक्
 सम्मिश्रं रसपूरितं विजयते पीयूषमत्यद्भुतं ।
 यस्सप्तानृतवादिभिः खलु समं पेपीयमानं मुहुः
 पूर्वान्मन्दयतीतरान् कशयति द्रागेव नैजैर्गुणैः ॥
 तत्करुणालवदर्शितसरणिः पुरुषोत्तमस्तनुते ।
 विद्वन्मण्डनयुक्तौ सुवर्णसूत्रं सदा प्रणतः ॥

इह हि प्रभुचरणाः स्वीयानां मुख्यभक्तिमार्गतदुपयोगिब्रह्मवादाप्र-
 वादजनितखेदमसहमानास्तन्निरासाय विद्वन्मण्डनं कुर्वन्तः स्वमार्गस्या-
 तिगोप्यत्वं सकलप्रमाणमूर्धन्यश्रुतिसिद्धत्वं च ज्ञापयन्तः तदभिज्ञापकं
 मङ्गलवाक्यं शिष्यशिक्षायै ग्रन्थारम्भे निबध्नन्ति ॥ निजमुरळिकेति
 निजाचासौ मुरळिका च निजमुरळिका ॥

गुरौ भगवतीव बुद्धिरावश्यकतीति श्रीमदाचार्यान्नमस्यन्तो ग्रन्थ-
 करणं प्रतिजानते । पितृचरणानिति । त्वं हि नः पिता योऽस्माकम-
 विद्यायाः पारं तारयसीति प्रश्नश्रुतेः पातीति पितेति योगोऽत्रापि ब्राह्मः ।
 मृनेऽण्ड एष तस्मिन् यदभूत्तनो मार्ताण्ड इति व्यपदेश इति पञ्चमस्कन्धे

मार्ताण्डपदानिर्वचनं ॥ तेन श्रीमदाचार्यैः भक्तिमार्गप्रकाशने अकृत
एतस्य जगतोमृतप्रायत्वं योजितं । तदेव श्रीवृद्धभाष्टके नाविर्भूयाद्भवा-
निति श्लोके व्युत्पादितं ॥ तदेतन्मत्कृततद्विद्वत्तिटिप्पणादवगन्तव्यं । एवं
ग्रन्थकरणं प्रतिज्ञाय तस्य विद्वदुपयोगित्वं वदन्तो विदा ज्ञानेन ठाः
शून्याः तान् लातीति स्वनामयोगस्मारणेन स्वस्य दयालुत्वमपि बोधितं ।
श्रुतीति । आदिपदेन गीतादिस्मृतिग्रहणं । मणिमृष्टस्यापि मण्डनस्य
मुक्ताभिः शोभातिशयात् अत्र तदनुकूलतन्मूलकयुक्तीनां तथात्वं एवं
ग्रन्थोपयोगमुक्त्वा तमारभमाणा विषयं संशयश्च स्फुटीकुर्वन्ति ॥

End :

अत एव च जगतो ब्रह्मोपादानत्वं । अतएव च सर्वेषां शब्दानां
ब्रह्मसामानाधिकरण्यं ॥ मुख्यत्वमित्यादि ॥ अत्र यद्यपि प्रतिज्ञोपपद्यते ।
तथापि दृष्टान्तोपरोधो दुर्वारः अत एव स आत्मानं स्वयम् ॥

29. सेवाकल्पतरुः.

Beginning :

श्रीविद्वुलं शार्ङ्गधरं प्रणम्य करुणामयम् ।

सेवाकल्पतरुः पुण्यः सतां प्रीत्यै प्रकाशयते ॥

अथेदं विचार्यते भगवतः श्रीनन्दराजकुमारस्य सेवास्वरूपं कीदृ-
शम् तत्र के वाधिकारिणः किं फलमिति च ।

अत्रेदं निर्धारितमुत्तरम् । भगवत्प्रतिकृत्याराधनोपचारादिलक्षणमेव
सेवास्वरूपं भगवन्मार्गप्रविष्टा एवाधिकारिणः भगवत्प्रसादप्राकट्यली-
लासायुज्यादिलक्षणं फलमिति च । तथैव श्रीभागवतवचनैरवधारितत्वात् ।
ननु “ मानसी सा परा मते ” ति पुष्टिप्रवर्तकाचार्यवचनेन मानसिकसेवाया
एव मुख्यत्वावगमात् । कथं प्रतिकृत्याराधनं सेवास्वरूपमिति वक्तुं
शक्यमिति चेदत्रोच्यते ॥

*

*

*

*

इति श्रीमुरलीधरदासकृतसेवाकल्पतरौ भगवत्सेवास्वरूपनिरूपणं
नाम प्रथमस्तवकः ॥

इति श्रीमुरली तरौ भगवत्सेवाधिकारि-
लक्षणनिरूपणं नाम द्वितीयस्तवकः

End :

तस्माद्भगवत्सेवाया भगवत्प्रसादप्राकञ्चलीलासायुज्यरूपाणि त्री-
ण्यपि मुख्यफलानीति सर्वं समञ्जसम् ॥

नन्दगोपकुमारोऽयमानन्दात्मा मुञ्चत् सताम् ।

इन्दिराब्दयानन्दः प्रसीदतु सदा हरिः ॥

श्रीशार्ङ्गपाणेः कृपया सेवाकल्पतरुः शुभः ।

प्रकाशितः पुष्टिभक्तिफलदः सङ्गिराश्रितः ॥

Colophon:— इति श्रीमुरलीधरदासकृतौ सेवाकल्पतरौ भगव-
त्सेवाफलनिरूपणं नाम तृतीयस्तवकः ॥

30. सन्यासनिर्णयः.

Beginning :

प्राप्ततापनिवृत्त्यर्थं परित्यागो विचार्यते ।

स मार्गद्वितये प्रोक्तो भक्तिज्ञाने विशेषतः ॥

कर्ममार्गे न कर्तव्यः सुतरां कलिकालतः ।

अतः प्राप्ता भक्तिमार्गे कर्तव्यत्वविचारणा ॥

* * * *

End :

तस्मादुक्तप्रकारेण परित्यागो विधीयताम् ।
 अन्यथा भ्रश्यते स्वार्थादिति मे निश्चिता मतिः ॥
 इति कृष्णप्रसादेन वल्लभेन विनिश्चितम् ।
 सन्यासवरणं भक्तौ अन्यथा पतिनो भवेत् ॥

31. पुष्टिप्रवाहमर्यादा.

Beginning :

पुष्टिप्रवाहमर्यादा विशेषेण पृथक् पृथक् ।
 जीवदेहक्रियाभेदैः प्रवाहेण फलेन च ॥
 वक्ष्यामि सर्वसन्देहो न भविष्यति यच्छ्रुतेः ।
 भक्तिमार्गस्य कथनात् पुष्टिरस्तीति निश्चयः ॥
 द्वौ भूतसर्गावित्युक्तेः प्रवाहोऽपि व्यवस्थितः ।
 वेदस्य विद्यमानत्व(1)न्मर्यादापि व्यवस्थिता ॥

End :

सोऽपि तैः तत्कुले जातः कर्मणा जायते यतः ।

Colophon :— इति श्रीमदाचार्यचन्द्रवर्णितपुष्टिप्रवाहमर्यादा
 संपूर्णा ॥

32. बालबोधः.

Beginning :

नत्वा हरिं सदानन्दं सर्वसिद्धान्तसङ्ग्रहम् ।
 बालप्रबोधनार्थाय वक्ष्यामि भुवि निश्चितम् ॥
 धर्मार्थकाममोक्षाख्याश्रत्वारोऽर्था मनीषिणाम् ।
 जीवेश्वरविचारेण द्विधा ते हि विचारिताः ॥

अलौकिकास्तु वेदोक्तास्ताध्यसाधनसंयुताः ।
लौकिका ऋषिभिः प्रोक्तास्तथैवैश्वरशिक्षया ॥

End :

तदाश्रयतदीयत्वबुद्धयै किञ्चिन् समाचरेत् ।
स्वधर्ममनुतिष्ठन्वै भारद्वाजगुण्यमन्यथा ।

Colophon :— इति श्रीमदाचार्यविरचितो बालबोधस्तम्पूर्णः ॥

33. भक्तिहंसः ॥

Beginning :

जयन्ति पितृपादाब्जरेणवो यत्प्रसादतः ।
भक्तिः प्राप्ता तदन्याद्बुद्धमोहाभावश्च पण्डितैः ॥
मन्त्रोपासनवैदिकतान्त्रिकदीक्षार्चनादिभिः सम्यक् ।
योऽऽष्टष्टो रमते निजभक्तेषु समेऽस्तु सर्वस्वम् ॥

ननु किमिदमपूर्वतरमिहोच्यते सत्यमपूर्वतममपि ॥ श्वभ्रकूपपतित-
भेकसदृशां न तु विदुषां पूर्वमेवानेकप्रमाणसिद्धत्वात् । तथा हि
“नायमात्मा प्रवचनेन लभ्यो न मेधया न बहुश्रुतेन यमेवैष दृणुते
तेन लभ्य ” इति श्रुतौ यमेवेति सामान्योक्त्याग्निमेण च भगवद्भङ्गी-
कारमात्रैकलभ्यत्वोक्त्या प्रवचनादिपदान्यात्मीयत्वेन भगवद्भङ्गीकारा-
तिरिक्त्यावत्साधनोपलक्षकानीति ज्ञायते ॥ . . .

End :

द्वयोस्सारूप्यात्तद्गुणमहतिरुक्ते मानसगतं
मुदा भक्तेर्हंसं प्रकटमकरोद्विद्रलकृतिम् ।

ब्रजामिचरणं हरेश्शरणमौहेकामुष्मिके
 निरस्ननिजसंशयो य इह भाग्यवद्भिः स्मृतः ॥
 ब्रजेशमुनपादपङ्कजपरागरागाशितं ।
 करोति सततं हि मां निजतनूजवात्सल्यतः ॥

Colophon:— इति श्रीगोपीजनवल्लभचरणैकतानश्रीविठ्ठल
 विरचिने भक्तिहंसस्तम्पूर्णः ॥

३४. भक्तिचिन्तामणिः ॥

Beginning :

श्रीवल्लभप्रसादेन भक्तिचिन्तामणिः शुभः ।
 श्रीभागवतसारार्थमनुमृत्य वितन्यते ॥
 विठ्ठलो वल्लभमुतः प्रसीदतु हरिः स्वयम् ।
 गुरुर्मे भगवान् कृष्णः परमानन्दविग्रहः ॥

अथेदं विचार्यते भगवतो नन्दराजकुमारस्य प्रीतिसाधनं किमिति
 अत्राहुराचार्याः ॥

प्रेम्णोऽन्यत्साधनं लोके नास्ति मुख्यं परं हि तत् ।
 श्रीभागवतमेवात्र परं तस्य हि साधनम् ॥
 अधिकारमभिप्रायं ज्ञात्वा भक्तमुखेन हिं ।
 सकृच्छ्रवणमात्रेण कृष्णे प्रेम भवेद्भुवम् ॥
 विरक्तो विपरीतादिभावनारहितस्तथा ।
 लीलामात्रश्रुतौ तस्य भवेत्प्रेमाखिला किमु ॥
 न दृष्टः श्रुतपूर्वो वा भजन् कृष्णमनामयम् ।
 न मुक्तः सर्वथा यस्मात् गोनाग(१)वस्तथाभवत् ॥

प्रेम्णैव सेवितोऽत्यर्थं गोपीनां कामदो यतः । इति
प्रेमाभावे मध्यमस्स्यात् ज्ञानाभावे तथादिमः ॥
उभयोरप्यभावे तु पापनाशस्तदा भवेत् ॥

इति च तस्मात्प्रेमैव भगवत्कृपासाधनं मुख्यमिति श्रीभागवत-
रादान्तः ॥

End :

अदीनलीलाहसितेक्षणोल्लसद्भङ्गसंसूचितभूर्धनुग्रहत्वात् भगवतः
भक्तकामपूरणे न विलम्बं करोति भगवद्वशीकरणाचरणाया भक्तेश्चि-
न्तामणिरूपत्वाद्भगवत्प्रतिकृतिसेवनप्रणामध्यानकीर्तनानुरागादिशीलैर्भक्तैः
नित्यदा भगवति विश्वास एव कार्यः सर्वमुहत्वादिति सर्वं समञ्जसम् ॥

भक्तिचिन्तामणिं कण्ठे धृत्वा भगवतः प्रियाः ।

पश्यन्तु करुणासिन्धुं कौस्तुभामुक्तकन्धरन् ॥

विद्वलः करुणासिन्धुः स्वयमुद्यम्य रक्षकः ।

प्रीयतां वेणुगोपालो माधवो हरिरद्भुतः ॥

Colophon :— इति श्रीमुरलीधरदासकृतः भक्तिचिन्तामणिः
समाप्तः ॥

35. सम्प्रदायकुलदीपिका ॥

Beginning :

अथ सम्प्रदायकुलदीपिका ॥

योऽनुग्रहार्थं श्रुतिगोपिकानां गिरीन्द्रधर्माजनि रासमध्ये
बभूव भूयः स कलौ किलेशः स्वाम्यन्तविष्ण्वादिपदैकनामा ।
स एव भूयोऽजनि वल्लभाख्यः स्वकीयमाहात्म्यमवादि येन
नत्वा त्रिरूपं तमहं करोमि तत्सम्प्रदायक्रममुक्तपूर्वम् ॥

श्रीवृद्धभाख्यात्मजविद्वलेशे प्रशासति प्राणिहितैकहेती ।

मार्गं तदीयं किल यस्य शिष्यो गदाभिधो वक्ति यथामनीदम् ॥

तत्रादौ पलादिकालमानः ।

बर्हापीडं मौली विभ्रद्वंशीनादानातन्वन्

आकल्पश्रीमम्पन्नो गोपस्त्रीभिः संवीतः ।

नेत्रानन्दं वुर्वन् कृष्णस्त्वधेदस्मान्वीक्षेथाः

सर्वे कामास्तम्पद्येरन्नस्माकं हृद्यासीनाः ॥

एवं गुर्वक्षरपष्टचा एकं पलमुच्यते । पलपष्टचैका घटिका भवति ।
घटिकाषष्टचाहोरात्रं मनुष्याणां । त्रिंशद्विरहोरात्रैर्मासः । मासैर्द्वादश-
भिर्वर्षम् । वर्षाणां सप्तदशलक्षैरष्टाविंशतिहस्त्राधिकैः कृतं भवति
(17,28,000) । द्वादशलक्षैः षण्णवतिहस्त्राधिकैः (12,96,000)
त्रेण । अष्टलक्षैश्चतुष्पष्टिसहस्राधिकैर्द्वार्षम् (8,64,000) । चतुर्ल-
क्षैर्द्वात्रिंशत्सहस्राधिकैः (4,32,000) कलिर्भवति । एवं चतुर्थ्युगम् एक-
सप्ततिचतुर्थ्युगैः मन्वन्तरमाहुः ।

सत्यमेव जयते

End :

ततोऽग्निरूपो भगवान् श्रीवृद्धभ इति श्रुतः ।

प्रादुर्बभूव तस्मै स प्राह कृष्णेच्छयान्वितः ॥

श्रीवृद्धभसुतः श्रीमान् श्रीविद्वल इति प्रभुः ।

तेन श्रीवृद्धभात्प्राप्तं रहस्यं राधिकापतेः ।

श्रीविद्वलसुताः सर्वे ख्याता गिरिधरादयः ।

कुर्वन्तो भगवद्भक्तिं आयुष्मन्तो भवन्त्विव ॥

श्रीवृद्धभप्रोक्तं सर्वतोऽधिकं वस्तुपदकं भगवता स्थापितम् । गुरुसेवा
भागवतार्थः भगवत्स्वरूपनिर्णयो भगवत्सेवा नैरपेक्ष्यमिति ॥

श्रीवल्लभोक्तमार्गेण कृष्णसेवापरास्तदा ।

भवन्तु सुखिनस्सर्वे श्रीकृष्णस्य प्रसादतः ॥

तेषु नित्यं प्रसन्नोऽस्तु श्रीमद्वल्लभनन्दनः ।

मदन्वयस्वीकरणे सदा भवतु वल्लभः ॥

श्रीमन्नृपतिविक्रमादित्यसमयात् षोडशशताधिकदशमसंवत्सरे (1610)
श्रीमद्वृन्दावने द्विवेदिगदाख्येन ग्रन्थोऽयमकारि ॥

इति श्रीसम्प्रदायकुलदीपिकायां श्रीकृष्णाख्यब्रह्मनिर्णयनिरूपण-
नाम पञ्चमं प्रकरणं समाप्तम् ॥

Contents of the Book :

1. श्रीवल्लभदीपशिखे तन्मार्गकथनम् ॥
2. श्रीवल्लभदीपशिखे श्रीविष्णुस्वामिचरितम् ॥
3. श्रीवल्लभशिखे सम्प्रदायोत्पत्तिनिरूपणम् ॥
4. श्रीवल्लभनिरूपणम् ॥
5. श्रीकृष्णाख्यब्रह्मनिर्णयनिरूपणम् ॥

36. भक्तिहेतुनिर्णयः ॥

विद्वल्लभः ॥

Beginning:

भक्तिहेतुनिर्णयप्रारम्भः ॥

ब्रह्मादिदुर्लभकथं राधामानापनोदकं कृष्णम् ।

तदनुग्रहैकलभ्यां भक्तिं च नुमस्तदीयांश्च ॥

नन्विदमनेकप्रमाणविसंवादीव भाति । यदनुग्रहै(हे)नरसाधना
साध्यत्वं भक्तौ ॥ तथा हि ॥ एकादशस्कन्धे “ श्रद्धामृतकथायां म ”

इत्युपक्रम्य “इष्टं दत्तं हुनं जप्तं मदर्थं च चृ(कृ)तं तपः ॥ एवं धर्मैर्मु-
प्याणामुद्धवात्मनिवेदिनाम् ” ॥

* * * *

End :

“स जहाति मतिं लोके वेदे च परिनिष्ठिता” मिति वाक्यात् तादृशा-
नुग्रह एव भक्तिमार्गे लोकवेदातीतत्वज्ञानं विश्वासश्चेति तद्रहितेषु तद-
धिकनिरूपणं व्यर्थमिति तद्वत्सु स्वज्ञानलेशमात्रमेतेन प्रकाशितमित्यलं
विस्तरेण ॥

गोपीशपदसर्वस्वः पितृपादाब्जसेवकः ।

निर्णीतवान् भक्तिहेतुं निगूढाशयविष्ठलः ॥

Colophon :— इति भक्तिहेतुनिर्णयस्समाप्तः ॥

37. भक्तिहेतुविद्युर्भिः (भक्तिहेतुनिर्णयव्याख्या) ॥

रघुनाश्रविरचिता ॥

Beginning :

अथ भक्तिहेतुटीकाप्रारम्भः ॥

नमो भक्तिरसास्वाददात्रे वल्लभमूनवे ।

कलिकल्मषघातिन्धै तद्वाप्य(ण्यै) च नमस्सदा ॥

भक्तेरसाधारणकारणं निश्चिकीर्षवो नुतिरूपं मङ्गलमाचरन्ति । ब्रह्मा-
दीनि उत्तमाधिकारिणामपि ब्रह्मादीनां श्रोतुं दुर्लभा कथा यस्य राधाया
मानं चित्तसमुन्नतिमपनुदति तथा । तं वल्लभं नमः स्तुम इत्यर्थः ॥

* * * *

End :

तद्वत्सु भक्तिमार्गे लोकवेदातीतत्वज्ञानविश्वासवत्स्वित्यर्थः ॥

भक्तिहेतुं विनिश्चित्य प्रवृत्तो भजने तु यः ।

तन्मनस्तोषकारिष्यस्त्वयं कृतिरखण्डिता ॥

श्रीविडलपदाम्भोजस्मृतिमात्रहताशुभः ।
कृतवात्रघुनाथोऽहं भक्तिहेतुप्रकाशनम् ॥

Colophon :— इति श्रीमद्ब्रह्मभनन्दनचरणेशरणश्रीरघुनाथस्य
कृतौ भक्तिहेतुविद्यतिः समाप्ता ॥

38. भगवन्नामदर्पणम् ॥

Beginning :

श्रीनन्दराजतनयं प्रणम्य हरिमादरान् ।

पुष्टिभक्तमुदे कुर्मो भगवन्नामदर्पणम् ॥

श्रीवल्लभमुतः श्रीमान् विडलः स्वगुरुर्हरिः ।

अत्र दद्यान्मतिं मह्यमन्तरात्मा सतां प्रियः ॥

अथेदं विचार्यते श्रीवृन्दावनचन्द्राभिधः पुष्टिपुरुषोत्तमः केवला-
नन्दानुभवलक्षणं स्वरासलीलामन्यांश्च दिव्यास्त्वलीलाः केन साधनेने-
दानीन्तनभक्तानां प्रसन्नः प्रदर्शयिष्यति ॥

* * * *

इति श्रीभगवन्नामदर्पणे नाम्नां स्तुतिरूपत्वनिरूपणं नाम प्रथमं
प्रकरणम् ॥

* * * *

इति भगवन्नामदर्पणे कीर्तनस्य स्वतन्त्रसाधनत्वनिरूपणं नाम द्वितीयं
प्रकरणम् ॥

* * * *

इति . . . शुद्धपुष्टिभक्तानां भगवन्कीर्तनमुखा-
धिक्यनिरूपणं नाम तृतीयं प्रकरणम् ॥

* * * *

End :

भागवतपठनाशक्तानामपि श्रीकृष्णशरणं ममेति कीर्तनेन भगवान्
सन्नुष्टः स्वलीलासागुज्यं दिशतीति सर्वं समञ्जसम् ॥

शाङ्खचक्रगदाशङ्खखड्गपाणिरधोक्षजः ।
 पात्वस्मान्नित्यदा कृष्णो वेणुवाद्यविशारदः ॥
 श्रीविठ्ठलप्रसादेन निर्मितं नामदर्पणम् ।
 दृष्ट्वा कृष्णैकशरणः पुष्टिभक्तो भवेद्भुवम् ॥

Colophon :— इति श्रीविठ्ठलनाथकृपामृतपुष्टेन मुरलीधरदासेन
 कृते भगवन्नामदर्पणे कीर्तनस्वरूपशोधनं नाम तृतीयं प्रकरणम् ॥

कृष्णनाम्नि दृढा भक्तिः भूयात्कृष्णप्रसादतः ।
 मदीयानाञ्च मह्यञ्च पुष्टिमार्गानुसारतः ॥
 श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ श्रीरामचन्द्रो जयति ॥

39. प्रेमभक्तिरसायनम् .

Beginning :

श्रीविठ्ठलमनुस्मृत्य वल्लभायसुतं हरिम् ।
 वर्णयामि यथाञ्जुद्धि प्रेमभक्तिरसायनम् ॥
 प्रेमभक्तिरसं पीत्वा पश्येद्रोपीजनप्रियम् ।
 मुरलीगानरसिकं मुकुन्दं नन्दनन्दनम् ॥

अथात्र विचार्यते जीवाः केनोपायेन भगवदवियोगं प्राप्नुवन्ति ।
 अवियुक्ताश्च केन प्रकारेण भगवदनुभवं कुर्वन्तीति च ननु त्रिविधपरि-
 ष्ठेद्रहितस्य पुरुषोत्तमस्य तदंशरूपाणां जीवानाञ्च वियोग एवासम्भा-
 वित इति चेत् सत्यं तथापि जीवगतानन्दांशस्य षाड्गुण्यस्य च नारायणो-
 दराद्विनिर्गमसमय एव तिरोहितत्वात्सच्चिदंशयोरनुवृत्तत्वेऽपि तिरोहित-
 धर्मरूपज्ञानत्वात् प्रवाहे पतितानां जीवानां हृदिस्थोऽपि अतिदूरस्थः
 कर्मविक्षिप्तचेतसां इति वाक्यरीत्या भगवद्भावशून्यत्वाच्च ॥

End :

एवमवियोगोपायश्रित्तितः अवियुक्तानां भगवदनुभवप्रकाराः पञ्च
सालोक्यसारूप्यसामीप्यसायुज्यरूपाश्रित्वारः रासलीलादिलक्षणभजना-
नन्दानुभवश्चैक इति प्रेमभक्तिरसायनभोक्ता एव पञ्चधा भगवदनुभव-
योग्या भवन्तीति सर्वं समञ्जसम् ॥

रामचन्द्रप्रसादेन प्रेमभक्तिरसायनम् ।

वर्णितं भगवद्भक्ता भोक्तारोऽत्र विशेषतः ॥

विठ्ठलश्चम्पकाधीशः प्रसीदतु हरिःस्वयम् ।

मुरलीगानरसिको भगवान् करुणानिधिः ॥

Colophon :— इति प्रेमभक्तिरसायनं सम्पूर्णम् ॥

40. परतच्चाञ्जनम् ॥

Beginning :

परतच्चाञ्जने प्रथमं दर्शनम् ॥ श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

गोपीशगुणगातारं प्रेमानन्दरसाद्भुतम् ।

ध्यायामि नित्यदा नाथं विठ्ठलं वल्लभात्मजम् ॥१॥

श्रीविठ्ठलप्रसादेन परतच्चाञ्जनं शुभम् ।

प्रकाशयामि गोविन्दनिधिप्रापकमद्भुतम् ॥२॥

महानिधिरयं कृष्णो महर्षिगणपूजितः ।

तत्राञ्जनं भागवतं शुकप्रोक्तं सनातनम् ॥३॥

श्रीभागवतशास्त्रज्ञाः स्वानन्दनिधिमच्युतम् ।

भजन्ति नन्दनयमृदारं पुरुषोत्तमम् ॥४॥

भजनानन्ददातारं परमानन्दमच्युतम् ।
 प्रपद्ये पुण्डरीकाक्षं भक्तचातकवारिदम् ॥९॥
 कोटिकन्दर्पलावण्यं श्रीभागवतसंस्कृतम् ।
 प्रपद्य करुणापूर्णं लिखामि तदनुग्रहात् ॥६॥

अथेदं विचार्यते निखिलनिगमगुह्यं पूर्णानन्दप्रदं परतत्त्वं कीदृशमिति
 तत्प्रापकं मुख्यसाधनं कीदृशूपमिति च आद्यं श्रीनन्दराजकुमारलक्षणं
 धनश्यामत्व पद्माक्षत्व कृपासमुद्रत्व मुरलीधरत्व गोपीजनवल्लभत्व निस्सा-
 धनजनोद्धारकत्व स्वयमुद्यम्यरक्षकत्व वेणुगानमाधुर्येणाश्रयपुष्टिसुख-
 प्रदत्व निखिलकल्याणगुणरत्नाकरत्व दीनचातकमेघत्व अमोघानुग्रहैकत्व-
 भावत्व प्रागल्भ्यमाधुर्योदार्यगाम्भीर्यसौशील्यादिरञ्जितस्वजनत्व श्रीभागवत
 वेद्यत्वादिकञ्च तस्य साहजिकं द्वितीयं तद्गुणकर्मश्रवणकीर्तनप्रेमादि-
 लक्षणमिति रादान्तः ॥

इति श्रीविठ्ठलनाथचरणकमलपरागोपजीविना मुरलीधरदासेन कृते
 परतत्त्वाञ्जने धनश्यामत्वरूपभगवल्लक्षणनिरूपणं नाम प्रथमं दर्शनम् ॥

सत्यमेव जयते

End:

पुष्टिमार्गे भगवत्कृपयैव भगवान् लभ्यः भगवद्विषयकदृढानुरा-
 गोऽपि लभ्य इति भगवल्लक्षणनिधिप्राप्तौ भगवत्कृपासंपादकं श्री-
 भागवतं मुख्यमञ्जनम् ॥ तद्गुक्तरित्यैव भक्तैर्भगवानादरणीय इति सर्वं
 समञ्जसम् ॥

शार्ङ्गपाणेः प्रसादेन परतत्त्वाञ्जनं शुभम् ।

रचितं भगवद्दासश्रवणानन्ददायकम् ॥

भगवान् गोपिकापुत्रः परमानन्दविग्रहः ।

मुष्यतां करुणासिन्धुः स्वकीयप्रीतिवर्धकः ॥

वनमालाधरः श्रीमान् वन्यपुष्पावसकः ।

मह्यं प्रसीदतु हरिः गोपीमण्डलमण्डनः ॥

Colophon :— इति श्रीविठ्ठलनाथस्मरणधन्येन मुरलीधरदासेन
कृते परतत्त्वाञ्जने भगवत्कीर्तनश्रवणप्रेमादीनां भगवत्प्रापकत्वनिरूपणं
नाम चतुर्दशं दर्शनम् ॥

हृदिस्थः करुणासिन्धुः प्रेरकः पुरुषोत्तमः ।

स्वतन्वस्त्वीयवश्योऽसौ तुप्यतां मे सदां हरिः ॥

Contents of the work :

1. धनश्यामत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
2. पद्माक्षत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
3. कृपासमुद्रत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
4. मुरलीधरत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
5. गोपीजनवल्लभत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
6. निस्साधनजनोदारकत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
7. स्वयमुद्यम्यरक्षकत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
8. वेणुगानमाधुर्येणाश्रयपुष्टिमुखप्रदत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
9. निर्विकलकल्याणगुणरत्नाकरत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
10. दीनचातकमेघत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
11. अनुग्रहैकस्वभावत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
12. प्रागल्भ्यादिगुणरञ्जितस्वजनत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।

13. श्रीभागवनवेद्यत्वरूपभगवच्छक्षणनिरूपणम् ।
 14. भगवत्कीर्तनश्रवणप्रेमादीनां भगवत्प्रापकत्वनिरूपणम् ।

41. भक्तिसूत्रभाष्यम्

Beginning :

श्रीनन्दतनयं कृष्णं राजगोपालमीश्वरम् ।
 आश्रये पुष्टिमार्गैकप्राप्यमानन्ददायिनम् ॥
 परभक्तिमतां प्राप्यं परमानन्दविग्रहम् ।
 मुरलीगानरसिकं वन्दे नन्दसुतं प्रभुम् ॥
 श्रीराधिकासहायस्य वेण्वंशस्य गुरोर्मम ।
 प्रसादाद्भक्तिमीमासां व्याख्यास्ये मुहदां मुदे ॥

अथ भगवान् शाण्डिल्यमहर्षिर्भगवद्गीताभागवततत्त्वसूत्रश्रुतिपुरा-
 णादिषु भक्त्यैकलभ्यत्वं भगवतो नन्दराजकुमारस्य नियतलिङ्गमिति बाद-
 रायणादिभिः भगवदीयैर्व्यवसितमिति ज्ञात्वा साधकभक्तिपरिज्ञानाय
 भगवत्स्वरूपं विविच्य वक्ष्यन् तद्विवित्साया आवश्यकत्वं प्रतिजानीते ॥
 अथेति ॥ अथातो भक्तिजिज्ञासा ॥ १ ॥

अथ शब्द आनन्तर्यवाची अनायासेनाश्रितजनसंसारदुःखविध्वं-
 सकस्य परमप्राप्यस्य नन्दराजकुमारस्य महिमयाथात्म्यप्रतिपादकबाद-
 रायणकृततत्त्वसूत्रार्थपरिज्ञानानन्तरमित्यर्थः । अतश्शब्दः हेत्वर्थकः.

End :

क्रियाफलसंयोगाद्धेतोरित्यर्थः "अमोघा भगवद्भक्तिर्नेतरे"ति काश्य-
 पवचनाद्भगवद्भक्तिरेका परमपुरुषार्थदा स्वयं पञ्चमपुरुषार्थरूपिणीति सर्वं
 समञ्जसम् ॥

नन्दस्य तनयं कृष्णं रासलीलारतं सदा ।
 आश्रये मुरलीगानरतिकं विद्वलात्मकम् ॥
 जयते चम्पकाधीशः सत्यभामासहायवान् ।
 आत्मभक्तजनप्रेष्ठः परमानन्दविग्रहः ॥

श्रीकृष्णः शरणं मम ॥

42. ब्रह्मसूत्रभाष्यम् .

Beginning :

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः.

श्रीवल्लभांशसम्भूतं वल्लभाचार्यमीक्षितम् ।
 नित्यं दास्यैकलाभाय सानुगः संश्रयाम्यहम् ॥
 पुनरपि नमामि गोपीपतिरिति मार्गप्रवर्तिनाचार्यान् ।
 श्रीवल्लभाभिधानान् पितृचरणान्वाङ्मनःकायैः ॥

अथानो ब्रह्मजिज्ञासा ॥१॥ जयते

इदमत्र विचारने वेदान्तानां विचार आरम्भणीयो नवेति किन्ताव-
 त्प्रातं नारम्भणीयमिति । कुतः ॥

साङ्गोऽध्येयस्तदाध्येयो वेदशब्दश्च बोधकः ।

निस्तन्दिग्यं तदर्धश्च लोकवद्वाक्यतस्तु यः ॥

अर्थज्ञानार्थं विचार आरम्भणीयः । तस्य च ब्रह्मरूपत्वान्

* * * *

ब्रह्मजिज्ञासा कर्तव्येति व्यासोक्तत्वादापि कर्तव्यता कर्तव्यपदाध्या-
 हारे स्वानन्त्रचं न भवति अन्यथा 'अथ योगानुशासनाभि' नित्यं स्वतन्त्रता

स्यात् । तथा च ज्ञानानुपयोगः । तथा हि । तं त्वीपनिषदं पुरुषं पृच्छामीति
केवलोपनिषद्वेद्यं ब्रह्म न शास्त्रान्तरवेद्यं तद्यदि मीमांसा स्वतन्त्रा स्यात्
तज्जनितं ज्ञानं ब्रह्मज्ञानं भवेत् । अथवाध्याहारकरणापेक्षयाथशब्द
एवमधिकारो व्याख्येयः ॥

* * * *

End :

श्लिष्टोऽर्थो ज्ञेयस्तथा सति परमफलमग्रे स्वतएव भावितभाव इत्य-
लमनिविस्तरेण ॥

जानीत परमं तत्त्वं यशोदोन्मङ्गलाकितम् ।

तदन्य इति ये प्राहुरमुरांस्तानहो बुधाः ॥

नानामनध्वान्तविनाशरुत्तमो

वेदान्तहृत्पद्मविकासने पटुः ।

आविःकृतोऽयं भुवि भाष्यभारकरो

बुधा मुधा धावत नान्यवर्त्मसु ॥

पुरन्दरमदोद्भवप्रचुरचृष्टिसंपीडित

स्वकीयवरणोत्कुलावनपरायणो लीलया ।

स्मितामृतमुचृष्टिभिः परिपुषोष तान्यो गिरिं

दधार च स एव हि श्रुतिशिरस्मु संराजते ॥

Colophon :— इति श्रीमद्वेदव्यासमतवर्तिवच्छभाचार्यविरचिते ब्रह्म-
सूत्राणुभाष्ये चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

4.3. नारायणभट्टकृतप्रयोगरत्नम्.

Beginning :

श्रीरामं सपरीवारं गणेशं च सरस्वतीम् ।
 आश्वलायनतच्छिष्यान् प्रणम्य पितरं गुरुम् ॥
 भट्टरामेश्वरसुतो भट्टनारायणः सुधीः ।
 प्रयोगरत्नं कुरुते काश्यां शिष्टेष्टतुष्टये ॥
 अथे(र्थे)ऽस्मिन् गुणगणवच्चमुच्यते चेन्
 स्वप्रन्थं गुणगणवन्तमाह को न(नु) ।
 तत्सन्तः शिरसि कृताञ्जलिस्तु याचे
 शोधयं तत्सदसदिहोच्यते मया तत् ॥

अथ संस्काराः ॥ ते चाष्टाचत्वारिंशत् ॥ तथा च गौतमः ॥
 गर्भाधानपुंमवनसीमन्तोन्नयनजातकर्मनामकरणान्नप्राशनचौलोपनयनचत्वारि
 वेदव्रतानि स्नानं सहधर्मचारिणीसंयोगः ॥

* * *
 * सत्यमेव जयते *
 * * *

End :

कृत्तिकादिषु काम्यश्राद्धं वृत्तिकारमतेनाष्टकाश्राद्धवत्सर्वं कार्यं ॥
 यद्वा शौनकोक्तरीत्या षड्दश्राद्धवत् ॥

Colophon :— इति श्रीभट्टरामेश्वरमूरिशूनुनारायणभट्टकृतप्रयोग-
 रत्नेऽष्टकविकृतिश्राद्धप्रयोगः ॥

बहुधान्यसंवत्सरमार्गशीर्षशुद्धप्रतिपदा(दि) भानुवारे इदं नाराय-
 णभट्टीयपुस्तकं माचेगणशेषेण लिखितम् ॥

Index to the subject-matter of Prayōgaratnam.

Subject.	Page	Subject.	Page
नारायणभट्टीयानुक्रमणिका ...	1	विष्णुत्रलिः ...	69
जयन्तादिमन्तपुण्याहवाचनम्	2	सुखप्रसवोपायजलाभिमन्वणम्	71
गृह्योक्तपुण्याहवाचनम् ...	5	गर्भिणीधर्माः ...	71
अङ्कुरार्पणम् ...	10	गर्भिणीपतिधर्माः ...	71
अ(आ)भ्युदयिकश्राद्धः ...	11	जानकर्मप्रयोगः ...	73
अ(आ)भ्युदयिककर्तृनिर्णयः...	12	पष्ठीपूजा ...	74
वृद्धिश्राद्धप्रयोगः ...	14	नामकरणपर्यङ्कारोहणकर्णवेधाः	75
कौतुकबन्धः ...	15	उपवेशनम् ...	77
गृहयज्ञः ...	21	अन्नप्राशनम् ...	77
गृहहोमः ...	30	वर्धापनविधिः ...	78
स्थालीपाकः ...	36	अब्दपूर्तिः ...	78
पर्वनिर्णयः ...	36	चौलकालः ...	80
विकृतिनिर्णयः ...	36	गर्भाधानादिसंस्कारः ...	80
स्थण्डिलकरणादिनिर्णयः ...	37	राहित्यप्रायश्चित्तम् ...	80
इष्टिप्रायश्चित्तम् ...	44	चूडाकर्म एव चौलम् ...	80
अतिपन्नेष्टिः ...	44	उपनयनोपयुक्ताविचारः ...	82
परिभाषा ...	48	अधिकारी ...	82
गर्भाधानार्थं दृष्टमासादय उच्यन्ते	52	उपनयनम् ...	82
भुवनेश्वरीशान्तिः ...	53	संस्कारातीतप्रायश्चित्तम् ...	87
उपरागरजोदर्शनशान्तिः ...	53	मेधाजननम् ...	87
गर्भाधानम् ...	63	उपाकर्मकालनिर्णयः-उपाकर्मन्	88
पुंसवनानवज्जोषनम् ...	66	उत्सर्जनम् ...	91
सीमन्तोन्नयनम् ...	67	महानाम्नी ...	93

Subject.	Page	Subject.	Page
महाव्रतप्रयोगः ...	99	औपासनप्राङ्गुरणम् ...	125
उपनिषद्गतप्रयोगः ...	99	होमकालः ...	125
गोदानव्रत एव समावर्तनम् ...	100	होमकालानिक्रमप्रायश्चित्तम्	125
उपयोगिवचनम्—गोत्रसपिण्ड- निर्णयः ...	102	होमद्रव्याणि ...	125
कन्यादातारः ...	104	होमद्रव्यमानम् ...	126
विवाहभेदाः ...	105	औपासनम् ...	126
वाग्दानम् ...	105	आशीचे होमविधिः ...	127
वाग्दानोत्तरवरप्रव्रजने गते कर्त- व्यं ...	106	समस्यौपासनम् ...	128
विवाहमण्डपम् ...	106	गुर्वापदिपक्षहोमः ...	128
विवाहपूर्वदिनकृत्यम् ...	107	सभार्यस्य प्रवासेऽग्निसमारोपण- विधिः ..	129
वरस्य वधूगृहगमनम् ...	108	अग्निसंसर्गदोषप्रायश्चित्तम्	129
मधुपर्कः ...	108	अनुपक्रान्तदर्शपूर्णमासप्रायश्चित्त म् ...	130
गौरीहरपूजा ...	109	शवाग्निः ...	130
तण्डुलराशीकरणम्-अन्तःपटः	110	पचनाग्निः ...	130
कन्यादानम् ...	111	वैद्युताग्निः ...	130
विवाहहोमः ...	114	नष्टाग्निः ...	130
देवकोत्थापनम् मण्डपोद्भासनम्	118	द्वादशाहपर्यन्तमग्न्युत्पत्तिः	130
वध्वाः प्रथमगृहप्रवेशः ...	119	विच्छिन्नान्नाग्निपुनःसन्धानम् ...	130
विवाहे आशीचादिनिर्णयः ...	119	नास्तिक्यादिसुष्टाग्नेः पुनःसन्धान म् ...	132
पुनर्विवाहः—द्वितीयविवाहः	120	अपत्नीकौपासनम् ...	133
द्वितीयादिविवाहे कालविशेषः	121	विवाहोत्तरं दम्पत्याः गृहप्रवेशवि- धिः ...	133
अर्कविवाहः ...	121		
अग्निद्वयसंसर्गः ...	123		

Subject.	Page	Subject.	Page
श्रवणाकर्म 134	अष्टकापूर्वेद्युः श्रादम् 141
आश्वयुजीकर्म 136	अष्टकाश्रादम् 144
सर्पवलिः 137	अन्वष्टक्यनवमीश्रादम् 145
आश्रयणम् 138	मघावर्षश्रादम् 148
प्रत्यवरोहणम् 139	अपरपक्षश्रादम् 148
पिण्डपितृयज्ञः 140	अष्टकाविकृतिश्रादम् 148

इति नारायणभट्टीयविषयाः ॥

44. स्वच्छन्दपदतिः.

Beginning :

कला—पमस्थायी नीलकण्ठाश्रमी यतिः ।
 वाराणसीशिरोरत्नं फणिभापितपारगः ॥
 चिदानन्दाश्रिदाभासो मन्वतन्वैकजन्मभूः ।
 वंशालयपुरस्थायी तच्छिष्यो माधवात्मजः ॥
 कविराजपदं तस्मै गजैश्च तुरगैस्तह ।
 अर्पितं शिवराजेन राजदुर्गनिवासिना ॥
 तेन बाल्यजवेषाय श्रीविद्याराधनक्रमे ।
 पदतिस्तिद्वसरणिस्संक्षेपेण विरच्यते ॥

श्रीगुरुभ्योनमः ॥ तत्रादौ श्रीमान् साधकेन्द्रः प्रातःसन्ध्यापूर्वक-
 दण्डद्वयात्मके रात्रौ तुरीययामे ब्राह्मे मुहूर्ते वा शय्यायास्तमुत्थाय
 रात्रिवासं त्यक्त्वा अल्पे वाससी हस्तौ पादौ प्रक्षाल्य आचम्य शुचिः
 स्वान्तः शान्तः शुभासने उपविश्य स्वशिरसि सहस्रारकमलकर्णिकायां
 सिंहासनारूढं निजगुरुं ध्यायेत् ॥

End :

परदेवनाभ्यो नेवेद्यादिकं दत्त्वा स्वयमपि मुहूर्त्तिरन्यैः सार्धं भुक्त्वा
स्वात्मानं विश्वानीतं विभावयन् यथा मुखं विहरेदिति शिवं स्मरणं
गुरुपादुकापङ्कस्तोत्रं पठेत् ॥

Colophon :— इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवरी श्रीमद्यु-
सूदनतीर्थविरचितायां स्वच्छन्दपद्धत्यां त्रयोदशस्पन्दः ॥

44a. क्रियाप्रदीपः.

Beginning :

श्रीदेवराजस्वामिनः पश्चिमाभिमुखस्य चतुराव(र)णयुक्तस्य मन्दि-
रस्य परिवाराच्च प्रयोगो वक्ष्यते । गर्भगृहद्वारे अधश्शाखायां
शक्त्यै नमः ॥ दक्षिणशाखायां वाग्देव्यै नमः । अरिश्रिये नमः उत्तर-
शाखायां रत्यै नमः । गर्भगृहद्वारोभयपार्श्वयोः दक्षिणे चण्डाय । वामे प्रच-
ण्डाय । अर्धमण्डपद्वारे । दक्षिणे चक्रोत्तमाङ्गिने । वामे शङ्खोत्तमा-
ङ्गिने । विमानदक्षिणभागे उदङ्मुखं स्थित्वा ओं विष्णवे प्रासादरूपिणे
ह्रंफट्स्वाहा * इति विमानम् ॥

End :

बलिपीठान्तं सर्वेभ्यः परिवारेभ्यो बलिं दत्त्वा ततो देवं प्रदक्षिणं
कृत्वा प्रणम्य क्षमाप्य तत्र आचार्यं पूजयित्वा आचार्यदक्षिणां दत्त्वा
ऋत्विजस्सम्पूज्य तेभ्योऽपि दक्षिणां दत्त्वा ततो ब्राह्मणेभ्यो यथाशक्ति
दक्षिणां दद्यात् । पुण्याहवाचनप्रयोगो वक्ष्यते । विष्णुगायत्र्या गलन्तिकं
प्रक्षाल्य प्रणवेनाम्यपूरितां कृत्वा.

45. वृषाद्रिस्तोत्रम्.

Beginning :

श्रीशेषशिवस्वामिन् रमाभृद्वक्षसस्तव ।

विकसत्पद्मसंकाशौ चरणौ शरणं भजे ॥

त्वत्कल्याणगुणाङ्कितामृतवचःपाली सुधास्यन्दिनी

नृत्यन्ती वदने स्वयं विलसते मूढस्य मे श्रीविभो ।

क्षोणीमण्डलसंस्थसर्वरसिकामोदानु

तत्परे वनमृगे व्यात्ता न किं चन्द्रिका ॥

वेदास्तर्वमुरेश्वरः कमलभूशशम्भुश्च मन्वादयः

स्तोतुं यस्य महत्त्वमक्षमनमा व्यासादयश्चाभवन् ।

त्वद्दासस्त्वद्गुपाश्रितस्त्वं मुनस्तस्मादहं निर्भयः

स्वामिन् तादृशवैभवस्य भवतः कर्तुं यतिष्ये स्तवम् ॥

End :

श्रीशेषशैलशिवरे त्रिदचिद्विशिष्टं

श्रीसंश्रितोरसमपारकूपकपात्रम् ।

आपादशीर्षमवलोक्य हरे जनास्त्वां

भक्ताभयप्रद सदैव मुदं लभन्ते ॥

अम्मङ्गिवेङ्कटाचार्यचरणाम्बुजसंश्रितः ।

चकार रघुनाथार्यश्शेषभूभृद्विभोस्तुतिम् ॥

Colophon : — निरुनन्ताल्लवंशसञ्जातेन रघुनाथाचार्येण कृतं
वृषाद्रिनापस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

45a. अष्टश्लोकीव्याख्यानम् .

Beginning :

श्रीपराशरभट्टार्थः श्रीरङ्गेशपुरोहितः ।

श्रीवत्साङ्गमुतश्रीमान् श्रेयसे मेऽस्तु भूयसे ॥

अखिलचिदचिदीशः श्रीनिवासो दयालुः

स्वपदकमलयुग्मप्रापकस्संश्रितानाम् ।

निगमशिखरगम्यो नित्यमव्याजबन्धु-

र्विलसतु मम चित्ते वेङ्कटेशो मुकुन्दः ॥

प्रणम्य देशिकान् सर्वानष्टश्लोक्या यथा श्रुतम् ।

अथो वैष्णवदासेन बालबोधाय कल्प्यते ॥

अथ परमकारुणिको भगवान् श्रीपराशरभट्टार्थः सकलचेननो-
 जीविनाय सर्ववेदसारनया स्वरूपोपायपुरुषार्थप्रतिपादकतया च मुमुक्षु-
 भिरनुत्तन्वेयस्य रहस्यत्रयस्य संप्रदायपरंपराप्राप्तमर्थं दर्शयितुकामः स्वरूप-
 पज्ञानपूर्वकत्वाद्भीष्टोपायप्रवृत्तेः स्वरूपप्रतिपादनपरं सकलशास्त्ररुचि-
 परिगृहीतं श्रीमदष्टाक्षरमन्त्रमादौ विवृणोति चतुर्भिः श्लोकैरथ द्वाभ्यां
 स्वरूपोपायपुरुषार्थप्रतिपादनपरं मन्त्ररत्नमथ द्वाभ्यां द्वयविवरणरूपं
 चरमश्लोकं तत्र सकलवेदसारसङ्ग्रहः प्रणवः ॥

प्रणवाद्यास्तथा वेदाः प्रणवे पर्यवस्थिताः ।

वाङ्मयं प्रणवं सर्वं तस्मात् प्रणवमभ्यसेत् ॥

अकारार्थो विष्णु र्जगदुदयरक्षाप्रलयकृ

न्मकारार्थो जीवसादुपकरणं वैष्णवमिदम् ।

उकारोऽनन्यार्हं नियमयति सम्बन्धमनयो

स्वथीसारसंज्ञ्यात्मा प्रणव इममर्थं समदिशत् ॥

* * * *

अकारार्थो विष्णुरिति । जगतां लोकानां उदयः उत्पात्तिः रक्षा
संरक्षणं . . .

End :

शाखानामुपरि स्थितेन मनुना मूले नृलब्धात्मकः
सत्ताहेतुसकृज्जपेन सकलं कालद्वयेन क्षिपन् ।
वेदोक्तं सविहारसारथिगिरां गुम्भेन विस्रम्भितः
सारज्ञो यदि कश्चिदस्ति भुवने नायस्य यूथस्य नः ॥

इत्यादिकमत्रानुसन्धेयं दृढोऽस्मीति स्वनिष्ठाप्रदर्शनप्रदन्धश्च
निगमितः ॥

इत्थं बालप्रबोधार्थं अष्टश्लोक्या यथाश्रुतम् ।
वर्णितोऽर्थो महात्मानः क्षन्तुमर्हथ साहसम् ॥

Colophon:— अष्टश्लोकीव्याख्यानं संपूर्णम् ॥

456. सौन्दर्यलहरीव्याख्या (मुद्राविद्योतिनी) ।

Beginning :

प्रशास्महे नमोवाकं प्रकाशानन्दमूर्तये ।
स्तनानिभारनभ्राय गणेशायात्मदायिने ॥

अथ पूर्वजन्मसमग्रोपासनाद्यादिनमत्या भगवत्याः स्तन्यामृत्नपान-
समुच्छसितचित्तवृत्तिः प्रवरसेनाभिधः स्तोत्रराजरचनां चकार ॥

आसीत्प्रवरसेनाख्यः क्षत्रवंशशिखामणिः ।

यस्य बाल्यञ्च वार्धक्यं विना यौवनवृद्धता ॥

द्राविडो नाम(राजा) तस्यासीत् द्रविडेपु पिता नृपः ।

तस्यामात्य(वरो)विद्वान् स्वधर्मनिरतो द्विजः ॥

तदधीनमनिस्मोऽथ पुनोत्पत्तौ समुत्सुकः ।
 कस्मा दुष्कानि कर्माणि वेदोक्तानि परन्तपः ॥
 तस्य भार्या वेदवती परमामृतलोचना ।
 पुत्रं प्रवरेसनाख्यं प्राप हस्तयुगंशकं ॥
 सिंहं लग्ने नवमचरमक्षं पिता देशिकेऽजं
 यत्ते सूर्ये मिथुनभवनं बोधने मीनयाते ।
 शुके कुम्भं तपनतनये गोपनीं नागभुक्ते
 भौमे राज्यं विजयमुकुटे वेदमायार्थं(ताथार्थ्य)वेदी ॥
 किञ्चिच्छ्रुत्वा शुको विप्रः कुजान्मृगगताइयम् ।
 भविष्यत्परिहीनोऽपि कुशलं तस्य किं भवेत् ॥
 प्रोवाच द्रविडं सोऽथ ते मुनो घदि जीवति ।
 नृपासनाच्च्युतं नूनं भविष्यति कुलन्तव ॥
 इत्युक्तस्सनृपः पुत्रं तत्याज गिरिमूर्धनि ।
 अत्तुं तमागतो व्याघ्रस्तदा तत्र न दृष्टवान् ॥
 मत्वा तं रत्नतङ्कानमादाय गतवान् विलम् ।
 पूर्वजन्मन्यथं विप्रः कुलीन इति विश्रुतः ॥
 गङ्गासागरयोस्तीरे रामराजं चिरं भजन् ।
 कदाचित्सलिले गाङ्गे मृतो हि न्यपतद्बुधः ॥
 स वेदवत्यां तु जातोऽयं द्रविडो नृपः ।
 स बुध्वा पूर्वकर्माणि यौगिकानि परन्तपः ॥
 अथारिमादौ सस्मार चतुर्दलसमन्वितम् ।
 गुदलिङ्गान्तरालस्थं बालार्कसदृशप्रभम् ॥
 सुपुत्राधिष्ठितं दिव्यं ज्वलद्वर्णचतुष्टयम् ।
 जलाग्न्यनलवाशेशं साकिनीसहितं शिवम् ॥

तत्कर्णिकामध्यगतं तेजस्तवाग्रसङ्गमम् ।
 स्वाधिष्ठानैर्दलैष्पद्भिर्जपाभैश्चातिशोभितैः ॥
 सहितं काकिनीनीडं सुरेशं विश्वरञ्जनम् ।
 मणिपूरकसंज्ञा स्यात् नृपेण गुरुणा मना ॥
 स्वाधिष्ठान . . . योगिनां मतभेदतः ।
 सुखशतनूर्ध्वगतं मणिपूररूपशकं ॥
 युक्तं दशदलैर्नीलैः . . . णतहितैश्शुभं ।

* * * * *
 तदानीन्तस्य वदनकुहरं भारती शिवं ।
 समुद्रना तद्विषया विचित्रपदशोभिता ॥
 छिन्ना स्वयद्यसन्नुष्टा गौरी दर्शनमागता ।

* * * * *
 त्रिलोपरि स्थितस्तस्य जिज्ञासुः पुलहो मुनिः ॥
 ध्यात्वा बहुविधैर्मर्गैः . . . ।
 यस्य सन्ध्ययोनिरमाय वै ॥

हयमारुह्य नृपतिं ते राष्ट्रं पुनरागताः ।
 कन्या रूपवती शुभा ॥

अस्याः पुत्रोऽहमगजास्तुतिव्याख्यां करोमि तां ।
 सुधाविद्योतिनीं नाम्ना पित्रा सम्यक् प्रबोधितः ॥
 तरणायाब्धिराजानं तृणकूटमिवाशया ।

यदाह

शिवशक्त्यायुक्तो यदि भवति(रजनि)शक्तः प्रभवितुं
 न चेदेवं देवो न खलु कुशलस्पन्दिनुमपि ।
 अतस्त्वामाराध्यां हरिहरविरिश्वादिभिरपि
 प्रगन्तुं स्तोतुं वा कथमच्छतपुण्यः प्रभवति ॥

End :

षट् इति चतुर्विंशमात्रयोगान् सकृदुच्चारणं अधिकारिणामेकाष्ट-
पञ्चदशसंख्यो जपः ॥ इति कामराजमन्त्रस्य मात्रानियमः कथितः ॥

45c. हरिवंशध्यानम्.

Beginning :

श्रीहरिवंशो भगवद्ध्यानव्यञ्जकानि वचनानि तत्र श्रीभगवत्स्वरू-
पबोधकपरमगुरुवरनारदमहामुनिध्यानम् ॥

नारायणे तिष्ठति च नारदः प्रत्यदृश्यत ।
ज्वलितार्कप्रतीकाशो बालार्कसदृशेक्षणः ॥ १ ॥
सुव्यावृत्तं सुविपुलं जटामण्डलमुद्रहन् ।
चन्द्रांशुशुक्ले वसने वसानो रुक्मभूषणः ॥ २ ॥
वीणां गृहीत्वा महतीं कक्षासक्तां सखीमिव ।
कृष्णाजिनोत्तरासङ्गो महायज्ञोपवीतवान् ॥ ३ ॥
दण्डी कमण्डलुधरस्साक्षाच्छक्रसखो मुनिः ।
मुद्रासर्पितकरस्सुमनोवैष्टिताङ्गवान् ॥ ४ ॥
गाता चतुर्णां वेदानामुद्राता प्रथमत्विजाम् ।
देवगन्धर्वलोकानामादिवेत्ता महामुनिः ॥

भगवन्तं प्रति चतुर्मुखवचनानि ॥

आत्मानमात्मना हि त्वमवतार्य महीतलम् ।
देवकीं रोहिणीं चैव गर्भाभ्यामभितोपय ॥

* * * *

End :

मनोरथं ममैतच्चं पूरयस्व जनार्दन ।
तथेत्येवाब्रवीन् कृष्णस्तनो मानरमात्मवान् ॥

46. तच्च दीपनिबन्धनम् - भागवतप्रकरणम्
(सटीकम्) - असमग्रम्.

Beginning :

श्रीभागवततच्च दीपनिबन्धने भागवतप्रकरणम् । भागवतप्रकरणं
व्याचिख्यातुः तत्प्रतिपाद्यरूपं भगवन्तं सङ्कीर्तनेन सौति ॥ श्रीकृष्ण-
मिति ॥

श्रीकृष्णं परमानन्दं दशलीलायुतं सदा ।

सर्वभक्तसमुद्धारं विस्फुरन्तं परं नमः ॥ १ ॥

कृष्णशब्देन परं वस्तुच्यते । तदेव कदाचित्परमसौन्दर्यं स्वगतं
प्रकटीकरिष्यामीति साकारं प्रादुर्भूतं सत् श्रीकृष्णः । अनेन विभूतित्वं
निवारितम् । फलरूपतामाह । परमानन्दमिति । तस्य साधनं
श्रवणमिति । * * * * *

स्वप्नविविधयमाह । शास्त्र इति ॥

शास्त्रे स्कन्धे प्रकरणेऽध्याये वाक्ये पदेऽक्षरे ।

एकार्थं सप्तधा जानन्नविरोधेन मुच्यते ॥ १ ॥

आनन्दस्य हरेर्लीलाशास्त्रार्थो दशधा हि सा ॥ २ ॥

भागवतार्थस्नादृशो वक्तव्यः ॥ * * *

तत्र प्रशङ्क्यं लोके सर्वदोषमृत्तिक्रमात् ॥ १३२ ॥

सर्वदा किं कर्तव्यं त्रियमाणेनेति कर्तव्यमिति ॥

इति श्रीकृष्णद्वैपायनविष्णुस्वामिमनानुवर्तिवृद्धभदीक्षित विरचिते
तच्च दीपे भागवते प्रथमस्कन्धविवरणम् ॥

द्वितीयस्कन्धे स्कन्धार्थप्रकरणाध्यायार्थानि वक्तुं सङ्गत्यर्थं प्रथम-
स्कन्धे सिद्धमर्थमनुवदति ॥ उत्तम इति ॥

उत्तमे चोत्तमश्रोतुः प्रश्न आद्ये निरूपितः ।

अध्यायदशकैस्तत्र साङ्गं श्रवणमीर्यते ॥ १ ॥

* * * *

इति श्रीवल्लभदीक्षितविरचितायां तच्चनिवन्धटीकायां द्वितीयस्क-
न्धविवरणम् ॥ * * * *

एतद्वारणया देहं जलभक्ते महामणिः ।

अद्वारचरित्रत्वाच्छ्रवणे फलमुच्यते ॥ १०६ ॥

इति श्रीविष्णुस्वामिमनवर्तिवल्लभविरचिते तत्वदीपे भागवते तृती-
यस्कन्धविवरणम् ॥

स्वस्थ स्त्रित्वान् गुरोश्च सरस्वीरूपत्वात् तिर्यग्गतावपि जलं
धारणैव कृता ॥ * * *

इति श्रीतत्वदीपे भागवतप्रकरणे वल्लभदीक्षितविरचिते तृतीय-
स्कन्धविवरणम् ॥ * * * *

अनोऽत्र विदुरस्तुष्टो भजनार्थं विनिर्गतः ।

अपकार्युपकारश्च करणात्निर्मलो मतः ॥ ११८ ॥

इति श्रीविष्णुस्वामिमनवर्तिश्रीवल्लभविरचिते तच्चदीपभागवते चतु-
र्थस्कन्धविवरणम् ॥

आचार्यवान् पुरुषो वेदेति शास्त्रार्थलिङ्गय इत्यर्थः ।

* * * *

इति श्रीवल्लभदीक्षितात्मजविठ्ठलदीक्षितविरचितायां श्रीभागवततत्व-
दीपिकायां श्रीभागवतीयचतुर्थस्कन्धप्रकरणम् ॥ श्रीरुष्णः शरणं
मम ॥

* * * *

End :

अतः प्रसङ्गिनं प्राह मानतो ह्यतिदेशतः ॥ १३५ ॥

एतेन हीत्यनेन सामान्यतो दिवो मानमुक्तं यद्यपि तथाप्यन्यस्य
विभाजकस्य वक्तुमशक्यत्वाद्विशेषतस्तन्निरूपणं सूर्यगतिविशेषनिरूपणं
विना न भवति यतोऽतो हेतोः ॥ * * *

• * * *

46a. भागवतमुबोधिनी.

वल्लभदीप्तिविरचिता.

Beginning :

वन्दे श्रीकृष्णदेवं मुरतरकभिदं वेदवेदान्तवेद्यं
लोके भक्तिप्रसिद्धचै यदुकुलजलधौ प्रादुरासीदपारः ।
यस्यासीद्रूपमेव त्रिभुवनतरणे भक्तिवच्च स्वतन्त्रं
रूपं शास्त्रं च लोके प्रकटयति मुदा यस्तनो भूहिहेतुः ॥
कर्ता ज्ञस्तकलस्य यो निगमभूः सर्वस्वरूपोऽपि सन्
सर्वस्यापि विधारणे विजयते निर्दोषसर्वेष्टदः ।
यो लीलाभिरनेकधा वितनुते रूपं निजं केशवः
सोऽयं वाचि ममास्तु पूर्णगुणभूः कृष्णावतारः पतिः ॥
श्रीमद्वल्लभविद्विदीशविलसद्वंशाब्धिपूर्णन्दवे
श्रीगोपीपतिवन्दिने सुमनसि ब्रह्मामृतस्यन्दिने ।
श्रीमल्लक्ष्मणभद्रमूरिरिति यन्नामाखिलाभीष्टदं
तस्मै तातमहाशयाय हरये कुर्मो नमः सिद्धये ॥
श्रीमद्भागवतागमस्मुरतरुल्लोके फलत्वं गतो
भाषाभेदविभेदनस्वप्नमपि स्यान्नो विरंभं महत् ।

भक्त्यंशे फलनाप्रमाणतुबले वेदत्वमर्थे पुनः
 स्कन्धैर्द्वादशभिर्युतस्सुरतरुशशाखाद्विवन्दिद्वयम् ॥
 अर्थं तस्य विवेचिंतुं न हि विभूर्धैश्वानराद्वाक्पते
 रन्यस्तत्र विधाय मानुषतनुं मां व्यासवच्छ्रीपतिः ।
 दत्वाज्ञां च कृपावलोकनपटुर्धस्मादतोऽहं मुदा
 गूढार्थं प्रकटीकरोमि बहुधा व्यासस्य विष्णोः प्रियम् ॥
 लक्षणैव वक्ष्यामि परोक्षकथनादने ।
 अविरोधेन सत्तानामर्थानामिह संगतिः ॥
 उत्तरोत्तरदौर्बल्यं वाच्यसङ्कोचतः परम् ।
 भाषात्रयाविरोधश्च कल्पभेदसमाहितः ॥
 भाषात्रयविभेदश्च लक्षणैर्ज्ञाप्यते पुनः ।
 अर्थत्रयं तु वक्ष्यामि निबद्धेऽस्ति चतुष्टयम् ॥
 अत्र सन्तः स्वसन्तोषै राज्ञां यच्छन्तु सिद्धये ।

अथ व्याख्या ॥ भगवदाज्ञया भक्तिजनिकां संहितामारभमाणः
 शिक्षार्थं मङ्गलमाचरन् बीजभावेन प्रथमं गायत्र्यर्थमुपनिबन्ध ॥

जन्माद्यस्येति ॥ अत्र हि श्लोकत्रयस्य सङ्गतिः कथारूपं हि
 भगवन्तन्तु नैमिष इत्यादिना निरूप्यते ॥ तत्रोच्यते ॥

यवाधिकृत्य गायत्रीं वर्ण्यते धर्मवितारः ।

वृत्रामुरवधोपेतं तद्भागवतामिष्यते ॥

End :

वादरायणिरिति ॥ अन्यथा वगसस्य भागवतकरणं व्यर्थं स्यात् ॥
 अतः शरीरन्तत उत्पन्नमिति तन्निष्कृत्यर्थमप्युक्तवानित्यर्थः । एव-
 मुत्तरावधि कृत्यं प्रथमस्कन्धे निरूपितमिति ॥

आद्यस्कन्धस्य विवृतिः श्रीकृष्णचरणाम्बुजे ।
 निवेदिनानियत्नेन वाक्पुष्पाञ्जलिःसञ्ज्वला ॥
 मुञ्जेतु हस्तयुगलं पुरतो निधाय
 विज्ञापयामि मुरवैरिपदाब्जनिष्ठः ।
 उच्छृङ्खलापि विवृतिर्मम विन्तनीम
 श्रीकृष्णपादयुगले विनिवेशितेति ॥

Colophon :— इति श्रीभागवतमुञ्जोविनिनां श्रीवल्लभदीक्षित-
 विरचितायां प्रथमस्कन्धे आधारलीलायां उत्तमाधिकारिप्रकरणे एको-
 नविंशोऽध्यायविवरणम् ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीकृष्णःशरणं मम ॥

466. भागवतमुञ्जोविनी वल्लभदीक्षितविरचिता
 कौतुकलीलायां प्रथमोऽध्यायः

Beginning :

कथामात्रं हरेर्वाच्यं सर्वत्रैत्यत्र केचन ।
 कथां वक्तुं भागवतीं क्वचित्सिद्धामलौकिकीम् ॥
 योजयित्वा त्वाधुनिका अध्यायत्रिनयं जगुः ।
 शब्दार्थमङ्गतीनां हि स्पष्टा तत्र विरुद्धा ॥
 लोकप्रसिद्धेस्तच्चापि कथंचिद्रूपते स्मृष्टम् ।
 पूर्वव्यायान्ते कौमारं जहतुरित्युक्तम् ॥

ततश्च पीण्डवयश्रितौ ब्रजे बभूवुस्तौ पशुपालसम्भतौ ॥

इत्येवं सन्दर्भस्तथापि भगवच्चरित्रमिव वत्साहरणं पद्मपराणे
 प्रसिद्धनिधि तां कथामाश्रित्याघामुरवधं ब्रह्मस्तुतिं पूर्वापरयोर्निवेश्य कौतु-
 कलीला भगवतः प्रदर्शिता लोका हि लौकिके कौतुकिनो भवन्ति ॥
 कारिका ॥

तत्र तु प्रथमाध्याये लीलाःमाह सुविस्तरान् ।
 अघामुरस्य च वर्धं मुक्तिश्चापि स्वशुक्तिनः ॥
 प्रथमं भगवतो दशभिः श्लोकैः लीलाःमाह क्वचिदिति ॥

क्वचिद्वनाशाय मनोदधद्वजात्
 प्रातस्तमुत्थाय वयस्यवत्सपान् ।
 प्रबोधयन् श्रृङ्गखेण चारुणा
 विनिर्गतो वत्सपुरस्सरो हरिः ॥ 1 ॥

क्वचित् कदाचित् वनाशाय अशनमाशः वने अशनं कर्तुं मनो
 दधत् बिभ्रत् प्रातःकाले व्रजात् उत्थाय विनिर्गत इति संबन्धः ॥ *

* * * *

इति श्रीवृद्धभाचार्यविरचितसुबोधिन्यां दशमस्कन्धे निरोधलीला-
 न्तर्गतकर्तुं कर्ललायां प्रथमाध्यायविवरणं समाप्तम् .

कल ब्दः 4963 दुर्मेतिनामसंवत्सरे सिंहमासि द्वादशदिने विटल-
 दासेन शालिवाटिपुत्रं लिखित्वा समाप्तम् (समापयत्) .

वणिक्कुनिनृपाः वैश्वदेवाह्वयक्षेत्रश्रेष्ठाः ते निर्गम्य पण्य्यात्मदेशान्
 प्राप्तवन्तः तदाह अर्थान् प्रपेदिरे इति अर्थशब्दांहि लोके प्रसिद्धो
 व कव्यः * * * * कालप्राधान्यार्थमागत इति एवं सलीला शर-
 द्दार्णिता ॥

इति श्रीमद्भागवतसुबोधिन्यां श्रीमहृक्षमणभट्टात्मजवृद्धभदीक्षित
 विरचितायां दशमस्कन्धविवरणे सप्तदशाध्यायविवरणम् ॥

46c. भागवतसुबोधिनी.

Beginning :

नवमे पञ्चकन्यानां विद्यापर्वस्वरूपतः ।

विवाहः प्रोच्यते समाक् कृष्णेनाशोपमुक्तये ॥ 1 ॥

मा गसंवन्यदोषेण क्रोधः कामस्तथापरः ।
 निराकृतः सर्वमुक्त्यै विद्याफलमतः परम् ॥
 त्रैलोक्यमुखदानं च मायादोषनिवारणम् ।
 द्वाभ्यां तथैव सर्वेषां राजसे पूर्णता ततः ॥
 विद्यायाः सूर्यमुखत्वात्प्रथमा दुहिता रवेः ।
 विपक्षो निग्रहात्मत्वाद्धितीया सोमवंशजा ॥
 मार्गद्वयहितार्थाय द्वयं स्वीकृतवान् हरिः ।
 भक्तानभक्तानां लक्ष्यं तृतीया सूर्यवंशजा ॥
 भक्तिरूपा प्रयत्नेन याच्यन्ति स्वयं गतः ।
 वासनानि निराकृत्य तद्दुष्टाहं चकार ह ॥
 अग्रे वाधास्तु भक्तेन ह्यर्जुनेन निराकृताः ।
 ज्ञानभक्तचोरतो भूयान् पर्वणोरुद्यमः कृतः ॥
 धर्मस्नेहौ तयोरङ्गे मध्ययो लौकिकः स्मृतः ।
 द्वयोः स्वान्वयासिद्धौ जीवनान्नु तयो द्विधा ॥
 भक्तिज्ञानकले कृष्णः पुमां स्वीणाश्चकार ह ।
 अतो दत्तां स्वयं दत्तां अल्लेशल्लेशभावनात् ।
 उपयेमे स्वयं कृष्णः तासु सर्वं प्रतिष्ठितम् ॥
 ततः सर्वकलाभिस्तु हरिः पूर्णो निरूप्यते ।
 स षष्ठो भगवानेव निःसन्दिग्धो निरूपितः ॥

तत्र प्रथमविवाहे तत्वानि भगवांश्च व्यापृत इति नवविंशतिश्लोकैः
 विवाहो निरूप्यते तत्र भक्तिकर्मणी ज्ञाने अङ्गभूते इति निरूपयितुं
 द्वादशभिः भक्तिं पञ्चभिः कर्म च निरूपयति । ततो भक्तिद्वारा दशभिः
 स्तद्वहणं प्रसङ्गाद्भक्तोपकारश्च भक्तोद्धारार्थं यतमान एव ज्ञानशक्ति

गृह्णातीति वस्तुं पाण्डवानां स्थाने भगवान् गत इत्याह ॥ श्रीशुक
उवाच ॥ एकदेति ॥

* * * *

इति भागवतसुबोधिन्यां दशमस्कन्धोत्तरार्धे नवमाध्यायविवर-
णम् ॥

* * * *

इति श्रीभागवतसुबोधिन्यां दशमस्कन्धोत्तरार्धे चतुस्त्रिंशोऽध्याय-
विवरणं समाप्तम् ॥

* * * *

कर्मणा कर्मनिर्हारः एष साधु निरूपितः ।

यच्छ्रद्धया यजेद्विष्णुं सर्वयज्ञेश्वरं मखैः ॥ 35 ॥

आदौ प्रकारमाहुः कर्मणा कर्मनिर्हार एष अग्रे वक्ष्यमाणः सर्वै-
रेव सिद्धान्तिभिः साधु निरूपित इति प्रमाणं स कः प्रकार इत्याकाङ्क्षा-
यामाह ॥

सत्यमेव जयते

46d. भागवतसुबोधिनी दशमस्कन्धव्याख्या.

Beginning :

नमःश्रीकृष्णपादाब्जतलकुङ्कुमपङ्कजोः ।

रुचे यदरुणं शश्वन्मामकं हृदयाम्बुजम् ॥

पितृपदसरसिजनन्तितिविनिहन्निविश्वाशुभैर्निरोधस्य ।

विद्यतौ संशयवंशच्छेदश्रीविठलैःक्रियते ॥

दशमस्कन्धविवरणं चिकीर्षवोऽत्र स्कन्धार्थरूपोऽपि भगवानेवेति
ज्ञापनाय तद्रूपं तन्नमस्यन्नि नमामीति ॥

निरोधोऽस्यानुशयनमात्मनस्तहशक्तिभिरिति वाक्यात्तद्रूपं तं विवृ-
 ष्वन्तो यथा नारायणी दास्योपयोगिशय्यादिसर्वार्थरूपत्वेन प्रभोःशेष-
 भावं प्राप्तत्वेन शेषरूपेऽस्मद्दृश्य लीलाक्षीराग्निस्तत्र शान्तत्वेनान्यत्र
 गतिरहितो यस्तं नमामीत्यर्थः ॥ * * * *

वैराग्यजनकस्योऽपि गुणानुवादे वैराग्यजनकस्येत्यर्थः दैत्यानां
 मुक्तिस्वरूपमाहुः अनुनराद्यत्तिरेति ॥

पितामहीति श्लोकविवरणे पुण्यद्वारमात्रमिति अत्रे हि भगवान्
 साक्षादेव भक्तदुःखं निवारितवान् ।

End :

एतदेवाहुः । लौकिकादिति लौकिकजननीयत्वाद्भक्तभावस्य सर्व-
 त्वपुण्य इत्यर्थः ॥ सा वीक्ष्येयस्याभासोक्तो अद्यापि तस्मात् ।

46c. निरोधविवृतिः

Beginning :

श्रीगोवर्धनधारिणं शुभकरं श्रृङ्गारमूर्तिं भजे
 वन्दे नन्दपुराणपुण्यकलितं श्रीबालकृष्णं प्रभुरं ।
 श्रीमद्भक्तविठलेश्वरविभू ध्यायामि सद्बन्दिनी
 कुर्वे तत्कृपया निरोधविवृतौ सन्देहविध्वंसनम् ॥

अथ निरोधस्य स्कन्धार्थत्वात् प्रथमं तत्स्वरूपं दिचार्येने तत्र
 निरोधोऽस्यानुशयनमात्मनस्तहशक्तिभिरिति वक्तव्यादात्मनः पुरुषोत्तमस्य
 शक्तिभिरनुशयनं निरोधः ॥

End :

“नानृं स्याज्जुगुप्सित” मिति वाक्यात् परकन्यापालनमसत्यवाक्यं
नापि युक्तमेवेति ॥

Colophon :— श्रीमद्गोवर्धनधरश्रीवल्लभाचार्यश्रीविट्ठलेश्वरचरणा-
नुचरसेवकेन लालभट्टोपनामकबालकृष्णेन विरचितायां जन्मप्रकरणसुत्रो-
धिनीविषमपदयोजना पूर्णता सेयम् ॥

नत्वागोवर्धनाधीशं बालकृष्णं निजं प्रभुम् ।

श्रीवल्लभं विट्ठलं च याचे भक्तिं फलात्मिकाम् ॥

तामसप्रकरणारम्भे प्रथमकारिकायां राजसादिगुणैर्युतमिति राज-
सादिगुणैर्युतं सतसप्तभिः कृत्यमिति परेणान्वयः । राजससात्त्विक-
तामसंभक्तानां गुणैर्भगवता सह भजनादिव्यवहारोपयोगिभिर्गुणैर्युतं हरेः
कृत्यं सप्तसप्तभिर्धर्माद्यैर्निरूप्यत इत्यर्थः । अत्र क्रमो न विवक्षितः ।
तथा च तामसराजससात्त्विकभक्तानां निरोध्यानां गुणैर्युतं हरेः कृत्यं लीला-
तामसराजससात्त्विकप्रकरणैर्निरूप्यत इति प्रकरणत्रयार्थ उक्तः ॥ भगवान्
स्वेन धर्मैश्चेति ॥

सत्यमेव जयते

47. तत्वदीपप्रकाशः.

Beginning :

वन्दे श्रीवल्लभाचार्यानिपारकरुणान्वितान् ।

स्वीयानां तत्वदीपेन स्वान्तर्ध्वान्तनिवारकान् ॥

नन्दमनुपदसौख्यदं नवं दुःखसङ्घदलनातिवैभवं ।

श्रीमदग्निपदपङ्कजासवं भावयामिं सततं नमानि च ॥

श्रीमद्ब्रह्मभनन्दनपदपाथोजन्मरेणवस्ते मे ।

सन्तु कृपामधुभरिता दन्तुरमन्तुक्षमादक्षाः ॥

श्रीपरिवृद्धपदपङ्कजरैणवमेगीदृशा सुष्टम् ।

कुङ्कुमयङ्कुमनारतमाप्तुमहं कामये दास्ये ॥

श्रीकृष्णसंवीनसुवर्णवर्णाश्वराभिधानाऽस्य कृपां दधानः ।

विवेचयन्नाशयमत्र तत्वदीपप्रकाशावरणं भनञ्जिम ॥

अथ श्रीमद्वल्लभाचार्यचरणाः सात्विकानुद्धिधीर्षवः प्रेक्षावतां प्रवृत्ति-
सिद्धयर्थं ग्रन्थस्य फलसम्बन्धत उपोद्घातं निरूपयन्तस्तत्वदीपविवरणं
प्रतिजानते ।

सर्वोद्धारेत्यादिभिस्त्रिभिः सर्वोद्धाराय प्रयत्नो यस्य सर्वस्योद्धारो
यस्मात्तादृशः प्रयत्नो व्यापारविशेषो यस्य.

*

*

*

*

End :

अथार्थवल्लविचारेण तत्तद्भुक्तानां स्वतः प्रामाण्यवादिनामसंभावना-
धिपरीतभावन शेरुदयान्तदर्थं सर्वनिर्णय उच्यते इत्यर्थः फलतीति शुभम् ॥

इति हरिपदकुङ्कुमनो भाविनवसनस्य वल्लभीयस्य ।

श्रीमन्निबन्धविद्युतौ शास्त्रार्थे विषमपदविद्युतिः ॥

मुरनरकजराजङ्घिष्टदेवेशराजव्यसनकषणराजद्राजकीलासमाजः ।

यदुपुरपुरुषूतो वामदेवाजनूतो निजपुरमिव पायादन्तरायादपायात् ॥

प्रलयजलदृष्टेर्गोकुल्य(ल)स्यावनाय

स्वमृदुकरनखाग्रन्यस्तगोवर्धनाद्रेः ।

भगवन इह शक्त्या तत्वदीपप्रकाशा

वरणभरविभङ्गे प्रक्रियाया समाप्नोत् ॥

Colophon :— इति श्रीमद्वल्लभाचार्यचरणनखचन्द्रचन्द्रिकानिर-
स्तहादितमसन्तद्वासस्य यदुपतिसुतस्य पीताम्बरस्य कृतौ तत्वदीपप्रकाशा-
वरणभरविभङ्गे शास्त्रार्थनकरणं संपूर्णम् ग्रन्थसङ्ख्या 3280.

इदं श्रीमुरलीधरदासचरणकमलपरागदासेन विडलदासेन रौद्रिसं-
वत्सरे कुम्भमासि प्रथमदिने संगवकाले शालिवाटिपुर्या लिखित्वा समा-
प्तमभवन् .

भागवततत्त्वदीपत्रकाशावरणभङ्ग is the full name according
to Ulwar Cat. p. 21. *Vide* Aufrecht p. 13.

48. भागवतसाहित्यमञ्जूषा.

Beginning :

अथ कदाचित् भगवद्दासइति व्यवहारमात्रं वस्तुतस्तु तद्दासः
तद्दासस्यपात्रत्वेन प्रणयारिकेतात् स्वगुरुं विज्ञापयति ॥

हन्त देशिकमणे श्रीनिवासविद्यासादित्कृतग्रन्थेषु स्वाहङ्कारवण्ड-
नार्थं कविमशकशिगुत्वेन व्यासस्य कविराजत्ववन् रूपानोऽपि कवि-
गजपद्मानन इति रूपानः । अस्य काव्यस्य कवयो न समर्था इति स्वोक्तेः
श्रीदन्महाभारतकर्तृत्वेन व्यासस्य कविराजत्ववन् तत्कृतश्रीमद्भागवत-
स्यापि प्रायश उक्तत्वात् संहितात्वं ज्ञापये ॥ तथा काव्यत्वमपि
सेत्स्यत इति चेन् सरसत्वेन सालङ्कारत्वेन निर्दोषत्वेन गुणवत्त्वेन
सुपाकत्वेन शय्यासन्दर्भयुक्तत्वेन सुवृत्तिमत्त्वेन सुवृत्तिचेन सुरीतित्वेन
नगराद्यष्टादशवर्णनादिलक्षणलक्षितमहाकाव्यत्वेन किञ्चोपपाद्यसिद्धत्वेन
भगवतो व्यासस्य कविराजेन्द्रत्वं स्फुटिभवेत् । तद्गुणवैशिष्ट्येण च यस्य
श्रवणपठनकीर्तनादिकर्तृणांस्मदादीनां जन्म सफलं भवेत् ॥ इति
गुरुः ॥ अरे वत्स त्वं मोक्तं तत्प्रणीतमस्ति त्वयि गङ्गायात्रां गतवति
अतो न पठितन्त्वया तर्हि शृणु सरवे ॥

लक्ष्मीस्मज्जनना च यं भजति ओः सा मायिना सत्कृतेः

निर्भूतापि च येन सत्तुगहिनं चक्रे महापातकम् ।

सोऽयं मेऽद्य गुरुद्वुपेन तरतो भक्त्या नरैर्नन्दितः
श्रीमद्भागवताम्बुधिं सुगहनं स्यात्कर्णधारो हरिः ॥

शिष्यः ॥ गुरो दुर्गमार्थत्वान् एतच्छ्लोकस्य भवदाज्ञयैव व्याक-
रिष्ये ॥ गुरुस्तथा क्रियतामिति ॥ श्रीमत्प्रह्लादाकण्ठकण्ठीरव-
सूरिर्हि अनेवासिष्वन्यनमः भद्रवेङ्कटनामा श्लेषकविः श्रीमद्भागवते
यत्किञ्चित्कृत्परिचयः अष्टदशशक्रान्नोऽपि मद्वात्सल्यतया स्वाधीन-
साहित्यकलां सकलां स्वजन्मापि सार्थकयन् श्रीमद्भागवतस्थसलक्षण
वृत्तादिभाहित्यसारान्भृत्य मञ्जूषां कर्तुकामः शिष्टाचारमनुत्त्यादौ मङ्गल-
मानोति ॥ लक्ष्मरिति ॥ लक्ष्मीः स्मादेवी ॥ सज्जनता सज्जा सन्नद्धा
नता नम्रा च सतीयं हरिं भजति ॥ * * *

त्रिभाष्यं योऽनु इत्यादि भगवच्चरणोक्तेः सरसत्वेन सात्विकारत्वेन
निर्दोषत्वेन सगुणत्वेन सुपाकत्वेन सुवृत्तित्वेन सुरीतित्वेन सुवृत्तत्वेन
शय्यासन्दर्भयुक्तत्वेन नगराद्यष्टादशवर्णनान्वितत्वेन च महाकाव्यप्रक्षणा-
क्रान्तत्वमप्यस्तीति तत्सर्वमत्रास्ति वृद्धदशक्रान्तत्वेऽपि भगवद्भागवतानां
प्रवृत्तौ स्वविज्ञानानुसारेण स्फुटीकरिष्यामः ॥ कवित्वाद्वाचास्य नायक-
त्वाच्छ्रीकृष्णादेः वाग्वृत्तेश्चतुर्विधपुरुषार्थप्रदत्वान् तेषां लोकोत्तरगुणो-
त्तरत्वेन विदुषां ब्रह्मादीनां कर्णावतंसत्वे को विचारः तच्चोक्तं । जगदद्य
तद्भक्तकर्णावतंसमित्यत्रैव यैर्गुणैर्गुक्तो नायको लोकोत्तरगुणोत्तरइत्युच्यते ॥
गुणिवर्णनेन गुणवर्णनं स्वत एव सिध्यति । तथा हि यथाह दश
रूपके ॥

नेता विनीतो मधुरस्त्यागी दक्षः प्रियंवदः ।

रक्तलोकशुचिर्वाग्मी रूढवंशः स्थिरो युवा ॥

धृत्युत्साहस्मृतिप्रज्ञाकालमानसमन्वितः ।

शूरो दृढश्च तेजस्वी शास्त्रचक्षुश्च धार्मिकः ॥

इति तवाद्यः । नेता नियामकः स च द्विविधः अन्तर्बहिश्चेति प्रथमो
यथा ॥ योऽन्तः प्रविश्य मम वाचमिमां प्रसुप्तामिति ॥ द्वितियो यथा ।

निर्गत्य सद्नात् कृष्णो वृष्णीनाहूय सर्वशः ।

आज्ञापयामास तूर्णं चतुर्द्वारस्य पालने ॥ इति

End :

ब्रह्मादयस्सुरगणा मुनयोऽथ सिद्धास्तुन्वन्ति सिनानपत्रव्यजनै
रुपस्कृतः । प्रसन्नवदनाम्भोज इत्यादिसौन्दर्यवान् कति वर्णयामीति वर्ण-
यिनुमशक्यः कोऽयं देवस्त्री वक्ति यस्मादेनं वर्णयसि तस्मात्त्वं धन्योऽसि
एनाद्दृगैश्वर्यं प्रत्यक्षन एव पश्यामि । एतेन कृष्णस्य प्रलयकालस्थितवा-
सुकिदेवाभिन्नत्वमुक्तं अत एव मनोहरसञ्जल्पः देवस्त्रीपुरस्त्रीणामासीत्
भगवत्स्वरूपत्वेन भगवत्प्रतिपादकत्वेन भगवत्कृतत्वेन सप्तदशपुराणैः
प्रशस्यमानत्वेनास्य ग्रन्थस्य भागवतत्वं स्वत एव सिद्धमिति सर्वं
सुमङ्गलम् ॥

Colophon :— इति श्रीभागवतसाहित्यमञ्जूषा समाप्ता ॥

श्रीभारतीरमणमुख्यप्राणान्तर्गतव्यासाय मङ्गलम् ॥

जन्माद्यस्य - शार्दूलम्
यं प्रव्रजन्तं - वसन्ततिलकम्
तव वरद - मालिनी
उत्पत्य ध्वनि - मन्दाक्रान्ता
पुरा कल्पा - शिखरिणी
जयजय जह्य - नत्कृटकम्
जगद्गुह्य - मञ्जुभाषिणी
आशासाना - मत्तमयूरम्
उत्पत्तिस्थानिलय - प्रहर्षिणी

वामबाहु - स्वागता
इति मतिरुप - पुष्पिताग्रा
जयति ते - परान्तिका नाम
वैनालीयम्
अतो महाभाग - वंशस्थम्
ते मय्यपेता - इन्द्रवंशम्
नैष्कर्म्यमपि - उपजातिः
इदं हि विश्वं - उपजातिः
गुर्वर्थ - स्वधरा

अजातशत्रुः प्रति - उपे-
न्द्रवज्रा-
किं वा कृपे - इन्द्रवज्रा
अत्रिर्वीतेडा - उपजातिः
करोति कर्मा - उपजातिः
स वेद धातुः - उपजातिः

अजातशत्रुः - कृतगाथा
निगमकल्प - द्रुतविलम्बितम्
अयं ते कथा - भुजङ्गप्रयातम्
स्वागतं ते - स्वग्विणी
सवाग्विसर्गो
शाब्दस्यहि

विह्वलदासेन कल्यब्दः 4985 सुभानुसंवत्सरवैशाखशुद्धपञ्चम्यां
लिखितम् ॥

40. श्रीभागवतव्याख्या.
(वीरराघवीया)

Beginning :

पञ्चमस्कन्धे ॥ क्षेत्रज्ञतो न मिथ इत्यत्र जीवपरस्वस्यैव मनोधि-
ष्टानृत्वान् सङ्कोचविकासवर्द्धमभूतज्ञानाश्रयत्वाच्च । यद्वात्रापि परमात्मपर
एव दैवत्रैवात्र पञ्चममिति दैवस्य परमात्मनोऽपि सर्वत्रान्वयपरमणात् ॥
क्षेत्रज्ञ एता मनसो विभूतिरित्यत्र क्षेत्रज्ञशब्दो न जीवपरः । किन्तु
परमात्मपरः जीवस्येति पृथङ्निर्देशान् अविशुद्धकर्मकर्तृजीवस्य मनसः
जीवाधिष्ठितमनसः मायारचिताः नित्याः प्रवाहनः ॥ न हि जीवः
क्षेत्रं यादृग्यत्स्वरूपं तथा जानाति किन्तु ममेदमिति सामान्याकारे-
णात्मा प्रकृतिपुरुषयोरन्तःप्रविश्य नियन्त्रित्वेन धारकः पुराणपुरुषः
जगदादिकारणतया वर्तमानः साक्षात्स्वप्रकाशस्वरूपः न साक्षाच्छब्देन
जीवतुल्यत्वव्युदासः न हि जीवस्वरूपं मन आदिभ्यो विविक्तं जीव-
दशायामवभासने मुक्तावस्थायामपि तदवभासस्य परमात्मप्रसाशयत्त-
द्धान् निरुपाधिकसादवभासाभावान् ॥ * * *

*

*

*

*

End :

भगवतो यो रुचिरोऽवतारः तस्य वीर्याणि वीर्यप्रकाशकानि चेष्टि-
तानि बालचरितानि चेति शब्दान् पौगण्डकैशोरयौवनादिरचितानि
शान्तमानि परममङ्गलावहान्यन्यत्र पुराणान्तरेषु इह चास्मिन्नपि श्रीभा-
गवत्पुराणे श्रुतान् गृणन् कीर्तयन् परमहंसानां गतौ स्वप्राप्त्युपायभूते
परां भक्तिं लभेत् प्रामुष्यादित्यर्थः ॥ एकादशस्कन्धस्तमाप्तः ॥

50. भार्गवपुराणम्.

Beginning :

सर्वधर्मार्थतत्त्वज्ञ सर्वशास्त्रविशारद ।
तत्त्वार्थविदुषां श्रेष्ठ सूत द्वैपायनप्रिय ॥
यानि यानि च लोकेषु चरित्राण्यपि शार्ङ्गिणः ।
तव प्रसादादस्माभिः श्रुतानि वदतां वर ॥
कृत्वा वयं स्यामः पवित्रीकृतचेतसः ।
योगिनां तु चरित्राणि भगवद्वास्यभोगिनाम् ॥
नोक्तान्यमृतकल्पानि त्वया धर्मोपदेशिना ।
न तृप्तिं यान्ति चेतांसि तस्मात्तानि वदस्व(स्व)हः(नः) ॥

सूतः ॥

साधु पृष्टोऽस्मि मुनयः भवद्विर्भोक्षकाङ्क्षिभिः ।

* * * *

वक्ष्यामि सर्वमेतद्भः श्रृणुध्वं (य)त्समाधिना ।

* * * *

वदर्याख्यं महापुण्यं स्मरणादेव मुक्तिदम् ।

* * * *

तस्मिन् दिव्याश्रमे रम्ये चन्द्रकान्तशिलातले ।
 समासीनी जगन्नाथनरनारायणावुभौ ॥
 भूलोकजनरक्षार्थमवतीर्णो महामुनी ।
 नानाविधाः कथाः सर्वाः ब्रुवन्तावासनुस्था ॥
 तस्मिन् काले महात्मानं नारायणमुनीश्वरम् ।
 हर्षेण महता युक्तो नरो वाक्यमथाब्रवीत् ॥

नरः ॥

नारायण मुनिश्रेष्ठ त्वमेव शरणं मम ।
 रहस्यं परिपृच्छामि लोकानां मुक्तिसिद्धये ॥
 अस्मिन् मायामहावर्ते भ्रमन्ते जीवराशयः ।
 तेषां प्रतिक्रिया नास्ति मुक्तयर्थं सुलभं भुवि ॥
 समस्तजीवकोटीनां मग्नानां भवसागरे ।
 मोक्षमार्गस्तु सैलभ्यादास्तिचेदं (त्तं)वद् प्रभो ॥
 श्रुत्वा नरस्य तद्वाक्यमभिपूज्य महायशाः ।
 तेन वाक्येन संहृष्टः प्रत्युवाच नरं हरिः ॥

नारायणः ॥

इममेव पुरा प्रश्नं वैकुण्ठनगरे हरिम् ।
 सर्वेश्वरी जगन्माता पप्रच्छ कमलालया ॥
 त्रिपाद्विभूतो वैकुण्ठे विरजायाः परे तले ।
 या देवानां पूर्योध्या ह्यमृतेनावृता पुरी ॥
 मणिप्राकारपरिघा सान्द्रा मणिमयैर्गृहैः ।
 हर्म्यैर्विमानैः प्रासादैस्तोरणैर्गोपुरैश्शुभैः ॥
 तस्यामन्तः पुरवरं कोटिमूर्धसमप्रभम् ।

*

*

*

*

कर्णिकायां समासीनो देवदेवो जनार्दनः ।
 विधस्य पतिरात्मेशः श्रीमन्नारायणः प्रभुः ॥
 श्रिया भूम्या च सहितो नीलया सह देवराट् ।
 पदाम्भोरुहसाहस्रदलाभ्रेषु समाहितैः ॥
 विलाद्यैस्तहस्रैश्च चामरैः पारराजिनः ।
 नित्यैर्भुक्तैरनन्ताद्यैरनन्तैः परिसेविनः ॥
 एवं स्थिते सदा देवे कदाचिद्विष्णुमीश्वरम् ।
 पप्रच्छ कमला देवी सर्वजीवदयापरम् ॥

श्रीः ॥ त्वमेव सर्वलोकानां सर्गस्थित्यन्तकारणम् ।
 चतुर्मुखश्चाक्षरश्च तवाज्ञापरिपालकौ ॥
 त्वत्कटाक्षवशादेव प्राप्नोमि सृष्टयन्तकर्तृमान् ।
 सत्रासां जीवकोटीनां द्विकर्मफलपक्वान् ॥
 तारणार्थन्तु सृष्ट्यादीन् करोषि कृपया हरे ॥

* * * * *
 एवं संप्राथ्यमानं तां श्रियं दृष्ट्वा जगत्पतिः ।
 अत्यादरेण कृपया तामुवाच परात्परः ॥
 लोकं त्वैर्दया मानुरधिकं हि प्रवर्तते ।
 तस्माद्दयाधिका ते श्रीः जीवेषु मम नास्ति सा ॥
 तद्दुक्तं सत्यमेवैतन् न मे भेदः कदाचन ।

* * * * *
 वने यदिं चोपायं वक्ष्यामि श्रूयतां त्वया ।
 त्वत् भूमिश्च नीला च चक्रं शास्त्रं नन्दकः ॥
 कौमोदकी पाञ्चजन्यो विष्वक्सेनो मम प्रियः ।
 ऊनेनी गरुडश्चैव कुमुदाहा मम प्रियाः ॥

यूयं सर्वेशभागेन भूलोकेऽवतरिष्यथ ।
 जनिन्वा योगिवंशेषु नृणां सर्वाधिकारिणाम् ॥
 सकृन्निष्ठावशादेव मुलभं मोक्षदं भुवि ।
 रहस्योपनिषत्प्रोक्तं गुह्याद्गुह्यतमं शुभं ॥
 परमं न्यासयोगं तं रहस्यत्रयसंस्थितम् ।
 उपदिक्ष्यथ सर्वेषां सर्वबन्धविमुक्तये ॥
 सर्ववर्णाधिकारार्थं संगृह्य निगमाशयान् ।
 करिष्यथ प्रबन्धांश्च सद्गृह्य निगमाशयान् ॥
 करिष्यथ प्रबन्धांश्च भाषया द्वाविडाख्यया ।
 दुर्मनिच्छेदनं कृत्वा प्रबन्धैस्त्रीमहागुणैः ॥
 स्वाश्रितान् सात्विकान् कृत्वा मत्तत्त्वं बोधयिष्यथ ।
 एवमाज्ञापिते देवे श्रीभूर्नीलादयस्तथा ॥
 अनन्ताद्याः परिपदो वसुधायां प्रजज्ञिरे ।
 जनिन्वा सर्वदेशेषु हरिवाक्यानुसारतः ॥
 सर्वेषामुपदिश्याथ न्यासयोगमनुत्तमम् ।
 सरहस्यं महात्मानो मोक्षदा अभवन् भुवि ॥
 एवं प्रतिद्वापरान्ते एते प्रतिमहायुगे ।
 जायन्ते बहुधा भूमौ जनानां मुक्तिहेतवे ॥
 तदुक्तं न्यासयोगं तं ये गृह्णन्ति जना भुवि ।
 सकृन् गृहीतमात्रेण यान्त्येव परमां गतिम् ॥
 तदारभ्य तु लोकेऽस्मिन् न्यासयोगः प्रकाशितः ।
 वर्धते भगवद्भक्तिः सर्वेषां मुक्तिदो हरेः (रिः) ॥
 एषं नागयणेनोक्तं वचश्श्रुत्वामृतोपमम् ।
 नरः प्र(प्री) तिसप्तगुक्तः प्रणिपत्येदमब्रवीत् ॥

नरः ॥ यत्र यत्र यथां लोके संजाता-नित्यमूरिणः ।
 कथं वर्तन्ति? कुर्वन्ति कथं मुक्तिं दिशन्ति ते ॥
 महाभागवतानां त्वं चरित्रमघनाशनम् ।
 विस्तरेण ममाचक्ष्व परमं मोक्षसाधनम् ॥

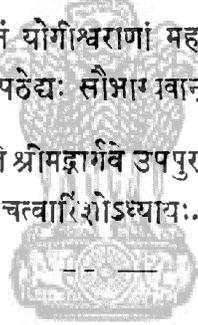
इति श्रीमद्भार्गवे उपपुराणे उत्तरखण्डे नरनारायणसंवादे महायो-
 गिमाहात्म्ये प्रथमोऽध्यायः.

* * * * *

End :

इत्येतदारूपायानमनुत्तमं शुभ्रं योगीश्वराणां महतां मनोहरम् ।
 भक्त्या नरो यश्गृणुयात् पठेद्यः सौभाग्यवान् गच्छति (तत्परं पदम्) ॥

Colophon :— इति श्रीमद्भार्गवे उपपुराणे उत्तरखण्डे नरनारायण-
 संवादे महायोगिमाहात्म्ये चत्वारिंशोऽध्यायः.



50a. यादवगिरिमाहात्म्यम् (नारदीयपुराणम्).

Beginning :

एकदा मुनयस्सर्वेऽप्येकानेन व्यवस्थिताः ।
 प्रापुर्नारायणं देवं नरनारायणाश्रमे ॥
 व्यासो वसिष्ठः कपिलो मार्कण्डेयश्च कश्यपः ।
 अविर्क्षो भरद्वाजो विश्वामित्रश्च शौनकः ॥
 गौतमो-जामदग्न्यश्च पुलस्त्यः कुम्भसम्भवः ।
 वाल्मीकिर्वाग्देवश्च वैशम्पायनभार्गवी ॥
 एते चान्ये च मुनयस्सर्वे विष्णुपरायणाः ।

* * * * *

भगवन् देवदेवेश नमो नारायणाय ते ।
रक्षकस्त्वं हि विश्वस्य शेषी चासि श्रियःपते ॥

* * * *

भवन्तं शरणं प्राप्ता भवसन्नापहारिणम् * * *
इत्थं नानाविधैः स्तोत्रैः स्तुतः स पुरुषोत्तमः ।
उवाच मुनिशार्ङ्गलानुरुभिर्वाक्यविस्तरैः ॥

End:

चरमचरमशेषं यत्पुरा वीक्ष्य निन्द्ये
परममपि पदं तत्पावनैरक्षिपार्तैः ।
यद्गुशिखरिनियन्नुस्तेन नित्यार्चिताङ्घ्रि
हरिणकुलमुमुक्षो हन्त तस्यैव शिक्षा ॥
मुनिवरगिरमेनामित्यमाकर्ण्य केचि
द्व्यधिपत यदुशीले वीतरागा निवासं ।
कतिचन सहसाद्यं धाम सम्प्राप्य विष्णो
ररुपतसहवासं शेषशेषासनाद्यैः ॥

Colophon :— इति श्रीनारदीयपुराणे ज्ञानकाण्डे श्रीमद्यादव-
गिरिमाहात्म्ये भगवत्सन्दर्शनं नाम द्वादशोऽध्यायः ॥

Contents.

- 1.
- 2.
- 3.
4. भगवदागमनम्.
5. सुचरितोपाख्यानम्.

6. भगवदंशः.
7. हरिरातोपाख्यानम्.
8. चतुर्वेदेमोक्षणम्.
9. शाण्डिल्यपराशरसंवादः.
10. विष्णुचित्तोपाख्यानम्.
11. वासिष्ठपत्रमोक्षणम्.
12. भगवत्सन्दर्शनम्.

50b. गोवर्धनगिरिमाहात्म्यम् ॥

Beginning :

श्रीब्रह्माश्व उवाच ॥

कथं दधार भगवान् गिरिं गोवर्धनं वरम् ।
उच्छिलीन्ध्रं यथा बालो हस्तेनेकेन लीलया ॥
परिपूर्णमस्यास्य श्रीकृष्णस्यामलात्मनः ।
वदैनच्चरितं दिव्यमद्भुतं मुनिसत्तम ॥

श्रीनारद उवाच ॥

वार्षिक्यं हि करं राज्ञे यथा शक्रो तथा ।
बलिं ददुः प्राच्यन्ते गोपास्तर्षे कृषीवलाः ॥

* * * *

End :

यश्शृणोति गिरिराजयशस्यं गोपराजनवकेलिरहस्यम् ।
देवराज इव सोऽत्र शमेति नन्दराज इव शान्तिममुत्र ॥

Colophon :— इति श्रीमद्ब्रह्मर्षिसंहितायां श्रीगिरिराजखण्डे
ब्रह्माश्वसंवादे श्रीगिरिराजप्रभावप्रसाववर्णनो(ने) सिद्धमोक्षात्मको
नामैकादशोऽध्यायः ॥

TITLES OF THE 11 CHAPTERS.

1. श्रीगिरिराजप्रजाविविधवर्णनम्.
2. श्रीगिरिराज महत्सववर्णनम्.
3. गोवर्धनोद्धारणम्.
4. कृष्णाभिषेकवर्णनम्.
5. गोपविवादः.
6. हरिपरीक्षणम्.
7. गिरिराजनेार्थवर्णनम्.
8. गिरिराजविभूतिवर्णनम्.
9. गिरिराजोत्पत्तिवर्णनम्.
10. गिरिराजमाहात्म्यवर्णनम्.
11. गिरिराजप्रभावप्रस्ताववर्णनम्.

51. वल्लभाचार्यचरित्रम्.

Beginning:

नत्वा श्रीविठ्ठलगुरुं गोपीनाथांशसम्भवत् ।
तत्पितृश्रितं दिव्यं वर्णयामि यथाश्रुतम् ॥

अथ भगवान् पुण्डरीकदललोचनः पद्मासहायो ब्रजसीमन्निनी-
कुचकुङ्कुमाङ्गिनवक्षस्थलो वनमालाविराजितो नवजलदश्यामो नन्दराज-
स्वनित्यलीलादर्शनार्हपुष्टिमार्गीयजीवान् स्वसेवामार्गप्रवेशनेन प्रेमभक्ति-
रसनिमग्नचित्तान् पुनर्भुरलिकाश्रवणेन स्वसमीपमानेन कलावप्युद्युक्तो
मदनगोपालरूपस्त्वपूजापरायणस्य स्वेनैव भक्तिमार्गे आविकार्यार्थं प्रवे-
शितस्य पूर्वतपोयुक्तस्यान्धदेशीयस्य ब्राह्मणस्य लक्ष्मणभट्टस्य गृहे स्वय-
मेव श्रीवल्लभाचार्यात्मनावतनार ॥ * * *

* * * * *

End :

श्रीविद्धलनाथः स्वपुत्राणां सप्तानां श्रीगिरिधरगोविन्दरायरघुपति
यदुपनिप्रभृतीनां श्रीनाथेन सह नवनीतप्रियाद्यष्टस्वरूपमपि दत्तवान् ।
सूरदासप्रभृतयस्सर्वेऽपि विद्धलनाथशिष्या एव ब्रजवासिनां स्वसंप्रदाय-
भक्तानां दृष्ट्या ब्रजनाथस्य विद्धलनाथस्यै(स्ये)पद्मेदस्याभावाच्चित्तदा
नारदस्नुतो मुरलीधर एव नारदेन सह स्वेलीलान्तं ममावबोधयन्
विद्धलनाथात्मना विराजत इति सर्वं समञ्जसम् ॥

पुष्टिमार्गीयभक्तानां दासदासोऽस्मिं नित्यदा ।

विद्धलेशप्रसादेन सेवामार्गनस्तथा ॥

गोपीजनमनःकान्तो नित्यदा भक्ततां इदि ।

प्रेमानन्दरसादीनामास्पदं नन्दनन्दनः ॥

श्रीकृष्णशरणं मम ॥

जयतां विद्धलाधीशो वल्लभाचार्यनन्दनः ।

पद्मपत्रेक्षणः श्रीमान् कस्तूरीनिलकाङ्कितः ॥

मङ्गलं विद्धलेशाय पुण्डरीकप्रियाय च ।

वनमालाधरायास्तु त्रिण्वे सर्वजिण्वे ॥

श्रीहरिर्जयति ॥

52. चरकसंहिता. (Incomplete.)

Beginning :

अथातो दीर्घजीविनीयमध्यायं व्याख्यास्यामः इति हस्माह भगवाना-
त्रेयः ॥ दीर्घजीवितमन्विच्छन् भरद्वाजउपागमन् ।

इन्द्रमुग्रतपो ब्रुध्वा शरण्यममरेश्वरम् ।

ब्रह्मणा हि यथा प्रोक्तमायुर्वेदं प्रजापतिः ॥

जग्राह निखिलेनादावश्विनीं तं पुनस्ततः ।

अश्विभ्यां भगवानिन्द्रः प्रतिपेदे ह केवलम् ॥

ऋषिप्रोक्तो भरद्वाजः तस्माच्छक्रमुपागमन् ।
 विप्रभूता यदा रोगाः प्रादुर्भूताश्शरीरिणाः ॥
 ततोपवासाध्ययनञ्जसचर्ध्वत्रनायुषाम् ।
 तदा भूतेष्वनुक्रोशं पुरस्कृत्य महर्षयः ॥
 समेताः पुण्यकर्माणः पार्श्वे हिमवतः शुभे ।

* * * *

इति चरके प्रथमोऽध्यायः ॥

अथान्तोऽपामार्गिण्डुलीयमध्यायं व्याख्यास्यामः ॥

* * * *

इति चरके द्वितीयोऽध्यायः ॥

अथान्त आरग्वधी मध्यायं व्याख्यास्यामः ॥

* * * *

इति चरके तृतीयोऽध्यायः ॥

अथान्तः षड्विचनशान्तिश्रितीयमध्यायं व्याख्यास्यामः ॥

* * * *

मन्त्रानां व्यवहाराय बुद्धानां बुद्धिचन्द्रये ।

पञ्चाशत्को ह्ययं वर्गः कथायाणामुदाहृतः ॥

सयोगं च प्रयोगं च यो भेदेद स षड्विचरः ।

इत्याह भगवानात्रेयः ॥

इति चरके चतुर्थोऽध्यायः ॥

अथान्तो मात्राशीर्षीयमध्यायं व्याख्यास्यामः ॥

* * * *

End :

स्रवति स्वसो स्नेहः तथा त्वरितस्नेहाः ॥

लक्ष्मीपहिनास्नेहाः स्नेहान्त्यचिन्तनं ॥

53. सदैवजीवनम् .

Beginning :

प्रकृतिसुभगगात्रं प्रीतिपात्रं रमायाः
 दिशतु किमपि धाम श्यामलं मङ्गलं नः ।
 अरुणकमललीलां यस्य पादौ दधाते
 प्रणतहरजटाली गाङ्गलिङ्गत्तरङ्गे ॥
 रत्नं वामदशादृशां सुखकरं श्रीसप्तश्रृङ्गास्पदम्
 स्पष्टाष्टादशबाहु तद्भगवतो भर्गस्य भाग्यं भजे ।
 यद्भक्तेन मया घटस्तनतटीमध्ये समुत्पाद्यते
 पद्यानां शतमङ्गनाधरसुधां-स्पर्धाविधानोद्धतः ॥
 दिवाकरप्रसादेन रोगारोग्यसमीहया ।
 समासेन तयोः कुर्मः काव्यं सदैवजीवनम् ॥
 तथापि क्रियते ग्रन्थः सन्ति घट्यापि दुर्जनाः ।
 न हि दस्युभयाल्लोके दैन्यं वर्तते ॥
 येषां न चेतो ललनामु लग्नं
 मग्नं न साहित्यसुधासमुद्रे ।
 ज्ञास्यन्ति किं ते तु महाप्रयासा
 नन्धा यथा वारवधूविलासम् ॥

* * * *

End :

आयुर्वेदविचारकारिसमये धन्वन्तरिः केवलम्
 सीमागानविदां दिवाकरसुधाम्भोधिक्षपानायकः ।
 उत्तंसः कविताकृतां मतिमतां भूभृत्सभाभूषणम्
 कालोक्त्याकृत वैद्यजीवनमिदं लोलम्बराजः कविः ॥

सुरतरुरिव दाता पुष्पधन्वेव रम्यः
 सुरगुरुरिव वेत्ता साधूनामग्रगण्यः ।
 गदगणमपहर्तुं ग्रन्थमेकं व्यधत्त
 स्थगितकविसमाजो लोललोलम्बराजः ॥

Colophon :— इति श्रीलोलम्बराजविरचिते सद्द्वैद्यजीवने पञ्चम-
 उच्छ्रावः ॥

54. प्रश्नोत्तररत्नमाला.

Beginning :

श्रीमान् दन्तिमुखो देवः श्रेयांसि विदधातु वः ।
 यत्प्रसादेन निर्विघ्नं सिध्यन्ति कृतिनां क्रियाः ॥
 एकाम्रनाथो यत्ततः सायणामात्यचोदितः ।
 समग्रहीत्सुबोधार्थमायुर्वेदसुधानिधिम् ॥
 सरस्वतीभूषणं तमायुर्वेदाब्धिपारगम् ।
 वन्दे कामेशनाथार्यं गुरुं काश्यपगोत्रजम् ॥
 अत्रिगोत्राब्धिचन्द्रस्य स्वादुसूक्तिसुधामुचः ।
 तुण्डोरमण्डलाक्रान्तमक्षिकारण्यजन्मनः ॥
 सुविस्तीर्णायुराम्रायसारसङ्ग्रहकारिणः ।
 अवधानसरस्वत्याः पुत्रेण ब्रह्मवेदिना ॥
 तस्य कामेशनाथस्य शैवागममहानिधेः ।
 दौहित्रेण च शिष्येण वेददीक्षामृतात्मना ॥
 मतिमन्थाद्रिविभुना संग्रहे सम्प्रदायिना ।
 प्रश्नोत्तरादिमा रत्नमाला सङ्कथिताभवत् ॥

गम्भीरनिजगर्भस्य सूत्रवृत्तिः प्रकाशिता ।
 धार्यतां महितारोग्यहृदयेन भिषक्तमैः ॥
 मतिमन्थात् प्रमथितसर्वायुर्वेदसिन्धुसारमयी ।
 श्रीवैङ्कटाद्रिविभुना प्रश्नोत्तररत्नमालिका ग्रथिता ॥
 दोषश्चेदिह यद्यपि भिषजामङ्गीकारेण सगुणतां भजते ।
 यत्तेषामनुभावाद्भिषमपि जीवातुतामेति ॥

End :

दानशीलदयासत्यब्रह्मचर्यकृतज्ञता : ।
 रसायनानि मैत्रीं च पुण्यायुर्वृद्धिकर्मणः ॥
 भिषजां साधुवृत्तानां भद्रमागमनालसाम् ।
 अभ्यस्तकर्मणां भद्रं ऋद्राभिभाषिणाम् ॥
 इति श्रीशैलनाथविरचिता प्रश्नोत्तररत्नमाला संपूर्णा ॥

51a. नृत्ततालकपूर्णनम् (अन्ध्रटीकासाहितम् .)

Beginning :

आङ्गिकं भुवनं यस्य वाचिकं सर्ववाङ्मयं ।
 आहार्यं चन्द्रतारादि तन्नुमस्तात्त्विकं शिवम् ॥
 शिवप्रसादे संप्राप्ते निस्सीमज्ञानचक्षुषा ।
 तन्यते शार्ङ्गदेवेन नृत्ततालकपूर्णनम् ॥

सदाशिवश्शिवो ब्रह्मा भरतः कश्यपो मुनिः ।
 मतङ्गो याष्टिको दुर्गा शक्तिशार्दूलकोहलौ ॥
 विशाखको दन्तिलश्च कम्बलोऽश्वतरस्तथा ।
 वायुर्विश्वावसूरम्भार्जुनौ नारदनुम्भुरू ॥

आज्ञनेयो मातृगुप्तो रावणो नन्दिकेश्वरः ।
 श्वतिर्गणो देवराजः क्षेत्रपालश्च लोहलः ॥
 रुद्रसेनोऽनन्यचोलो भोजभूवल्लभस्तथा ।
 वेदव्यासश्च सोमश्च जग(य)देवमहीपतिः ॥
 प्रभाकरो भारतीयो लोछटोद्भटशङ्कराः ।
 भट्टोऽभिनवगुप्तश्च श्रीमत्कीर्तिधरः पुरः ॥
 अन्ये च बहवः पूर्वे ये सङ्गीतविशारदाः ।
 अगाधबुद्धिधारणां तेषां मतपयोनिधिम् ॥
 निर्मथ्य शार्ङ्गदेवस्तु साराधारमिदं व्यधात् ।
 भूमिरूपं चतुष्कोणं पीतवर्णसमन्वितम् ॥
 लकारबीजसंयुक्तं ब्रह्मा तस्याधिदेवता ।
 चराचरधरा देवी सर्वाधारस्वरूपिणी ॥
 पश्चात्कोटिविस्तीर्णं योजनस्त्ववनेःक्रमः ।
 आधारशक्तेरुपरि कूर्मघृष्टे प्रतिष्ठितम् ॥
 अनन्तपीठमारूढे भूमिदेवि नमोऽस्तु ते ।
 विष्णुशक्तिमहाभूमिं शङ्खवर्णमहातले ॥
 अनेकरत्नसंभूमिश्रीभूमिं संश्रयाम्यहम् ।

* * * *

End :

एकेन जगणेनैव मद्बतालः प्रकीर्तितः ॥
 अभङ्गास्येति वा स्यातां रसज्ञैः पूर्वसूरिभिः ॥
 ताले चञ्चत्पुटे ज्ञेयं गुरुद्वन्द्वं लघुद्वन्द्वम् ॥
 व्यञ्जनं लघुसंयुक्तं रूपकं परिकीर्तितः ॥

EXTRACTS
FROM
TAMIL MANUSCRIPTS.

1. தொல்காப்பியம்—2. இளம்பூரணருரை.

சொல்லதிகாரம்.

1.—கிளவியாக்கம்.

Beginning :

உயர் திணையென்மனார் மக்கட்குட்டே
யஃறிணையென்மனார் வரவரவிறவே
யாயிருகிணையி னிசைக்குமன் சொல்லே.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வதிகாரஞ் சொல்லிலக்கண முணர்த்தினமை காரணத்தாற் சொல்லதிகாரம் என்னும் பெயர்த்து. சொல்லென்பது - எழுத்தொடு புணர்ந்து பொருளறிவுறுக்குமோசை. அதிகாரமென்பது-முறைமை.

மற்றச் சொல் லெனைத்து வகையா னுணர்த்தினுளே வெனின்,—எட்டுவகைப்பட்ட விலக்கணத்தா னுணர்த்தினுனென்க. அவையாவன: இரண்டுதிணைவகுத்து, அத்திணைக்கண் ஐந்துபால்வகுத்து, எழுவகைவழுவகுத்து, எட்டுவேற்றுமைவகுத்து, ஆறெட்டுவகுத்து, மூன்றிடம்வகுத்து, மூன்றுகாலம்வகுத்து, இரண்டிடத்தானாராய்தல்.

இரண்டு திணையென்பன—உயர் திணையு மஃறிணையும். ஐந்துபாலென்பன—ஒருவ றொருத்தி பவர் ஒன்று பல. எழுவகை வழுவேர்ப்பன—திணைவழு, பால்வழு, இடவழு, காலவழு, செப்புவழு, வினாவழு, மரபுவழு எனவிலை. எட்டுவேற்றுமையாவன—பெயர், ஐ, ஓடு, கு, இன், அது, கண், விளி எனவிலை. அறுவகையொட்டாவன—வேற்றுமைத்தொகை, உவமத்தொகை, வினையின்றொகை, பண்பின்றொகை, உம்மைத்தொகை, அன்மொழித்தொகை எனவிலை. மூன்றிடமென்பன—தன்மை, முன்னிலை, படர்க்கை எனவிலை. மூன்றுகாலமென்பன—இறந்தகாலம், எதிர்காலம், நிகழ்காலம் எனவிலை. இரண்டிடமாவன—வழக்கிடம், செய்யுளிடம் எனவிலை.

இனி இவ்வதிகாரத்து முதற்குணத்து என்னபெயர்த்தோவெனின்,—கிளவிகள் பொருண்மேலாமாறுணர்த்தினமையின் கிளவியாக்கம் என்னும்பெயர்த்து.

* * * *

2.—வேற்றுமையியல்.

வேற்றுமைதாமே யேழெனமொழிப.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வோத்தென்ன பெயர்த்தோவெனின், வேற்றுமையெனப்பட்ட சில பொருளுணர்த்தினமையின் வேற்றுமையோத்து என்னும்பெயர்த்து.

மேலோத்தினுள் நால்வகைப்பட்ட சொற்களையும் பொருள்கண் மேலாமாறு கூறிப்போந்தார் அவற்றுண் முதலது பெயர்ச்சொலதன திலக்கணமுணர்த்திய வெடுத்தக்கொண்டார். இது மேலோத்தினு டியைபெங்வனமுணர்த்தினுடையெனின், பயனிலைசெப்பலு முருபேற் றலுங் காலந்தோன்றாமையும் பெயர்திலக்கணமென வுணர்த்தினு னென்பது.

மற்றித்தலைச்சூத்திரமென்னுதலிற்றேவெனின், தன்னாலுணர்த்த ப்படும்பொருளை யினைத்தென்று வரையறுத்த னுதலிற்று.

வேற்றுமையென்று சொல்லப்படுவன வெழுவகைய, எ-று.

இவ்வேற்றுமைகள் பொருள்களை வேற்றுமைசெய்யுமாறவற்றவற் றுச் சிறப்புச்சூத்திரத்தானற்க.

* * * *

3.—வேற்றுமை மயங்கியல்.

கருமமல்லாச் சார்பென்கிளவிக்

குரிமையுமுரித்தே கண் ணென் வேற்றுமை.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வோத் தென்னபெயர்த்தோவெனின், வேற்றுமை தம்மின் மயங்கினமை யுணர்த்தினமையின் வேற்றுமை மயங்கியல் என்னும் பெயர்த்து.

இத்தலைச் சூத்திர மென்னுதலிற்றேவெனின், இரண்டாவதனோ டேழாவது மயங்குமாறுணர்-ற்று.

இரண்டாவது கருமச்சார்புங் கருமமல்லாச்சார்பு மென விருபொ ருளுடைத்து.

‘துணைச்சார்ந்தான்’ என்பது கருமச்சார்பாவது, அதனையுற்ச்சாரு மாதலால். இனி, ‘அரசரைச்சார்ந்தான்’ என்பது கருமமல்லாச்சார்பு.

அக்கருமமல்லாச்சார்பொருண்மைக்கண் ஏழாவதுவருநலுரிமை யுடைத்தென்பது.

உ-ம்.—‘அரசரைச்சார்ந்தான்’ என்புழி, ‘அரசர்கட்சார்பந்தான், என்பதுமாக வென்பது.

* * * *

4.—விளிமரபு.

விளியெனப்படுப கொள்ளும்பெயரொடு

தெளியத்தோன்று மியற்கையவென்ப.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வோத்தென்ன பெயர்த்தோவெனின், விளிவேற்றுமையதிலக் கணமுணர்த்தினமையின் விளிமரபு என்னும்பெயர்த்து.

இனி இத்தலைச்சூத்திரமென்னுதலிறேராவெனின், விளிவேற்றுமையதிலக்கணமுணர்-ற்று.

விளியென்பதொ ம் பொருளோடு யாப்புமத்தோன்றுந் தன்மையவென்றவாறு

‘தன்மைய’ என்றான் [என்றதனால்] விளியெயரொடுகொள்ளுமென்பதூஉங், கொள்ளுங்காலேற்குமென்பதூஉம், பெயரொடுகொள்ளுமென்பதூஉந், சொல்லப்பட்டதாம்.

‘தெளியத்தோன்றும்’ என்றதல், [என்றது] விளியேற்றுமையன்மென்பாருமுளர் அது மறுத்து, வேற்றுமையென்றற்கென்பது. ‘எனப்படுப’ என்று பன்மைகூறினார் ஈறுதிரிதல், ஈற்றயனீடல், பிறிதுவந்தடைதல், இயல்பாதல் என நான்குபகுதியாகலானென்பது.

* * * *

5.—பெயர்ச்சொல்லியல்.

எல்லாச்சொல்லும் பொருள்குறித்தனவே.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வோத்தென்ன பெயர்த்தோவெனின், பெயர்ச்சொல்லுணர்த்துகின்றாராதலா விதற்குப் பெயரியல் என்னும் பெயர்த்தாயிற்று.

பெயர்ச்சொல்லும் வினைச்சொல்லு மிடைச்சொல்லு முரிச்சொல்லுமாகிய வெல்லாச்சொல்லும் பொருள்குறியாத நிலாவென்றவாறு.

* * * *

6.—வினையியல்.

வினையெனப்படுவது வேற்றுமைகொள்ளாது

நினையுங்காலேக் காலமொடுதோன்றும்.

என்...னின்,—நிறுத்தமுறையானே வினைச்சொல்லாமாறுணர்த்தியவெடுத்தக்கொண்டார் அதனால் இவ்வோத்து வினையியல் என்னும் பெயர்த்தாயிற்று.

வினையென்று சொல்லப்படுவது வேற்றுமையோடு பொருந்தாது ஆராயிற் காலத்தோடு புலப்படுமென்றவாறு.

எண்டு வேற்றுமையென்றது உருபை.

உ-ம்.—உண்டான், கரியன் என வேற்றுமைகொள்ளாது காலமொடு தோன்றியவாறு கண்டுகொள்க.

* * * *

7.—இடையியல்.

இடையென்பபெயரெனும்வினையொடு

நடைபெற்றியலுந் தமக்கியல்பிலியல்.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வோத் தென்ன பெயர்த்தோவெனின், இடைச்சொல்லியல் என்னும்பெயர்த்து.

இச்சூத்திரம் இடைச்சொற்கெல்லாம் பொதுவாயதோ ரிலக்கண முணர்-ற்று.

'அதுமன்' என்பது பெயரொடு நடைபெற்றது. 'தமக்கியல்பிலவே' என்றதனான் இடைச்சொற்கள் பகவின்றியே தீன்றிசைப்பனவுமுள வென்றவாறு.

உ-ம்.—உண்டான் என்னுந்தொடக்கத்தன.

* * * *

8.—உரியியல்.

உரிச்சொற்களவி விரிக்குங்காலே

யிசையினுக்குறிப்பினும் பண்பினுந்தோன்றிப்

பெயரினும்வினையினு மெய்தமொறி

யொருசொற்பலபொருட் குரிமைதோன்றினும்

பலசொல்லொருபொருட் குரிமைதோன்றினும்

பயிலாதவற்றைப் பயின் மவைசார்த்தித்

தத்தமரபிற் சென்றுநிலைமருங்கி

னெச்சொல்லாயினும் பொருள்வேறுகிளத்தல்.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வோத் தென்ன பெயர்த்தோவெனின், உரிச்சொற்கெல்லாம் பொதுவாகியதோரிலக்கணமுணர்-ற்று.

உரிச்சொற்குடோன்றுமிடத்து இசையுந் குறிப்பும் பண்பும் பற்றிப் பெயர்க்கண்ணும் வினைக்கண்ணுஞ்சென்று பொருள்களை விளக்குமென்றவாறு.

மெய்யென்பது - பொருள். தமொறுதலென்பது - பெயர்பற்றியும் வினைபற்றியும் வரும்வரவினைநோக்கி.

* * * *

வேற்றுமையெட்டுத் திணையிரண்பொலைந்து
மாற்றுதற்கொத்த வறவேழுமாறெட்டு
மேற்றமுக்கால மி-மூன்றேரீரிடத்து
மாற்றவருவதாள் சொல்.

சொல்லதிகாரமும் உண்மைப்பொருளும் உதாரணமும் முடிந்தன.

3. வீரசோழிய மூலமும் உரையும்.

பாயிரம்.

Beginning:

மிக்கவன்போதியன் மேதக்கிருந்தவன் மெய்த்தவத்தாற்
றெக்கவன்யார்க்குந் துடரவொண்ணாதவன் றுயனென்னத்
தக்கவன்பாதந் தலையிற்புனைந்து தமிழுரைக்கப்
புக்கவன்பைம்பொழிற் பொன்பற்றிமன்புத்த மித்திரனே.

ஆயுங்குணத்தவ லோகிதன்பக்க லகத்தியன்கேட்
டேயும்புலனிக் கியம்ரியதண்டரிழிஞ்சுரைக்க
நீயுமுனையோ வென்றகருடன் சென்ற நீள்விசம்பி
லீயும்பறக்கு மிதற்கென்கொலோசொல்லுமேந் திழையே.

நாமேவெழுத்துச் சொல் நற்பொருள் யாப்பலக்காரமென்னும்
பாமேவுபஞ்ச வதிகாரமாம் பரப்பைச் சுருக்கித்
தேமேவியதொக்கற் நேர்வீரசோழன் றிருப்பெயாரற்
பூமேலுரைப்பன் வடநூன்மரபும் புகன்றுகொண்டே.

பாயிரம் முற்றும்.

முதலாவது—எழுத்ததிகாரம்.

சந்திகாரியப்படவும்.

அறிந்தவெழுத்தம் முன்பன்னிரண்டாவிகளானகம்முன்
பிறந்தபதினெட்டு மெய்நடுவாய்தம்பெயர்த்திடையா
முறிந்தனயம்முதலாறுங் கருண ந ம ன வென்று
செறிந்தனமெல்லினஞ் செப்பாவிருழன் றும்வல்லினமே *

* "செப்பாதவல்லினஞ் சேயிழையே" என்றும் பாடம்.

(இதன் பொழிப்பு) அறியப்பட்ட வெழுத்துமுறைமையின் கண் முடிபடையப் பன்னிரண்டெழுத்துமாவியெனப்படும். மெய்யெனினும் உடம்பெனினும் உறுப்பெனினும் ஒற்றெனினும் மொக்கும். ஒற்றின்மேலேறிநின்ற அகரம் உச்சரித்தற்பொருட்டுடனக்கொள்க. உயிரெழுத்திற்கு மெய்யெழுத்திற்கு நடுநின்றவெழுத் தாய்தமெனப்படும். குற்றெழுத்தின்முனையம் வல்லெழுத்துப்பின்பு பெற்றுவரு மாய்தத்தினை யீண்டு நடுவென்று சொல்லப்பட்டது. யகரமுதலாய்க்கிடந்த ஆறுமிடையினம்; அவை ய-ர-ல-வ-ழ-ள என்ப. ங-ஞ-ண-ந-ம-ன வென்னுமாறெழுத்து மெல்லினமெனப்படும். ஒழிந்த க-ச-ட-த-ப-ற வென்னுமாறும் வல்லினமெனப்படுமென்றவாறு.

இரண்டாவது.—சொல்லதிகாரம்.

வேற்றுமைப்படலம்.

எட்டாமெழுவாய் முதற்பெயர்வேற்றுமையாறளவாங்
கட்டார்கருத்தாமுதற் காரகமவைகட்டுடொப்பி
லொட்டார்கருத்தா கரும்ங் கரணமொண்கோளியொடுஞ்
சுட்டாரவதியொ டாதாரமென்றறிதேமொழியே.

(இதன்பொழிப்பு) எழுவாய் வேற்றுமைமுதலாகக் காரகபத வேற்றுமையெட்டு; அவைதாம் எழுவாய்வேற்றுமையும், இரண்டாம் வேற்றுமையும், மூன்றாம்வேற்றுமையும், நான்காம்வேற்றுமையும், ஐந்தாம்வேற்றுமையும், ஆறாம்வேற்றுமையும், ஏழாம்வேற்றுமையும், விளியேற்றுமையுமெனக்கொள்க. காரகபதமாவன—கருத்தாகாரகமுங், கருமகாரகமுங், கரண்காரகமுங், கோளிக்காரகமும், ஆதாரக்காரகமும், அவதிக் காரகமும் என அவற்றுட்காரகபதமாரும், ஏ-று.

முன்றாவது.—பொருளதிகாரம்.

பொருட்படலம்.

ஆற்றுமகமே புறமேயகப்புறமன்றிவென்றி
போற்றும்புரப்புறமென்றும்பொருளளப்பானளவை
யேற்றுமீரவியமென்றும் வழங்குமிவையன்றியே
சாற்றும்புலவருமெண்ணிறந்ததென்பர்தாங்குமுழவே.

(இதன்பொழிப்பு) பொருளாவது அகப்பொருளும், அகப்புறப்பொருளும், புறப்பொருளும், புறப்புறப்பொருளும் என நான்குவகைப்படும். அளப்பானும், அளவையும், அளக்கப்படும்பொருளும் என மூன்று

வகைப்படும் எனக்கொள்க. மற்றும் பலவேறுபாட்டானும் வகுப்பாரு முளரெனக்கொள்க. 'இரவியமாவது' அளக்கப்படும்பொரு ளெனக் கொள்க.

* * * * *
நான்காவது — யாப்பதிகாரம்.

யாப்புப்படலம்.

குறிலும் நெடிலும் விட வரினே ரசைகுற்றெழுத்துப் பெறின் முன்பிவைசிய திரையசையாம்பிரைய்பில்லையின் பொற் றுறியினுமசையிரண்டொன்ற முற்சீர்மூவசையொன்றினே ரிறினுமிடைச்சீர் நிரையிற்பிற்பிச்சிரெவாவியம்பே.

(இதன் பொழிப்பு) குற்றெழுத்துத்தனியேவரினும் நெட்டெழுத்து த்தனியேவரினும் நேரசையாம். இவற்றின்மூன் பொருகுற்றெழுத்து ப்பெற்றுக் குறிவிரண்டினேந்துவரினும் நெடிலினேந்துவரினும் நீராயசையாம். அவற்றின்பின் பொற்றுப்பெற்றுக் குற்றெழுத்தொற்றடுத் துவரினும் நெட்டெழுத்தொற்றடுத்துவரினும் நேரசையாம். குறிவி னையொற்றடுத்துவரினும் குறில்நெடில்(இணைந்து) ஒற்றடுத்துவரினும் திரையசையாம். எனவே, நேரசைநான்கும் திரையசைநான்குமாயின. அவ்விரண்டசையொன்றின் பொழுதும் (நேரசையே நின்று சீரானபொழுதும்) முதற்சீரென்பனவாம். மூன்றசையொன்றி அவற்றின் றின்று திரையசையாய்வரின் இடைச்சீரென்பனவாம். இன்னுமவற்றின் றிரையசையவரிற் கடைச்சீரென்பனவாம், எ-று.

* * * * *
ஐந்தாவது — அலங்காரம்.

அலங்காரப்படலம்.

End:

எண்டுஞ் சிலீட்டமா லோசஞ்ச மதைசமாதிநெஞ் கு துண்டுஞ்சகுமாரதை யொடு காந்தியுதாரம்புலன் மீண்டுமபொருட்டெளிவின்பம் பத்தாவியெனும் விதர்ப்பன் வேண்டுங்கவுடன் விபரீதமாகவிளங்கினழையே.

(இதன் பொழிப்பு) சிலீட்டமும், ஆலோசமும், சமதையும், சமாதியும், சருமாரதையும், காந்தியும், உதாரதையும், புலனும், பொருட்டெ ளியும், இன்பமும் என விலைபத்து முயிரென்று விதர்ப்பக்கவிகள் வேண்டுவர்; இவையிறறை மாறாகவேண்டுவர் கவுடரென்னும் புல வர், எ-று.

* * * * *
வீரசோழியம் முற்றிற்று.

5. இலக்கண விளக்கம்—மூலமும் உரையும்.

Beginning :

பாயிரம்.

இந்திரதிரூவி வியைந்தாங்கியைந்த
வந்தமி விருமுது குரவரை
மைந்தரொடுபழிச்சுது மகிதலம்பெறவே. (1)

கவலைமற்றெவனே வுலவையொன்றுடைமையிற்
பெண் னெனரு பாகனைப்பொழுஉ
மண்ணல்யானை யருள்வழிச்செலினே. (2)

அருந்திறன் முருக னஞ்செஞ்சீறடி
பொருந்சியவன்பொடு போற்றுதுந்
திரூந்சியவிருந்தமிந் தெருளுதம்பொருட்டே. (3)

நவளத்தாமரைத் தாதார்கோவி
வவளைப்போற்றுது மருந்தமிழ்குறித்தே. (4)

சந்தனப்பொகியத் தடவரைச்செந்தலிழ்ப்
பா(மாசாரியன்) பதங்கள்
கிரமேற்கொள்ளுந் திகழ்தரம்பொருட்டே. (5)

மன்னுநென்கயிலை வைத்தியநாதன்
பொன்னடிக்கமலப்போகினைச்
சென்னியிற்சேர்த்துது மகிசிறந்திடவே. (6)

திரூ விளங்கிய மாநகரத்திற் குருவிளங்கியவாயின் மாடங்கள் போலவும், கற்றுவல்ல கணவற்குக் கற்புடையமனையாள் போலவும், தலையமைந்தயானைக்கு வினையமைந்தபாகள் போலவும், அளப்பரியவாகாயத் திற்கு விளக்கமாகிய திங்களுரூயிறும் போலவும், நூற்கின்றியமையாச்சிறப்பிற்றாகலானும்,—கொழுச்சென்றவழித் தன்னூசியினிது செல்லுமாறுபோலப், பருப்பொருட்டாகிய பாயிரங்கேட்டாற்கு நுண்பொருட்டாகிய நூலினிது விளங்குமென்ப வாகலானும்,—அதுகேளாக்காற்குன்றுமுட்டிய ருரிஓப்போலவுந், குறிச்சி புக்கமாள் போலவும் மாணக்கனிடர்ப்புமொகலானும்,—“ஆயிரமுகத்தா னகன்றதாயினும், பாயிரமில்லது பனுவலன்றே” என்பவாகலானும்,—எந்நூலுணர்ப்பினுமந்நூற்குப்பாயிரமுரைத்துரைக்கவென்பது மரபு. அப்பாயிரம், பொதுவுஞ்சிறப்புமென விருவகைத்து. “பாயிரம் பொதுச்சிறப்பெனவிருபாற்றே” என்பவாகலின். “ஈவொன்றன்மை” முதலியன தன்னுலுரைக்கப்படுநூற்கே யுரியவன்றி, எல்லா நூன்முகத்து முரைக்கப்படுவின் அவற்றையுணர்த்தும் பாயிரம் பொதுவெனவும்;—“ஆக்கியோ

ன்பெயர்” முதலியன தன்னாலுரைக்கப்படும் நூழ்கேயுரியவாய் அவ்வொரு நூள்முகத்தினாக்கப்படுதலின் அவற்றையுணர்ந்தும்பாயிரஞ்சிறப்பேயுமாயிற்றென்க. அவற்றுள் பொதுப்பாயிரம், ஈவோன்றன்மையு, மீதலியற்கையுங், கொள்ளோன்றன்மையுங், கோடன்மரபுமெனநான்குவகைத்து: “ஈவோன்றன்மை யீதலியற்கை, கொள்ளோன்றன்மைகோடன்மரபென, வீரிரண்டென்ப பொதுவின் றொகையே” என்பவாகலின். “நூலே துவல்வோனுவலுந் திறனே, கொள்ளோள் கோடற்கூற்றமைந்து, மெல்லாநூற்கு மிலைவொதுப்பாயிரம்” என்பதொருசூத்திரம்பற்றி யைந்தென்பாருமுளர். அஃதிலக்கணமன்று; அவயவமாகிய பாயிரத்துள் அவயவியாகிய நூல் அடங்காமையின். “நூலினியல்பே துவலினோரிரு, பாயிரந்தோற்றி” என்பவாகலானும், “நூன் முகம்” முதலிய குறிகளானும் அஃது அதற்கு அவயவமாதலறிக.

* * * *

அவருள் இப்பாயிரத்தேய்தாரீ தன்மாணக்கராகிய தன்புதல்வர் சநாசிவநாவலர் எனவுணர்க. வாலாறு:—“கடல்விளம்புடுத்த கண்ணகன்னாலாத், தடரும்வல்லிருநெந்தனேத்தையும்விளக்கும், பல்கதிர்ப்பருதியிற் பரம்பரனருளா, லுள்ளகத்திருள்கடிந்துறுபொருளெவற்றையு, பாற்படத்தொகுத்த பதினெண்மொழியுளு, மேற்கடல் ஈழ்கடல் வேங்கடங்குமரி, யாகியவெல்லையு ளுநந்தமிழ்ப்பெளவத், தெழுத்துமுதன் முன்றையும் யாவருந்தெரியத், தொகைவகைவிரியிற் பகருகவென்னு, வேகியர்திலகன் விரவலர்கோளரி, மாதையரதிபன் வரகுணமேரு, கல்விக்கெல்லை கருணைக்காகரம், பெருமாண்மெய்த்தவப் பேறெனத்தோன்றிய, திருமாலுலகஞ் செவ்விதிற்புரச்சு, மேதகுபுத்த தீருவேங்கடநாத, னேதினனாக வுவுகைமீதூர, முன்னோர்நூலின் முடிபுநோக்கிச், சொல்லும்பொருளு மொல்வனாதழீஇப், பல்சுவைக்கரும்பி றொருவட்டேய்ப்ப, இலக்கணவிளக்கமென் றொருபெயர்நிறீஇப், புலப்படுத்தியலுறப் பொருள்விரித்துரைத்தனன், பவத்தொகையகற்றுந்தவத்தின் வரம்பானேன், பன்மீனூப்பட் பான்மதிபோல, வன்மீகநாதயாதவன் வரத்தா, லந்தனூநர்வந் தருளசெல்வன், வலம்புரியொருமுத்தன்ன, நலம்புரிவயித்தீயநாததேசிகனே.”

* * * *

எழுத்ததிகாரம்.

எழுத்தியல்.

மீலமகனொருபான் மணந்துலகனித்த
தலைவனை வணங்கிச் சாற்றுவனெழுத்தே.

என்பது சூத்திரம்.

இவ்வதிகார மெழுத்துணர்த்தினமையா நெழுத்ததிகாரமென்னும்பெயர்த்து. எழுத்தையுணர்த்தியவதிகாரமென விரிக்க. எழுத்தென்றது அதனிலக்கணத்தை. அதிகாரமென்றது-முறைமை. இவ்வதிகாரத்துள் ஐவகையோத்தினு நெழுத்திலக்கணமுணர்த்துகின்றார் அற்றுள் இம்முதலோத்து மொழியாக்கமும், மொழிகடம்மொடு முருபொவடம்புணர்வுழித்தோன்றுஞ்செய்கையும்போலன்றித் தனித்து மொழிப்படுத்துமெழுத்தின்கட் கிடப்பனவாகக் கூறுமென்பெயர்முதலியபத்திலக்கணமு முணர்த்திற்றுகலான் எழுத்தியவென்னும்பெயர்த்து. இதனு ளித்தலைச்சூத்திரம் கூறத்தொடங்கியபொருள் இனிதுமுடியும் பொருட்டு வணக்கமும் அதனான்முடிபெய்தும் பொருளுமுணர்த்துவதாகிய சிறப்புப்பாயிரங் கூறுகின்றது.

(இ-ள்.) மலையரசன் மகளாகிய வுமாதேவியைத் தனதொருகற்றின்கண்ணே கலந்து உலகத்தைப்படைத்த விறைவனைத்தொழுது யான் கூறுவனெழுத்திலக்கணத்தையென்றவாறு.

‘மலை’ என்பது மங்கலமொழியாகலின் முதற்கண் மங்கலங்கூறுதன்மரபென்று, மலையென்றும், இந்நூல்நின்றநிலவுதல்வேண்டிமலை மகளொருபான் மணந்தென்றும், மலரோன் செயலுயிவன்செயலென்பா ருலகளித்தவென்றும், யாவர்க்கு முயர்ந்தோனென்பார் தலைவனென்றும், “மல மொழிமெய்களின் வணங்குதுமகிந்தே” என்பவாகலின் மனத்தாற்றணிவுதோன்ற நினைத்தலும் மொழியாற்றணிவுதோன்ற வாழ்த்தலும் தலையாற்றணிவுதோன்றவிறைஞ்சலு மடங்கப்பொதுப்பட வணங்கியென்றும், அவ்வாறு வணங்கியோனால் யாதம்முடிபெய்தவிற் சாற்றுவனென்றும், ஆகுபெயரா நெழுத்திலக்கணத்தையெழுத்தென்றங்கூறினார், மகனையென்னுமிரண்டனுருபு விகாரத்தாற்றொக்கது, சூத்திரமுஞ் செய்யுளாகலின். (1)

* * * * *

எழுத்ததிகாரம் முற்றும்.

சொல்லதிகாரம்.

பெயரியல்.

உமையவனொடுகலந் தலகுபுரந்தருளு

மிமையவனடிபலிந் தறைசுவன்சொல்லே.

என்பது சூத்திரம்

இவ்வதிகார மேற்பாயிரத்துள் “எழுத்துமுதன்மூன்றையும்” என நிறுத்தமுறையானே, எழுத்துணர்த்திச் சொல்லுணர்த்துகின்றாராகலிற் சொல்லதிகாரமென்னும்பெயர்த்து; சொல்லையுணர்த்திய வதிகாரமென விரிக்க. சொல்லென்றது அதனிலக்கணம். அதிகாரமென்றது-முறைமை. சொல்லாவது ஒரொழுத்தானு மீரொழுத்தானுமிரண்டி

ந்திசைக்கும் பலவெழுத்தானு மாக்கப்பட்டுப் பொருளையுத்தன் னையு மொருவலுணர்ந்தற்குக் கருவியாமோசையாகலின் மேலதிகாரத்தோ டியையுடைத்தாயிற்று. இவ்வதிகாரத்து னைவகையோத்தினும் சொல் லிலக்கணமுணர்த்துகின்றார்; அவற்று ளிம்முதலோத்துப் பெயர்ச்சொ ற்கள தியல்புணர்த்திற்றுகலாற்பெயரியலென்னும் பெயர்த்து. சிறுபா ண்மை யேனையிலக்கணங்களையுமுணர்த்திற்றேனும் பெயரியலென்றது பன்மைபற்றிய வழக்கு; தலைமைபற்றியவழக்கெனிணுமமையும். இத னுளித்தலைச்சூத்திரங் கூறத்தொடங்கியபொருள் இனிது முடியும்பொ ருட்டு வணக்கமு மதனைமுடிபெய்தும் பொருளு முணத்துவதாகிய சிறப்புப்பாயிரங் கூறுகின்றது.

(இ-ள்.) உமாதேவியொடுபொருந்தி யுலகத்தைக்காத்து நிலைபெறச் செய்யுயிறைவனது தானைவணங்கி யான்சொல்லுவன் சொல்லிலக்க ணத்தை யென்றவாறு.

மாயோன்செயலு மிவன்செயலென்பா ருலகுபுரந்தருளுமென்று ம், ஆகுபெயராம் சொல்லிலக்கணத்தைச் சொல்லென்றங்கூறினார். ஏனையவற்றிற்கும் ஏற்குமாறு 'மலைமகளொருபால்' என்னுஞ்சூத்திர த்திற்குரைத்தாங்குப் பொருள் விரித்துரைத்துக்கொள்க. (1)

* * * * *

சொல்லதிகாரம் முற்றும்.

பொருளதிகாரம்.

அகத்திணையியல்.

உமையுருவருமடுத் துலகினைப்பொழிக்கு
மிமையவனடிபணிந் தியம்புவன் பொருளே.

என்பது சூத்திரம்.

மேற்பாயிரத்துள் "எழுத்துமுதன் மூன்றையும்" என நிறுத்த முறை யானே எழுத்துஞ் சொல்லுமுணர்த்திப் பொருளுணர்த்துகின்றாராக லின் இவ்வதிகாரம் பொருளதிகாரமென்னும் பெயர்த்து. பொருளை யுணர்த்திய வதிகாரமெனவிரிக்க. பொருளென்றது அதனிலக்கணம். அ திகாரமென்பது முறைமை. பொருளாவது மேலுணர்த்திப்போந்த சொற்றொடர்கருவியாக வுணரப்படுவதாகலின் மேலதிகாரத்தோ டியையுடைத்தாயிற்று. இவ்வதிகாரத்து னைவகையோத்தினும் பொரு ளிலக்கணமுணர்த்துகின்றார் அவற்று ளிம்முதலோத் தகத்திணையியல் புணர்த்திற்றுகலா னகத்திணையியலென்னும்பெயர்த்து.

அகமென்பதுஉள்ளம், திணையென்பது ஒழுக்கம், இயலென்றதுஇலக் கணம் எனவே அகத்திணையியலென்றது உள்ளத்தின்கண்ணே நிகழு மின்பமாகிய வெழுக்கத்திலக்கணமென்றவாறுயிற்றென்பது. இதனு ளித்தலைச் சூத்திரங் கூறத்தொடங்கிய பொருள் இனிதுமுடியும்பொ

ருட்டு வணக்கமு மதனூன் முடிபெய்தும் பொருளு முணர்த்துவதாகிய சிறப்புப்பாயிரங்கூறுகின்றது.

(இ-ள்.) உமாதேவியினது திருவுருவைத் தனது திருவுருவின்கண் ணையடக்கி யுலகத்திளைப்பினையாற்றும் இமைவனது தானைவணங்கி யான் சொல்லுவன் பொருளிலக்கணத்தை யென்றவாறு.

ஈண்டு உலகமென்றது-உலகினையும் உலகிலுள்ள சீவாத்மாக்களையும். ஆகுபெயரார் பொருளென்றது இலக்கணத்தையுணர்த்துகின்றது. ஏனையவற்றிற்கு மேற்குமாறு "மலைமகளொருபால்" என்னுஞ் சூத்திரத்திற்குரைத்தாங்குப் பொருள் விரித்துரைத்துக்கொள்க.

End :

போக்கறுமரபிற் பொருளெனப்படுவது
நோக்கரும்வீடு நவற்சிசெல்லாமையி
னறம்பொருளின்ப மாகுமதுவே
யகனும்புறனு மென்றாயிருபாற்றாய்
வகைப்படவந்த வணினலந்தழீஇச்
செய்யுளிடவயிற் புல்லியநெறித்தே.

இது மேற்கூறுவென்றபொருளாவது விரித்துக்கூறு முலகநடையானும் வேதநடையானு மித்துணைப்பகுதிப் படுமென்றும், அதுவே தொகுத்துக்கூறுத்தமிழ்நடையா னித்துணைப்பகுதிப்பட்டிவ்வாறுகியி ன்னுழிவிளங்குமியல்பிற்றெனவுங்கூறுகின்றது.

(இ-ள்.) குற்றமற்ற வியல்பினையுடைய பொருளென்று சிறப்பித் துச்சொல்லப்படுவது மனத்தானேக்குதற்கெட்டாத வீடு துறவறமாகிய காரணவகையார் கூறப்படுவதல்ல திலக்கணவகையார் கூறுதற்கெட் டாமையினதனைவிடுத்து விரித்துக்கூறு முலகநடையானும் வேதநடையானு மறமும்பொருளுயின்பமுமென மூன்றுவகைப்படும். அங்ஙனம் விரித்துக்கூறப்படும்பொருளே தொகுத்துக்கூறும் தமிழ்நடையான் அகப்பொருளும் புறப்பொருளுமென விரண்டுவகைத்தாய்க் குணமு மலங்காரமுமெனக் கூறப்படவந்த வணியானுளதாகிய சிறப்பினைப் பொருந்திச் செய்யுளிடத்தேசார்ந்து விளங்குமியல்பினை யுடைத்தா மென்றவாறு. அறமாவது - மனுமுதலிய நூல்களின் விதித்தனசெ ய்தலும் விலக்கியனவொழிதலுமாம். அது ஒழுக்கம், வழக்கு, தண்டமென மூன்றுவகைப்படும். அவற்றுள் ஒழுக்கமாவது-அந்தணர்முத லியவருணைத்தார் தத்தமக்கு விதிக்கப்பட்ட பிரமசரிய முதலிய நிலைகளினின்று அவற்றிற்கோகிய வறங்களின் வழவா தொழுஞ்சல். வழக்காவது - ஒருபொருளைத் தனித்தனியே யெனதெனதென்றிருப்பார துகாரணமாகத் தம்முண் மாறுபட்டப்பொருண்மேற்செல்வது. அது கடன்கோடன் முதலிய பதினெட்டுப்பதார்த்தந்தாம் தண்டமாவது அவ்வொழுக்கநெறியினும் வழக்குநெறியினும் வழிஞானை அந் நெறி நிறுத்தற்பொருட் டொப்ப நாடியதற்குத்தகவொறுத்தல்

* * * * *

6. அகப்பொருள் விளக்கம் மூலமும் உரையும்.

சிறப்புப்பாயிரம்.

Beginning :

பூமலிநாவன் மாமலைச்சென்னி
யீண்டியவிமையோர் வேண்டலிற்போந்து
குடங்கையின்விந்த நெடுங்கிரிமிசைதீர்த்
தலைகடலடக்கி மலயத்திருந்த
விருந்தவன்றன்பா வியற்றமிழுணர்ந்த
புவவர்பன்னிருவருட் டலைவனாகிய
தொல்காப்பியனரு னொல்காப்பெரும்பொரு
ளகப்பொருளிலக்கண மகப்படத்தழிஇ
யிகப்பருஞ்சான்றே ரிலக்கியநோக்கித்
தொகுத்துமுறைநீஇச் சூத்திரம்வகுத்தாங்
ககப்பொருள் விளக்கமென் றதற்கோநாடம்
புலப்படுத்திநளறப் பொருள்விரித்தேழுதினன்
மாந்தருந்தேவரும் வாழ்த்தழுக்குடைக்கி
முேந்தெழிலரிமா னேந்துபொன்னணைமிசை
மதிமுன்றுகவிப்ப வுதயமால்வரைக்
* கதிரோன்றிருந்தெனக் காண்டகவிருந்து
தத்துவம்பகர்ந்தோன் சரணம்பொருந்திய
வுத்தமன்புளிங்குடி யுய்யளந்தானேனு
முத்தமிழாசான் மைந்தனித்தலத்
திருபெருங்கலைக்கு மொருபெருங்குரிசில்
பாற்கடற் பல்புகப்பரப்பிய
நாற்கவிராச நம்பியென்பவனே.

என்பது பாயிரம்.

எந்நூலுரைப்பினு மந்நூற்குப்பாயிரமுரைத்தே நூலுரைக்கப்
பெம். பாயிரம், (என்றும்), (முகவுரையென்றும்), அணிந்துரையென்
றும், புறவுரையென்றும், தந்துரையென்று மொருபொருட்கிளவி. அப்
பாயிரம் பொதுவுஞ் சிறப்புமென விராவகைய. அவற்றுள், பொதுப்
பாயிரம் என்பது எல்லாநூன்முகத்துரின்றியமையாதது. என்னை:
“ஈடுவான்றன்மையீதலியற்கை, கொள்வோன்றன்மை கோடன்மா

* “கதிரோன்றிருந்தென” எனவும் பாடம்.

பென, வீரிரண்டாகும் பொதுயின் றெகையே” என்பவாகலின். சீற ப்புப்பாயிரம் என்பது - எல்லாநூன் முகத்து மின்றியமையாதது; அது பலவகை, அவற்றுள். சிலவருமாறு;—“பன்னயநூற்பெயர் பகர்ந்தோர்பெயர் காரணமுந், தன்னுபயனளவுஞ் சொல்லினுள்—முன்னைச், சிறப்பாமவற்றுட் சிவவேற்றாலும், பெறப்படுமா முன்னைப் பெயர்.”

இவையெல்லாம் பாயிரத்தின் சூத்திரத்தினது பொருளுரைக்கவே விளங்கும்.

பூமிசைநடந்த வாழைவாழ்த்தி
 வடமலைச்சென்னி
 யீண்டி க்கடவுளர் வேண்டலிற் போந்து
 குடங்கையினலை கடலடக்கியீண்டிய
 தென்மலையிருந்த விருந்தவனியற்றமிழ்
 கெழிலியவகப்பொருடழிநோக்கி
 வழிகொடுத்துநீற்று வகுத்தப்புலப்படுத்தார்
 சிகப்பிலகப்பொருள் விளக்கம் பகர்ந்தேழுதின்
 செந்தமிழ்நாட்டு மைந்தனகுரிசில்
 பாற்கடற் பல்புகழ்ப்பாப்பிய
 நாற்கவிராச நம்பியென்பவனே.

பூமிசைநடந்த * * * நம்பியென்பவனே, என்பது—இந்திர ணுநாமிக் கப்பட்ட தெய்வத்தாமரைபிள்ளை னெழுந்தருளிய வருகப ரமன் சீர்பாதங்களை வாழ்த்தி வடமலையின்கணிருந்து வாணோர்வேண்டலிற் நெற்கின்கண்போந்து கடன்முழுதுங் குடங்கையினடக்கிப் பொ தியமலையின்கணிருந்தவன் செய்த இயற்றமிழைப் பொருந்திய பெ ரும்பொருளின்கண்ணுண்டாகிய அகப்பொருடமுவுழைநோக்கியுல கத்தாரநியும்வகை வழிக்கொடுத்து. முறையினிறுத்திக் கிளவ்களைய டைவுபடவகுத்துப் புலப்படவிகப்பில் அகப்பொருள் விளக்கமென்றும் பெயர்கொடுத்து இந்நூல் பகர்ந்தேழுதின், செந்தமிழ்நாட்டகத் து மைந்தனாகியகுரிசில் பாற்கடல்போலப் பலவகைப்பட்ட புகழைவிள க்கிய நாற்கவிராசனனுஞ்சிறப்புப்பெயரையுடைய நம்பியென்னுமீ யற்பெயரையுடையோன், எ-று.

* * * * *

நாற்கவியாவன்—ஆசு, மதரம், சித்திரம், வித்தாரம் என்பன வாம். ‘பாற்கடற்பல்புகழ்ப்பாப்பி’ என்புழி உவமந்தொக்கது. ‘நம்பி’ என்னுமியற்பெயர் ‘எழுதினன்’ என்னுமுற்றுவினைப்பயனிலைகொண்டது. ஆக்கியோன்பெயர் - நம்பியென்பது. வழி - தொல்காப்பியத்தின் வழி; அதன் வழியதாயினுந் தொல்காப்பிய முதலுலன்மையினிது சார்புநூலாம். எல்லையுமதனையடங்கும். நார்ப்பேர் - அகப் பொருள் விளக்கமென்பது. யாப்பு - தொகுத்தியாத் தலென்பது. நுத

வியபொரு - அகப்பொருளென்பது. கேட்போர் - கற்றுவல்லோர். பயன் - வீடுபேறு. காலம் - சூலசேகரபாண்டியன்காலம். களன் - அறிவோரவைக்களம். காரணம் - கிளவிகளையடைவுபடக்கோத்தலென்பது.

இவையெல்லாம் பாயிரத்தினிலக்கணமெனக்கொள்க.
சிறப்புப்பாயிரம் முற்றும்.

1 - வது.—அகத்தீணையியல்.

மலர்தலையுலகத்துப் புலவோராய்ந்த
வருந்தபிழகப்பொருள் கைக்கிளையைந்திணை
பெருந்திணையெனவெழு பெற்றித்தாகும்.

என்பது சூத்திரமென்னுதலிற்றேவெனின், மேற்பாயிரத்திலக்கணமுணர்ந்திப்போந்தாம்; இனி நூலிலக்கணமுரைக்கின்றும். அஃ துரைசூங்கால் நூலுதலிய துரைத்தலும், நூலு ளதிகாரமுதலிய துரைத்தலும், அதிகாரத்து ளோத்துதலிய துரைத்தலும், அவ்வோத்திணுட் சூத்திரமுதலியதுரைத்தலும், என நான்குவகையானுரைத்தல்கேண்டும்.

* * * * *

2 - வது.—களவியல்.

உளமலிகாதற் களவெனப்படுவ
தொருநான்குவேதத் திருநான்குமன்றலுள்
யாழோர்கூட்டத் தியல்பினதென்ப.

என்...னின்—இவ்வோத்தென்னபெயர்ந்தோவெனின், களவுணர் த்தலிற்களவியலென்னும் பெயர்த்து. இவ்வோத்தினு ளித்தலைச்சூத் திரம்என்னுதலிற்றேவெனின், களவுகம்பென்னுங் கைகோளிரண்டி னுள்ளங் களவென்னுங் கைகோளதிலக்கணமுணர் - ற்று.

உளமலிதற்குக் காரணமாகிய வணப்பினையுடைய களவென்று சொ ல்லப்படுவது நான்காகிய வேதத்துட்சொல்லப்பட்ட எட்டாகிய மண த்துட் காந்தருவமணத்தோடொத்த இயல்பினையுடைத்தென்று சொ ல்லுவர் புலவர், எ - று.

“இன்பமும் பொருளமற்றுமென்றும், கன்பொடு புணர்ந்த வைந் திணைமருங்கிற், காமக்கூட்டங்காணுங்காலே, மறையோர்தேளத்துமன் றவெட்டி, னுறையமை நல்லியாழ்த்துணைமையோரியல்பே” என்றராக லின். வேதநான்காவன - இருக்குமுதலாயின. மன்றலெட்டாவன - பிரமம், பிராசாபத்தியம், ஆரிடம், தெய்வம், காந்தருவம், ஆசரம், இராக்கதம், பைசாசம் எனவிலை.

* * * * *

3 - வது.—வராவியல்.

அஃதாவது - எவ்விதத்தானும் வரைந்தொழுகுவது; அஃதிருவகைப்படும். என்னை:

வராவெனப்படுவது தரவோன் கிழத்தியைக்
குரவர்முதலோர் கொடுப்பவுங்கொடாமையுங்
கரணமொடுபுணரக் கடியயர்ந்துகொளவே.

அவைதாம், இருவகையாகி நான்குவகைப்படும். என்னை: “வராவீரையே யறத்தொடுதிலையென், றுராயிரண்டும்வராவிற்குரிய, விளவித்தொகையெனக் கிளந்தனர்புலவர்” இது தொகை. “வரைவு முயலவுணர்த்தல் வராவெதிர்புணர்த்தல், வராவறிந்து மகிழ்தல் பரவல்கண்டுவத்த லென், றெருநூல்வகைத்தே வராவும்விதல்.” இது வகை. “வராவியன்மவிதலுமறத்தொடு திற்றலு, முரையுடன் போக்குள்.....

* * * * *

4 - வது.—கற்பியல்.

பொற்பமைசிறப்பிற் கற்பெனப்படுவது
மகிழ்வுமுடலு முடலுணர்த்தலும்
பிரிவும்பிறவும் மருவியதாகும்.

இவ்வோத் தென்னபெயர்த்தோவெனின், கற்பிலக்கணமுணர்த்தலாம் கற்பியலென்னும் பெயர்த்து.

பொலிவமைந்த சிறப்பினையுடைய கற்பென்று சொல்லப்படுவது உள்ளமகிழ்ச்சியுமுடலு முடலுணர்த்தலும் பிரிவும்பிறவும் பொருந்தியதாகும், எ - று.—பிறவுமென்றதொற் பிரிந்துழிவரும் விகற்பமெல்லாங்கொள்ளப்படும்.

* * * * *

5 - வது.—ஒழியியல்.

ஒழிபெனப்படுவது தகப்பாட்டுறுப்பும்
வழுவுமமைதியுந் தழுவியதாகும்.

இவ்வோத்தொழியியலென்னும்பெயர்த்து. ஒழிபென்றுசொல்லப்படுவது அகப்பாட்டுக்குரியவுறுப்பும், அகப்பாட்டிலக்கணத்தைத்தப்பியுமைந்திணையும் பொருந்தியதாமென்றவாறு.

* * * * *

End :

கூறியவல்ல வேறுபிரதோன்றினுங்
கூறியவற்றொடு கூட்டிக்குறிக்கொளக்
கூறியுணர்த்தல் குணத்தோர்க்கியல்பே.

இதன்பொருள். வேறேதோன்றினவாயினும் ஒன்றை இதனுளை
டுத்தோதப்பட்ட பொருள்களை அங்குட்டி யுண்டைப்பட்டுச் சொல்லிப்
பிறர்க்குணர்த்துதல் குணமுடையோர்க்கியல்பாம், எ - று.

ஒழியியல் முற்றும்.

அகப்பொருள்வினக்கம் மூலமும் உரையும் முற்றப்பெற்றது.

7. யாப்பருங்கலக்காரிகை மூலமும் உரையும்.

1 - வது.—உறுப்பியல்.

Beginning :

எண்ணியவெண்ணியவெய்துப
கண்ணுதற்பவளமால்வரையயந்த
கவளயானையின் கழல்பணியேவாற்கே.
தற்குஞ்சரக்கன்று நண்ணிக்கலைஞானங்
சற்குஞ்சரக்கன்றுகாண்.

கந்தமடிவிலக்கடிமலர்ப்பிண்டிக் கண்ணூர்நீழநீ
முந்தமடிகளினையடி யேத்தி யெழுத்தசைசீர்
பந்தமடிதொடைபாவினங்குறுவன்பல்லவத்தின்
சந்தமடிய வடியான்மருட்டியதாஞ்சுமுலே.

என்பது காரிகை. நூலுரைக்கும்பொழுது நூற்பெயருங் காரணமு
மாக்கியோன்பெயரு மளவும் பயனுமெடுத்துரைக்கற்பாற்று. இந்நூ
லென்ன பெயர்த்தீதா வெனின், பாளித்தீயமென்னும் பாகதவிலக்
கலாமும் பிங்கலமென்னும் சீத்தோபிசீதியும் போலவே காரிகையாப்
பிறறாய், துண்காங்கிய மென்னுங் கருநாடகச்சீர்தமேபோல மகடேமு
ன்னிலையை யுடைத்தா யவையடக்கமுடைத்தாய், மயேசுவரீயாப்பே
போல வுகாரணமெடுத்தோதி, இசைத்தமிழ்செய்யுட்டுறைக்கோவை
யேபோலவு மருமதையகத் தட்டகலோத்தீன்வருக்கக்கோவையே
போலவு முநுபாவலங்காரத்துக்கு நீதகச்சிலோகமேபோலவும் முத
ன்னிப்புணர்த்திய விலக்கியத்ததாய், வேகததிற்கு நிருத்தமும் வியாக
ரணத்துக்குக் காரிகையும் அவிநயர்யாப்பிற்கு நாலடிநாற்புறம்போல
வே யாப்பருங்கலமென்னும் யாப்பிற் கக்ககா யலங்காரமுடைத்தா
ய்ச் செய்யப்பட்டமையால் யாப்பருங்கலக்காரிகையென்றும் பெயர்
த்து. இந்நூல் யாதுகாரணமாகச் செய்யப்பட்டதோவெனின், பண்
டையோருரைத்த தண்டியிந்யாப்பிற் கொண்டிலாத குறியினோகக்
குறிக்கொளுவுதல் காரணமாகவும், தொல்லைப்பனுவற்றுணிபொரு
ளுணர்ந் தல்லவையோரை தருவிப்பது காரணமாகவுஞ் செய்யப்ப

ட்டது. இந்நூல் யாராற் செய்யப்பட்டதோவெனின், ஆரியமேன்னும் பாரிநும்பவ்வத்தைக் காரியையாக்கீத் தமிழ்ப்படுத்த வருந்தவத்தும் பெருந்தன்மை அழகுசாகரனென்னுமாகிரியாற் செய்யப்பட்டது.

* * * * *

தேனூர்கமழ்தொங்கன்மீனவன்கேட்பத்தெண்ணீரருவித்
கானூர்மலயத்தருந்தவன்சொன்னகன்னித்தமிழ்நூல்
யானூநடாத்துகின்றேனென்மெனக்கேநதைத்தருமா
லானூவறிவினவர்குட்கென்னுங்கொலென்னுதரவே.

இக்காரிகை நூலினது பெருந்தன்மையு மாசாரியரது பெருந்தன்மையுந் தனதுள்ளககுறையு முணர்த்தியமுகத்தா னவையடக்க முணர்த்துதனுதலிற்று. (2)

கருக்கமில்லேள்வித் துகடர்புலவர்முன் யான்மொழிந்த
பருப்பொருடானும் விழப்பொருவரம் பனிமாலிமயப்
பொருப்பகஞ்சேர்ந்த பொல்லாக் கருங்காக்கையும்பொன்னிறமா
யிருக்குமென்றிவ்வாறுகாகுமனரேவிவ்விருநிலமே.

இக்காரிகை புலவரது சிறப்புணர்த்திய முகத்தா னவையடக்கமுணர்த்துதனுதலிற்று. (3)

* * * * *

2 - வது.—செய்யுளியல்.

வெண்பாவகவல் கலிப்பாவள வடிவஞ்சியென்னு
மொண்பாவடிருறள் சிந்தென்றுணாப்ப வெவிமுறையே
கிண்பாமலிசெப்பல் சீர்சாலகவல் சென்றேற்குதுள்ள
ண்பாவமைந்த நலமிகுதூங்கனறுநுதலே.

* * * * *

தென்றலிடையுந் திருநுதல்வேர்வரும் பன்முறையென்
ரென்றியபாவும்பலயானையுமென்பவொண்போதமைந்த
பொன்றிகழாதி புறநிலைகக்கிளைவாயுறைவாழ்த்
தென்றிவற்றிற்குஞ் செவியறிவிற்குமிலக்கியமே.

இவ்வுரைச் சூத்திரக்காரிகையின் வழியே மருட்பா நான்கிற்குங் கரட்டிய விலக்கியங்களை முதலினைத்துக்கொள்க.

“வேதமாய்மேன்மகனும் வேந்தன்மடமகனு
நீதியாற்சேர்ந்து நிகுந்தநெடுங்குளம்போ
லாதிசால்பாவு மரசர்வியன்பாவு
மோதியவாரேத மருட்பாவாயோங்கிற்தே.”

“ பண்ணுந்திறமும்போற்பாவுயினமுமாய்
வண்ணவிகற்பவகையினால் - பண்ணின்
நிறம்விளரிக்கில்லதபோற்செப்பவகவ
விசைமருட்குமில்லையினம்.”

இவையிற்றை விரித்துரைத்துக்கொள்க.

3-வது.—ஒழிபியல்.

சேருந்தனையுஞ் சிதையிற்சிறிய இடவளபோ
டாருமறிவ ரவகுபெறாமையேகாரநைவே
லோருங்குறிலிய லொற்றளபாய்விடி சேரலகாம்
வாரும்வடமுந் திகழுமுமிண்முலை வாணுதலே.

* * * * *

End :

வெள்ளையிற்றுப்பேழ்வாய் குமலிக்குமாந்குழா
மெள்ளியிரிவனபோன் றெவ்வழியும் - வள்ளற்கு
மாலார்கடல்போன் மணம்பாந்தவாட்டானை
மேலாருண்மேலோர் மெலிந்து.

இதனுட் பாட்டுடைத்தலைவனை நாயோடுவமித்துச் சொன்னமை
யால் ஆனந்தவுவமையென்னும் அலங்காரக்குற்றமாயிற்று : என்னை :
“ இறப்பவுயிரினு மிறப்பவிழியினு மறத்தகைவழிய வானந்தவுவமை ”
என்றாகலின். பிறவுமன்ன.

இனியெல்லாக்குற்றமுந் தீர்ந்த செய்யுள்வருமாறு :—“ தாமரை
புரையுங் காமர்சேவடி, பவழத்தன்னமேனித்திகழொளிக், குன்றியேய்
க்கு முடுக்கைக்குன்றி, நெஞ்சுபக வெறிந்த வஞ்சுடர்நெடுவேற், சேவ
லக்கொடியோன் காப்ப, வேமவைகலெய்தினுலகே ” எனவரும்.

ஒழிபியலோத்து முற்றும்.

உறுப்பியல்காரிகை, 20 ; செய்யுளியல்காரிகை, 15 ; ஒழிபியல்காரி
கை, 9 ; ஆகவியல் 3-க்குக் காரிகை 44.

யாப்பருங்கலக்காரிகை முற்றும்.

யாப்பநூல்கலக்காரிகையுரையில்

விளங்கியமேற்கோள் (இலக்கியம்.)

- | | | |
|-------------------------|-----|-------------------|
| 1. அகரமுதலவெழுத் | ... | திருக்குறள். |
| 2. அங்கண்விசம்பின் | ... | நாலடியார். |
| 3. அயிற்சினுமாற்றினிதே | ... | திருக்குறள். |
| 4. அரிதாயவறனெய்கி | ... | கலித்தொகை. |
| 5. அருளால்லகியாதெனீம் | ... | திருக்குறள். |
| 6. அலைப்பான்பிறிதுயிரை | ... | நான்மணிக்கடிகை. |
| 7. அறத்தாறிதுவென | ... | திருக்குறள் |
| 8. அறிவினானைவதண்டோ | ... | ஹே |
| 9. அன்பினுமாள்வ | ... | ஹே |
| 10. ஆத்தவறிவினர் | ... | நாலடியார். |
| 11. ஆர்கலிபுலகத்து | ... | முதுமொழிக்காஞ்சி. |
| 12. ஆவேறுருவின | ... | நாலடியார். |
| 13. இடம்படமெய்ஞ்ஞானங் | ... | ஹே |
| 14. இருங்கடலுயித்த | ... | புறம். |
| 15. இருதுவேறுமை | ... | ஞளாமணி. |
| 16. இலாகுமஞ்சிறை | ... | ஹே. |
| 17. இன்றுகொன்றுகொல் | ... | நாலடியார். |
| 18. இன்னுமவேண்டின் | ... | நான்மணிக்கடிகை. |
| 19. ஈத்துவக்குமின்பம் | ... | திருக்குறள். |
| 20. உடையார்முன் | ... | ஹே |
| 21. உண்ணாமையுள்ள | ... | ஹே |
| 22. உண்ணாளைநிறுள் | ... | நாலடியார். |
| 23. உருவுகண்டெள்ளமை | ... | திருக்குறள். |
| 24. எல்லாவிளக்கும் | ... | ஹே |
| 25. என்றும்பியளையுட் | ... | குறுந்தொகை. |
| 26. கடற்குட்டம் | ... | நான்மணிக்கடிகை. |
| 27. கணிகொண்டலர்ந்த | ... | ஞளாமணி. |
| 28. கருமமுமுள்படாப் | ... | நாலடியார். |
| 29. கன்றுகுணிலாக் | ... | சிலப்பதிகாரம். |
| 30. காமர்குடும்புனல் | ... | கலித்தொகை. |
| 31. காய்மாண்ட | ... | சிந்தாமணி. |
| 32. குழவினிகியாழினி | ... | திருக்குறள். |
| 33. குன்றக்குறவன் | ... | ஐங்குறுநூறு. |
| 34. கொல்லான்புலாலை | ... | திருக்குறள். |
| 35. கொன்றைவேய்ந்த | ... | கொன்றைவேய்ந்தன். |
| 36. கோழியெறிந்த | ... | பட்டினப்பாலை. |
| 37. சிநியகட்பெறினே | ... | புறம். |
| 38. கடர்த்தொடிகேளாய் | ... | கலித்தொகை. |
| 39. செங்களம்படக் | ... | குறுந்தொகை. |
| 40. செய்யவாய்ப்பகம் | ... | ஞளாமணி. |
| 41. தக்கூர்தகவிலர் | ... | திருக்குறள். |
| 42. தாமரைபுலையுங் | ... | குறுந்தொகை. |
| 43. திருமுதல் | ... | வெண்பாமாலை. |
| 44. திரைத்தசாலிகை | ... | ஞளாமணி. |
| 45. துகடர்பெருஞ்செல்வம் | ... | நாலடியார். |
| 46. தேம்பழுத்தினிய | ... | ஞளாமணி. |

47. தன்றறி உரிசிற் திருக்குறள்.
48. திலத்தினும் பெரிதே குறுந்தொகை.
49. பற்றுக்கபற்றறழன் திருக்குறள்.
50. பாயிருள் பரப்பகம் மார்க்கண்டேயனார்காஞ்சி.
51. பாலொடுதேன்கலந் திருக்குறள்.
52. பொய்மையும் ஷே.
53. மங்கலமெனப் ஷே.
54. மலர்மிசையேகினான் ஷே.
55. மலையின்றி நான்மணிக்கடிகை.
56. மாக்கொடி சூளாமணி.
57. முதுக்குறைந்தனளே ஐங்குறுநூறு.
58. மூவடிவினாவி ரண்டு சூளாமணி.
59. யாதா னுநாடாமா திருக்குறள்.
60. வளம்பட்டேவண்டாதார் நாலடியார்.
61. வளர்கொடியன் சூளாமணி.
62. வேரல்லேலி ஷே.
63. வென்றன் வினையின் ஷே.
64. வேய்தலை நீடிய ஷே.
65. வைதலும் வைகல் நாலடியார்.

1. ஐங்குறுநூறு 2
2. கலித்தொகை 3
3. குறுந்தொகை 4
4. கொன்றையியந்தன் 1
5. சிந்தாமணி 1
6. சிலப்பதிகாரம் 1
7. சூளாமணி 12
8. திருக்குறள் 21
9. நாலடியார் 10
10. நான்மணிக்கடிகை 4
11. பட்டினப்பாலை 1
12. புறம் 2
13. மார்க்கண்டேயனார்காஞ்சி 1
14. முதுமொழிக்காஞ்சி 1
15. வெண்பாமாலை 1

வினங்காமேய்கோள் (இலக்கியம்.)

1. அஅவனும்	வெ.	8. அணிநிழலசோகமர்ந்	ஆ.
2. அகலிருச்சம்பின்	ஆ.	9. அணிநிழலசோகின்ற	ஆ.
3. அங்கண்மதியமரவின்	ஆ.	ளிர்	வெ.
வார்ப்ப	ஆ.	10. அந்தரத்தள்ளி	வெ.
4. அங்கண்வானத்	வெ.	11. அம்மப்பவளவரிநெடுங்	வெ.
5. அடல்வேவமர்நோக்கி	வெ.	கண்	வெ.
6. அடையார் பூந்	வெ.	12. அரியவகாசீண்டு	வெ.
7. அணிவிளர் சிறுபொறி	க.	13. அவரே	ஆ.

14. அலவாப்போலகன்மதன் வெ.
15. அள்ளறபள்ளத்தகன் .
16. அறிந்தாணையேத்தி வெ.
17. அறுவர்க்கறுவலா.
18. அன்னாயறங்கொல் வெ.
19. அன்னையை வெ.
20. ஆதுவளியவலவன்றன் வெ.
21. ஆகங்கண்டக விரு.
22. ஆரியமன்னர் வெ.
23. ஆலத்துமேல வெ.
24. ஆவாவென்றே விரு.
25. ஆழியிவழப்பப் வெ.
26. இடங்கைவ்வஞ்சிலை விரு.
27. இடைதுடங்க வெ.
28. இந்திரசேனபோலு வெ.
29. இரங்குசுயின்முழுவா ஆ-து.
30. இருகோட்டொருமதி.
31. இருள்.. ரந்தன் .
32. இளமலர்க்கோதாய் வெ.
33. இன்னகைத்துவரவாய் ஆ.
34. உமணர்சேர்ந்து ஆ.
35. உதுக்காண் வெ.
36. உரிமையின்சுணின்மை யாற் விரு.
37. உலகினுள் க.
38. உலகுடன்விளக்கு ஆ.
39. உலகே வ.
40. உள்ளார்கொல்லோ ஆ.
41. எஃகிலக்கிய வெ.
42. என்னிற்பொலிந்த வெ.
43. எள்ளிசுதையவழாஅ வெ.
44. எடியறங்கொல் வெ.
45. வர்மலர்நறுங்கோதை வெ.
46. ஒக்குமேயொக்குமே வெ.
47. ஒருமால்வரை க-து.
48. கடியார்பூங்கோதை வெ.
49. கண்ணகருவினை வெ.
50. கண்ணடனனெனக்.
51. கயலேருண்கண் ஆ.
52. கயன்மலைப்பன்ன.
53. கலங்கழாவித்துறை வ.
54. காதுசேர்காற் வெ.
55. கார்நறுநிலங்க.
56. காலியங்கருங்கட்.
57. குடநிலைத்தண்புறவிற்.
58. குட்குவண்டாளி ஆ.
59. குழலிசையவண் வெ-து.
60. குறுத்தாட்டூதம் ஆ.
61. கூற்றுவினவினமதனை விரு.
62. கெடலருமாறணியர்.
63. கொங்குதங்குகோதை விரு.
64. கொடிசுவனை.
65. கொடிவாலன்.
66. கொண்டன்முழங்கினவால்.
67. கொண்டையவென்ற வெ.
68. கொய்தினைகாத்தன்.
69. கொன்றூர்ந்தமைந்த ஆ-து.
70. கொன்றுகோடுநீடு வ.
71. கோழியுக்கவின விரு.
72. சாரலோங்கிய.
73. சிலைவிலங்குநீள்புருவம்வெ.
74. சிறுபிப்பரக ஆ.
75. சரமறிவனதுறை.
76. சரையாழவம்மி வெ.
77. சுற்றுநீர்க்குட்கிள்கிற் வ.
78. சூரலப்பிய வ.
79. செங்கண்மேதி.
80. செல்வப்போர்க்கதக்கண்ணன் க.
81. செறிதொடியுவகை.
82. சேற்றுக்காணிலந்.
83. சொல்லினீரிவராசைக-கவி.
84. சோயையார்ந்தசரத்திடை.
85. தடமண்டதாமரையின் வெ.
86. தண்டையினக்கிளி ஆ.
87. தண்மதியேர்முகத்தானை.
88. தந்தையிலைச்சுமடன்.
89. தாஅட்டாஅமுரை.
90. தாமரையின்றதொடித் வெ.
91. தாழ்ந்தவுணர்வின ராய் விரு.
92. தாளாளரல்லாதார் வெ-து.
93. திருமறைதலைஇய ஆ.
94. திறந்திடுமின் வெ.
95. துணியிரும்பெளவம்.
96. துவைக்குந் துளி
97. துளியொடுமயங்கிய ஆ.
98. தெங்கக்காய்போலத் வெ.
99. தென்பாண்டிசூட்டம் வெ.
100. தென்றலிடைபோழ்த்து.
101. தேரோடத்துகளசெழு மின் வ.
102. தேன்றாட்டில்கரும்பின்.
103. தொன்னலைத்தின்புலம்.
104. தொடாரொல்வனை. ஆ.
105. நடைக்குதிரையேறி.
106. நண்ணுலாவர்வினை.
107. நண்ப்தென்று வெ-தா.
108. நலங்கிளர்திருமணியும்.
109. நறுநிலதெய்தலும் வெ.

- | | | |
|-----------------------------|--------|------------------------------|
| 110. நற்கொற்றவாயில் | வெ | 150. மந்தாநிலம்வந்தசைப்ப வ. |
| 111. நீரணர்க்கொம்பர்க். | | 151. மலையிதழ்புரையு. |
| 112. நீரின்றண்மையும். | | 152. மலிதேரான |
| 113. நீலமாகடல் | | 153. மண்றவங்கொன்றை வெ. |
| 114. நீலுண்டெலிகை. | | 154. மாவுழங்கலின் வ. |
| 115. நெடுவரைச்சாரற். | | 155. மாவாழ்புலிவாழ் கட-கலி. |
| 116. பகலே, பல்பூங்காணற் | ஆ. | 156. மாவும்புள் ளும் ஆ. |
| 117. படையொடுபோகாது. | | 157. மீன்றேர்ந்தருந்திய. |
| 118. பண்டமொருகூற். | | 158. முருகலிழ்தாமரை. |
| 119. பருஉத்தடக்கைக. | | 159. முல்லையுமுறுவலித்து வெ. |
| 120. பலமுறையுமோம்பப். | | 160. முழங்குதிசைக் வெ-து. |
| 121. பல்யானைமன்னர். | | 161. மைசிறந்தனமணிவரை. |
| 122. பல்லுக்குத்தோற்ற. | | 162. மொய்த்துடனறவமு வ. |
| 123. பவமுமுத்தும் | வெ. | 163. யானுந்தோழியு. |
| 124. பற்றிப்பலகா ளும் | வெ. | 164. யானையெருத்தத வெ. |
| 125. பன்மாடக்கூட்டன்மதுரை. | | 165. வஞ்சியேயென்றவன் |
| 126. பாசிழையாகம் | வெ. | றன் வெ. |
| 127. பாநெர்க்குமாநெர்க்கும் | வெ. | 166. வடியேர்கண்ணீர் வெ. |
| 128. பார்க்கடன்குறந்த. | | 167. வடிவுடைநெடுமுடி. |
| 129. பாவாயறங்கொல் | வெ. | 168. வண்டார்பூங்கோலாத. |
| 130. பிண்டியினிழற். | | 169. வண்டறைபூந்தாள் ஆ-து. |
| 131. புன்காற்புணர்மருதின. | | 170. வந்துநீசேர் வெ. |
| 132. பூண்டபறையறைய. | | 171. வள்ளெயிற்றுப் வெ. |
| 133. பூத்தவேங்கை. | ஆ. | 172. வானெடுக்கண். |
| 134. பூந்தண்ணினைமலர். | | 173. வார்காற்செங்கழுநீர். |
| 135. பூந்தாட்புறவின் | வெ. | 174. வாளாரந்தமைந்த வெ-க. |
| 136. பூந்தாட்புனற்றுமரை. | | 175. வான்வரியேங்கை. |
| 137. பூந்தாமரைப்போதலமர வ. | | 176. வானுறநிமிர்ந்தனை ஆ-தா. |
| 138. பொன்மலிகச்சி | | 177. வாணோர் தொழுவண்டாமரை. |
| 139. பொன்னாமாற்பிற | வெ. | 178. விடஞ்சூழுவின் விரு. |
| 140. பொன்னின்னை | ஆ. | 179. விளங்குமணிப். |
| 141. போதசார்த்தம் | ஆ. | 180. வ்னைத்திண்பகை. |
| 142. போதவிரிகுறிஞ்சி. | | 181. வெண்டிங்கள் வெ. |
| 143. போந்துபோந்து. | | 182. வெண்மணல் வெ. |
| 144. மஞ்சுசூழ்சோலை | வெ. | 183. வெறுகமழ்தண்புறவி |
| 145. மடப்பிடியையமதவேழம். | | ன் வெ. |
| 146. மண்டலம்பண் | க-து. | 184. வெறுநறுகமழ் |
| 147. மண்டலணிந்தநிலனும. | | கண்ணி வெண்ணறை. |
| 148. மணிகிளர்நெடுமுடி. | | 185. வேதினவெரிநி ஆ. |
| 149. மகிக்குநீர் | க-கலி. | 186. வையகமெல்லாங். |

யாப்பிற்று மேற்கோளாக எடுத்த ஆசிரியர்களும் நூல்களும்.

- | | |
|-----------------------|--------------------|
| 1. ஆவிரயனார். | 6. நத்தத்தனார். |
| 2. காக்கைபாடினியார். | 7. பல்காயனார். |
| 3. கையனார். | 8. பாடலனார். |
| 4. செய்யுளியலுடையார். | 9. மயேச்சார். |
| 5. தொல்காப்பியனார். | 10. யாப்பருங்கலம். |

வினாக்காணொல்கோள் (இலக்கணம்.)

1. அ இ உ எ ஓ இவைகுறிய.
2. அ இ உ எ ஓ வென்னும்.
3. அஃகணமாந்தம்.
4. அகரமுதல ஓளகாரவிறுவாய்.
5. அகரமோடாராரம்.
6. அகலமென்பதாசறக்.
7. அகவெல்லை.
8. அடிமுதற்பொருள்.
9. அம்மையமுது.
10. அருணைக்குதிரார்.
11. அளபெடைதனியிரண்.
12. அளபேப்புலுதம்.
13. அளவடிமுதலா.
14. அளையவாகிய.
15. ஆசிரியப்பாவிண்.
16. இயற்ச்செவ்வா.
17. இயற்சொற்றணை.
18. இயற்பெயர்ச்சாத்தி.
19. இயற்பெயர்மருங்கின்.
20. இரண்டடியெதுகை.
21. இரப்பலிழிந்தகம்.
22. கரணச்சுடியகிர்.
23. காடியிரண்டும்.
24. கரையுத்தொருமொழி.
25. உயிரளபெடையு.
26. உயிராறே.
27. உயிர்பெயக்களவு.
28. உலாக்கப்படும்பொருட்.
29. உலமைக்குவமை.
30. எழுச்சுப்படுசவி.
31. எழுத்தல்விசையை.
32. எழுத்துநிலைதிரிந்த.
33. வந்திசைத்துள்ளல்.
34. ஒத்தவடித்தாய்.
35. ஒற்றொடுபுணர்ந்த.
36. ஒன்றல்லலவைபல.
37. ஒன்றியவச்சித்.
38. ஒன்றிரண்டொருமண்.
39. ஒதுப்பட்டவறுப்புவுகை.
40. அகரமுதனகரவிறு.
41. கவிநிலைவகையம்.
42. கவிபெயடுவெண்பா.
43. காட்சிமுதலா.
44. குருசீர்மிகைசுவரத்.
45. குறளடிநான்மையித்.
46. குறிலேகுறிவிணை.
47. குறுமைவடிமுத்தன்.
48. குற்றிகாங்குற்றுதரம்.
49. குற்றியலிகர.
50. குன்றுகூதிர்ப்பெழுதோழி.
51. கூறியதுகூறியுங்.
52. கூறியவறுபயின்.
53. நுணுநமனவயலன்.
54. சின்மென்மொழிப்பின்.
55. சீர்முழுதொன்றம்.
56. செய்யுள்செய்யுள்.
57. செய்யுண்மொழியாம்.
58. குகரமுதலா.
59. தந்துடன்நிற்றலிற்.
60. தரவதாழிசை.
61. தாவேதரவிணை.
62. தனிச்சொற்றடிவல்.
63. தனிநிலைமுதலிணை.
64. தனிநிலையொற்றிவை.
65. தூங்குகேர்த்துக்கல்.
66. தெரிந்தமொழியால்.
67. தேற்றம்ஹைவே.
68. நார்த்திரகொண்ட.
69. தீனாரடுவிலவா.
70. நெடியேகுறிவிணை.
71. நெடியேகுறிவிணைய்.
72. தீரரிச்சசகிரதம்.
73. தேர்நேரியாரணை.
74. பகுத்தெதிர்நிற்றலிற்.
75. பணையு.
76. பொழிப்பெண்ப்படுவது.
77. மன்றவாணை.
78. மாச்சீர்முன்வரும்.
79. மாத்திராவகையால்.
80. முதற்சீர்நான்றும்.
81. மெய்யுடம்புறுப்பொம்.
82. பொழிமுதல்கலை.
83. மொழியினும்.
84. யரலமுதவென்னும்.
85. யாப்புப்பாட்டு.
86. வணக்கமதிகாரம்.
87. வருக்கநெய்வினம்.
88. வகைமுத்தாரே.
89. வழிபடுதயவவணக்கஞ்.
90. விதப்புக்களவி.
91. வெண்சீர்வெண்டணை.
92. வெண்ணைமுதலா.
93. வெண்ணையுட்பித்தணை.
94. வேதவாய்.

8. சேந்தன் திவாகரம்.

1 - வது.—தேய்வப்பெயர்த் தொகுதி.

Beginning:

தந்திமுகத்தெந்தை சதங்கைப்பதம்போற்றிச்
சிற்தைவிளக்காந் திவாகரத்துள்—வந்த
தொகுதியொரு பன்னிரண்டு சோராமனேரோ
பகுதியுமனமேபற்று.

[சிவன்பெயர்.]

சங்கரனிறையோன் காந்தகனன்
கங்காதானே கறைமிடற்றண்ணல்
கூற்றையுதைத்தோன் குன்றவில்வி
ஏற்றுவாகனன் திரியம்பகன்சோதி
நக்கன்சடையோன் நாரிபாகன்
முக்கட்பகவன் பசுபதிபரமன்
கொன்றைகுடி கொலைமழுவாளி
சுமத்தாடி பிஞ்சுகன்பித்தன்
ஆனையுரித்தோ னரன் சிவனுருத்திரன்
காலகாலன் கபாலமூர்த்தி
நீலகண்டன் நீறணிகடவுள்
அரவாபரணன் ஆரமுலாடி
பிறையதுகுடி பெருமானுமாபதி
அழலதுவேந்தி யமலனானந்தன்
பரசுபாணி சுடலையாடி
மானிடமேந்தி மறைமுதல்யோகி
புலித்தோலுடையோன் புரமூன்மெரித்தோன்
பிணைபாணி பேயோடாடி
புத்தநாதன் புணர்கங்காளன்
ஞானமூர்த்தி யீசனாதி
ஐம்முகன்பகவன் ஆதிபாண்டரங்கள்
அந்திவண்ணன் ஆலமர்கடவுள்
நந்திநம்பன் நாதன்றற்பரன்
கண்ணுதன்மூர்த்தி கைலையாளியென்
மெண்ணியநாமம் இன்னமுட்பலவே.

* * *

வடநாற்கரசன் மென்றமிக்கநிஞன்
கவியரங்கேற்று முபயகவிப்புலவன்

செறிகுணத்தம்பர் கீழ்வோன்சேந்த
 னறிவுகரியாகத் தெரிசொற்றிவாகரத்து
 முதலாவது தெய்வப்பெயர்த்தொகுதி முற்றிற்று.

2 - வது.—மக்கட்பெயர்த்தொகுதி.

* * *
 சுற்றநாவினன் கேட்டசெவியினன்
 முற்றவுணர்ந்த மூதறிவான
 னுகரிகநாட்டத் தாரியனருவந்தை
 தேருங்காட்சிச் சேந்தன் தீவாகரத்
 திரண்டாவது மக்கட்பெயர்த்தொகுதிமுற்றிற்று.

3 - வது.—விலங்கின் பெயர்த்தொகுதி.

* * *
 காதலீகையிற் போதிப்பெருந்தவன்
 மெவ்வகொலவைவேலெழிவி
 யவ்வைபாடிய வம்பங்கீழவன்
 மேன்றார்ச்சேந்தன் மெரிசொற்றிவாகரத்துள்
 மூன்றாவதுவிலங்கின் பெயர்த்தொகுதி முற்றிற்று.

4 - வது.—மாப்பெயர்த்தொகுதி.

* * *
 நாடேபிறர்நாட்டிற் குவமையாதே
 காலமறிந்துதவங் காவிரிதானே
 யாடவர்சிலக னம்பன்மன்ன
 னீடிசைத்தலைவ னருந்தைசேந்த
 னுயந்ததீவாகரத் தரும்பொருள்வினக்கு
 நான்காவதுமாப்பெயர்த்தொகுதிமுற்றிற்று.

5 - வது.—இடப்பெயர்த்தொகுதி.

* * *
 ஒருவற்கொருவ னுகியுதவியும்
 பரிசின்மாக்கள் பற்பலராயினுந்
 தானொருவன்னே தரணிமானவன்
 செந்தழிபுச்சேந்தன் மெரிந்ததீவாகரத்
 தைந்தாவது இடப்பெயர்த்தொகுதிமுற்றிற்று.

6 - வது.—பல்பொருட்பெயர்த்தொகுதி.

* * *
 வருநற்கங்கை வடதிசைப்பெருமையுந்
 தென்றிசைச்சிறுமையு நீக்கியகுறுமுனி

சுண்டிகைப் பும்புனற் காவிப்பெரும்பதி
யம்பற்கதிபதி சேந்தன் தீவாகாத்
தாருவதுபல்பொருட் பெயர்த்தொகுதிமுற்றிற்று.

7 - வது.—செயற்கை வடிவப்பெயர்த்தொகுதி.

* * *
முற்றவப்பயனோ கற்றவப்பயனோ
சாபத்திடுக்கிய தேவசாதரிற்
ரேற்றமுடையனென வம்பற்றோன்றிய
வியற்கைச்சேந்தன் தீவாகாத்கொடுவது
செயற்கைவடிவப் பெயர்த்தொகுதிமுற்றிற்று.

8 - வது.—பண்புபற்றிய பெயர்த்தொகுதி.

* * *
மறக்குறும்போட்டி யறத்தின்வழிநின்று
கலிகைத்தண்ணளிபுவிபெறவாணையி
ணைப்புலனாறு மம்பற்றோமானி
றிண்டெருஞ்சேந்தன் தீவாகாத்கொடுவது
பண்புபற்றிய பெயர்த்தொகுதிமுற்றிற்று.

9 - வது.—செயல்பற்றிய பெயர்த்தொகுதி.

* * *
அண்ணல்செம்பாதிக்காணியாட்டியைப்
பெண்ணணங்கை மூவுலகும்பெற்றவம்மையைச்
சேந்தமீழ்மலை யந்தாதிபுணந்த
நாவலன்மப்பி காவலன்சேந்த
னியல்வுற்ற தீவாகாத்கொடுவது
செயல்பற்றிய பெயர்த்தொகுதிமுற்றிற்று.

10 - வது.—ஒலிபற்றியபெயர்த்தொகுதி.

* * *
அரக்கனாப்பொருத முரட்போர்வில்லும்
பாரதம்பொருத பேரிசைச்சிவையுந்
தாருகற்கடிந்த வீரத்தயிலும்
பாடியபுலவன் பதியம்பற்சேந்தன்
பயில்வுற்ற தீவாகாத்துப்பத்தாவ
தொலிபற்றிய பெயர்த்தொகுதிமுற்றிற்று.

11 - வது.—ஒருசொல்பல்பொருட்பெயர்த்தொகுதி.

* * *
புலவிதீக்கிய கலவிச்செல்விக்
கயிழ்துசுணையிந்தவரும்பெறவின்பத்

தொருபெருஞ்செல்வ னரவந்தைசேத்தன்
பகர்வற்ற தீவாகாத்தியப் பகிடுனொன்றுவ
மொருசொற்பல் பொருட்பெயாததொகுதிமுற்றிற்று.

End :

12 - வது.—பல்பொருட்கூட்டத் தொருபெயர்த்தொகுதி.

கூறியதுகூறியுங் குற்றமில்லை
வேறொருபொருளை விளக்குமாயின்
முன்னமொத்த பகிடுனொருதொகுதியுள்ளும்
வந்தனவாலொருசொற் பல்பொருட்பெயர்த்
தொகுதியின்வந்த சொற்களென்னெனி
னாண்டென்றப்புலகைக் கெய்தியவை
யீண்டுப்பொதுவகைக் கெய்தவும்படும.

* * *

[எண்ணுணவகைப்பெயர்]

அநந்தஞான மனந்ததரிசன
மநந்தவீரிய மனந்தககியே
நாமயின்மை கோத்திரமீன்மை
யாயுவின்மை யபுியாவினபென்
ரேயுங்கால யிசறவெண்ணுணம்.

[எண்வகைக்குற்றத்தின் பெயர்.]

ஞாநாவரணியந்தரிசநாவரணியம்
வேதநீய கோகநீய
மாயுநாமங் கோத்திரமந்த
ராய்மென்பவெண்வகைக்குற்றம்.

* * *

[எண்வகை வெற்றியின்பெயர்.]

வெட்சிநிகைவர்தன் மீட்டல்கரந்தையாம்
வட்கார்மேற்செல்வது வஞ்சியா—முட்கா
ரெகிறுன்றல்காஞ்சி யெயில்காத்தனொச்சி
யதுவளைத்த வாகுமுழிஞ்ஞ அகிரப்

பொருவது தும்பையாம் போர்க்களத்துமிக்கார்
செருவென்றதுவாலையா
மத்திணைத்தொழிலு மத்திணைப்பூவு
மப்பெயர்பெறுவதந்திலத்தரியே.

* * *

[பதினெண்பாடையின்பெயர்.]

அங்கம்வந்தங் கலிங்கங்கொளிகொஞ்
சிந்துசோனகந் திரவிடஞ்சிங்கள
மசதங்கோசல மராடங்கொங்கணந்
துளுவன்சாவகன் சீனங்காம்போச
மருணம்பப்பா மெனப்பதினெண்பாடை.

* * *

செம்பொற்சிடையா னம்பச்சேந்த
ணன்னாள னலமிருநாட்டத்தன்
பன்னியசிரப்பிற பன்னிரன்டாவது
பல்பொருட்கூட்டத் தொருபெயர்த்தொகுதி
பன்னிருதொகுதியும் பண்பொழுற்றின்.
சேந்தன் திவாகரம் முற்றிற்று.

8a. அரும்பொருள்விளக்கத் தீபிகை.

Beginning :

- பொன்னொளிகமலப்புத்தேணறந்தழாய்ப் பெருமான்போற்றுறு
கன்னியம்புரிசைத் தில்லநாதன்னுள் கருத்திற்சேர்த்திப்
பன்னரும்பொருள் விளக்கத் தீபிகைபகர்வேன்பாரிற்
சென்னெறியுளத்தோர் யாருஞ்செவிமடுத்தினிழுகேண்மின். (1)
- குளிர்மணிவடநிழற்கீழ்க் குவவுமெம்மடி கடொன்னு
ளெளிகிலாமுத ஊல்செப்ப விலக்கணரியையுந்துக்காற்
மெளியொருவழி நூல்செப்பச் சிலர்சார்பி ஊலும்போற்றத்
தளிர்பெறவிந் நூல்முன்றுஞ் சகந்தனிற்றிகழ்ந்ததன்றே. (2)
- ஆங்கதழிற்கப்பின் ஊ மலகி ஊ லுதித்தவாற்றிற்
றங்கொருசொற்பொருட்பல் விதத்தொகைதானென்றுக்கொள்
றேங்கிவிக்குங்குறறந்து மொத்திடா திருக்கைகன்றாம்
பாங்குயர்சின் னூற்செம்பொருள் கூட்டுப்பண்பையெண்ணி. (3)
- இலக்கணமுழுதுணர்ந்தோ னிறையிருஞ்சிவாகமத்தின்
றுலைக்கடல்முற்றுங்கண்டோன் றெல்லையாழ்தீல்லீலமுதூர்
கலக்கறவிளங்கும்பச்சைக் கீததேசீகறுமெங்கொள்
சொலத்திகழிகபாத்தை வேண்டியேதொல்லோர்க்கேட்க. (4)
- மாவியல்சிறக்கும் வீரா மண்டலவன்காங்கேயன்
ரோனாசீத்தனி செஞ்சொற்கயாகரானிவராற்சொற்ற
பாவியல்நூற்கு றேஞ்சொற்பல்பொருட்டொகையெலாஞ்சேர்த்
தொவ்வாவுளஞ்சிறப்ப வெரு பெருநூலதாக. (5)

தவையறுககரமாதி னகரவீறெதுகைதன் னூல்
 றுவலடிக்கிரண்டுமொன்று றுண்பொருளொருங்குசேர்த்திச்
 சுவைதிகழ்சொல்விருந்தந் தோகையெழுநூறுதன்னூல்
 அவைநலோர்குற்றஞ்சொல்லா ரென்பதையகத்தினெண்ணி (6)

சொற்றனனாறுத்துளிக்குந் தோட்டலர்கடம்பின் றிண்டோட்
 கொற்றவன்முருகன் செந்தீய் குமரவேட்கடிமைபூண்ட
 நற்றவவிராசராச நல்சிவப்பிரகாசஞ்சொற்
 பெற்றிசேரநூல்த தேசிகப்பெயரினே. (7)

இருஞ்சகழ்காதம்மிரன் னூ றிருமுன் னூறுடனெண்பத்தைத்
 சொருங்குசுத்திரபாணுப் பொச்சமைமகந் திங்களொப்பி
 பொருஞ்சிவனிசிவெள்ளிப் பொவுணகினந்தில்லைமன்றிற்
 பெருங்குணத்தோர்க்கரங்கேறுற்ற நூற்பெற்றிதானே. (8)

பாபிரமுற்றும்.

* * * * *

ககரவேதுகை.

அகவலேயழைத்தலாட லான் றவாசிரியமுப்பேர்
 தகவறிவுடனெழுக்கந் தெளிவுஞ்சற்குணமுஞ்சாற்றும்
 பகவதியுமையேதூர்க்கி தருமதேவதைப்பேர்டன் னும்
 முகவுமாளிகைமுகப்பே மொள்ளுதல்காந்திக்கும்பேர்.

* * * * *

End :

மன்றமேதெருட்சிமெய்ம்மை வாசமம்பலமேவீதி
 தின்றகல்லியாணத்தோடு வெளியெனநிகர்த்துமேழ்பேர்
 கன்றுகைவனையேயற்பங் காட்டியவிளமைகுட்டி
 நன்றேயுத்தமத்தினும் நல்லறந்தானுமாமே.

வடியுயர்ந்தினுகார வெதுகையின்வழுத்துஞ்செய்யுட்
 படிபுகழொன்றொடுமுப் பாணைப்பகரச்செய்தான்
 றுடியிடைமறமின்னாட்குத் தூய்மலர்க்கணியாய்நின்றே
 னடியிணையிறைஞ்சும்கெந்தி லருமநீதையன்றினே.

இருமையொன்றிய திருச்செந்தின்முருகோணையேத்து
 மருமநீதையன்சொற்ற வரும்பொருள்விளக்கங்கற்றார்
 பொருமுரண் டெட்ப்படுத்தும் புலமைநூற்றறம்விளக்குந்
 திருமருங்குறப்பொருத்துஞ் செருக்குடனிருப்பர் தாமே.

அரும்பொருள் விளக்கநிகண்டு முற்றிற்று.

8b. பதினேராவது நிகண்டு மூலமும் பதவுரையும்.

Beginning :

முடிவினப்பத்துமூவா முதல்வனைப்போற்றிசெய்தே
யடித்தொறுபிரண்டுமொன்று மாதியிற்பொருளடக்கி
நடைபெறுகரமாதி எனகரீறெறுகையாகப்
படியுமொர்சொற்பொருட்பல் விதத்தொகைபகரலுற்றும்.

முடிவென்பது - அந்தம், இல் - அது இல்லாக, இன்பத்த - சகத்சையு
டைய, மூவா - கெடாத, முதல்வனை - கருத்தாவை, போற்றிசெய்தே -
நமஸ்கரித்தே, அடிதொறும் - பாட்டுகளுடைய அடிசுடோறும், இரண்
டம் - இரண்டும், ஒன்றும் - ஒன்றும், ஆதியில் - முதலிலே, பொருளட
க்கி - பொருளையடக்கி, நடைபெறு - நடக்கப்பட்ட, ககர - ககரவெது
கை, ஆதி - முதலாக, எனகர - எனகரவெதுகை, ஈராக - அந்தமாக, படி
யம் - படிந்திருக்கும், ஒர் - ஒரு, சொல் - சொல்லுக்கு, பொருள் -
பொருள்களை, பல்விதம் - நானாவிதமான, தொகை - தொகுதியை, ப
கரலுற்றும் - சொல்லுகிறோம்.

பகவனேயீசன்மாயோன் பங்கயன்சினனேபுத்தன்
பகலேநாளொருமுருர்த்தம் பகலவனடுவேதேச
மகரமேசுரூபுநாதாம் வசிகர்மைவசியம்வாளே
யகமனமனையேபாவ மகலிடமுள்ளுமாமே.

பகவனென்பது: சசன் - சசவானுக்கும், மாயோன் - மகாலிஷ்ணு
வுக்கும், பங்கயன் - பிர்மாவுக்கும், சினன் - அருகதேவதைக்கும், புத்
தன் - புத்ததேவதைக்கும் பகலென்று பெயர். பகலென்பது: நான் -
இராப்பகல் அறுபது நாழிகைக்கும், ஒரு முருர்த்தம் - மூன்றே முக்கா
ல் நாழிகைக்கும், பகலவன் - சூரியனுக்கும், நடு - மத்திக்கும், தேச -
பிரகாசத்திற்கும் பகலென்றுபெயர். மகர மென்பது: சுரூ - மகரமீ
னுக்கும், பூந்தாது - பூவின் மகரந்தப்பொடிக்கும், மகரமென்று பெ
யர். வசி யென்பது: கூர்மை - கூருக்கும், வசியம் - ஒன்றாகக் கைவ
சியம் பண்ணுகிறதற்கும், வான் - கத்திக்கும், வசியமென்று பெயர்.
அகமென்பது: மனம் - மனத்துக்கும், மனை - வீட்டுக்கும், பாவம் - பா
வத்துக்கும், அகலிடம் - பூமிக்கும், உள் - உருதயத்துக்கும் அகமென்
றுபெயர்.

End :

குன்றுவேதண்டத்தோடு குறைவறுசனையநாளே
அன்றிலோர்புள்ளுமூல நாளெனவாமிரண்டே
மன்றமேவெளியினும் வாசமம்பலமுமப்பேர்
மன்றலேபரிமளப்பேர் மருவுகல்லியாணமாமே.

தள்ளென்பது: வேதண்டம் - மலைக்கும், குறைவறு - குறையற்ற,
சனையநாள் - சனையநட்சத்திரத்துக்கும், குன்றென்றுபெயர். அன்றி

லென்பது: ஒர்புள் - அன்றிற்பட்சிக்கும், மூலநாள் - மூலநட்சத்திரத் துக்கும், அன்றிலென்றுபெயர். மஹீறமென்பது: வெளி - வெளிக்கும், வாசம் - வாசனைக்கும், அம்பலம் - சமைக்கும், மன்றமென்று பெயர். மஹீறலென்பது: பரிமளம் - வாசனைக்கும், மருவு - பொருந்திய, கலியாணம் - கலியாணத்துக்கும் மன்றலென்றுபெயர்.

னகாவெதுகை முற்றுப்பெற்றது.

ஆகவெதுகை பதினெட்டுக்கும் விருத்தச்செய்யுள் 309.

விகாரி(வூ) கார்த்திகைமீ 11உ எழுதிமுற்றுப்பெற்றது.

9. தண்டி யலங்காரம் மூலரம் உரையும்.

1 - வது பொதுவணியியல்.

சொல்லின்கிழத்தி மெல்லியலிணையடி
சிந்தைவைத்தியம்புவல் செய்யுட்கணியே.

எ-து. இவ்வதிகார மணியின திலக்கண முணர்த்தினமையி னணிய திகார மென்னும் பெயர்த்து.

இவ்வதிகாரத்தின் முதற்கணைத்து அணிபெறுஞ்செய்யுட்கட்டும் ஒருசாரணிகட்கு மிலக்கணமுணர்த்தினமையாற் பொதுவியலோத் தென்னும் பெயர்த்து.

இச்சூத்திரந் நெய்வணக்கமு முரைத்தும்பொருளு முணர் - ம்று.

(இதன் பொழிப்பு.) கலைமடந்தை துணைத்தாள் கருத்துள்வைத்து யாப்பிற்கலங்கார விலக்கணஞ் சொல்லுவனென்றவாறு. ['சொல்லி ன் கிழத்தி' எனினும் 'கலைமடந்தை' எனினுமொக்கும். 'இணையடி' எனினும் 'துணைத்தாள்' எனினுமொக்கும். 'சிந்தைவைத்து' எனினும் 'கருத்துள் வைத்து' எனினுமொக்கும். உள் என்பதேழாம் வேற்றுமை தொக்குநின்று விரித்துரைக்கப்பட்டது. 'இயம்புவல்' எனினும் 'சொல்லுவல்' எனினுமொக்கும். 'செய்யுள்' எனினும் 'யாப்பு' எனினுமொக்கும். 'அணி' எனினும் 'அலங்காரம்' எனினுமொக்கும். அலங்காரமென்றது ஈண்டு அவ்வலங்கார விலக்கண த்தை. ஏ யென்பது - ஈற்றசை. "வாழ்த்துதலுந் நெய்வவணக்கமு முரைக்கும், ஏற்றபொருளுணர்த்திதலு முலகவிலக்கணம்" என்றார் ஆசிரியர்; ஆதவான் ஈண்டு நெய்வவணக்கமு முரைக்கும்பொருளு முணர்த்தப்பட்டது. இலக்கியத்திற்கோதிய விதனை இலக்கணத்திற்கு யோதியுடம்பொடுபுணர்த்தா ராசிரியராகலான் ஈண்டுமவ்வாறே யுரைக்கப்பட்டது.]* ஒழிந்தனவகல முரையிற்கொள்க.

* The portion under [] is not found in the printed edition.

செய்யுளென்பவை தெரிவுறவிரிப்பின்
முத்தகங்குளகந்தொகைதொடர்நிலையென
வெத்திறத்தனவு மீரிரண்டாகும்.

என்...னின் : செய்யுட்கு அணியிலக்கணமுணர்ந்துவென்றார், செய்யுளாமாறுணர்ந்தே அணியுணரப்படுமொகலான் அங்வுணரிபெறுஞ் செய்யுளினது பெயரும் முறையுந் தொகையுமுணர் - ற்று.

செய்யுளென்று கூறப்படுவன வினங்கவிரித்தணர்ந்துங்கால் முத்தகச்செய்யுளும், குளகச்செய்யுளும், தொகைநிலைச்செய்யுளும், தொடர்நிலைச்செய்யுளுமென நான்குவகைப்படு மெவ்வகைப்பட்ட பாவும் என்றவாறு.

‘செய்யுள்’ என்பதனை நான்கிறோடும், ‘நிலை’ என்பதைப்பின்னிரண்டிறோடுகூட்டி யுரைக்கப்பட்டது. ‘முத்தகம் குளகம்’ என்பன வடமொழிப்பெயர், எனைய தமிழ் மொழிப்பெயர்; அவையாமாறு முன்னரறியப்படும்.

அவற்றுள்,

முத்தகச்செய்யுடனிதின்றுமுடியும்.

என்...னின் : முத்தகச்செய்யுளாமாறுணர் - ற்று.

மேற்சொன்னநான்குணர் முத்தகச்செய்யுள் என்பது தனியே நின்றொருபொருள் பயந்த முற்றுப்பெறுவது, எ - று.

வரலாறு:—“என்னேய்கிலமடவா ரெய்தறகெளியவோ, பொன்னே யன்பாயன்பொன்னெடுத்தோள்—முன்னே, தனவேயென்றருஞ்சயமடந்தை தோளாம், புனவேய்மிடைந்த பொருப்பு” எ-து, பொன்னையொப்பா யடிப்படத்தனக்கே சேமமாக நினைத்துத் துய்க்கின்ற கொற்றவையுடைய தோளாகிய செறிந்தவேயினிலை நெருங்கப்பட்ட பொருப்பாகிய அன்பாயனுடைய வழக்கையுடைத்தாகிய தோளானவை என்னையொக்குந்தன்மையையுடையராகிய பெண்டிர் பலரும் புல்லுதற்கெளிவந்தனவாமோ; ஆகா, எ-று. வேய்மிடைந்த பொருப்பாகிய தோளெனக்கூட்டுக; தோளாகிய பொருப்பென்பாரு முளர். ‘என்’ என்பதனை இரக்கத்தின்கட் குறிப்பென்பாருமுளர். ‘என்’ என்கிறது ‘என்னை’ என இரண்டாம் வேற்றுமை விரிந்ததெனக்கொள்க. ‘கில’ என்பது பல. [எய்துதல் - கூடுதல், பொன்-அழகு, அன்பாயன்-அபாயமானபாவமில்லாதவன். நெந்நோள் - பெரியதோள். ‘என்று’ என்றது ‘நினைத்து’ என்றவாறு. சயமடந்தை - வனதுர்க்கை, புனவேய் - செறிந்தவேய், மிடைதல் - நெருங்குதல், பொருப்பு - மலை எ - று.]*

குளகம்பலபாட்டொருவின்கொள்ளும்.

என்...னின் : குளகச்செய்யுளாமாறுணர் - ற்று.

* The portion under [] is not found in the printed edition.

தூளகீசேய்யுள் என்பது பலபாட்டாய் யொருவினைகொண்டு முடிவதென்றவாறு.—‘ஒருவினை’ என்ற விதப்பான் ஒருபெயர்கொண்டும் முற்றுமெனக்கொள்க. இத்தக்கிலக்கியம் வந்தவழிக்கண்டுகொள்க.

தொகைநிலைச்செய்யுட் டோன்றக்கூறி
 றொருவ னுரைத்தவும் பல்லோர்பகர்ந்தவும்
 பொருளி...ங்காலந் தொழிவெனநான்கினும்
 பாட்டினுமளவினுங் கூட்டியதாகும்.

என்...னின் : தொகைநிலைச்செய்யுளாமாறுணர் - ந்று.

தொகைநிலைச்செய்யுள் என்பதனை விளங்கச்சொல்லின் ஒருவராலுரைக்கப்பட்டுப் பலபாட்டாய் வருவனவும், பலராலுரைக்கப்பட்டுப் பலபாட்டாய் வருவனவுமாம். அவை பொருளாற்றொகுத்தபெயர் பெற்றனவும், இடத்தாற்றொகுத்த பெயர்பெற்றனவும், காலத்தாற்றொகுத்தபெயர் பெற்றனவும், தொழிலாற்றொகுத்தபெயர் பெற்றனவும், பாட்டாற்றொகுத்த பெயர்பெற்றனவும், அளவாற்றொகுத்தபெயர்பெற்றனவுமாம் என்றவாறு. அவற்றுள் ஒருவராலுரைக்கப்பட்டது திருவள்ளுவப்பயன்* பலராலுரைக்கப்பட்டது - நெடுந்தொகை. இஃதேல்லாத் தொகைக்கும் பொதுவிலக்கணம். பொருளாற்றொகுத்தது புறநானூறு. இடத்தாற்றொகுத்தது களவழிநாற்புது. காலத்தாற்றொகுத்தது கார்நாற்புது. தொழிலாற்றொகுத்தது-ஐந்திணை. பாட்டாற்றொகுத்தது - கலித்தொகை. அளவாற்றொகுத்தது - குறுந்தொகை, இவைசிறப்பிலக்கணம். ‘கூட்டிய’ என்றவிதப்பான் இவ்வறுவகையானுமன்றிப் பிறவாற்றும் பெயர்பெற்று வருவனவுமுளவாயினறிந்துகொள்க.

* * * * *

2 - வது பொருளணியியல்.

என்னையுடையான் கிலமடந்தையெவ்வயிர்க்கு
 மன்னையுடையவடித்தளிர்க—ளின் னளிகூழ்
 மென்மலர்க்கேகன்று மெனவுரைப்பர்மெய்யிலா
 வன்மனத்தேதங்குமோவந்து.

தன்மையுடையவையுருவகந் தீவகம்
 பின்வருநிலையே முன்னவிலக்கே
 வேற்றுப்பொருள்வைப்பே வேற்றுமை விபாவனை
 யொட்டேயகிசயந் தற்குறிப்பேற்ற
 மேதுறுட்ப மிலேசநிரணிறை |

* திருக்குறள்.

யார்வமொழிசுவை தன்மேம்பாட்டுரை
பரியாயம்மே சமாயிதமுதாத்த
மரிதுணரவறுதி சிலேடைவிசேட
மொப்புமைக்கூட்ட மெய்ப்படுவிரோத
மாறுபடுகநிலை புகழாப்புக்கூச்சி
நிதரிசனம் புணர்நிலை பரிவருத்தனையே
வாழ்த்தொடு சங்கிரணம் பாவிசுவை
யேற்றசெய்யுட்கணியேழைந்தே.

எ - து. பொருளான மணிகள் தியல்புணர்ந்தினமையார் பொருள
ணியியல் என்னும் பெயர்த்து. அஃதேல், சொல்லானுணர்ந்தப்படு
மணி மீண்டுணர்ந்திலரோ வெனின், மிகுதி பொருண்மேலதாகலா
ன் மிக்கதனும் பெயர்கொடுத்தது. இச்சூத்திரம் அவங்காரங்களின்
பெயரும் முறையும் தொகையுமுணர் - ந்று.

* * * * *

3 - வது சொல்லணியியல்,

எழுத்தின்கூட்ட மிடைபிறிதின்றியும்

பெயர்த்தும்வேறு பொருளின் மடக்கெனும்பெயர்த்தே.

இவ்வோத் தென்னபெயர்த்தோ வெனின், சொல்லான மணிகள் தி
யல்புணர்ந்தினமையின் சொல்லணியியல் என்னும் பெயர்த்து. [ஆ
யின் முன்பொருளணியியலோ டியைபெண்ணையெனின், பொருளுஞ்
சொல்லும் வேற்றுமையின்மையினைதேனாயல்புடைத்தாய் அதன்
பின்வைக்கப்பட்டது.]* அஃதேல், குற்றமுங்குணமு மீண்டேயன்
றேகூறியது, இதனைச் சொல்லணியியல் என்ற தென்னையெனின், அ
வையுக்கூறினானும் அவை சிறுபான்மையவாதலானும் இத்தனைச்
சிறப்புடையன வன்மையானும், சொல்லான மணிகள் தலைமையா
னும் பன்மையானும் பெயர்த்தாயிற்று. என்னை: "ஒருபெயர்ப்பொ
துச்சொல்லுளபொருளொழியாத், தெரிபுலேறுகிளத்த றிலைமையும் பன்
மையு, முயர்நினை மருங்கினு மஃறினை மருங்கினும்" என்றாராகலி
ன். இச்சூத்திரம் மடக்கு என்னும் அவங்காரப் பொதுவிதிமுணர் - ந்று.

(இ - ள்.) எழுத்துக்களது தொகுதி பிறவெழுத்தானுஞ் சொல்லா
னும் இடையிடாதும் இடையிட்டும் வந்து, பெயர்த்தும் வேறு பொரு
ளவீண்ப்பது மடக்கு எனனு மலங்காரமாம், எ - து. எழுத்துக்களது
தொகுதியெனவே இரண்டு முதல் எனைத்தெழுத்தானும் வருமென்க.
'பிறிதின்றியும்' எ - து எதிர் நோக்கிய வெச்சவும்மை.† 'பெயர்த்
தும்' எ - து இறந்தது தழீஇய வெச்சவும்மை.

* * * * *

சொல்லணியியல் முற்றும்.

தண்டியலங்கார மூலமும் உரையும் முற்றுப்பெற்றன.

* Not found in the printed edition.

† எதிர்துதழீஇய வெச்சவும்மை.

தண்டியலங்கார வுராயின்

உதாசாரணச்செய்யுள் அகராதி.

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
1	அகரமுதலவெழுத்தெல்லா ...	184	101	திருக்குறள், 1.
2	அகலவகுற்றேரோ ...	184	100	
3	அகவிருவிசுப்பிற் ...	25	13	பெரும்பாணாறு,
4	அங்கணமாநூலத்தகல் ...	22	12	1-2.
5	அங்கமிலாத வனங்கள் ...	202	109	
6	அங்கைமலரு ...	56	32	
7	அடிநோக்கினுட்கடல் ...	68	39	
8	அடையாரடையா ...	144	83	
9	அப்போதடுப்பதறி ...	82	48	
10	அமலகலமகலபய ...	169	94	
11	அம்பிகாபதியே ...	194	106	
12	அம்பொற்பணமுக ...	121	71	
13	அம்போருகளுசெற்ற ...	85	49	
14	அரிமாவன்னவணங்கு ...	32	18	
15	அருவியங்குன்ற ...	116	68	
16	அருளின்நிருவுருவே ...	181	99	
17	அக்கடவ்களேழுந் ...	218	115	
18	அவிழ்ந்த துணியிசைக் ...	19	10	
19	அவிழ்ந்தனதோன்றி ...	{ 75 202	{ 43 110	
20	அவ்வானிலங்குபிறை ...	33	18	
21	அளபொன்றேறிய ...	192	105	
22	அளவேவடிவொப்ப ...	37	21	
23	அனைத்துலகுஞ்சூழ் ...	89	52	
24	அனையகாவலர் ...	157	89	
25	அன்னேபோலினியாய் ...	194	106	
26	அன்னேபோலெவ்வுயிர் ...	38	21	
27	ஆக்கம்புகழ்பெற்ற ...	18	10	
28	ஆசைபெரிதுடையே ...	80	46	
29	ஆடவர்களைவ்வாற ...	112	66	
30	ஆடன்மயிலியவி ...	111	65	
31	ஆதரந்தீரன்னை ...	194	106	
32	ஆதரந்தீர், மாதுபங்கா ...	194	106	
33	ஆதரந்துயர்தா ...	207	113	
34	ஆயபொருள்கள் ...	214	116	
35	ஆரவடமுமதிசீத ...	87	51	
36	ஆளுங்கரியும் பரியும் ...	99	57	
37	இன்மதமாலயானே ...	107	63	
38	இடர்த்திறத்தைதுற ...	14	8	
39	இமையவர் கண்மொளவி ...	17	9	

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
40	இயற்கைமருங்கி	209	114
41	இரவறியாயாவரை	13	75
42	இரவிதுணைத்தாளிகல்	209	112
43	இருகரையும் பொன்னும்	191	104
44	இவளளவுந்தீயுயிர்வ	143	83
45	இறையோன் சடைமுடி	39	22
46	இறவா விறைவால்வளை	146	85
47	இனச்சட்டில்வரப்	5	3
48	இனமாணிகல்வெளி	130	75
49	இன்றுமையான் மாசிலா	20 21	11 11
50	இன்னுயிர்காத்தளி	82	48
51	சார்ந்துநிலந்தோயு	69	39
52	உறா ஓராபமவவிவற	190	104
53	உடைநிலையுறளையும்	114	67
54	உண்ணிவவுநீர்மை	96	56
55	உண்ணிர்மைதாங்கி	50	29
56	உண்டென்கிழந்த	66	38
57	உமாநராணாமாநராணு	165	92
58	உள்ளங்குளிரவு	30	17
59	உள்ளம்புகுந்தேயுலா	99	57
60	ஊசுறொழிவிழக்கு	83	49
61	எஞ்சினூரில்லையென	115	67
62	எடுக்குஞ்சிலைநின்று	70	40
63	எடுத்தநிலைகொணு	70	40
64	எடுத்தமொழியினகு	5
65	எண்ணும்பயன்	86	50
66	எரியனடுஞ்சிற	208	113
67	எல்லாக்கமலத்தெழி	44	25
68	எல்லைநீர்வையகத்	102	59
69	எற்றேகொடிமுல்லை	87	51
70	என்புருசுவினை	209	113
71	என்னையசிலமடவா	3	1
72	என்னோடிசுப்புரிய	201	109
73	எங்காமுகில்பொழி	127	74
74	எந்தியவெண்படையு	180	98
75	எரியிரண்டுஞ்சிறகா	67	39
76	ஏறடர்த்துவினமுரு	93	54
77	ஐந்தாநாம்பாம்பகை	212	115
78	ஐயோவகலல்குல்	22	12
79	ஒருபெயர்பொதுச்சொ	140	81
80	ஒருபேருணர்வுடனே	21	11
81	ஒருவரொருவரமேல்	203	110
82	ஒங்கலிடைவந்துயிர்	91	53
83	ஒத்தின்றுவவாவரும்	166	93

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
84	ஓடியிட்டபத்து	191	104	
85	ஓவத்தன்னவொண்டு	42	24	
86	கடலுமலையும்	138	79	
87	கடனூன்றும்வந்த	226	117	
88	கடன்மேவுகழிகாதன்	158	90	
89	கடியவாயினகாமரு	163	91	
90	கடுங்கைவயலுழவர்	25	13	
91	கடைகொலுலகியம்	97	56	
92	கடையாமேகூர்த்த	94	54	
93	கண்டகம்பற்றிக்	208	113	
94	கண்ணுமனமுங்	77	45	
95	கயலேர்தரவருந்	167	93	
96	கயல்போலுமென்று	41	25	
97	கரடத்தான்மாரிபுங்	103	60	
98	கரவொடுநின்றூர்கடி	105	61	
99	கருங்காவ்வேங்கை	68	39	
100	கருமால்தொறுகாதல்	160	90	
101	கருவார்கச்சித்திருவே	185	100	
102	கலைநிலாவருமால	166	93	
103	கல்லுயர்தோட்டி	110	64	
104	கவிமுதியார்பாவே	187	102	
105	கவிர்போலுஞ்செவ்வாய்	138	80	
106	கழல்சேர்ந்ததாள்	114	67	
107	கழித்தினமை	105	61	
108	களிக்ஞங்கயல்போலு	37	20	
109	களிறறிசிற	33	18	
110	களிற்றிராதெரீஇப்	32	18	
111	களைகளையமுளரி	152	87	
112	கனிகொள்பொழில்	102	60	
113	கனிவாயிவளபுலம்ப	143	82	
114	கன்றுமவயவரின	116	68	
115	கன்னத்தன்கொங்கை	61	35	
116	கன்னியெயில்லு	25	13	
117	காக்கைக்காகாகூகை	170	94	
118	காதலர்வாரார்	212	115	
119	காதலனைந்தாவென்று	61	35	
120	காதலன்மெல்லுயிர்	108	63	
121	காதலன்மேலூடல்	103	60	
122	காந்தளாணிமலர்	34	19	
123	காமரம்பயிர்நீரமதுகரம்	162	91	
124	காமருதேர்வெய்ய	101	59	
125	காமருருவங்கலந்தேன்	199	108	
126	காமருவுபொற்றொடியார்	71	41	
127	காமனைவென்றோன்	134	77	
128	காய்கதிரோனுக்கு	217	117	

No.	Quotation.	Manscript page.	Printed page.	From what book.
129	காரணமின்றிமலயா	94	55
130	காரார்கொடிமுல்லை	104	61
131	காரிகைமென்மொழி	112	66
132	கார்க்குவமும்பாய்	90	52
133	காலையுமாலையுங்	129	75
134	கானயானைகவிடு	34	19
135	கானவாரணமரியவாயின	193	105
136	கானற்கயலாம்	73	42
137	கானிமிர்த்தாற்கண்பரி	23	12
138	குடபால்வடபால்	205	111
139	குமிஞாயில்	25	13
140	குரவார்குமுலாள்	145	84
141	குழைபொருதுநீண்டு	51	29
142	குழையருகுதாழ்	47	27
143	கூடம்விரலிக்குறை	216	117
144	கைகாந்தள்வாய்குமுதம்	60	34
145	கைத்தளிராற்கொங்கை	62	35
146	கைநெரித்துவெய்	114	67
147	கைபிசையாவாய்	115	67
148	கொக்கொக்ககூடும்	171	95
149	கொங்கைமுழையாக	57	32
150	கொடியார்கொடியார்	147	58
151	கொண்டல்கொண்டலர்	150	86
152	கொண்டன்மிசைமுழங்க	199	108
153	கொல்லியம்பொருப்பனை	160	90
154	கோடாராவிப்பாற்கு	167	92
155	கோட்டந்திருப்பு	127	74
156	கோவலர்வாய்	88	51
157	கோவளர்ப்பன	163	91
158	கௌவைவிரிதிரைநீர்	40	22
159	சங்கந்தாழ்நூரந்தா	194	106
160	சந்தனத்திறச்சந்தழல்	46	26
161	சரியும்புனைசங்கு	70	40
162	சலமேதோசங்கந்தா	194	106
163	சிலைவிலங்குநீள்புருவஞ்	12	6
164	சிறைபடுவபுட்குல	125	72
165	சீதமதியிணையும்	43	24
166	சிலத்தானூரனத்தாற்	190	103
167	சுட்டிக்கூறவுவமை	139	80
168	சுற்றுவிற்காமனுஞ்	91	52
169	சூட்டுந்துமுரன்றனை	31	17
170	செங்கமலநாட்டஞ்	75	43
171	செங்கமலம்வாய்குவிய	211	114
172	செங்கரங்குளாநீர்	119	70
173	செங்கலசக்கொங்கை	24	13

திருக்குறள்.

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
174	செந்திருவுந் திங்கனும்	...	47	27
175	செம்மைமரைமலரும்	50	28
176	செருமானவேற்சென்னி	...	19	10
177	செல்கைதருவுளமேல்...	...	81	47
178	செல்லுநெறியனைத்	79	46
179	செவ்வாய்த்தளிநு	58	33
180	செவ்வாய்நகையரும்ப	...	59	34
181	செவ்வானன்னமே	33	18
182	செழுநர்க்கேய்த்த	33	18
183	சென்றுசெவியளக்	89	52
184	சேந்தனவேந்தன்	70	40
185	சேர்ந்தபுறவினிறை	113	67
186	சேற்றுவளர்தாமரை	138	80
187	சொல்லமொழிதளர்	112	66
188	சொன்னநாளிது	155	88
189	சோகமெவன்கொலிதழ்	...	14	7
190	சோதியரவிகரத்தா	126	73
191	சோலைப்பயிலுந்	129	75
192	தசநான்கெய்திய	...	25	14
193	தண்கவிகையாலும்	81	49
194	தண்ணெறீர்நின்ற	135	78
195	தண்ணளிசேர்ந்தின்	97	56
196	தண்பொருநைச்	211	114
197	தண்மதிக்குந்தோலா	60	34
198	தண்மலர்வில்லிதன்	186	101
199	தத்தித்தாழ்	171	95
200	தம்புரவுபூண்டோர்	107	62
201	தம்மாற்பயன்றுக்	92	53
202	தலையிழந்தானெவ்	88	51
203	தவிராமதுவண்களி	123	71
204	தளிபெற்றுவுகியதன்	37	21
205	தள்ளாவிடத்தேர்	120	70
206	தாதளவிவண்டுதெடு	{ 41 136	{ 23 79
207	தாதொன்றுதாமரையே	40	22
208	தாமரைநாண்மலருந்	41	23
209	தாமரையன்றுமுகமே	38	21
210	தாமரைவாண்முகத்து...	36	20
211	தாயாயாளாராயா	170	94
212	தாயேயானோவவா	184	100
213	தானேயுமைதனக்கு	136	79
214	திங்கணுதல்வியர்	114	67
215	திங்களசொரிநிலவு	99	58
216	திருமருவுதண்மதிக்கு	...	46	26
217	திருமுகம்போன்	42	23

முருகாறு.

முருகாறு.

No	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book
218	தீயின்றவேந்தமியோ	93	54
219	குடிநீர் துத்தித் துந்	175	96
220	துறவுள் வாசான	71	41
221	துறைவாதுறைவார்	142	82
222	துனிவருநீர்	16	8
223	தெம்முனையிடத்தீம்	32	18
224	தெய்வம்விருந்தொக்க	214	116
225	தெரிவருங்காதலிம்	195	106
226	தெற்குக்குடக்கு	204	111
227	தென்மலையின்மான்	211	114
228	தென்மலையின்கள்	70	40
229	தேங்கானன்முத்தலைக்குந்	143	83
230	தேனக்கலர்கொன்மை	58	33
231	தொல்லைமறைதேர்	128	74
232	தொடுகொண்டளிமுரன்	153	88
233	தலந்தகைபெறவிரு	161	90
234	தல்லார்கட்டபட்ட	68	39
235	தல்வினைநாற்கால்	100
236	தளிதடத்தவல்லியின்	48	27
237	தறவேந்துகொதை	118	69
238	தறைகமழ்தார்	117	69
239	தன்றுதீதென்றுணரா	43	21
240	நாடகவழக்கும்	215	116
241	நாட்டந்தமொறக்	53	30
242	நாண்டோலுந்தன்	115	67
243	நாநாநாதங்குடிசை	168	94
244	நிதியந்துஞ்சு	25
245	நிலையாநிலையாமணி	151	87
246	நிலனும்விசம்பா	118	69
247	நிழற்கோபமல்க	{ 45 138	{ 25 79
248	நீனையாநினையா	144	83
249	நீனையரியபல்புகழா	131	76
250	நின்னுழையேதின்முகம்	49	28
251	நீத்தொழிந்த	184	99
252	நீலப்புருவங்குனிய	53	30
253	நீலமணியிடற்றணி	29	16
254	நீவாதமாதவாதாமோ	180	98
255	நுமதுபுனவிவளியிவரிவை	174	96
256	நேரிழையார்குந்தலி	192	105
257	பகவெவல்லுங்	171	95
258	பணிபவந்தன	165	92
259	பண்டுபுரமெரித்தீ	98	57
260	புறமங்களிக்குமளியு	91	52
261	பத்தித்தகட்டகறை	30	17

கிருக்குமள்.

கிருக்குமள்.

No.	Quotation.	Manu- script page.	Printed page.	From what book.
262	பாவிநாடொறும்படிய... ..	154	88	
263	பருவமாகவிதோ	178	97	
261	பல்பொருட்கேற்பி	7	4	
265	பவளத்தன்னமேனி	32	18	
266	பவளம்போலுஞ்	138	80	
267	பாடல்பயிலும்பணி	109	64	
268	பாயாதவேங்கை	94	55	
269	பார்பாரியென்று	69	39	
270	பாலன்றனதுருவா	76	44	இயற்பா.
271	பாலினிடைநீலமணி	49	28	
272	பாலையாழ்தன்னிற்	147	85	
273	பால்போலுமின்சொல்	36	20	
274	பாற்பகையிழந்த	138	79	
275	பிறர்க்கின்னொழற்பகல்	13	7	திருக்குறள்,
276	பிறர்செல்வங்கண்டாற்	132	76	
277	பிறனில்லிழைவோர்	132	80	
278	புகைத்தகைச்சொற்	178	97	
279	புயலேபுறம்பொதந்து	203	100	
280	புருவச்சிலைகூனித்து	63	36	
281	புலிநாவன்ன	138	80	
282	புறத்தனலூரண	71	41	
283	புறந்தந்த்நீருளிரிய	86	50	
284	புண்டைர்கோமானும்	92	53	
285	பூங்காவிற்புள்ளொடுங்கும்	134	77	
286	பூட்டாதவிற்றூனித்த	94	55	
287	பூரைந்தாமேகலைதா	194	106	
288	பூண்டாங்குகொங்	129	75	
289	பூதலத்துளெல்லரப்	85	50	
290	பூமகன்யார்போவானை	183	99	
291	பூவானைநாறநீ	180	98	
292	பெரியோருழையும்	133	76	
293	பெருள்பெயர்க்கூரிகாலவி	33	18	
294	பொங்களகமல்ல	65	38	
295	பொங்கிச்செறிந்து	99	58	
296	பொய்ம்மைநெறிதீர்	79	46	
297	பொய்ம்மையுடன்	105	61	
298	பொய்யாமைபொய்யாமை	13	7	திருக்குறள்.
299	பொய்யுரையாநண்	87	51	
300	பொற்புடையமாதர்	191	104	
301	பொற்றுணில்வந்தகூடர்	189	103	
302	பொன்னிவளநாடன்	107	63	
303	போதுந்தளிரும்புனை	130	75	
304	போர்வேலின்வென்ற	131	76	
305	மண்டபத்துமாணிக்க	216	117	
306	மண்ணகன்றுதன்	117	78	

No.	Quotation.	Manu- script page.	Printed page.	From what book.
307	மண்படுதோட்கிள்ளி	100	58	
308	மதநவிராகாவாமா	188	102	
309	மதாரிக்கண்சிவப்	77	45	
310	மதுப்டொழிதார்	110	64	
311	மதுமகிழ்ந்தமாதர்	64	37	
312	மயில்களிக்குமிவண்	112	0	
313	மயில்போன்மடப்பிடி... ..	138	80	
314	மரகதச்சோகியுடன்	215	117	
315	மருவினவருள்ளத்தே... ..	182	99	
316	மலயத்துமாதவனே	46	26	
317	மலர்மலிசோலை	186	101	
318	மலர்வாவிபோல்	45	25	
319	மலிதேரான்கச்சியுமா... ..	90	52	
320	மலையின்பயிலா	67	39	
321	மலையினலைகடலி	102	60	
322	மலையுமலையுமகிழ்ந்து	147	85	
323	மல்லணிந்ததோளாயி... ..	81	47	
324	மழலைவாய்நவவி	68	39	
325	மழையார்ம்காடைத்தடக்கை	146	84	
326	மறுப்பயின்றவாண்மதி	39	22	
327	மறைதுவல்கங்கை	159	90	
328	மனமேற்குழைய	149	86	
329	மனுப்புவிமேல்	118	69	
330	மனைக்குவிளக்க	72	41	
331	மன்றற்குழலாராயிர்	68	39	
332	மன்னவர்க்குநாயபோல்	54	31	
333	மன்னவர்சேயா	77	45	
334	மன்னுமான்மான்	172	95	
335	மாடுபயிலும்	207	112	
336	மாதருமைவாய்மழலை... ..	108	63	
337	மாதருயிர்தாங்க	145	84	
338	மாதர்துவரிதழ்	77	45	
339	மாதர்துழைமருங்கு	76	44	
340	மாதவாபோதிவாதா	185	102	
341	மாரியன்னைவண்கை	33	18	
342	மாலைநிலவொளிப்ப	98	57	
343	மாலைமருவிமதி	124	72	
344	மால்கரிகாத் தளி	{ 74 202	{ 43 110	
345	மாலையருளாது	149	86	
346	மாலையாகுவையனங்க	167	93	
347	மாவாநீதாதாநீவாமா	188	103	
348	மாற்றத்தாற்கிள்ளை	64	37	
349	மானமருங்கண்ணைள்	71	41	
350	மானமேநண்ணு	175	96	

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
351	மானவாமானவா	145	84	
352	மானேர்நோக்கின்	17	9	
353	மான்மருவிவாளிகள்	72	42	
354	மான்விழிதாங்கும்	41	23	
355	மான் றூற்பள்ளி	32	17	
356	மின் றாமணிப்பைமபூண்	200	109	
357	மின்னுவான் முன்னு	173	95	
358	மின்னிகராமாதே	116	68	
359	மின்னே பொழிலின்	83	49	
360	முத்தரும் பிச்செம்பொ	114	67	
361	முத்துக்கூர் த்தன்ன	43	24	
362	முத்துக்கோத்தன்ன	68	39	
363	முருகவேள் சூர்மா	70	40	
364	முல்லைக்கொடிநடு	76	44	
365	முற்றிழைமகாரிர்	17	9	
366	முன்னங்குடை போன்	73	42	
367	முன்னைத்தஞ்சிற்றின்	15	8	
368	மூவாத்தமிழ்பயந்த	135	78	
369	மூன்றெழுத்துமெங்கோ	193	106	
370	மெய்யேபொருண்	78	46	
371	மேயகலவிவளை	111	61	
372	மேயநராபுரத்து	128	74	
373	மேருசாபமுமேவுமே	185	101	
374	மேவிவாழ்வார்மே	207	112	
375	யாண்டுமொழிதிறம்	104	60	
376	யாவகையதாயர்க்கு	206	112	
377	யாவரறிவா	206	112	
378	யாழியல்வாய	176	96	
379	யானகெவன்னையினை	174	95	
380	யானையிரதம்	128	74	
381	வஞ்சியர்கோன்	216	117	
382	வண்ணங்கருகவளை	83	49	
383	வண்ணத்தின்வாடி	33	18	
384	வண்புயலைக்கீழ்ப்படுத்த	190	104	
385	வதனமதியமுதய	137	79	
386	வரியவாங்குமுன்	162	91	
387	வரிவண்டுநாணு	72	42	
388	வருகம்புளிநம்	151	87	
389	வருமறைபலமுறை	156	89	
390	வரையவரையசுரந்	148	85	
391	வல்லிவதனமதிக்கு	65	37	
392	வாமானமானமழைபோன்	155	88	
393	வாயாயநீகாவாயா	180	98	
394	வாய்த்தபொருள்	82	48	
395	வார்புருவங்கூத்தாட	63	36	

No.	Quotation.	Manuscript page.	Printed page.	From what book.
396	வாழ்த்து தலுந்தெய்வ	1	
397	வாளரவின் செம்மணியு ...	52	29	
398	வானகந்தருமிசைய ...	165	92	
399	வானவர்கடாழ்ந்து ...	204	111	
400	வானுகிமண்ணாய் ...	217	117	
401	விச்சாதரனேறு ...	125	73	
402	விண்ணின்மேற்காவல் ...	50	28	
403	விமன்ஞாலஞ்சும் ...	72	42	
404	விரவலராய்வாட்வாரை ...	12	7	
405	விரிந்தமகிலிவின் ...	107	62	
406	விரிகடஞ்சும்மேகினி ...	59	31	
407	வினாமேவுமகமாய ...	158	89	
408	விலங்கியல்கிலைடை ...	92	53	
409	விலங்கொடுமக்களையார் ...	138	80	திருக்குறள்.
410	விலைநெருழவர் ...	67	39	ஷட.
411	விழிந்தகுவளைகழி ...	25	13	
412	விழியேகளிவண்டு ...	62	36	
413	விளைபொருண்மேல் ...	80	47	
414	விளைவேறுபடாஅழ்ப் ...	201	110	
415	வெகிக்குடியலை ...	129	75	
416	வெங்கதிர்க்குஞ்செ ...	92	53	
417	வெண்ணீர்மைதாங்கு ...	121	72	
418	வெய்யகுரற்றேன்றி ...	87	51	
419	வெறிகொளிசைச்சுட் ...	95	55	
420	வேண்டுவங்கொண்டு ...	133	77	
421	வேய்புரைபனைத்தோள் ...	32	18	
422	வேலுங்கருவினையும் ...	43	21	
423	வேறெருமாதர்மேல் ...	106	62	
424	வேனில்வயிறகுலர்ந்த ...	100	59	
425	வைகலும்வைகல் ...	{ 75 202	{ 43 110	தாலடியார்.
426	வையந்தகழியா ...	57	33	பொய்கையாழ்
427	வையம்புரக்கும் ...	65	37	வார்.

11. உதயனகுமாரகாவியம்.

Beginning :

1 - வது.—உஞ்சைக்காண்டம்.

* * *
* * *

புரவலனினியனாகிப் புதல்வர்களார்கொவென்ன
வரமுனியருளக்கேட்டு மகிழ்ந்துதன்காயமெல்லாஞ்
சிரசணிமுடியுஞ்சூட்டிச் செல்வர்க்குக்கொடுத்துப்போகி
விரவியதவத்ததாக வேண்டுவதென்னவென்றான்.

முனியொதெங்கைதானே முயன்றிருந்தெய்தினாகும்
தனையென வெங்கயத்தின் தனையகாரியேற்றிப்போய்த்தன்
மனனிறைநாட்டெட்டுல்லா மருகனுக்கீந்துபோந்து
முனிவனம்புகுந்துமாமன் முனிவனாய்நின்றதன்றே.

இளமையையிகழ்ந்துமிக்கியினிதற்குமரனாகி
வளமையிற்செங்கோறன்னை வன்மையினடந்திச்சென்ற
ளிளமையிலனையதேவிக் கிரங்கியசதாலிகன்றான்
உளமலிகொள்கையானவ் வுறுதவர்கண்டுரைத்தான்.

அன்புறுவடிசிலுண்டேயற்றைநாளங்கிருந்து
யன்புறுமற்றைநாளி வெழில்களிற்றரசனேறி
நன்புறுசிலிகையேறி நற்கைநால்படையுஞ்சூழ்ப்
பன்புறுசயந்தீபுக்குப் பார்த்திபனிநிருந்தான்.

உஞ்சைக்காண்டம் முற்றும்.

2 - வது.—இலாவணகாண்டம்.

உஞ்சைநகர்விட்டகன் றுதையணதமரனுந்
தஞ்சமாய்ச்சயந்தியிற் றளர்வின்றிப்புகுந்தபி
னென்செய்தனனென்றிடி வியம்புதுமறியவே
கொஞ்சபைங்கிளிமொழி தன்கூடலைவிரும்பினான்.

வற்றவேகோமான்கேட்டு வயந்தகன்றனைநோக்கி
அற்றிசைபோதுமென்றே யகமகிழ்ந்நினியகூறி
வெற்றிநாற்படையுஞ்சூழ வெண்குடைகவரிவீச
மெற்றுடன்மிடைந்தசென்ற னுதையணன்குமரன்றானே.

இலாவணகாண்டம் முற்றும்.

3 - வது — மகதகாண்டம்.

சயத்தியீ விலல்லைவிட்டுச் சாலவுமகதநாட்டுக்

கியைந்து நன்கெழுந்து செல்ல விரவியினுநாயண்தான்
நயந்தநன்றேவிகாத னன்மனத்தழுங்கிப்பின் னும்
வியந்து நல்லமைச்சர் தேற்றி வெங்கடுங்காணம்புக்கார்.

பகையற வெறி

* * * * *

மகதகாண்டம் முற்றும்.

4 - வது. — வந்தவகாண்டம்.

லச்செலவீர

ரங்கயற்கண்ணிதாது மாரழலவியந்தில்லை
கொங்கைநற்பாவை தன்னைக் குணர்ந்துநீ பெறுவையின்பு
மிங்குலகெங்குமாளு மெழிந்நதன் பெறுவென்றார்.

நட்புடைக்கம்புமாதர் நால்வருமன்னுள்ளத்
துட்புடைவிருந்துநாளு மொருகுறையின் நித்தயத்துந்
திட்புடைமன்னர்வந்து திறையளத்தடிவணங்க
நட்புடைநாட்டையெல்லா நாபுதியாண்டுசென்றான்.

வத்தவகாண்டம் முற்றும்.

5 - வது. — நரவாகன்காண்டம்.

எத்திசையடிப்படுத்தி யெழில்பெறச்செங்கோல்செல்லும்
பெத்திசைவேந்தன் நன்னைப் பெருமைபெற்றானைமன்னர்
வித்தைசெய்செனங்கள் மாந்தர் வியந்தடிவணங்கமின்னும்
முத்திசைமலைதத்தை முனிவில்சீர்மயாகையாளுன்.

செல்வநற்குமரன்சென்று தேவேந்திரனைக்கண்டு
செல்வநாவாமபூசை சீர்கொண்டுவணக்கஞ்செய்து
செல்வனிந்திரனனுப்பத் திருமணித்தேரினேறிச்
செல்வனுப்புறம்புகுந்து சிறப்பிடுகுருந்தவன்றே.

நரவாகன்காண்டம் முற்றும்.

6 - வது. — துறவுகாண்டம்.

வளங்கெழுவற்றவர்க்கு மன்னியகாதன்மிக்க
வளங்கெழுகற்பினூர்க ளோதியம்போலுநீரார்
இளங்கிளிமொழியினூர்க ளினிமையினுவரோடு
குளங்களித்திருமின்மாதஞ் செஞ்சொலிமடந்தைதானும்.

பொற்புடைநன்மாதரைப் புணர்ந்துமேனிதீண்டலும்
அற்புதமாய்க்காண்டலு மானவின் சொற்கேட்டலும்
கற்புடைமனதிலெண்ணிக் காண்கைகரிதாவே
விற்பன்னமாதவர் வேண்டுகூகந்தயத்தனர்.

குறவுகாண்டம் முற்றும்.

End :

உஞ்சையிக்காண்டந்தன்னி லுயர்கவிநூற்றீறெட்டும்
மிஞ்சவேயிலா வணத்தின் வீறுயர்முப்பதாகும்
எஞ்சலிம்மகதகாண்ட மெழிலுடைமுப்பத்தைந்து
வஞ்சுடனம்பதாகு மரியவற்றவத்திலென்றே,
நறுமலர்மாலைமார்பன் நாவாகன காண்டந்தன்னிவ்
அறுபதுமொன்றுமாகு மாகியகுறவுகாண்டம்
அறுபதுமைந்துமாகு மன்புனைத்தோதுவோர்க்குத்
திறவதிகேட்பவர்க்குஞ்சிலகநீயாகுமென்றே.
உதயனகுமாரகாவியம் முற்றும்.

12. ஐங்குறுநூறு.

Beginning :

மலமேனிவாலிழை
பாகத்தொருவ னிருதாணிமும்பீழ்
மூவகையுலகு முகிழ்த்தனமுறையே.

வாழ்த்து. பாரதம் பாடிய பெருந்தேவரை.

முதலாவது.—மருதம்.

1-வது.—வேட்கைப்பத்து.

வாழியாதன வாழியவினி
நெற்பலபொலிகபொன்
பெரிதுகிறக்க வெனவேட்டேமே.

எ - து. புறந்தொழக்கத்திலே நெடுநானொழுநி யிது தகாதெனத்
தெளிந்த மனத்தனாய் மீண்டெலைவியொடுகடி யொழுகாநன்ற தலை
மகன்றேழியோடு சொல்லாடி யானவ்வாறொழுக நீயிர் திணைத்திறம்
யாதென்றும் கவள்சொல்லியது. [ஆதெனவினியென்பான் சேரமான்
களிற் பாட்டெடைத்தலைமகன்.]

(1)

வாழியாதென வாழியவினி
வினாசவபலே வருகவிரவல
ரெனவேட்டோராளே யாடியேயாமே
பல்லிதழ் லமொடு தெய்தனிகர்க்குந்
தண்ணெறையூரன் கேண்மை
வழிவழிசிறக்க வெனவேட்டேமே.

எ - து. இதுவுமது.

(2)

புனலாமுகளிசிட்ட வெள்ளினழ
மணலாடுசினையத் தெருமைவினைக்கும்
யாணரூரன் மகளிவள்
பாணர்நரம்பினு மின்சினவியளே.

எ-து. வாழினோர்தற்பொருட்டு மூகம்புகுவான்வேண்டி யியற்புழி
த்துழித் தலைமகளியற்படமொழிந்தநிறந்தலைமகற்குத் தோழிசொல்
வியது.

(10)

எருமைப்பத்து முற்றும்.

1 - வது மருதம் முற்றும்.

—ஓரம்போகியார்.

இரண்டாவது.—நெய்தல்.

1-வது.—தாய்க்குரைத்தபத்து.

அன்னை வாழிவெண்டன்னையதுக்காணர்
கொடிப்பாசடம்புபரியலூர்விழியு
தெய்தமயக்கிவந்தன்று நின்மகளே
பூப்போலுண்கண்மரிஇ
தேரய்க்குமருந்தாயிய கொண்டுகின்றேரே.

எ-து. அறத்தொடுநின்றபின்னர் வரைதற்பொருட்டுப் பிரிந்த தலை
மகன்வரைவொடுபுகுந்தவழித் தோழிசெவிலிக்குக்காட்டிச் சொல்லி
யது.

(1)

10 வது.—வளைப்பத்து.

கடற்கொடுசெறிந்த மயிர்வார்முன்கை
கழிப்பூத்தொடர்ந்த விரும்பல்குந்தற்
கானன்ஓழாழற் கவின் பெறுதழையள்
வரையரமகளிரினரியளென்
னிறையருநெஞ்சம் கொண்டொழித்தோளே.

எ - து. நின்னார்காணப்பட்டவ ளெவ்விடத் தெத்தன்மையளென்று
வினாயபாங்கற்குத் தலைமகன்கூறியது. (1)

வலம்புரியுமுத வார்மணலடைகரை
யிலங்குகதீர்முத்த மிருள்கெடவிமைக்குந்
துறைகெடுகொண்கதீதந்த
வறைபுனல்வால்வளை நல்லவேதாமே.

எ - து. இது வரையாது வந்தொழுநுந் தலைமகன் தலைமகட்டு வளை
கொண்டுவந்துகொடுத்தழிப் பண்டையிவள்வளைபோலாவாய மெவிந்
துழிநீங்க நலனுடையேவா விவையெனத் தலைமகன்மெலிவு.

வளைப்பத்து முற்றும்.

2.வது நெய்தல் முற்றும்.

—அம்ழவனார்.

முன்றுவது. குறிஞ்சி.

* * * * *

அலங்குமழைபொழிந்த வகனகனருவி
யாகெழையடுக்கத் திழிதருநாடன்
பெருவரையன்ன திருவிறல்வியன்மார்பு
முயங்காழகழிந்த நாளிவண்
மயங்கிதழ்மனழக்க ணகலிமுன்னாய்.

எ - து. நொதுமலர்விரைவினகட்டுடாழிசெவிவிக்கறத்தொடுசின்
றது. (10)

* * * * *

மஞ்ஞைப்பத்து.

மயிலாச்சூடிமஞ்ஞையிரட்டுந்
துறுகல்லடுக்கத் ததுவேபிணத்தேநா
ளாய்தழைதுடங்குமல்கும்
காதலியுறையு நனிநல்லுறோ.

எ - து. வரைவிடைவைத்துப் பிரிந்து மீள்கின்ற தலைமகன் சொல்
லியது. (1)

* * * * *

கொடிச்சிகூந்தல் போலந்தொகை
யஞ்சிறைவிசீரும் பெருங்கல்வெற்பன்
வந்தன்னெதிர்த்தனர் கொடையே
யந்தீங்கிளவிபோய் நின்சிறப்பே.

எ-து. தலைமகன் றுணைவனாடிவேண்டிவிடச் சற்றத்தார்கொடை
நேராத்தன்மை தலைமகட்டுத்தோழி சொல்லியது. (10)

மஞ்சைப்பத்து முற்றும்.

3 - வது குறிஞ்சி முற்றும்.

கபிலர்.

நான்காவது.—பாலை.

1-வது.—செலவமுங்குவித்தபத்து.

மாலபொள்ளொத்திரத்துமையில
வாலினரருஞ்சுரன்செலவேவர் சென்னிக்
கூட்டுமெவ்வாயாயின
மைவரைநாடவருந்துவள் பெரிதே.

எ - து. பிரிவுணர்ந்தப்பட்ட தோழி தலைமகற்குச்சொல்லியது. (1)

அரும்பொருள்செய்வீனை தப்பற்குமுரித்தே
பெருந்தோளருவை தகைந்தற்குமுரியள்
செல்லாயாயினே நன்றே
மெல்லம்புலம்ப விவளமுப்பிரிந்தே.

எ-து. பொருள்வயிற்பிரியந் தலைமகன் பிரிவுடன்படுக்கவேணுமெ
ன்றானாக வவற்குத் தோழி சொல்லியது. (2)

* * * * *

மன்னரன்னமாவந்தழீஇ
மகளிரன்னவாடுகொடிமுடங்கு
மரும்பதங்கொண்ட பெரும்பதவேனிற்
காதல் புணர்ந்தன ராகியாய்கழல்
வெஞ்சினவிதல்வேற் காணையொ
டின்றுபுகுதருமென வந்தன்றுதுதே.

மறுதரவுபத்து முற்றும்.

4 - வது பாலை முற்றும்.

—ஓதலாந்தையார்.

ஐந்தாவது.—முல்லை.

1-வது.—செவினிகுற்றுப்பத்து.

மறியிடைப்படுத்த மான்விணைபோலப்
புகல்வனையிணை நானாககீன்று
மினிதுமன்றம்மவவர்கிடக்கை முனிவின்றி
நீர்நின்ற வியலகங்ககையெய
வீணும்பரும் பெரவருங்குரைத்தே.

எ - து. கடிமனைச் சென்றுவந்த செவிலி யுவந்தவுள்ளத்தாளாய்
நற்றாய்க்குச் சொல்லியது. இனிவருகின்ற பாட்டொன்பதினாள் முத
லெட்டினுக்கு மிஃதொக்கும். (1)

End :

பத்தாவது.—வரவுசிறப்புரைத்தபத்து.

காரதிரகாலையா மொவின் நூலிய
நொந்துநொந்துயவுமுள்ளமொடு
வந்தனெனமடைந்த தினதொவினாந்தே.

எ-து. வினைமுற்றிப்புகுந்த தலைமகன் மலைவிக்குச் சொல்லியது.

* * * * *

கொன்றைப்பூவிற் பசுந்தவுண்கண்
குன்றநெடுஞ்சுளைக் குவளைபோலத்
கொல்கவின் பெற்றன விவட்கெவல்பொரா
வியனெடும் பாசறைநீடிய
வயமானீரேன்றநீவந்தமாறே.

எ-து. வினைமுற்றியவந்த தலைமகற்குத் தோழிசொல்லியது

வரவுசிறப்புரைத்தபத்து முற்றும்.

முல்லை முற்றிற்று.

—பேயன்.

13. ஐந்திணையெழுபது மூலமும் உரையும்.

முதலாவது.—தூநீச்சி.

Beginning:

அவரைபொருந்திய ஸ்பங்குரலேனல்
கவரிமடமாகது உம் படர்சாரற்
கானகநாடமறவல் வயங்கிழைத்
கியானிடைநின்றபுணை.

என்றது - தோழி தலைமகன் வரைவுகடாயது. (இதன் பொருள்
அவரைபொருந்திய கதிரையுடைய பசுந்திணைக்கவரி மடமாகதுவாதி
ன்ற படர்ந்த சாரலையுடைய கானகநாடனே! மறவாது திணைப்பா
யாக வயங்காதின்றவணியினை யுடையாட்கியான ஓவுநின்றபுணை, என்ற
வாறு.

* * * * *

End:

சிறுமீன்கவுட்கொண்ட செந்தூவிநாராய்
 இறுமென்றாலுநின் பின்னைகட்கேயாகி
 நெறியீரிடுங்கழிச் சேர்ப்பனகன்ற
 நெறியறிதிரிமின்றவுநீ.

நெய்தல் முற்றும்.

மூவாகியார் செய்த ஐந்திணையெழுபது முற்றும்.

14. கல்லாடம்.

Beginning:

பரயிரம்.

வினாயகர்வணக்கம்.

திங்கண்முடிபொறுத்த பொன்மலையருவி
 கருமணிகொழித்த தோற்றம்போல
 விருகவுள் கவித்த மதநதியுவட்டின்
 வண்டினம்புரளும் வயங்குபுகர்முகத்த!
 செங்கதிர்திரளெழு கருங்கடல்போல
 முக்கண்மேம்பொங்கும் வெள்ளமெறிகடத்த!
 பெருமலைச்சென்னியிற் சிறுமகிபிடந்தெனக்
 கண்ணருள்நிறைந்த கவின் பெருமெயிற்ற!
 வாரிரண்டருக்கர விரகதிரக்கனலும்
 வெள்ளைமதிமுடித்த செஞ்சடையொருந்த
 னுடலுயிராட வாறெமலைமுந்
 தென்கிட்டுத்திசையோன் நெறுதருஜீயு
 மூழித்தீப்படர்ந் துடற்றுபுசிகையும்
 பாசங்கரகம் விதியுடைமுக்கோன்
 முறிக்கலைச்சுருக்குக் கரம்பெறுமுனிவர்
 விழிவிடுமெரியுஞ் சாபவாய்நெருப்பு
 நிலைவிட்டுப்படராது காணியினிலைக்கச்
 சிறுகாற்றுமுலு மசைக்குழைச்செவிய!
 ஐம்பன் முகவரக்கன் கிளையொடுமறியப்
 பெருங்காற்றுவிடுத்த செடும்புழைக்கரத்த!
 கருமிடற்றுக்கடவுளைச் செங்கனிவேண்டி
 விடங்கொண் ஞாலத்து வலங்கொளும்பதத்த

குண்டுநீருடுத்த நெடும்பாொண்ணமு
 மெண்ணிலக்கமொடு நண்ணிடுதயாமு
 மளந்துகொடுமுடித்த னின்கடனாதலின்
 வரியுடல்குழக் குடம்பைநூறெற்றிப்
 போக்குவழியடையா துள்ளுயிர்விசித்தலி
 னநிவுமும்போய வுலண்டதுபோலக்
 கடற்மிலாசிறுக மலக்குதயர்காட்டு
 முடவெனும்வாயிற் சினைநடுவுக்குப்
 போகாதுணங்குறும் வெள்ளறிவேமு
 மாரணம்போற்றுநின் காலுறவணங்குதுங்
 சான்முகமேற்ற துளைகொள்வாய்க்கறங்கும்
 விசைத்தநடைபோருஞ் சகடக்காலு
 நீட்டிவலிதள்ளிய நெடுங்கயிற்றாசலு
 மலமருகாலு மலகைத்தேருங்
 குறைதருபிறவியி னுறைதருகலக்கமு
 மென்மனத்தெழுந்த புன்மொழித்தொடையு
 மருள் பொழிகடைக் கண்டாக்ஈத்
 தெருளுறவைய முடிப்பையின்றெனவே.

* * *
 பொதியப்பொருப்பன் மதியக்கருதனைக்
 ‘கொங்குதேர்வாழ்க்கை’க் செந்தமிழ்கூற்ப்
 பேரத்துவதநமிக் கற்புடனுதவி
 யென்னுளங்குடிகொண்டிரும்பயனளிக்கும்
 கள்ளவிழ்குழல்சேர் கருணையம்பெருடான்.

* * *
 * * *
 மாறனும்புலவரு மயங்குறகாலே
 முந்துறும்பெருமறை முளைத்தருள்வாக்கால்
 “அன்புணைநீணை” யென்றறுபுதுநீநீர்ப்
 கடலமுதெடுத்துக் கையில்வைந்ததுபோற்
 பரப்பின்றமிச்சுவை திரட்டிமற்றவர்க்குத்
 தெளிதரக்கொடுத்த தென்றமிழ்க்கடவுள்.

* * *
 * * *
 புண்ணியக்கல்வி புண்ணிகழ்மாக்கள்
 பரிபுரக்கம்பலை யிருசெவியுண்ணுங்
 துடக்கோச்சோன் கிடைத்திதுகாண்கென

மதிமலிபுரிசைத் திருழகங்கூறி
யன்புநத்தீர்த்த வின்பிசைப்பாணன்
பேறதிக்கோடுக்கோ வுறவிடுத்தருளிய
மாதவர்வழுத்தந் கூடர்நிறைவன்.

* * *

End :

வளைந் துநின்ற றுடற்று மலிகுளிர்க்குடைந்து
முகின்றின்புண்டி மணிநெருப்பினைத்தழப்
புனமெரிகாரிற் புலகபலகொள் ளுந்
குளவன்வீற்றிருந்த வளர்புகழ் க்குன்றமும்
புகவுதொட்டெனத்தன் புயன்முதிர்கரத்தினை
வரன்முறைசெய்த கூண்மதிக்கோவுந்
தெய்வமறைந்த செழுந்தமிழ்ப்பாடலு
மைந்கினிற்பங்குசெய தின்புவளர்குடியுந்
தவலருஞ்சிறப்பொடு சாஸ்புசெய்தமைந்த
முதுநகர்க்கூடலுண் ளுவாத்தனிமுத
வேழிசைமுதலி லாயிரங்கிளைத்த
காணங்காட்டும் புள்ளடி த்துணையினர்
பட்டடையெடுத்துப் பாலையிறகொளுவிக
கிளையிற்காட்டி யைம்முறைகிளத்திக்
குரலும்பாணிபு நெய்தலிற்குமட்டி
விளரியெடுத்து மத்திணைவிலக்கி
யொறறைத்தாரி யொருநரம்பிரட்ட
விழுந்துமெழுந்துஞ் செவ்வழிசேர்த்திக்
குருவிவிண்ணிசைக்கு மந்தாக்ருவிதம்
புறப்படுபொதுவுடன் முல்லையிற்கூட்டி
விரித்தவுங்குவிந்தவம் விளரியில்வைத்தத்
தூங்கலுமசைத்தலுந் தள்ளலுமொவித்தலு
மாங்கவைநான்கு மலியுழையாக்கிப்
பூரகங்குர்பகம் புடையெழுவிளரி
துத்தந்தாரந் கைக்கிளையதனுக்
கொன்றினுக்கேழு நின்றநிலிவிரித்துத்
தனிமுகமலர்ந்த தம்மிசைபாடக்
கூடியுந்துள்ள வாடியநாயக
விணையடியேத்து மன்பினர்க்குதவுந்
திருவறம்வந்த வொருவன் றுதுக

ளின்பமுடியற்கையு மிகழாக்காமமு
மன்புஞ்சூளு மளியுறத்தந்தென்
னெஞ்சமுந்தையிலு நினைவுமுள்ளமு
நாணமுங்கொண்ட நடுவினரின்றுங்
கொள்வதுமுளதோ கொடுப்பதுமுளதோ
செய்குறியினியவாயிற்
கவ்வையிற்கூறுவிர் மறைகள் விட்டெமக்கே.

கல்லாடம் முற்றிற்று.

15. நளவெண்பா.

நளமகாராசா சீர்த்திரம்.

Beginning:

தழைவிரிகடுக்கைமாலேத் தனிமுதற்சடையிற்கூடுங்
குழுவெண்டிங்களிற்ற கோட்டகுறையென்றெண்ணிப்
புழைநெடுங்கரத்திற்பற்றி பொற்புறவிணைத்துநோக்கு
மறைமதகளிற்றின் செய்ய மலரடிசென்னிவைப்பாம்.

வெண்பா.

மதிகுலத்தில்வந்தநளன் வள்ளல்புகழைத்
துதியிக்கும்வாசகமாய்ச்சொல்ல - நிதியிகுத்த
வெற்பகத்திற்பாரதத்தை வெண்மருப்பினாலெழுதுங்
கற்பகத்தின் பொற்பதமேகாப்பு.

வள்ளல்நளன்புகழை வாசகமாகப்புகல
உள்ளமகிழ்வாசி யுவகையருள்—வெள்ளனமே
வேதாவின்றேவியே மெய்யானவாக்குதவும்
மாதாவே நீதுணையாவா.

வேலன்கடம்பன் விசாகனுமையீன்ற
பாலன் குறத்திபதம்பணிந்த—லோலனெழிற்
பன்னிரண்டுகண்ணன் பசுமையிலீரன்
என்னிரண்டு கண்ணுக்கிமை.

ஈசன்பரமன் இறைவன்கயிலாச
வாசனுமையாள் மணவாளன்—தேசமரா
ஆளகண்டனெ யென்றபயமிட நஞ்சையுண்ட
காளகண்டன் றுளிணைகள் காப்பு.

நீ திரளன் கதையை ரெஞ்சமேவாசகமா
ஒகிரூர்தம்மை யொருகாலு—மேதினியில்
வெய்யகலியலுகான் வெவ்வினையெல்லாதீரும்
வையந்தனையாளுவார்.

கண்ணன் முகுந்தன் கருணாகரமேக
வண்ணன் பூமா குமணவாளன்—வெண்ணையுண்ட
வாயன்பயமென வந்தடைந்த பாண்டவர்ச
காயன்றிருவடிகள் காப்பு.

மூன்றாம் யுகத்தின் முடிவின் மதிசுலத்திற்
ரேன்றியபாண்டு சுதன் டருமன்—தேன் நிபுந்தார்
வீமசேனனர்ச்சுனன் நகுலசகதேவன்
காமருவந் தேவிபாஞ்சாலி.

ஐவருந்தரோபதையு மம்மான் சகுனிக்குக்
கைவருஞ்சுதாலவணிகைவிட்டு—மெய்வருந்திக்
காட்டிற்றிரிகின்ற காலத்திலேவதத்தை
நாட்டுமுனிவந்தானயந்து.

(வசனம்) யுகத்திலே துவாபாயுகமுடியிலே சந்திரகுலத்திற் பிற
ந்த பாண்டமகாராஜன் புத்திரர்களான தருமபுத்திரமசாராசன், வீம
சேனன், அர்ச்சுனன், நகுலன், சகாதேவன் இவர்களைவருக்குந் தேவி
யான துரோபதியும் துரியோதனன் வஞ்சனைக்குதாட பாண்டவாள்
நாடிமுந்து வனவாசஞ்செய்கின்ற நாளையிலே ஒரு நாள் வேதவியாச
மகாரிஷியும் அவருடைய சீஷர்களும் இந்தப் பஞ்சபாண்டவர்களிரு
க்கிற வனத்துக்கு வந்தார்கள்; அவர் வருகிறதைக்கண்டு தருமபுத்தி
ரருந்தம்பிமார்களு மெதூர்கொண்டுபோய் அஷ்டாங்கயோகபஞ்சாங்க
நமஸ்காரஞ்செய்து அர்க்கியபாத்திய நீரீந்தமாசமன முதலான உப
சாரங்கள்செய்து வேதவியாசரை ஆசனத்திலெழுந்தருளச்செய்து தரு
மபுத்திரமகாராசன் சொன்ன வெண்பா.

மறைமுநவ்வ நீரிங்கேவந்தருளப்பெற்றேன்
பிறவிப்பெருந் துயரமெல்லா—மறவே
பிறழத்தேனையென்றா னப்பேய்முலையுண்டானே
யழைத்தேவல் கொண்டவரசு.

(வசனம்) நாலுவேதங்களை யு முண்டாகச்செய்தவரோ! நீரிங்கே வர
த்தக்கதாகத் தரிசனஞ்செய்து என்னுடைய பிறவித்தன்பங்களை யெ
ல்லாம் நீங்கிச் சுகம்பெற்றேனென்றான்; என்றவுடனே வேதவியாச
ரும் தருமபுத்திரருக்கு ஆசீர்வாதஞ்செய்து சொன்ன வெண்பா.

மெய்த்திருவந்தற்றாலும் வெந்தயரம்வந்தாலும்
 ஐத்திருக்குநெஞ்சத் தூரவோனே—சித்தம்
 வருந்தியவாரேனென்றான் மாமறையினுள்ளந்
 திருந்தியவா மெய்த்தவத்தானேற்றந்து.

(வசனம்) இன்பம் வந்தாலும் துன்பம்வந்தாலும் மனதுக்குச் சரியாக நினைக்குந் தைரியமுள்ள நீ ரிப்போ மனதுகலங்கி யிருக்கிறதே தென்பார். அப்படிக்கு வேதவியாசர் கேட்டமாதிரத்திலே தருமபுத்திராமகாராசன் சொல்லுகிறார்; எங்கள் பூர்வோத்தரங்கனெல்லாம் தேவிரரியாத காரியமொன்றுனதோ, முன்னடந்த காரியங்களிருக்கட்டும்; இப்போது துரியோதனனெங்களைத் தன் கிருகத்துக்கழைப்பித்து வினையாட்டுப்போலே சகுனியுடனே வஞ்சனைச்சூதாடச்செய்து எங்கள் செல்வந்தையு யிராச்சியத்தையும் பறித்துக்கொண் டெங்களுக்கு ஸ்திரியானதுரோபதையை மானபங்கு செய்து பிள்ளையும் பனிரண்டு வருஷம் வனவாசமு மொருவருஷ மக்கியாதவாசமுஞ்செய்து வரச்சொல்லிக் காட்டிலே யோட்டிவிட்டான். எங்கள் சமர்த்தெல்லாம் விர்தாவாய்ப் போய்விட்டதென்று தர்மராசன் சொன்ன வெண்டா.

* * * * *

End :

எழுந்தான்றரும னினாளுருடன்றாலும்
 விழுந்தானவினாமிக்க—செழுந்தாளி
 வெந்தையே யென்றயாமெல்லாமினிமறந்தேன்
 சிந்தைகளிப்புற்றேன் தினம்.

(வசனம்) தருமபுத்திரரும் தம்மிமாரும் வேதவியாசர் பாதத்தில் நமஸ்காரஞ்செய்து எங்கள் பிதாவுக்குப் பிதாவே எங்கள் வியாகுலமெல்லாமின்றுடனே மறந்துவிட்டோம்; மகாசந்தோஷமாச்சுது இந்த நான்சரித்திரத்தைத் தேவிரீர் திருவாக்கினுலயிர்தபானம்போற்கேள் விப்பட்டு மனதானந்தபூரிதமாச்சுதென்று தருமபுத்திரர் சொல்ல வேதவியாசர் சொன்னவெண்பா.

சத்தியவரிச்சந்தரன் தசரதராமன்முதலா
 யெத்தனைபேரின்பதுன்ப மெய்தினு—ரத்தனையுந்
 சொல்வேன்கேளென்றுரைத்தான், தூயவியாசமுனி
 வில்வேற்றருமனுக்கு மேல்.

(வசனம்) சத்தியவரிச்சந்திரன் தசரதபுத்திரான ராமபுத்திரசாயி யிவர்களந்தச் சரித்திரங்களுஞ்சொல்லுகிறேன் கேளென்று தருமபுத்திரருக்கு வேதவியாசர் சொல்லுகிறார், எ-று.

இந்த நாள்கதையை யாவர்படித்தாலுஞ்
சந்ததிகளுண்டாய்த் தழைத்தோங்கிப்—புந்தி
மகிழ்வாகிநீழி வாழ்வார்மிகவுந்
திகழ்வார் பாகதியைச்சேர்ந்து.

பண்பாம்வியாசனூர் பாண்டவர்கள் கேட்கவே
நண்பாவுகாத்த நாள்கதையை—வெண்பாவால்
யாவர்களுங்கேட்க வினிதாய்ப்புகழேந்தி
நாவலர்முன் சொல்லீ நயந்து.

நளவெண்பா வுராயுடன் முற்றிற்று.

15a. நைடதம் மூலம்.

Beginning:

தழைவிரிகடுக்கைமலைத் தனிமுதற்சடையிற்றும்
குழுவெண்டிங்களிற்ற கோட்டது குறையென்றெண்ணிப்
புழைநெடுங்கரத்தாற்பற்றிப் பொற்புறவினைத்துநோக்கு
மழைமதக்களிற்றின் செய்ய மலராடிசென்னிவைப்பாம்.

வேகமாநெறிசெய்யும் வினைகளுந்
தாய்போகம்விடாத தளர்ச்சியுஞ்
சோகவாரியினால் வருதுன்பமும்
போகவானைமுகத்தனைப் போற்றுவாம்.

நிலவுபொழிதனிக்கவினை நிடதர்கோன் புகழ்ச்சரித நெடுநீர்வைப்
பிற், புலவர்களியுமுதொழுகு புதுமொழிகுட்டுணைத் தமிழாற்புனைதல்
செய்தான், வலனுயர்த்தவண்ணலஞ்சேல் வான்றொடுபொற்கோட்டி
மைய வரையிற்றீட்டி, யலர்தலைமாநிலம் புரக்குமதிவீராமலிகலா
ரோறே.

கருவிமாமழை கலைமகளுருவெனவிளங்கி
யிருவிசம்பிடைப்படர்ந்து சென்றினமணிகொழிக்கும்
பரவைவெண்டினாமேய்ந் துயர்பனிவரையுயிர்த்த
வுருவவேவாடரித் தடங்களுளுருக்கொடுமீண்ட.

End:

ஆழிசூழ்புவி முழுவதுமாயிதொன்றுருட்டி
வாழிநல்லமம்புரிதரு மகம்பலவாற்றிச்
சூழ்மால்வரை பிடருறு கமையொழித்தாறப்
பாழியம்புயத்தலகெலாம் பரித்தினிதுறைந்தான்.

அரசாட்சிப்படலம் முற்றும்.

ஆகவிருத்தம் 1166.

16. நீ தி தி ர ட் டு.

அறத்துப்பால்.

1.—கடவுள்வாழ்த்து.

Beginning:

மதிமன்னுமாயவன் வாண்முகமொக்குங்
கதிர்சேர்ந்த ஞாயிறுசக்கரமொக்கு
முதுநீர்ப்புனத்துத் தாமரைத்தாளி
னெதிர்தலர்மற்றவன் கண்ணெக்கும்பூவைப்
புதுமலரோய்க்கு நிறம்.

நான்மணிக்கடிகை.

கண்மூன்றுடையான் றுள் சேர்தல் கடிதினிதே
தொன்மாண்மொய்யமா?யாணைத்தொழலினிதே
முத்தம்பேணி முகநான்குடையாணைச்
சென்றமர்ந்த தேத்தவினிது.

இளியவைநாற்பது.

நீலநெடுங்கொண்மூ நெற்றிநிழலறிக்
காலையிருள்செய்க்குங் காய்கதிர்போற்—கோல
மணித்தோகைமேற்றேன்றி மாக்கடற்றூர்வென்றே
னணிச்சேவடியெய்மரண்.

இரும்பல்காஞ்சி.

மூவாமுதலாவலகம்மொருமூன்றுமேத்தத்
தாவாதவின்பத்தலையாயத்தன்னினெய்தி
யோவாதுநின்ற குணத்தொண்ணிதிச்செல்வனென்ப
தேவாதுதேவனவன்சேவடிசேர்துமன்றே.

சீவகசிந்தாமணி.

முன்றான் பெருமைக்கணின் றான் முடிவெய்துகாறு
நன்றேநீநைந்தான் குணமேமொழிந்தான்றனக்கென்
றொன்றானுமில்லான் பிறர்க்கேயுறுதிக்குமுன்ற
னன்றேயிறைவனவன்றள்சராணங்களன்றே.

குண்டலகேசி.

கண்ணிகார்நறுங் கொன்றைகாமர்
வண்ணமார்பிற் றுருங்கொன்றை
யூர்திவால் வெள்ளேறேசிறந்த
சீர்கெழுமொடியு மவ்வேறென்ப
கறைமிடறணியலு மணிந்தன்றக்கறை
மறைநுலவந்தணர் நுவலவும்படுமே
பெண்ணுருவொருகிறனென்றவ்வுருத்
தன்னுளடக்கிக் கரக்கினுங்கரக்கும்

பிறைநு தல்வண்ண மாகின்றப்பிறை
பதினெண் கண்ணு மேத்தவும்படுமே
யெல்லாவுயிர்க்கு மேமமாகிய
நீரறவறியாக் கரகத்துத்
தாழ்சடை பொலிந்த வருந்தவத்தோர்க்கே.

புறம்.

மூவிலைநெடுவே லாதிவானவ
னிமருங்குகொளிக்கு மிமையக்குழவி
தணிக்கண்விளங்கு நுதற்பிறைமேலோர்
மிகைப்பிறைகதுப்பிற் சூடிவனைக்கையின்
வாள்பிடித்தாணி யேறித்தானவர்
மாளக்கடும்போர் கடந்தகுமரி
மூவாமெல்லடித் திருநீழல்
வாழிகாக்கவிம்மலர்தலையுலகே.

ஆசிரியமாலே.

* * * * *

அறத்துப்பால் முற்றும்.

பொருட்பால் (இறைமாட்சி.)

பத்திமைசான்றபடையும் பலர்தொகினு
மெத்துணையும்ஞ்சா வெயிலரணும்—வைத்தமைந்த
வெண்ணிலுலவா விருநிதியுயிம்மூன்று
மண்ணளும் வேந்தர்க்குறுப்பு.
கோவஞ்சிவாமூர் குடியுங்குடிதழீஇ
யாலம்வீர்போலு மமைச்சரணும்—வேலின்
கடைமணிபோற்றிண்ணியான் காப்புயிம்மூன்றும்
படைவேந்தன் பற்றுவிடல்.

தீர்க்குகம்.

* * * * *

வாழ்த்து.

End :

கொடிவிடுமுத்தலையேவர் கூற்றக்கணிச்சி
கடிவிடுகொன்றையோன்காக்க—நெடிதுலகிற்
பூமலிநாவற் பொழிலகத்துப்போய்தீன்ற
மாமலையோல் மன்னுகநீ.

வேண்பாமாலே.

கண் ணுதலோன்காக்க கடிநேயியோன்காக்க
 வெண்ணிருதோளேந்திழையா டான்காக்க
 பன்னிய நூற் சென்னியாக்களிக்குஞ்செல்வநீ
 மன் னுகநாளு மிம்மண் மிசையானே .

பெரும்பொருள்.

ஓங்குமலைப்பெருவிற்பாம்புநாண்கொளீஇ
 யொரு கணைகொண்டு மூவெயிலுடற்றிப்
 பெருவிறலமர்க்கு வென்றிதந்த
 கறையிடற்றண்ணல்காமர் சென்னிப்
 பிறைறுதல்விளங்கு மொருகண்டீபால
 லேந்திமேம்பட்ட பூந்தார்மாற
 கடுஞ்சினத்தகொல்களிற்றுங்கதற்பரியகரி மாவு
 நெடுங்கொடிய நிமிர்தேருநெஞ்சுடைய புகன்மறவரு
 நான்குடன்மாண்ட மெனு
 யரசின் கொற்றமதனுமனரெனக் கோல்
 தாயினுமாண்டவற தெறிமுதற்றே
 கோடாதுபிறரெனக் குணங்கொல்வாது
 ஞாயிற்றன்ன வெந்திறலாண்மையுந்
 திங்களன்ன தன் பெருஞ்சாயலும்
 வானத்தன்ன வண்மையுமுன்று
 முடையாயாதலினில் லோரர்
 நீ நீடுவொழியயவண நெடுந்தகைதாழநீர்
 வெண்டலைப் புணரியலைக்குஞ்செந்தீ
 நெடுவேணிலையகாமர்
 வியன்றுறைக்கடுவழி தொகுப்பவீண்டிய
 வவொழெக்கர் மணலினும்பலவே.

புறம்.

நாகத்தன்ன பாகர்மண்டிலந்
 தமவேயாபினுந் தம்மொடுசெல்லா
 வேற்றேராயினு நோற்றூர்க்கொழிபு
 மேற்றபார்ப்பார்க்கிங்கை நீறையப்
 பூவும்பொன்னும் புனல்படச்சொரிந்து
 பாசிறைமகளிர் பொலங்கலத்தேந்திய
 நாரரிதேறல்தவாது நன்மகிழ்ந்
 திரவலற்கருங்கலமருகாது வீசி
 வாழ்தல்வேண்டு மிவண்வரைந்தவைகல்
 வாழச்செய்தால் வினையல்ல
 தாழங்காலேத்துணைப்பிறிதில்லை யென்றுபுரிந்

தடங்கியவிருபிறப் பாளர்
முத்தீபுரையக்காண்ட கவிருந்த
கொற்றநீள்ருடைக்கொடிதேர்வேந்திர்
யானறியளவையோவிவ்வேவானந்து
வயங்கித்தோன்றுமீனிணு மிம்மெனப்பரந்
தியங்குமருமடியுரையினுமுயர்ந்து
மேலுந்தொண்டுப் போலினந்தாளே.

புறம்.

வளம்படுவாய்வாளேந்தி யொன்னார்
களம்படக்கடந்தகழ றொடித்தடக்கை
யார்கவிநறவினதியர்கோமான்
போரதெருவிற்பொலந்தாரஞ்சி
பால்புலாபிறைநுதற் பொலிந்தசென்னி
நீலமணிமிடற்றொருவன்போல
மன்னுகபெருமநீஇயே தொன்னிலைப்
பெருமலை விடாகத்தருமிசைக்கொண்ட
சிறியிலை நெல்லித்தீங்கணி குறியாது
காதலின்னகத்தடக்கிச்
சாதலநீங்கவெனக்கியாதத்தோயே.
ஆவுமானியற் பார்ப்பனமாக்களும்
பெண்டிரும்பினியுடையீரும்பேணித்
தென்புலவாழ்நர்க் கருங்கடனிறுக்கும்
பொன்போற் புதல்வர்ப் பெறாதுதீரு
மெம்மம்புகடிவிடு தும்மரண்சேம்மினென
வறத்தாறுநவலும் பூட்கைமறத்தீற்
கொல்களிற்றுமீமிசைக் கொடிவிசம்பு நிறுந்து
மெங்கோவாழிய குடுமிதங்கோச்
செந்நீர்ப்பசும்பொன் வயிரியுர்க்கித்த
முன்னீர் விழவினெடியோன்
நன்னீர்ப்பஃறுளி மணவினும்பலவே.

புறம்.

பார்ப்பார்க்கல்லது பணிபறியலையே
பணியாவுள்ளமொடணிவரக்கெழீஇ
நட்டோர்க்கல்லது கண்ணஞ்சலையே
வணங்குசிலைபொருத நின்மணங்கமழகல
மகளிர்க்கல்லது மலைப்பறியலையே
நிலந்திறம்பெயருங் காலையாயினுங்
கிளந்தசொன்னீ பொய்ப்பறியலையே

சிறியிலையுழினைத் தெரியல்குடிக்
கொண்டமைமிகைபடத் தண்டமிழ்செறித்துக்
குன்றிலைதளர்க்கு முருமித்தீறி
அதனால், செவ்வக்கோவே சேரலாமருக்
கனந்தலையெடுத்த முழங்குகடல்வேலி
நனந்தலையுலகஞ் செய்தநன்றுண்டெனி
னடையெடுப்பறி யாவருவியாம்ப
லாயிரவெள்ளுழி
வாழியாக வாழியபலவே. பதீற்றுப்பத்து.
வாழ்த்து முற்றும்.

17. திருவள்ளுவர் குறள் உரையுடன்.

அறத்துப்பால்.

கடவுள் வாழ்த்து.

1. அகரமுதலவெழுத்தெல்லாமாதி
பகவன்முதற்றேயுலகு.

எ-து—

2. கற்றதனாலாயபயனென்கொல்வாலறிவ
னற்றொடொழாஅரெனின்.

எ-து—

3. மலர்மிசையெகிணன் மாணடிசேர்ந்தார்
நிலமிசை நீவொழ்வார்.

எ-து—அடியாரிடுந் திருப்பள்ளித்தாமத்தின்மேல் வருஞ் சீர்பாதந்
துணையால் பூமியில்வாழ்வார் என்றவாறு.

* * * * *

அறத்துப்பால் முற்றும்.

பொருட்பால்.

இறைமாத்சி.

அஃதாவது—இராசநீதியைச் சொல்லுதல், எ-று.

1. படைகுடிகூழமைச்சு நட்டபாணறு
முடையானரசருளேறு.

எ-து—படைகுடிகூழமைச்சு நட்டபாணறுமென்று சொல்லப்பட்ட
வாறங்கங்கையுமுடையவனரசருளேறுபோல்வா எனன்றவாறு.

* * * * *

பொருட்பால் முற்றும்.

காமத்துப்பால்.

நகையணங்குறுத்தல்.

ஆண்பாலேழாநீரண்டு பெண்பாற்கநித்தனவும்
பூண்பாலி.ருபாலேழாநீர் காறாகு—மாண்பனமந்த
காமத்தின்பக்க மொருமூனறையக்கட்டுரைத்தார்
நாமத்துவள்ளுவனார் நன்கு.

* * * * *

காமத்துப்பால் முற்றும்.

அறப்பால் 380; பொருட்பால் 700; காமத்துப்பால் 250; ஆக
க்குறள் 1330.

திருவள்ளுவர்-குறள் முற்றிற்று.

17a. நாலடியார் மூலமும் பொழிப்புகையும்.

Beginning :

கடவுள்வாழ்த்து.

வானிடுவில்லின் வரவறியா வாய்மையாற்
காணிலந்தோயாக்கடவுளை—யானிலஞ்
சென்னியறவணங்கிச் சேர்துமெம்முள்ளத்து
முன்னியவை முடிவென்று

எ-து—வானிடுவில்லின் வரவுபோன்றிருந்த வரவினையறிந்து காணி
லந்தோயாக் கடவுளை யாம் நிலத்தைச் சென்னியற வாய்மையான்வ
ணங்கி யாஞ்சேர்து மெம்மனத்தி னினைத்தனமுடிவனவாக (எ-று.)

இதற்குப் பிறவாற்றினும் பொருளுரைப்பாருமுளர் :—வானிலே
தோறறப்படாநின்ற வில்லினது வரவுபோன்ற பிறப்பியல்பை மெய்
மையாகவறிந்து பூவினமேல்வந்தாளு மிரைவனை யாஞ்சென்னியி
லே யறவணங்கிச்சேர்து மெம்மனத்து நினைத்தன முடிவனவாகவெ
ன்றாறு.

பிறப்பியல்பிற்கு முற்றுவமமாகுதலால் வானிடுவில்லுவமமாயிற்று.
வாவுண்டியல்பு ஆரியாவென்பது ஆறிந்தென்பதாயிற்று. வாய்மை
யாலென்றது - இறைவனை வணங்குவார்க்குப் பொய்யாவாய்மையாற்
படுவதின்மையிற் பிறப்பியல்பை மெய்யாகவறிந்தென்பதாம்.

கானிலந்தோயாக் கடவுளையென்பது - கடவுளரோ பொத்தவளவி
ரைனறி யொத்தாரு மிக்காருயில்லாத விறைவற்குக் கானிலந்தோய
ப்படாமையும் பொதுவாய் வியல்பொன்றையு மேலிபற்குக் கூறும்
பான்மையில்லாமையும் பூவின்மேல் வந்தருளு மிறைவென்பது கரு
ந்து.

யாம் நிலஞ் சென்னியுறவணங்கிச்சேர்தும் ; என்பது உண்மையார்
சமயவணக்கத்தியல்பிலே காண யாம் நிலத்திலே உறவணங்கிச் சே
ர்துமென்றார்.

End :

கண்மூன்றுடையானுங் காக்கையும்பையாவு
மென்னீன்றயாயும் பிடைத்ததென்—பொன்னீன்ற
கோங்கரும்பன்ன முலையாய்பொருள்வயிற்
பாங்கனார் சென்றநெறி.

எ-து—பொன்போலு நிறத்தையுடைய கோங்கினதரும்பையொத்த
முலையினையுடையாய் காமனையுருவழித்துப் பின்னுமவனையுள
மூன்றுகண்ணையுடைய சிவனுங் குயிலவளர்த்துவிட்ட காக்கையும்
யையுடைய விழுங்கிப்பின்புமுளதாக்கிவிட்ட படத்தையுடைய டாப்பு
மித்துன்பமுறுதற்கென்னை யின்றதாய் மெனக்குப்பிலமுசெய்ததென்
னை? பொருள்வயிற்பிரிந்து நம்முடைய தலைவர்போயின நெறியன்றோ
பிழைசெய்தது என்றவாறு.

நாலடி நானூற்றுரை முற்றிற்று.

सत्यमेव जयते

17b. நாலடியார் உரை.

செல்வநீலயாமை.

Beginning :

வானிடுவில்லின் வரவநியாவாய்மையாற்
கானிலந்தோயாக் கடவுளை—யானிலஞ்
சென்னியுறவணங்கிச் சேர்துமெம்முள்ளு த்து
முன்னியவை முடிகவென்று.

வெள்ளான்மரபுக்கு வேதமெனச்சான்றோர்கள்
எல்லாருங்கூடி யெடுத்துநாப்பச்—சொல்லாப்பந்து
நாலடிநானூறம் நன்கினிதாயென்மனத்தே
செல்வநீலயாமே செப்பு.

மன்னன் லெழுதியர்கோன் வைகைப்பேராற்றி
 லெண்ணியிருநான் கோடாயிரவ—ருன்னி
 யெழுதியிடுமேட்டி லெதிரோதடந்த
 பழுதியா நாலடியைப்பார்.

என்பெருங்குன்றத் தெண்ணையிரமிருடி
 பண்பொருந்தப்பாடியபா நானூறுநீ—தண்பொருந்தி
 நீரொதிர்கொண்டோடுதலால் நீணிசைப்பாவென்றதனைப்
 பாரொதிர்கொண்டார்பயனைப்பார்த்து.

நானூறும்வேதமாம் நானூறும்நானூறே
 நானூறுங்கற்றவர்க்கு நற்றுணையாம்—நானூறும்
 பண்மொழியாள்பாகம் பகர்ந்துசடைக்கணிந்த
 கண்ணுதலான் பெற்ற களிறு.

கண்மூன்றுடையானுங் காக்கையும்டையரவு
 மென்னீன்றயாயும் பிழைத்ததென்—பொன்னீன்ற
 கோங்கரும்பன்ன முலையாய்பொருள்வயிற்
 பாங்கனூர்சென்ற நெறி.

எ-து, கண்மூன்றுடையானும் - மூன்றுகண்ணையுடையவனும், காக்கையும் - காக்கையும், பை - படத்தினையுடைய, அரவும் - சர்ப்பமும், என் - என்னை, ஈன்ற - பெற்ற, ஆயும் - நாயும், பிழைத்ததென் - பிழைத்ததில்லை; பொன் - பொன்னை, ஈன்ற - கொடுத்த, கோங்கு - கோங்கினுடைய, அரும்பன்ன - அரும்புபோலும், முலையாய் - முலையினையுடையவளே, பாங்கனூர் - நாயகரானவர், பொருள்வயின் - பொருளினிடத்திலே, சென்ற - போன, நெறி - வழியே, பிழைத்தது-பிழையச்செய்தது. (10)

ஆகவெண்பா 400.

சுபக்கிருதிவரு ஆ.டி.மீ 12உ

நாலடியார் முடிந்தது முற்றும்.

17c. நாலடியார் பதவுரை.

Beginning :

செல்வநிலையாமை, இளமைநிலையாமை, யாக்கைநிலையாமை யென்னுமதிகாரவடைவுகளுக்கு மலைவாம்; அஃதியாதெனின், முன்பு யாக்கையுளதாயதில் நிலையாமை, இளமைநிலையாமை, யாக்கை நிலையாமையுணர்ந்தியது நிலைநின்றபின்பு இளமைநிலையாமையை யுணர்ந்ததேண்டாவோ வென்னில் யாக்கைக்குப் புருஷாயச நூறுவயதென்று இளமைப்பருவ முப்பத்திரண்டு வயதென்று மொரு தீயமங்க

னுண்டு. இந்தச் செல்வத்துக்கு இத்தனைநா ணிற்குமென்றே ருறு
 தியில்லாமையா லிப்படிக்கொரு வுறுதியில்லாத செல்வம் வந்தெய்
 தினமொழுதே மறுமைக்குறுதியான வறங்களைச்செய்யவேண்டுமெ
 ன்றற்கு முன்பு செல்வநிலையாமையைவைத்து அதன்பின்பு அப்
 படி நிலையாத செல்வத்தை யனுபவித்தற்கு இளமைப்பருவத்தை
 நிலையாக்கக்ருகியிராமல் முப்பத்திரண்டு வயதுக்குள்ளே துறந்து தவ
 ன்செய்யவேண்டுமென்றற்கு இளமை நிலையாமையினை யதிகாரவடை
 வுசெய்து பின்பு யாக்கைக்குக் கற்பித்த வயது றுறென்று இதனை
 நிலையென்று கருதாம லறத்தினை நாடோறும் வழுவாமற்செய்ய
 வேண்டுமென்றற்குப் பின்பு யாக்கை நிலையாமையைச் சொன்னாரெ
 ன்பதாம். ஆதலால் நிலையாமையின்விளைவு கூறற்பொருட்டு முந்து
 ருச் செல்வநிலையாமையினைவைத்து அதற்குப் பின்பு சிறிதுகாலம்
 தின்றபின்பு நிலையாவான இளமை நிலையாமையினைவைத்து அதற்குப்
 பின்பு முசியரான பருவத்தினைக்குறித்து இளமைநிலை நிலையாமைக்
 குப்பின்பு சிறிதுகாலம் தின்றபின்பு நிலையாவான யாக்கைநிலையாம
 ையினைவைத்து அதன்பின் பிறதப் பெறுதற்கரிய யாக்கையினைப் பெற்ற
 பொழுதே யறஞ்செய்தற்பொருட்டாக அறன்வலியுறுத்தலைவைத்து
 அதன்பின்பாக அறத்தினைமறந்து விஷயங்களிலே மயங்காமல் விஷய
 ங்களில் தூய்மையில்லாமையை யறிவித்தற்பொருட்டாகத் தூயதன்
 மையினைவைத்து அதன்பின்பாக அப்படித் தூய்மையில்லாபையில் தின்
 றுமயங்காமல் மறுமைக்குறுதியாக மனைவார்க்கையினைத் துறந்து தவ
 ன்செய்தொருட்டாகத் துறவென்னு மதிகாரத்தைவைத்து அதன்
 பின்பு இந்தத்தறவுக்கு மறுநிலையாகிய சினமெழாம லுயிர்கள்மே
 லன்புவைத்தற்பொருட்டாகச் சினமின்மையை உதன்பின்பாக இப்ப
 டியொத்த தவத்துக்கு மறுநிலையாகிய டசியைப்பொறுத்தலும் அறி
 யாமையால் ஒருவர் தன்னையொருதீங்குசெய்தா லதனைப் பொறுக்கவு
 மென்பதுகொண்டு பொறையுடைமையைவைத்து அதன்பின்பாக இல்
 லறத்தை நடத்துவார்க்கு இந்தப்பிறர்மனை நயநாமை பெரும்பான்மை
 யாதலி லிந்தப் பிறர்மனை நயவாமையை இல்லறத்துக்கு முதலதிகார
 மாகவைத்தார். இந்சீரியங்கள்செய்யு மீகைகளை மீட்டுத் தன்வசத்தி
 லே யொருப்பித்திக்கொள்ளுதல் முன்சொன்ன பொறையுடைமை
 யினும் பிறர்மனையானே நயவாம லரிதாதலி லதன்பின் இந்தப் பிறர்ம
 னைநயவாமலைவைத்து இந்தத் தீயகுணமில்லாதவனுக்கல்லது கொடு
 த்தல்கூடாதாதலிற் பிறர்மனை நயவாமையின்பின் ஈகையென்னு மதி
 காரஞ்சேர்த்து முற்பிறப்பி லொருவற் கொன்றைக்கொடாதவன் றுள்
 பமுற்றுப் பசிப்பிணிநலிய இரந்துதிரிவென்னு மீதனையறிவித்தற்கு
 ஈகைக்குப்பின்பாகப் பழவினையைவைத்து இரதப்பழவினையைத் தீரவு
 ணரு மிவனுலகத்தினடந்தபோது மொழுகக்கதினைத் தப்பானெ
 ன்பதுகொண்டு உலகத்தினடந்தடோதுமுன்மையினை மெய்யம்மையெ

ன்று பழவினையின் பின்புலவைத்து உலகத்தினடந்த போதந் தன்மதா
 னங்களைச்செய்யாமற் தீமையிலேபுரிந்தொழுதமவற்கு அறிவித்தம்
 பொருட்டாக இப்பிறப்பின் மிகவுந் துன்பமுறுபவர் மூற்பிறப்பிற்றீங்கு
 செய்தவரென்னு மதுதோன்ற அதன்பின்பு தீவினையச்சுத்தினைவைத்து
 அப்பாற் பதின்குன்றநிகாரமாகச்சேர்த்து இனிப் பொருட்பாலதிகார
 மடைவுசெய்தற்குக் கல்விமுதலாக வெடுத்துக்கொண்டார். பொரு
 ட்பாலுக்கு அரசற்கு மற்றுமொழிந்தோற்குங் கல்வியுண்டானு லுலக
 த்திற் பிராணிகளிற் சேஷமப்படுதலானுந் தனம் பரிபாலித்துவருதலா
 னும் பொருட்பகுதிக்குக் கல்வி பெரும்பான்மையாதலிற் கல்வியை
 முதல்வைத்து இந்நகக் கல்விக்குப்பின்பு குடிப்பிறப்புவைத்தார் கல்விக்க
 குத்தக வொழுததல் குடிப்பிறந்தார்க்கு மிகவும் வேண்டாமாதலிற்
 குடிப்பிறப்பைச்சேர்த்து அதன்பின்பு எல்லாக்குணங்களிலும் வை
 த்து மேம்பாட்டுத்தன்மை குடிப்பிறந்தார்க்குப் பெரும்பான்மையாத
 லிற் குடிப்பிறப்புக்குப்பின்பு மேன்மக்களைவைத்து இப்படிக்கொத்த
 மேன்மக்களைப் பிழைத்தவர்களுக்கு மறுமைக்குறுதியில்லையாஇப்
 பிறப்பினாலும் யாவராலு மிகழப்பட்டு அந்தப் பிராணவபிமாணமென்
 கிறது மிலையாய விடுவராதலில் மேன்மக்களைப் பிழைக்கலாகாதென்
 பதுகொண்டு அதன்பின்பு பெரியாரைப் பிழையாமையவைத்து இப்
 படிக்கொத்த முறைமையினையுடையாரைச்சேர்த்து மதிப்புண்டாகவே
 ண்டுமென்பதுதோன்றப் பின்பு நல்லினஞ்சேர்தலைவைத்து ஒருவர்
 தீயராகிலும் நல்லினஞ்சேரவே யவர் பெருமைபடையவொன்பது
 தோன்ற வதன்பின்பு பெருமையென்னு மதிகாரத்தைவைத்து அந்
 தப்பெருமையு முயற்சியுடையாற்கல்லதில்லையென்பதுதோன்றப் பெ
 ருமைக்குப்பின்பு தாளாண்மையைவைத்து இப்படிமுயன்று செல்வத்
 தினையுண்டாக்கினும்கல்லது சுற்றமுண்டாகாதென்பது தோன்றத் தா
 ளாண்மைக்குப்பின்பு சுற்றந்தழாலவைத்துச் சுற்றந்தழுவிருப்பா
 ரொருவர் தமக்குச் சுற்றமாகத் தக்காரா யாராய்ந்துக்கொள்ளவே
 ண்டுமென்பதுகொண்டு அதன்பின்பு நட்பாராய்தலைவைத்து அப்படி
 யாராய்ந்துறவுகொண்டபின்பு அவன்செய்த பிழைகளைப்பொறுக்கவே
 ண்டுமாதலின் பின்பு நட்பிற் பிழைபொறுத்தலைவைத்து அதன்பின்பு
 நட்பாகிய முறைமையினையுடையவர் தமது காரியங்களுள் எது குறை
 வறப்பலிப்பித்துக்கொள்ளுமளவும் வேற்றுமை சிறித்தம் புலப்படா
 மற் கலப்புண்டாக அவர் மனங்கொளவொழுதிப் பின்பு கால்தாழ்ந்
 துவிடுவாராதலி விவர்குணத்தினைப் பின்பு கண்டு அவருடனே கரிச
 ன்வொள்ளாம விது சிலர்க்கியல்பென்றிருத்தல் நட்பிற் பிழைபொறுக்
 கும் பெரியோர்க்கே யிவராவதென்பதுகொண்டு அவர்பின்பே கூடா
 நட்பைவைத்து இப்படியொத்தாரையும் நல்லவராக்கித் தமது சுபாவ
 தன்மையுந் குன்றாமலிருத்தல் அறிவுடையோர்க்கல்லது கூடாதென்
 பதுக்கொண்டு அறிவுடைமையினே அதன்பின்புவைத்து அநியாம

யால் வருங்குற்றம் விரித்துரைத்தால்லலது முன்சொன்ன வறிவுடை
 மைசாயாம வில்லாதென்பதுகொண்டு முன்சொன்ன வறிவுடைமை
 யைப்பேணவேண்டி யதன்பின்பே யறிவின்மையவைத்து இந்த அறி
 வில்லாதார்க்கு உளதாகிய செல்வம் பிறர்க்குப் பயன்படாதென்பது
 கொன்ற வதன்பின்பே நன்றியிற்செல்வத்தை வைத்து இந்தச்செல்
 வம் பிறர்க்குப் பயன்படாமையா லதனால்வருங்குற்றந்தோன்ற அதன்
 பின்பு ஈயாமையைவைத்து ஒருவர்க்கொன்றைக்கொடாமல் மறுமைக்
 குறுதியான வறங்களையுள்செய்யாமற் றுணும் தன்னுடம்பினைச்செறி
 த்திருக்கு மவனை மிடியனென்று காட்டுதற்கு யீயாமையின்பின்பே
 இன்மையைவைத்து வறுமையுற்றவனுக்கே மானிக்கத்தக்க செய்கை
 களுண்டாவது ஆதலா லப்படி வறுமையிலே தன்பமுறுபவன் மான
 பங்கம்வந்தகாலத்து வறுமையாலுங்கிடந்து நலங்காமற மன்பிராண
 னைவிட்டு மானத்தினைப்பரிகரிக்கிற வது வறுமையுடையவனுக்கே பெ
 ரும்பான்மையாதலா விதன்பின்பே மானமென்னு மதிகாரத்தைவை
 த்து அப்படி மானத்தினைப்பரிகரியாமல் வறுமையாலே பிறர்க்குறசெ
 னநிரந்து முயிர்வாழ்வென்று துணிவனாயி னிபெவருமில்லையாய் இகழு
 பவராயுள்ள துலகத்தி லதரு விரப்பினையஞ்சவேண்டு மானமுடையா
 ரொருவர்காதலா விரவச்சத்தை யதன்பின்பேவைத்து எல்லாக்கல்வி
 யையுமுடைய பல சபையிலுமிருந்து உலகத்திலுள்ளாருடைய இயல்பு
 களையு மறியுமவர் இரப்புக்குத்தணிந்து சொல்லாொன்பதுதோன்ற
 வதன்பின்பு அவையறிதலைவைத்துச் சபையிலுள்ளாரியல்புகளை யறி
 யாம லவைக்குள்ளே டொன்றினைச்சொல்லி யீகழப்படுவர் புல்லறி
 வாளராதகால் அவையறிதலின்பின்பே புல்லறிவாண்மையைவைத்து
 இந்தப்புல்லறிவு சில வறிந்து மறியாமலுமான தன்மையராதலிற்
 பேதமை நேராக வறியாமலே யிருக்குமாதலிற் புல்லறிவாண்மைக்கு
 ப்பின்பு பேதமையைவைத்து இந்தப்பேதமை யறிவிலனென்னுமாற்
 திரமல்லது பிறர்செல்வங்கண்டு அது பொருமையு மவகாப்புறந்
 சொல்லுதலு மவர் மனங்கொள்ளும்படி யவருடனேகூடி யறவுபோ
 லேதிரிந்து அவர்குத்தாழ்வுசெய்தலாற் கீழ்மைக்குணம் பேதமை
 யிலு மிகவும் நீக்கப்படுமாதலி லதன்பின்பு கீழ்மையென்னு மதிகார
 த்தினைவைத்து இந்தக்கீழ்மைபோலு மன்றியிலே தனக்கு ஒருவர்
 பல நன்றிகளையுள் செய்து தானுமவராலே பரிகாப்பட்டு இருந்தாலு
 மவர் நெஞ்சறியாமற் றனக்குச் சிறிதுகுறையுண்டாகி லவ்வளவுகொ
 ண்டு அவர்களுக்குக் கொலையினைச்செய்துந் தன்னை நெருங்கிவந்தார்
 சிலர்க்குப் பயன்பட்டு மாசாரஞ்செய்து சிறிதுபொருட்டுபெற்றிற் றன்
 னைப்பெரியானொருவனாக மதித்தும் யாவர் சிலரையுள் கண்ணோட்ட
 மற அவொநர்நின்று குடிப்படுதான வசனங்களைச்சொல்லிபு மிப்படி
 யொத்த குணங்களையுடையராதலின் முன்சொன்ன கீழ்மையினு மிக
 வுந் துஷிக்கப்படுமாகலின் பின்பு இந்தக்கயமையினைவைத்துப் பின்பு

அநிகாரத்திலேயே நினபாட்டுகளை யெடுத்தப்பயன்னைநியெய்ரோரதிகாரத்தலைவத்து அதன் பின்பாக இழிவான குணங்களை யுடைய பொதமகளிரைவைத்து இந்தப்பொதுமகளிர் குணங்களொன்று மில்லையாகவே தல்வகுணமுடையார் எல்லாராலு மதிக்கப்படுவராதலாலதன்பின்புகறபுடைமகளிரைவைத்து இப்படி பொருட்பா விருபத்தாறதிகாரமுமடைவுசெய்தகாமத்துப்பாலோரதிகாரமாகவும் தீப்படி நார்ப்பதிகாரமும் பதுமனாரடைவுசெய்த இந்த அறம் பொருளின்பயுன்றும் வாழ்வாமல் நார்த்தியிர்த்த நார்ப்பதிகாரத்திலுஞ்சொல்லப்பட்ட குற்றங்களைத்தவிர்த்த குணங்களை நான் சொன்னபடியே தப்பாமலொழுதினவர்க்கு வீட்டுபுறு முண்மையாதலிலதற்குக் கடவுளைவழிபாட்டி அந்தக்கடவுளுருளாலேயிவைத்தப்பாமல் நடந்து வீட்டுபுறுண்டாகவேண்டுமென்றற்குக் கடவுளை யொருபாட்டிலுல் வாழ்த்தினார். அது வருமாறு:—

வானிடுவில்லின் வரவநியாவாய்மையாற்
கானிலந்தோயாக் கடவுளை—யாநிலஞ்
சென்னியுறவணங்கிச் சேர்க்குமெம்முள்ளத்து
முன்னியவைமுடிக்க வென்று.

எ-து. வானிடுவில்லின் வரவநியா - வானிலேயிடுகின்ற வில்லினது தோற்றமு மழிவுந்போன்ற பிறப்பிறப்பாகிய வியல்பையறிந்து, வாய்மையாற் கானிலந்தோயாக் கடவுளை - நிலத்திற்சூல்தோயாத கடவுளையுண்மையாகவே, யாநிலஞ்சென்னியுறவணங்கிச்சேர்தும் - யாமநிலத்தைச்சென்னியுறவணங்கியடைதும், எம்முள்ளத்துமுன்னியவைமுடிக்கவென்று - எம்மனத்து நினைத்தனமுடிக்கதாகவென்றவாறு. மனத்தினினைவு பிறப்பிறவாய்மையென்பது நெஞ்சு வாக்கு உண்மையாதல். கடவுள் வாழ்த்து.

* * * * *

End:

காமநுதலியல்.

* * * * *

கண்மூன்றுடையானுங் காக்கையும்ஔயரவு
மென்னின்றயாயும் பிழைத்ததென்—பொன்னின்ற
கோங்கரும்பன்ன முலையாய்பொருள்வயிற்
பாங்கானூர்சென்ற தெறி.

எ-து. கண்மூன்றுடையானும் - மூன்றுகண்ணையுடையவனும், காக்கையும் - காக்கையும், ஔப - படத்தினையுடைய, ஆரவம் - சர்ப்பமும், என் - என்னை, ஈன்ற - பெற்ற, யாயும் - தாயும், பிழைத்ததென் - பி

ழைத்ததில்லை; பொன் - பொன்னை, ஈன்ற - லொடுத்த, கோங்கு - கோங்கினுடைய, அரும்பன்ன - அரும்புபோலும், முலையாய் - முலையினையுடையவளே, பாங்கனார் - நாயகனானவர், பொருள்வயின் - பொருளினிடத்திலே, சென்ற - போன, நெறி - வழியே, பிழைத்தது - பிழையைச்செய்தது. (10)

நாலடியார் முற்றியது.

சுபா னுருந் தைமீன் டெ.

18. ஆசாரக்கோவை மூலமும் உரையும்.

Beginning :

ஆரையின்மூன்று மழித்தானடியேத்தி
யாரிடத்துத்தானறிந்த மாந்திரையானாசார
மாருமறிவதற்குகமற்றவற்றை
யாசாரக்கோவை யெனத்தொகுத்தான்றிராத்
திருவாயிலாயதிறல்வண்கயத்தாரீப்
பெருவாயின் முள்ளியென்பான்.

எ-து. பகைவரானழித்தற்கரிய மும்மதிலையும் நகைத்தழித்த முதலவனடியைத்துதித்து, இருடிகள் சொல்லிய நூல்களில் தானறிந்தவளவினானே யெல்லாருமறிய அறனாயுள்ள ஆசாரமாகிய மற்றவற்றை ஆசாரக்கோவை யெனச்செய்து திரட்டினான்; நீங்காததிருமடந்தைக்குவாயிலாகிய திறலையுடைய வண்கயத்தாரீப் பெருவாயின் மகனாகிய முள்ளியென்னும் பெயரையுடையான். எ-று.

நன்றியறிதல்பொறையுடைமை யின் சொலோ
டினனாதவெவ்வுயிர்க்குஞ் செய்யாமகல்வியோ
டொப்புரவாற்ற லறிதலறிவுடைமை
நல்லினத்தாரோடு நட்டலிவையெட்டுஞ்
டொல்லியவாசாரவித்து.

எ-து. தனக்குமிறச் செய்த நன்றியறிதலும், பொறையும், இன்சொல்லும், எல்லாவுயிர்க்கு மின்னாதன செய்யாமையும், கல்வியும், ஒப்புரவைமிகவறிதலும், அறிவுடைமையும், நல்லினத்தாரோடு நட்டலுமென இவ்வெட்டுவகையும் நல்லாராற் சொல்லப்பட்ட ஆசாரங்கட்குக் காரணம். எ-று.

பிறப்புநெடுவாழ்க்கை செல்வம்வளப்பு
 நிலங்கிழமைமீக்கூற்றங் கல்விநோயின்மை
 யிலக்கணத்தாலியெட்டுமெய்துபவென்று
 மொழக்கம்பிழையாதவர்.

எ-து. நற்குடிபிறப்பு, தெடியவாழை, செல்வம், அமுருடைமை,
 நிலத்துக்குரிமை, ரொற்செலவு, கல்வி, நோயின்மை, என்னுஞ்சால்வ
 ப்பட்ட இவ்வெட்டுணை இலக்கணத்தொடு திரம்பப்பெறுவர் என்றுமா
 சாயந்தப்பாமலொழுதுவார், எ-று. (2)

தக்கணிலேன் வி தவங்கல்விநிந்நான்கு
 முப்பாலொழக்கிழந் காத்துக்கக வ்யக்காக்கா
 வெப்பாலுமாகாகெடும்.

எ-து. சூரவர்க்குத் தக்கணைகொடுத்தலும், யாகம்பண் ணுதலும்,
 தவஞ்செய்தலும், கல்வியுமென இந்நான்கினையு மூன்று வாகப்பட்டவி
 தியாலே பாதுகாத்துநடாத்தாக; நபாத்தாக்கால் எவ்வகத்தின்கண்
 ழும் தனக்குப்பயனாகாவா யிந்நான்குகெடும், எ-து—[முப்பாலொ
 முக்கம் அறநூல்விதி, பொருணூல்விதி, இன்பநூல்விதி.] (3)

வைகறையாமற் றயிலெழற்குதான்செய்யு
 நல்லறமுமொண் பொருளந், சிந்தித்துவாய்வதீந்
 நந்தையுந்நாயுந் தொழுகெழுகவென்பதே
 முந்தையோர் கண்டமுறை.

எ-து. வைகறையாகியபின்யாமத்திலேதுயிலெழற்கு தான் பிறறை
 ஞான்றுசெய்யும் நல்லறந்தையும் ஒள்ளியபொருட்கு வருவாயாகிய
 காரியத்தையுமாராய்ந்து சிந்தித்துப் பின்னைக் கங்குல்புலந்தாற் பழுதி
 ன்றித் தந்தையையும் தாயையும் தொழுகெழற்கு ஒருகாரியத்தைச்
 செய்யத்தொடங்கவென்று சொல்லப்படும் ஒழுக்கம் அறிவுடையபழை
 யார் சொல்லியமுறைமை, எ-று. (4)

End ;

உரற்களத்துமட்டிலும் பெண்டிற்கண்மேலு
 நடுக்கற்றகாட்சியார் நோக்காரொடுத்திசையா
 ரில்லம்புகாஅர்விடல்.

எ-து. சோர்வற்ற அறிவையுடையவர் ஆரவாரஞ்செய்யுமிடத்தும்
 மடைப்பள்ளியிலும், பெண்டிற்குறையிடத்தும், நோக்கார் எடுத்து
 ரையார், இல்லத்துட்புகார்; ஆதலால், நீயீடுக, எ-று. (99)

அறியாததேயத்தா னுதுவன்முத்தா
 னினையானுயிரிழந்தா னஞ்சிறுணுண்பா
 னரசர்தொழிறிலை வைத்தான்மணுளவென்
 றென்பதின் மர்கண் டு ருசாக்குக்காண்மெய்யான
 வாசாரம் வீடுபெற்றார்.

எ-து. அறியாததேசத்தான், வறியோன், மூத்தோன், சிறுவன், உயிரிழந்தவன், பயமுற்றவன், உண்பவன், அரசர் தொழிலில் தலைவைத்தவன், மணமகன் என்றுமிய்வொன்பதின்மரும் உண்டையாயுரைக்குமிடத்து ஆசாரமிலிகளாவார். எ-து. (100)

ஆசாரக்கோவை முற்றிற்று.

19. திரிகடுகம் மூலமும் உரையும்.

Beginning :

காப்பு.

கண்ணகன் ஞாலமளந்த தூஉங் காமருசீர்த்
தண்ணறும்பூங்குருந்தரு சாய்த்தது உ—நண்ணிய
மாயச்சகட முதைத்தது உயிம்முன்றும்
பூவைப்பூவண்ணைடி.

(இதன்பொருள்) இடமகன்ற பூமியையளந்ததும், விரும்பப்பட்ட சிறப்பையுடைய குளிர்ச்சிபொருந்திய பரிமளிக்கின்ற மலர்களை யுடைய குருந்தமரத்தை முறித்ததும், கஞ்சனாலைவப்பட்டுத் தன்னை வருத்தும்படி கிட்டிவந்த சகடத்தை யுதைத்ததும், ஆகிய விம்முன்றுஞ் செய்தவை காயாமலர் ஞாலம் திறந்திணையுடைய திருமாலினது திருவடிகளாம், என்று எடுத்துக்கொண்டதால் இனிது முடித்தற்பொருட்டுக்கடவுள் வணக்கஞ்செய்யப்பட்டது.

செய்தவையென்பது சொல்வெச்சம். இந்நூலுள் பாட்டுத்தோறும் மும்முன்று பொருள்கள் கூட்டிச் சொல்லப்படுகின்றமை தோன்ற இவ்வணக்கப்பாட்டிலு மப்படியே சொன்னார்.

நூல்.

அருந்த திக்சுற்பினார்தொளுந்திருத்திய
தொல்குடியின்மாண் டார்தொடர்ச்சியுந்—சொல்லி
ணரிலகற்றங்கேள்வியர் நட்புயிம்முன்றற்
திரிகடுகம்போலுமருந்த.

(இதன்பொருள்) அருந்த திபோலுங் கற்பிணையுடைய மகளிரதுதோளும், குற்றமற்ற பழைய குடிப்பிறப்பில்வந்து பெருமைபெற்றவரோடு கொள்ளுமுறவும், கற்கப்படும் நூலிடத்தே குற்றங்களை நீக்கவல்ல கேள்வியையுடையவரோடு செய்யப்படும் நட்பும், ஆகிய விம்முன்றும் ஒருவனுக்குத் திரிகடுகம்போலும் மருந்துகளாம், எ-து.

கற்பு நற்குண நற்செய்கைகளோடு தன்கணவனுக்கு வழிபடுதல். மாட்சிமை - பெருமை, சொல்லென்றது-நூலுக்கு ஆகுபெயர். அரிவ் - குற்றம்; அதாவது சந்தேகவிபரீதம். திரிகடுகம் - சுக்கு திப்பிலி யி ளாகு என்பிற விம்மூன்றும் கூடியது. “திரிகடுகக் கக்கொடு திப்பிலி மிளகு மாசும்” என்பது துளாமணி நிகண்டு. சுக்கு முதலிய மூன்றும் போல் அத்தோள்முதலிய மூன்றும் ஒருவனுக்குத் துன்பம் நீக்கி இன் பஞ்செய்தலா விவற்றிற்கு அவை உவமானமாயின. இம்முதற் பாட் டிற் சொல்லப்பட்ட திரிகடுகமென்னுஞ் சொல்லே சிறப்புப்பற்றி இந் நூலுக்கும் பெயராகக்கொள்ளப்பட்டது.

* * * * *

End :

பத்திமைசான்றபடையும் பலர்தொகிணு
மெத்தணையுஞ்சாவெயிலாணும்—வைத்தமைந்த
வெண்ணிலுவா விழுந்தியும்மூன்று
மண்ணொருமேவந்தாக்குறுப்பு.

(இதன்பொருள்) தன்மேலன்புநிறைந்த சேனையும், சத்தருக்கள் பலர் சேர்ந்துவந்தாலும் எவ்வளவுப்பயப்படவேண்டாதமதிலாணும், எண்ணிக்கையி லகப்படாதபடி வைக்கப்பட்டு நிறைந்த சீரியதிரவிய மும், ஆகிய விம்மூன்றும் பூமியையாளுகின்ற அரசர்க்கு அவயவங்க ளாம், எ-று.

(100)

திரிகடுகம் முற்றிற்று.

सत्यमेव जयते

20. நீதிநெறிவிளக்கம் மூலமும் பதவுரையும்.

Beginning :

நீரிற்சூழியினைமைசிறைசெல்வ
நீரிற்சுருட்டு நெடுநகிராக—ணீரி
லெழுத்தாகும்யாக்கை நமரங்காளென்னே
வழுத்தாததெம்பிரான்மன்று.

(இதன்பொருள்) இளைமை - இளைமைப்பலுமமானது, நீரில் - நீரினிடத்துண்டாகும், சூழியி - சூழியிபோல நிலையில்லாததாம்; நிறை செல்வம் - நிறைந்த செல்வமானது, நீரில் - நீரினிடத்து, சுருட்டும் - காற்றினால் சுருட்டப்படும், நெடுநகிராகள் - நெடிய அலைகள் போல நிலையில்லாததாம்; யாக்கை - உடம்பானது, நீரில் - நீரிலெழுதிய, எழு த்தாகும் - எழுத்துப்போல நிலையில்லாததாம்; ஆதலால், நமரங்காள்-

தம்மவரோ! எம்பிரான்-நங்கடவுளாகிய நடேசனுடைய, மன்று - அடி-
பலத்தை, வழுத்தாதது-வழுத்தாமலிருப்பதற்கு, என்-காரணம்யாதது.
ஓகாரம், அசை.

* * * * *

End :

ஐயந் திரிபின் றன ந்துத்தியிற் றெளிந்து
மெய்யுணர்ச்சிக்கண் விழிப்பத் தூங்குவார்தம்முளே
காண்பதே காட்சி கனவுநனவாகப்
பூண்பதே தீர்ந்தபொருள்.

(இதன்பொருள்) அளந்து - வேதாகமங்களாகிய அளவையினால்
ஆன்மசொருபத்தையறிந்த, ஐயம் - பின்னர் அதன்கண் சந்தேகமும்
திரிபு - விபரீதமும், இன்று-இல்லாமல், உத்தியின் - கருத்தளவையால்,
தெளிந்து - நிச்சயித்து, மெய்யுணர்ச்சிக் கண்விழிப்ப - மெய்யறிவா
கிய கண்விழியாநின்று, தூங்குவார் - ஞானநித்திரைசெய்கிறவர்கள் -
தம்முளே - தம்முள்ளத்தில், காண்பதேகாட்சி - காணுவதே காட்சி
யாம், கனவு - அத்துக்கத்தில் வெளிப்படுங்கனவே, நனவாகப் பூண்
பதே - சாக்கிரமாகப் பொருந்துவதே, தீர்ந்த பொருள் - முடிந்தபய
னும், (102)

நீதிநெறிவிளக்கம்.

உரையுடன் முற்றிற்று.

21. அறநெறிச்சார மூலம்.

Beginning :

தாவின்றியெப்பொருளுங் கண்ணெர்ந்து தாமரைப்
பூவின்மேற்சென்றான் புகழடியை- நாவிற
றுதித்தீண்டறநெறிச்சாரத்தைத்தோன்ற
விரிப்பன் சுருக்காய்வினாந்து. (1)

மறையுறையுங் காமத்துறையுமயங்கிப்
பிறவுரையுமல்கிய ஞாலத்- தறவுரை
கேட்குந்திருவுடையாரோ பிறவியை
நீக்குந்திருவுடையார். (2)

* * * * *

End :

எந்நூல்களோ தினுங் கேட்பினுமென் செய்யும்
பொய்ந்நூலவற்றின் பொருடெரித்த- மெய்ந்நூ
லறநெறிச்சாரமறிந்தான் வீடெய்துந்
துறநெறிச்சாரந் தெளிந்து. (224)

அவன் கொலிவன் கொலென் றையப்படாதே
 சிவன் கணெசெய்ம்பின்கள் சிந்தை- சிவன் றானு
 நின் றுகால்சீக்கு நிழற்கூறும்பிண்டிக்கிற்
 வென்றசீர்முக்குடையான் வேந்து. (225)

பூனைப்பாடியானைச்சூர் முக்குடைச்செவ்வன்
 தனைப்பாடிவந்தேதார்க்குத்தந்த- பரிசில்
 வினைப்பாடுகட்டழித்து வீட்டின்பநல்கி
 நினைப்பாடிவந்தேதார்க்கு நீறறகொன்றான்
 நின்றவிளக்குப்போலிருந்து. (226)

அறநெறிச்சாரம் முந்திற்று.

22. பெரிய புராணம்.

திருந்தோண்டர் புராணம்.

திருமலைச்சுருக்கம்.

Beginning :

உலகெலாமுணர்ந் தேராற்கரியவ
 னிலவலாவிய நீர்மலிலேணிய
 னலகல்தேசாதிய னம்பலத்தாடுவான்
 மலர்சிலம்படிவாழ்த்தி வணங்குவாம். (1)

ஊனடைந்த வுடம்பின்பிறவியே
 தானடைந்த வுறுதியைச்சாருமாந்
 றேனடைந்த மலர்ப்பொழிற்றில்லையென்
 மானடஞ்செய்வரதர் பொற்றொழும். (2)

எடுக்குமாக்கதையின் றாநிச்செய்யுளா
 னடக்குமேன்மை நமக்கருள் செய்திடத்
 தடக்கையைந்துடைத் தாட்செவிரீண்முடித்
 கடக்களிற்றைக் கருத்துளிநுத்துவாம். (3)

மதிவளர்ச்சடைமுடி மன்றுளாராமுன்
 றுகிசெயுநாயன்மார் சூயசொன்மலர்
 பொகிறவனுக்கர்நரு புனிதர்போவை
 விதிமுறையுலகினில் விளங்கிவெல்கவே. (4)

அளவிலாத பெருமையராகிய
 வளவிலாவடியார் புகழ்கூறவெள்
 ளளவுகூட வுரைப்பரிதாயினும்
 அளவிலாசை அரப்பவறைகுவேன். (5)

தெரிவரும்பெருமத் திருத்தொண்டரீதம்
பொருவருஞ்சீர் புகலலுற்றேன் முற்றப்
பெருகுதண் கடலூற்றும் பெருநசை
யொருசுணங்களை யொக்குந்தகைமையேன். (6)

செப்பலுற்ற பொருளின்சிறப்பினு
லப்பொருட்குளையாவருங்கொள்வரா
லிப்பொருட்கெணுரை சிந்தாயினு
மெய்ப்பொருட்குரியரர் கொள்வர்மேன்மையால். (7)

மேயவிய்வுரைகொண்டு யிரும்புமாஞ்சீர்
சேயவன் திருப்போம்பலஞ்செய்ய
புறயபொன்னணிச் சோழனிழீபா
ராயிரனபாயனரசவை. (8)

அருளுநீர்மைத் திருத்தொண்டறிவருந்
தெருளுநீரிது செப்புதற்கா மெனல்
வெருளின்மெய்மொழி வான்முல்கூறிய
பொருளினுகு மென்புக் கல்வாமன்றே. (9)

(வேறு.)

இங்கிகனாமங்கூறி னிய்வுலகத்து முன்றூட்
டங்கிருளி ரண்டின்மாம்கள் சிந்தையுட்சார்ந்து தின்ற
பொங்கிய விருளையேனைப் புறவிருள் போக்குகின்ற
செங்கதிரவன்போன்குந் திருத்தொண்டரீபுராணமென்பாம்.

* * * * *
End : सयमेव जयते

திருநாவக்கரசர்வளர் திருத்தொண்டினெறிவாழ
வருளுந் தவமுனிவர் வாசுசர்வாய்மைகிகு
பெருநாமச் சிப்பரவ லுறுகின்றேன்பேருலகி
லொருநாவக்குரைசெய்ய வொண்ணாமையுணராதேன். (1)

* * * * *
திலதவதியார்பிறந்து சிலமுறையாண்டகன்றதற்பி
னவகில்கலைததுறை தழைப்ப வருந்தவத்தோர் டெறிவாழ
வுலகிலவருமிருணீக்கி யொளிவிளங்குங்கதிர்ப்பொற்பின்
மலர்மருணீக்கியார்வந் தவதாரஞ்செய்தார். (18)

மாதினியார் திருவயிற்றின்மன்னியசீர்ப்புகழானார்
காதலனானுதித்ததற்பின்கடன் முறைமைமங்கலங்கள்
மேதகுநல்வினை சிறப்ப * * *
* * * * *

23. திருவிளையாடற் புராணம்.

Begining :

பாயிரம்.

மல்குகவேதவேள் வி வழங்குகூர்ந்துவானம்
பல்குகவரங்களைங்கும் பரவுகவறங்களின்ப
நல்குகவயிர்கட்கெல்லா நான் மறைச்சைவமோங்கிப்
புல்குகவுலகமெல்லாம் புரவலன் செங்கோல்வாழ்க.

* * * * *

அண்ணல்பாற்றெளிந்தாந்நி யடிகள் பாற்சனற்குமார
னுண்ணிறையன்பிராய்ந்து வியாதனுக்குணர் த்தவந்தப்
புண்ணியமுனிவன் சூதற் கோதியபுராணமூவா
றெண்ணியவிவற்றுட்காந்தத் தீச்சங்கிதையின்மாதோ.

அறைந் திடப்பட்டதாருமாலவாழ்ப்புகழ்மையர்த்ச்
சிறந்திடும்வடநூறன்னைத் தென்சொலாற்செய்தியென்றிங்
குறைந் திடும்பெரியோர்குறக் கடை ப்பிடிந்துறுதியிந்தப்
பிறந்திடும்பிறப்பிலெய்தப் பெறுந் தென்றுள்ளந்தேரூ.

திருநகர்தீர்த்தமூர்த்திச் சிறப்புமூன்றந்தமூர்த்தி
யருள்விளையாடலெட் டெட்டருச்சனைவினையொன்றாக
வரன்முறையறுபத்தெட்டா முற்றவைபடலமாக
விரிமுறையிருத்தச் செய்துள் வலகமைமயால்விளம்பலுற்றேன்

* * * * *

அறுகாற்பீடத்துயர் மாலாழிகடைந்தமுறை
யாங்கேற்றமாபோ

வறுகாற்பீடசைபாடுங் கூடனீமான்மியத்தை
யநுந்தமிழாற்பாடி

யறுகாற்பீடியொர்முடியார் சொக்கேசர்சன்னிதியி
லமரர்முடி

மறுகாற்பீடத்திருந்து மருரோதிழிவ
னாங்கேற்றினே.

பாயிரம் முற்றுப்பெற்றது.

* * * * *

End:

எத்தியருச்சனை செய்து நினைவிலரிதாயன்பிலெளியவட்ட, மூர்த்தி
யையங்கயற்கண்ணியன்பனை முப்போதும்போய்முடிதாழ்ந்தின்பம், பூ
த்தமனத்தினராகிக்கருவித் தேன்பொதிந்தசிறுபுட்போலந்த, மாத்த
லனில்வசிட்டாகிமுனிவர் தபோவனஞ்செய்துவதிந்தார்மன்னே.

ஆகப்படலம் 72 க்கு திருவிருத்தம் 3363.

திருவிளையாடம்புராணத்துக் காரணப்படும் பாண்டியர்களின்
அட்டவணை.

- 1.—குலசேகர பாண்டியன். இராஜதானி—மணலூர் (ஈ. கல்யாண புரம்). அவன் மகன்
- 2.—மலயத்துவச பாண்டியன். மனைவி—காஞ்சனமாலை. அவர் மகன்
- 3.—தடாத்தை. கணவன்—சந்தரபாண்டியன். அவன் மகன்
- 4.—உக்கிரகுமாரபாண்டியன். மனைவி—காந்திமதி. இவன் சங்க மெற்படுத்தினவன். இவன் மகன்
- 5.—வீரபாண்டியன். அவன் மகன்
- 6.—அபிஷேகபாண்டியன். அவன் மகன்
- 7.—விக்ரமபாண்டியன். அவன் மகன்
- 8.—இராஜசேகரபாண்டியன். இவன் காலத்தில் கரிகாற்பெருவளத்தான் சோழநாட்டில் அரசுபுரிந்து வந்தான். இராசசேகரன் மகன்
- 9.—குலோத்துங்கபாண்டியன்
- 10.—அனந்தகுணபாண்டியன். இப்பாண்டியனை முடிக்கச் சமணர் ஓர் வேள்வியியற்றினர். அனந்தகுணன் மகன்
- 11.—குலபூடண பாண்டியன். இவன் காலத்தில் காடுவெட்டிசோழன் கர்நாடகத்தில் அரசு புரிந்தான். குலபூடணன் மகன்
- 12.—இராசபுரந்தர பாண்டியன். இவன் தம்பி அரசசங்க மென் போன் தந்தமையனாகிய இராசபுரந்தரனுக்கு நிச்சயத்திருந்த காடுவெட்டிசோழன் மகனைக் கச்சிக்குப்போய்த் தான் கவியாணஞ்செய்துகொண்டு, அச்சோழனுடைய துணையால் தந்தமையனை யெதிர்த்துக் கலகஞ் செய்தான். இராசபுரந்தரன் மகன்
- 13.—இராஜசன். அவன் மகன்
- 14.—இராச கம்பீரன். அவன் மகன்
- 15.—பாண்டியவங்கியதீப்பாண்டியன். அவன் மகன்
- 16.—புரந்தரசித்து பாண்டியன். அவன் மகன்
- 17.—பாண்டியவங்கிய பதாக பாண்டியன். அவன் மகன்
- 18.—சந்தரேச பாதசேகர பாண்டியன். மதுரைக்கோபுரஞ்செய்வித்தோன். இவன் காலத்தில் சூரியம்பரிங்கோர்சேவகன் என்னும் சோழன் பாண்டியன்மீது படையெடுத்துத் தோல்வியடைந்தான். சந்தரேச பாதசேகரன் மகன்
- 19.—வரகுண பாண்டியன். இவன் காலத்து பாணபந்திரர் இருந்தனர். வரகுணன் மகன்

- 20.—இராசவிராச பாண்டியன். அவன் மகன்
 21.—சுருணபாண்டியன். அவன் மகன்
 22.—சித்திரவிரத பாண்டியன். அவன் மகன்
 23.—சித்திரபூடண பாண்டியன். அவன் மகன்
 24.—சித்திரதுவச பாண்டியன். அவன் மகன்
 25.—சித்திரவரும பாண்டியன். அவன் மகன்
 26.—சித்திரசேன பாண்டியன். அவன் மகன்
 27.—சித்திரவிக்ரம பாண்டியன். அவன் மகன்
 28.—இராசமார்த்தாண்ட பாண்டியன். அவன் மகன்
 29.—இராசசூடாமணி பாண்டியன். அவன் மகன்
 30.—இராசசார்த்தூல பாண்டியன். அவன் மகன்
 31.—துவிசராசகுலோத்தம பாண்டியன். அவன் மகன்
 32.—ஆயோதனப்பிரபாண்டியன். அவன் மகன்
 33.—இராச குஞ்சர பாண்டியன். அவன் மகன்
 34.—இராசபயங்கர பாண்டியன். அவன் மகன்
 35.—உக்கிரசேன பாண்டியன். அவன் மகன்
 36.—சத்தருஞ்சய பாண்டியன். அவன் மகன்
 37.—வீமத்தேர் மன்னன் (பீமரதபாண்டியன்). அவன் மகன்
 38.—வீமபராக்கிரம பாண்டியன். அவன் மகன்
 39.—பிரதாபமார்த்தாண்ட பாண்டியன். அவன் மகன்
 40.—விக்கிரமகஞ்சக பாண்டியன். அவன் மகன்
 41.—சமரகோலாகல பாண்டியன். அவன் மகன்
 42.—அதுலவிக்கிரம பாண்டியன். அவன் மகன்
 43.—அதுலகீர்த்தி பாண்டியன். அவன் மகன்
 44.—கீர்த்திபூடண பாண்டியன்
 ஜலப்பிரளயமும் புறஸ் ஸ்ருஷ்டியும்
 45.—வம்சசேகர பாண்டியன். இந்தப்பாண்டியன் காலத்தில் வீகீ
 கிரமசோழன் பாண்டிநாட்டின்மீது படையெடுத்தத் தோ
 ல்வியடைந்தான். வம்சசேகரன் யிலேச்சனையும் தருஷ்
 கரையும் தோற்கடித்தான். கபிலீ, பரணர்முதலிய (மூன்
 றும்) சங்கப்புலவர்களாகச் சரசவதி அவதரித்தது இவன்
 காலத்தில். வம்சசேகரன் மகன்
 46.—வம்சசூடாமணி பாண்டியன். இவனுக்குச் சண்பகமாறன்
 என்றும் பெயர். தர்மீயும் நகீரரும் இப்பாண்டியன் கால
 த்துச்சிறப்புற்றிருந்தார்கள்.
 47.—பிரதாபசூரிய பாண்டியன். அவன் மகன்
 48.—வம்சத்துவச பாண்டியன். அவன் மகன்
 49.—ரிபுமர்த்தன பாண்டியன்

- 50.—சோழவம்சாந்தக பாண்டியன்
 51.—சேரவம்சாந்தக பாண்டியன்
 52.—பாண்டியவம்சேச பாண்டியன்
 53.—வம்சசிரோமணி பாண்டியன்
 54.—பாண்டியேசுர பாண்டியன்
 55.—குலத்துவச பாண்டியன்
 56.—வம்சவிபூஷண பாண்டியன்
 57.—சோமசூடாமணி பாண்டியன்
 58.—குலசூடாமணி பாண்டியன்
 59.—இராசசூடாமணி பாண்டியன்
 60.—பூபசூடாமணி பாண்டியன்
 61.—குலேச பாண்டியன். (இடைக்காடர் இவன் காலத்தவர். குலேச பாண்டியன் மகன்
 62.—அரிமர்த்தன பாண்டியன். இவன் காலத்தில் வாதஜூரடிகள் (மாணிக்கவாசகர்) சிறப்புற்றோக்கினார். அரிமர்த்தனன் மகன்
 63.—சகன்துத பாண்டியன். அவன் மகன்
 64.—வீரவாகு பாண்டியன்.
 65.—விஶ்வாகு பாண்டியன்.
 66.—பராக்ரமவாகு பாண்டியன்.
 67.—சுரத பாண்டியன்.
 68.—குங்கும பாண்டியன்.
 69.—கர்ப்பூர பாண்டியன்.
 70.—காருண்ய பாண்டியன்.
 71.—புருஷோத்தம பாண்டியன்.
 72.—ஶத்தருசாஸன பாண்டியன்.
 73.—கூட்பாண்டியன். இவன் காலத்தில் திருநாணசம்பீதரும் குலச்சிறையாரும் சிறப்பெய்தியிருந்தனர்.

24. உபதேசகாண்டம்.

மாகயிலாயவத்தியாயம்.

Beginning :

உலகமுட்கொண் டெவப்பமுருகவேள்
 பலகதைப்பொரு டன்சேர்ப்படுத்தவு
 யிலுதநாற்பொரு ளெய்தவுமேரர்மருப்
 பலகின்மாம தத் தைந்நூற்போற்றுவாம்.

சூதனருள்புராணம் ரொன்பதுநான் கிலக்கஞ்
 சோதிப்புராணம்பத்து ஸூலிலக்கங்காந்த
 மோரிலக்கஞ்சனம் குமாரன் சூதன்பிரம
 னூலகனந்தோன்சங்கரன் வெய்யோன் பெயர்ச்சங்
 சீதையாமீதடையவைம்பத்தன் சாரேரர்முனறஞ்சையா
 ரேகமிவையாயிர மாயிரமாஞ்சங்கரத்திற்
 போதசிவரகசியமோர் பதின்மூவாயிரத்தேழ்
 பொருந்துகண்டத் துபதேசகாண்டவகைபுகல்வாம்.

எ - து. நைமிசாரணியத்த இருடிகளுக்குச் சூதமகாவிருடி அனுக் கிரகம்பண்ணின புராணம் 18; அடையாவன, சைவம், பவுடிகம், மா ர்க்கண்டம், லிங்கம், காந்தம், வராகம், வாமனம், மச்சம், கூர்மம், பிரமாண்டம், இவை, 10-ம் சிவபுராணம். காருடம், நாரதம், விண்டு, பாகவதம், இவை 4-ம் விஷ்ணுபுராணம். பிரமம், பாதம், இவை 2-ம், பிரமபுராணம். ஆக்ரேயம் - 1-ம் அக்ஷிபுராணம். கைவத் தம்-1-ம் சூரியபுராணம். ஆகபுராணம். ஒன்றும், 4-லக்ஷம் கிரந்தம். இதில் சிவபுராணம்-10-ம் 3-லக்ஷம் கிரந்தம். இதில் கந்தபுராணம் 1-ம் லக்ஷம். இதில் சங்கரசங்கிதை 30,000, த்தில் அதிரகசியகாண் டம் 17,000. சிவரகசியகண்டம், 13,000, இந்தச்சிவரகசியகண்டம், 13,000 - மும் 7-காண்டமாகவிருக்கும். அதில் உற்பத்திகாண்டம், அசுரகாண்டம் மகேந்திரகாண்டம் உயுத்தகாண்டம் தேவகாண் டம், தெட்சகாண்டம். இதில் 6-காண்டமும் காஞ்சீபுரம் ஜயிரக்கா ல்மண்டபத்திலே எழுந்தருளியிருக்கும் ஜுறுழகசுவாமி உலகமுட்கொ ண்டுவெப்ப "செந்தம்ழ்க்கொருகீர்வரம்பாகிய" வென்று பாடசீகோல் லிக்கச்சியப்படுத்த அனுக்கிரகம்பண்ண, அவர்6-காண்டமும், 10 500- பாடினார். பின்பு உறையுருகீது மேற்கேவயலூர்லெழுந்தருளியிருக்கும் ஜுறுழகசுவாமி "உலகமுட்கொண்டுவெப்ப முருகவேள்" என்று பாடச் சொல்ல ஞானவரோதயபண்டாரம் 7-ம் காண்டம் உபதேசகாண்டம் ஒன்றும் 2,600 ஆகப்பாட்டினார். சங்கரசங்கிதையில் சிவரகசியகாண் டம் 13,000 கிரந்தமும், 7-காண்டமாக தமிழ்ப்பண்ணினபாட்டு 13,221.

* * * * *

சங்குடவயிறுளைந்து தரளமீன்று தவழ்கழனிதிகழ் வயலூர தனி லநெந்தைக், கெங்கணுலகும்புகழஉபதேசஞ் செய்தெளியேற்குமவ்வழி யென்றிரங்கிச்சீர்ததி, பொங்குதமிழ்பொழியினுபதேசகாண்டம் புக றியேன சீ சிறிதருளும்புனிதன் செவ்வே, னைங்கரள் பின்னவன்கந்த ன் னுமைகோள் மைந்தனமார்பணிகுமரனடியகத்துள்வைப்பாம்.

* * * * *

பருதியெனவருகுத ஹார்த்தக ந்தப்
 பரவையருண் முகிலமுதம் பருகித்தென் ஹூப்
 தருவுன்காண்டப் பணையுமானபடலமான
 சாகையுலவையும் விருத்தத்தமையுமோசை
 வருதுணருமுன வாமன ஓமிறுமோங்க
 வளரொளியாம் பொருட்கனியைவழங்குஞ்சீர்த்தி
 கருதரியகாநீசிவளர் கக்சியப்ப
 க்கற்பகத்தாருவையிறைஞ்சிக்கருத்துள்வைப்பாம்.

End:—

இனபமுற்றேராம்புலன்களைவென்ற விணையிலாச்சூதமாமுனியை,
 யன்புடன்வணங்கியனுமதி பெற்றேயவன்றனைவிடைகொண்டுசென்
 றே, பொன்புராசடிவமாதவரெல்லாம் புகுந்துதம்பன்னசாலைகளில்,
 நன்பான் பொற்றூளுளத்திலவைத்திருந்தேநாளும் வாழ்ந்துயர்க்கிய
 டைந்தார்.

வாழ்கவேற்குமாளினமென்மலர்த்தாள் வையகமுழுவதும்வாழ்
 க,வாழ்கமாமறையோர்மன்னவன் செங்கோல்வாழ்கமெய்ததொண்டர்
 களெல்லாம், வாழ்கவெண்ணீறஞ்செழுந்துமென்ஞானும்வாழ்கநற்
 கண்டிகைமலை, வாழ்கவிங்வனஞ்சொலுபதேச காண்டமான்மியம்பு
 விவலம்வந்தே.

எண்பத்தைந்தாமத்தியாயமுற்றிற்று.

ஆக, சிவயோகமகிமையுள்படவிருத்தம் 126.

ஆக அத்தியாயம் எண்பத்து அஞ்சுக்கு விருத்தம் 2,713.

உபதேசகாண்டம் முற்றும்.

25. கோயிற்புராணம்.

வியாக்கிரபாதசீ சுருக்கம்.

Beginning :

பொற்பதப்பொதுவார் புலியூர்புகழ்
 சொற்பதப்பொருளாகுவதுயவ
 ரற்பகற்செழுவாழணிகோபுரம்
 கற்பகத்தரியானைக்கழல்களே.

* * * * *

நூனசம்பந்தர்செய்திருவடிபோற்றி
 யந்நுவுக்கையபீரா னலர்கமலப்பதம்போற்றி
 கருமானவெமையாளுந் கண்ணுதலோன்வலிந்தாண்ட
 பெருமான் பூங்கழல்போற்றி பிறங்கியவன்பர்கள்போற்றி.

(8)

- பேசுபுகழ்வாதவூர்ப் பிறந்தபெருந்திறைக்கடலுண்
 டாசிலெழில்நதயர் வஞ்செழுத்தாஸ்தீர்த்தெழுந்த
 தேசமலிதரப்பொதுவார் சிவபோகமிகவினைவான
 வாசகமாமாணிக்க மழைபொழிமாமுகில்போற்றி. (9)
- நாவீரவுமறையினராய் நாமிவரிலொருவனெனுந்
 தேவர்கள் தேவன்செல்வச் செல்வர்களாய்த் திகழ்வேள்விப்
 பாவுநெறிப்பலசெய்யும் பான்மையராய்மேன்மையராய்
 மூவுலகுந்தொழு மூவாயிரமுனிவரடிபோற்றி. (10)
- தந்தையெனுகிழந்தபுகழ்த் தண்டிசர்விறல்தகுமெய்ச்
 சிந்தையராயெல்லையிலாத் திருவேடத்தினராகி
 யெந்தையிரானருள்வளர்க்கு மியல்பினராய்முயல்தவங்க
 னந்தமிலாவடியவர்கள் திருக்கூட்டமவைபோற்றி. (11)
- ஒன்றியசீரிசவி குலமுலவந்தருளியுலகுய்யத்
 துன்றுபுகழ்த்திருநீற்றுச்சோழனெனமுடிசூடி
 மன்றினடந்தொழுதொல்லைவளர்கணகமயமாக்கி
 வென்றிபுனையனபாயன் விளங்கியபூங்கழல்போற்றி. (12)

End :

சொற்றாணுமைபொருளானுமென வொருதுணிவாலவாகுடொகு
 மாலிப், பொற்றாமரைமலர்வினாசூழ்புனலணி புலியூர்வளர்நகர்புகழ்
 தாமம், கற்றாருசெயல் பெற்றாசெவிகொடுகவர்வார்பொருவிரிப
 கர்வார்சீ, நற்றாரிருவினையற்றார்மிகுபரி யுடையார்திருவடியடை
 வாரோ. (49)

செடிசேர்பொழிலணிபுலியூர்வளநகர் செல்வம்பெருகுகதிருமன்றிற்
 கொடிசேர்விடையின னடி சேரருளொளிகுறிகுடுகுழமறைசூழ்க்
 பொடிசேர்வடிவின னடி சேர்முடியினர்புனல்சேரிருவிழியினராகி
 அடிசேரெனதுயர்குடிசூடிநெறியாழ்வானடியவர்வாழ்வாரோ. (50)

மழைவழங்குக மன்னவனோங்குக
 பிழையின்பல்வள மெல்லாம்பிறங்குக
 தகழகவஞ்செழுத் தோசைதனையெலாம்
 பழையவைதிக சைவம்பரவவே. (51)

ஆகவிருத்தம் 412.
 முற்றும்.

26. சிதம்பரபுராணம்.

Beginning :

குஞ்சரமுகத்தகுகோவே கொடுவினைதவிர்க்குந்தேவே
 செஞ்சடைவேணியண்ணல் சிதம்பரபுராணத்தன்னை
 வஞ்சனேன்வகாவதற்கு வன்பிழையகற்றியென்றன்
 நெஞ்சினிற்குடியாயுற்று நீ யெனைரட்சிப்பாயே.

மருத்தணிபதத்தாய்போற்றி வரைபகவெறித்தாய்போற்றி
நருத்தணிவானிலோர்கள் தமதிடர் தவிர்ந்தாய்போற்றி
உருத்தணிபிறவிதீத் தானாய்பராபரமேபோற்றி
கிருத்தணிகிரியாய்போற்றி சேந்தனேபோற்றிபோற்றி.

வானநாடரு மாதவநாடரு

மோனனூன முழுதுமுணர்ந்திடத்

நானமேவு தடவிகடாசல

வானேமாமுகத் தண்ணிலையேத்துவாம்.

சிதம்பரச்சருக்கம்.

* * * * *

பருதிசுலந்தணிலுதித்துப்பரசமய விருளகற்றிப்பரமநாடும்
பொருவருபேரம்பலமுந் கோபுரமுமாலயமும் பொன்மேய்ந்துண்மைச்
சுருகியுடன் சைவநெறிதழைத்தோங்கத் திருநீற்றுக்கீசோழனென்னுங்
குருமணிமாமுடிபுனைந்த குலத்துங்கவளவனருள்குறித்துவாழ்வாம். ()

* * * * *

முற்றுமுணர்மெய்கண்டசந்திக் கோர்கீபமெழுதன்மைகொ
ண்ட, கோற்றவனீறன்குடிமருவகுலவழிமாபதிசீவன்பொற்கோயிலுண்
மை, சொற்றபுராணமுருக்கப்பின்னுமொரு வகையானுஞ்சொல்வா
ன்புக்கேன், மற்றவன்றன் நிருவடியின் வழிவந்தோற்கடியனெனும்வ
ழக்கான்மன்னே. (13)

தேவாதிதேவனருள்நந்திபாற் சனற்குமரன்றெளிந்துவேத
மோவாதுவியாதற்குப்புகலவவன் சூதமுனிக்குரைத்ததெய்வ
மூவாறுபுராணத்துட்சிதம்பரத்தீற்பேருமைபலமுதன்மைத்தாகுந்
தாவாதபெருஞ்சைவபுராணத்தீர்வந்துளதுசாற்றுமீதால். (14)

ஆற்றல்சான்ற மூவாயிரமறையவரானுங்
கேற்றதொண்டர்கள் மறைநெறியதிகராயுள்ளோர்
போற்றருஞ்சிதம்பரத் திடைப்புக்கழினைத்திகழ்ச்
சாற்றுவாய்வடமொழி வழிதமிழ்நிலைன்றார். (15)

களங்கமற்றபொற் பொதுவின்முன்காதலாலோங்க
வளந்திகழ்ந்தபேரறிஞர் நூலமாசொழிதகன்பா
லுளம்பரின்கிடச்சருக்கமுமொன்பதாய்வதந்து
விளங்குமாறுரைசெய்தனன் விருத்தயாப்பதனல்.

End :

மாறுநீங்கி மாணக்கரின்மையிற்

கூறினோயிலைக் கோதையோர்பாசுனுக்

கேறமன்பினிற நீ விருதுதனைத்

- நாவிலாமறைச் சைவந்தழைத்திடக்
காவல்வேந்துடன் காசினிவாழ்ந்திடத்
தேவர்தேவன் நிருவுருவாகிய
மூவர்பாட லிம்மூவுலகோங்குவே. (17)
- இந்தவெல்லே மலைநாட்டிடத்தினும்
வந்ததெய்வவடமொழியிற்படி
செந்தமிழ்த்தொடை யாப்பாற்றெரித்தன
முந்தமற்றது வந்தால்மொழிதுமால், (18)
- மன்னனோங்குக மாமறையோங்குக
யன்னமூர்கியருங் குலமோங்குக
செந்தெனவேங்குக செல்வமூமோங்குக
அன்னையம்பலத் தையனுமோங்குக. (19)

துற்றெரிசனச்சுருக்கம் முற்றிற்று.

ஆகச்சுருக்கம் 9-க்கு திருச்செய்யுள் 813.

சிதம்பரபுராணம் முற்றும்.

27. பிரமோத்தரகாண்டம்.

Beginning :

தல்லசொற்பொரு ணாநடாத்தவும்
எல்லைகாணரும் பேரின்பமெய்தவும்
வெல்லுமானே முகத்தினேமேவிவாழ்
வல்லபைக்குரியானை வழுத்துவாம்.
பூமேவுசதுமுகனுந் திருமாலும்போற்றிசெய்யத்
தேமேவுகுமுலுமையாள் செழுங்குவளைவிழிகளிப்ப
மாமேவுமிதழிநறு மழைதுளிப்பமணிமன்றந்
தாமேவிதடம்புரியுந் தனிப்பொருளை வணங்குவோம். (1)

* * * * *

தேசானசிவஞானச் செழுஞ்சுடரான்மும்மலமா
மாசானவிருளகற்றி மன்னுயிரைப்புரந்தளித்துத்
தூசானையுரியசைத்தோன் றொச்சமயநிறுத்தநீம்மை
யீசானமாழனிவ னிணையடி யையிறைஞ்சுவாம். (9)

கறங்குகிரைப்பெருநகடல்கூழ்ந்தவனிபுரந்திகல்கடிந்துகலியைமாற்றி
மறந்திகழ்பவிலங்கிலேவல் வரதுங்காமனியன்மதுரைச்சங்கந்
சிறந்தவறுகாற்பீடந்தனிப்பிரமோத் தரகாண்டந் தேன்கோலாக்கி
அறந்தழைக்குங் கவிஞ்செவிக் காரமுதமாகவாங்கேற்றிலனே. (13)

End :

தேவர்தம்பெருமான் சிறந்தவஞ்செழுத்தின் சீர்புகழ்மாக்கதைமுதலாப், பாவநின்றமற்றும் புராண நூல்கேட்போர் பலன் பெறன்மொழிகதையீரூ, மேவர்ப்புகன்ற சிவகதைமுழுதும் விழைவடன்கேட்குநராவர்தாம், யாவர்மற்றேனுமாலயன்முதலோரெய்தருஞ் சிவபதமடைவார்..

(108)

ஞாலமோங்குக நான்மறைநீடுக
சீலமன்னவர் செங்கோல்விளங்குக
காலமாமழை மன்னுககாதலாற்
சாலவீச னடியார்தழைவே.

(109)

இருபத்திரண்டாவது வஞ்சுனைமுத்தி பெற்ற
அத்தியாயம் முற்றிற்று.

ஆக, திருவிருத்தம் (1323).

பிரமோத்தரகாண்டம் முற்றிற்று.

29. தாயுமானசுவாமிகள் பாடல்.

Beginning :

அங்கிங்கெனாதபடி யெங்கும்பிரகாசமா

யானந்தபூர்த்தியாகி

யருளொடுநிறைந்ததென தன்னருள் வெளிக்குளே

யசிவாண்டகோடியெல்லாந்

தங்கும்படிக்கிச்சைவைத்துவிரக்குயிராய்த்

தழைத்ததெனவாக்கினிறி

றட்டாமனின்றதென சமயகோடிகளெலாந்

தந்தெய்வமெந்தெய்வமென்

றெங்குந்தொடர்ந்தெதிர் வழக்கிடவுநின்றதென

வெங்கணும்பெருவழக்கா

யாதினும்வல்லவொரு சிந்தாகியின்பமா

யென்றைக்குமுள்ளதெனமேற்

கங்குல்பகவறநின்ற வெல்லையுளதெனவது

கருத்திற்கிசைந்ததனவே

கண்டனவெலாமோன வருவெனியதாகவுங்

கருதியஞ்சலிசெய்குவாம்.

(1)

ஊரானந்தம் பெற்ற போனந்தஞ்சற்று

முறவனந்தம்வினையீரூ

ஊடலனந்தஞ்செயும் வினையனந்தங்கருந்

தோவனந்தம்பெற்றபோர்

சீரணந்தஞ்சொர்க்க நாகமுமனந்தநற்
 ரெய்வமுமனந்தபேதந்
 திசுழ்கின்றசமயமு மனந்தமதனூன் ஞான
 சிற்சத்தியாலுணர்ந்து
 காரணந்தங்கோடி வருஷித்ததெனவன்பர்
 கண்ணும்விண்ணுந்தேக்கவே
 கருதரியவானந்த மழைபொழியுமுகிலைநங்
 கடவுளைத்தூரியவடிவைப்
 பேரணந்தம்பேசி மறையனந்தஞ்சொலும்
 பெரியமௌனத்தின்வைப்பைப்
 பேசருமனந்தபத ஞானவானந்தமாம்
 பெரியபொருளைப்பணிசுவாம்.

(2)

அத்துவிதவத்தவைச் சொப்பரகாசத்தனியை
 யருமறைகண் முரசுறையவே
 யறிவினுக்கறிவாங்கியானந்தமயமான
 வாசியையனாகியேக
 தத்துவசொருபத்தை மதசம்மதம்பெருச்
 சாலம்பரகிதமான
 சாகுவதபுட்கல நிராலம்பவாலம்ப
 சாந்தபதவ்யோமநிலையை
 தீத்தநிர்மலசுகித நிஷ்பரபஞ்சப்பொருளை
 நிர்விஷயசுத்தமான
 நிர்விகாரத்தைத் தடத்தமாய்நின்றொளிர்
 நிரஞ்சனநிராமயத்தைச்
 சித்தமறியாதபடி சித்தத்தினின்நிலகு
 கிவ்யதேசோமயத்தைச்
 சிம்பரவெளிக்குள்வளர் தம்பரமதானபர
 தேவதையைஞ்சலிசெய்வாம்.

(3)

* * * * *

End:

அருவென்பனவுமன்றி யுருவென்பனவுமன்றி
 யகமும்புறமுமன்றி முறையிறழாது
 குறியுங்குணமுமன்றி நிறைவுங்குறைவுமன்றி
 மறையொன்றெனவினம்ப விமலமதாதி
 அசலம்பெறவுயர்ந்து விபுலம்பெறவளர்ந்து
 சபலம்சபலமென்று ளறிவினர்காண
 ஞானவெளியிடை மேவுமுயிராய

அனலொன்றிடவெரிந்து புணைமண்டிவெதன்று
 புனலொன்றிடவமிழ்ந்து மடிவில்தூதை
 சருவும்பொழுதுயர்ந்து சலனம்படுவதன்று
 சமர்கொண்டழிவதொன்றொ ரியல்பினதாரும்
 அவனென்பதுவுமன்றி யவளென்பதுவுமன்றி
 யதுவென்பதுவுமன்றி யெழில்கொடுலாவு
 மாருநிலையறியாதபடியே

இருளென்பதுவுமன்றி யொளியென்பதுவுமன்றி
 யெவையுந்தனுளடங்க வெருமுதலாகு
 முள தென்பதுவுமன்றி யிலதென்பதுவுமன்றி
 யுலகந்தொழவிருந்த வயன்முதலோர்கள்
 எவருங்கவலேகொண்டு சமயங்கலில்விழுந்து
 சுழலும்பொழுதிரங்கி யருள்செயுமாறு
 கூறியசுகமாயையறவே
 என தென்பதையிகழ்ந்த வறிவின்நிரளினின்று
 மறிலொன்றெனவிளங்கு முபயமதாக
 வறியுந்தரமுமன்று பறியுந்தரமுமன்று
 வசரஞ்சரமிரண்டி னொருபடியாகி
 எதுசந்ததநிறைந்த தெதுசுந்தனையிறந்த
 தெதுமங்கன சுபங்கொள் சுகவாடி வாரும்
 யாதுபரமதை நாடியறிநீ

பருவங்குலவுகின்ற மடமங்கையர் தொடங்கு
 கபடந்தனில்விழுந்து கெடுநீனைவாகி
 வலையின்புடைமறிந்த மறியென்றவசமுண்டு
 வசனந்திரமுமின்றி யவரிதழுறல்
 பருகுந்தொழிலிணங்கி யிரவும்பகலுமின்சொல்
 பகரும்படிதுணிந்து குழலழகாக
 மாலைவகைபல சூடியுடனே

பதுமந்தனையிசைந்த முலையென்றதையுகந்து
 வரிவண்டெனவுழன்று கலிலெனவாடுஞ்
 சிறுகிண்கிணரிசிலம்பு புனைதண்டைகண்முழங்கு
 மொலிநன்றெனமகிழ்ந்து செவிகொளநாசி
 பசுமஞ்சளின்வியந்த மணமுந்திடமுகந்து
 பவமிஞ்சிடவிறைஞ்சி வரிசையினூடு
 காலின்மிசைமுடி சூடிமயலாய்

மருளுந்தெருளும்வந்து கதியென்பதைமறந்து
 மதனன்சலதிடொங்க விரணமதான

வளிபுண்டலேவளைந்து விரல்கொண்டறவளைந்து
 சரதஞ்சுகமிதென்று பரவசமாகி
 மருவுந்தொழின்மிசுந்து, தினமுந்தினமும் விஞ்சி
 வளரும்பிறைகுறைந்த படிமகிசோர
 வானரமதென மேனிதிரையாய்
 வயதும்படவெழுந்து பிணியுந்தியிதிமென்று
 வரவுஞ்செயலழிந்து ளிருமலுமாகி
 யனமுஞ்செலுதலின்றி விழியுஞ்சுடர்களின்று
 முகமுங்களைகளின்று சரியெனநாடி
 மனையின்புறவிருந்த வினமுங்குலைகுலைந்து
 கலகஞ்செயவிருண்ட யமன்வரும்வேலே
 யேதுதுணைபழிகாரமனமே.
 தாயுமானசுவாமிகள்பாடல் முற்றுப்பெற்றது.

30. திருவாசகம்.

திருச்சிற்றம்பலம்.

Beginning :

நமச்சிவாயவாழ்க நாதன்ரூள் வாழ்க
 விமைப்பொழுதுமென்னெஞ்சினீங்காதான்ரூள் வாழ்க
 கோகழியாண்ட குருமணிதன்ரூள் வாழ்க
 வாகமமாகிநின் மண்ணிப்பான்ரூள் வாழ்க
 வேகனநேக னிறைவனடிவாழ்க
 வேகங்கெடுத்தாண்ட வேந்தனடிவெல்க
 பிறப்பறுக்கும்பினுஞகன்மன் பெய்கழல்கள் வெல்க
 புறத்தார்க்குச்சேயோன்றன் பூங்கழல்கள் வெல்க
 கரங்குவிராருண்மகிழுங் கோன்கழல்கள் வெல்க
 சிரங்குவிராரோங்குவிக்குஞ் சீரோன்கழல்வெல்க
 வீசனடிபோற்றி யெந்தையடிபோற்றி
 தேசனடிபோற்றி சிவன்சேவடிபோற்றி
 நேயத்தேநின்ற நிமலனடிபோற்றி
 மாயப்பிறப்பறுக்கு மன்னனடிபோற்றி
 ஓரார்பெருநூறைநந் தேவனடிபோற்றி
 யாராதவின்ப மருளுமலைபோற்றி
 சிவனவென்சிறந்தயுணினறவதனூ
 லவனருளாலே யவன்ரூள் வணங்கிச்
 சிந்தைமடுமுச் சிவபுராணந்தன்னை

முந்தைய வினை முழுது மோயவுவாப்பனியான்
 கண் ணுதலான்றன்கருணைக் கண் காட்டவந்தெய்தி
 யெண்ணுதற்கெட்டா வெழிலார்கழலிடைஞ்சி
 விண்ணிறைந்துமண்ணிறைந்து மிக்காய்விளங்கொளியா
 யெண்ணிறந்தெல்லையிலாதானேநின்பெருஞ்சீர்
 பொல்லாவினையேன் புகழாமாறென்றறியேன
 புல்லாகிப்பூடாய்ப் புழுவாய்மரமாகிப்
 பல்விருகமாகிப் பறவையாய்ப்பாம்பாகிக்
 கல்லாய்மனிதராய்ப் பேயாய்க்கணங்களாய்
 வல்லசுரராகி முனிவராய்த்தேவராய்ச்
 செல்லாஅறின்றவித் தாவரசங்கமத்து
 ளெல்லாப்பிறப்பும் பிறந்தினைத்தேனெம்பெருமான்.

* * *

அச்சொப்பதிகம்.

திருச்சிற்றம்பலம்.

End :

- முத்திநெறியறியாத மூர்க்கரொடுமுயல்வேனைப்
 பத்திநெறியறிவித்துப் பழவ்னைகள்பாறும்வண்ணஞ்
 சித்தமலமறுவித்துச் சிவமாக்கியெனையாண்ட
 வத்தனைக்கருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (1)
- நெறியல்லாநெறிதன்னை நெறியாகநீனைவேனைச்
 சிறுநெறிகள்சேராமே திருவருளேசேரும்வண்ணங்
 குறியொன்றுமில்லாத கூத்தன்மன்கூத்தையெனக்
 கறியும்வண்ணமருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (2)
- பொய்யெல்லாமெய்யென்று புணர்முலையார்போகத்தே
 மையலுறக்கடவேனை மாளாமேகாத்தருளித்
 தையவிடங்கொண்டபிரான் மன்கழலேசேரும்வண்ண
 மையனெனக்கருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (3)
- மண்ணதனிற்பிறந்தெய்து மாண்வெழிக்கடவேனை
 யெண்ணமிலாவன்பருளி யெனையாண்டென்னையுந்தன்
 சண்ணவெண்ணீறணிவித்துத் தாய்நெறியேசேரும்வண்ண
 மண்ணவெனக்கருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (4)
- பஞ்சாயவடிமடவார் கடைக்கண்ணாவிடர்ப்பட்டு
 நெஞ்சாயதுயர்கூற நிற்பேணுன்னருள் பெற்றே
 னுய்ஞ்சேணுனுடையானே உடியேனைவருகவென்
 மஞ்சேவென்றருளியவா றூர்பெறுவாரச்சோவே. (5)

வெந்து விழு முடற்பிறவி மெய்யென்று வினைப்பெருக்கிக்
கொந்து குழங்கோல்வளையார் குவிமுலைமேல்வீழ்வேளைப்
பந்தமறுத்தெனையாண்டு பரிசறவென்றுரிசுமறுத்
தந்தமெனக்கருளியவா ழார் பெறுவாரச்சோவே. (6)

தையலார்மையலிலே தாழ்ந்துவிழக்கடவேளைப்
பையவேகொடுபோந்து பாசமெனுந்தாமுருவி
யுய்புநெறிகாட்டுவித்திட்டோங்காரத்துப்பொருளை
யையெனக்கருளியவா ழார் பெறுவாரச்சோவே. (7)

சாதல்திறப்பென்னுந் தடஞ்சுழியிற்றமொறிக்
காதலின்மிக்கணியிழையார் கலவியிலேவிழுவேளை
மாதொருகூறுடையிரான் றன்கழலேசேரும்வண்ண
மாதியெனக்கருளியவா ழார் பெறுவாரச்சோவே. (8)

செம்மைநலமறியாத சிதடொடுந்திரிவேளை
மும்மைமலமறுவித்து முதலாயமுதல்வன்றூ
னம்மையுமோர்பொருளாக்கி நாப்சிவிகையேற்றுவித்த
வம்மையெனக்கருளியவா ழார் பெறுவாரச்சோவே. (9)

திருச்சிற்றம்பலம்.

திருவாசகம் முற்றியது.

திருச்சிற்றம்பலம்.

31. திருவாய்மொழி.

Beginning :

தனியன்கள்.

திருவழுதிநாடென்றுந் தென்குருகூரென்று
மருவினிய வண்பொருநலென்று—மருமறைக
ளந்தாதிசெய்தா னடியிணையெப்பொழுதுஞ்
சிந்தைசெயாய் நெஞ்சேதெளிந்து.

மனத்தாலும்வாயாலும் வண்குருகூர்பேணு
மினத்தாயால்லா நிறைஞ்சேன்—தனத்தாலு
மேதுங்குறைவிலே நெந்தைசடகோபன்
பாதங்க ளியாமுடையபற்று.

ஏய்ந்தபெருங்கீர்த்தி யிராமாணுசமுனிதன்
வாய்ந்தமவர்ப்பாதம் வணங்குகின்றே—ஏய்ந்தபெருஞ்
சீரார்சடகோபன் செந்தயிழ்வேதந்தரிக்கும்
போராதுவன் ளம்பெற.

வான்றிகழு ஞ்சோலை மதிலரங்கர்வன்புகழ்மே
வான்றதமிழ் மறைகளாயிரமு—மீன்ற
முத்தரய்சுடகோபன் மொயம்பால்வளர்த்த
வித்தாயிராமானுசன்.

மிக்கவிறைநிலையு மெய்யாமுயிர்நிலையுந்
தக்கநெறியுந் தடையாகித்—தொக்கியலு
மூழ்வினையும்வாழ்வினையு மோதுங்குருகையர்கோன்
யாழினிசை வேதத்தியல்.

முதல் தீருவாய்மொழி.

உயர்வறவுயர்நலமுடையவனெவனவன்
மயர்வறமதிநல மருளினனெவனவ
னயர்வறுமமரர்க ளகிபகியெவனவன்
துயரறுசுடரடி தொழுதெழன்மனனே.

மனனகமலமற மலர்மிசையெழுதரு
மன்னுணர்வளவிலன் பொறியுணர்வவையில
னினனுணர்முழுநவ மெதிர்நிகழ் கழிவினு
மின்னிலனென்னுயிர் மிருநரையிலனே.

இலனதுவுடையனிதெனநீனைவரியவ
னிலனினடைவிசும்பிடை யுருவினனருவினன்
புலனெடுபுலனல னெழிவிலன்பரந்தவந்
நலனுடையொருவனே நன்னுகினநாமே.

நாமவனிவனுவ னவளிவளுவளெவள்
தாமவரிவருவ ரதுவிதுவுதுவெது
வீமவையிவையுவை யவைநலதீங்கவை
யாமவையாயவை யாய்தின்றவவரோ.

அவரவர்தமதம தறிவறிவகைவகை
யவரவரிறையவ ரெனவடியடைவர்க
ளவரவரிறையவர் குறைவிலரிறையவ
ரவரவர்விதிவழி யடையநின்றனரோ.

நின்றனரிருந்தனர் கிடந்தனர்நிரிந்தனர்
நின்றிலரிருந்திலர் கிடந்திலர்நிரிந்தில
ரென்றுமோ ரியல்பினரெனநீனைவரியவ
ரென்றுமோரியல்பொடு நின்றவெந்திடரோ.

கிடர்விசும்பொரிவளி நீர்நிலமிவைமிசை
படர்பொருள்முழுவது மாயவையவைதொறு
முடன்மிசையுயிரெனக்கரந் தெங்கும்பரந்துள்ள
சுடர்மிது சுருதியுளிவையுண்டசுரனே.

கராரிவநதிலீல விண்முதல்முழுவதும்
வான்முதலாயவை முழுதண்டபரம்பரன்
புரொருமூன்றெரித் தமரர்க்குமறிவியந்
தரையனெனவுல கழித்தமைத்துளனே.

உளனெனிலுளனவ னுருவயிவ்வுருவுக
ஒளனலெனென்வவனருவயிவ்வுருவுக
ஒளனெனவிலெனெனவவைருணமுடைசமயி
லுளனிருதகமையோ டொழிவிலன்பரந்தே.
பரந்ததண்பரவையு ணீர்தொறும்பரந்துளன்
டரந்தவண்டமிதென நிலவிசும்பொழிவறக்
கரந்தசிவிடந்தொறுமிடந்திகுப்பொருடொறும்
கரந்தெங்கும்பரந்துள னிவையுண்டகரனே.
கரவிசும்பெரிவளிநீர் நினைவிவைபிசை
வானவில்லிவலியளிபொறையாய்நின்ற
பரனடிமேற்றருகூர்ச்சுடகோபன்சொல்
நிரனிறையாய்ரத் திவைபத்தும்வீடே.

ஆழ்வார்திருவடிகளேசரணம்.

நாற்சீரானவடிநாலுமொத்திருக்கையாலே கவிவிருத்தம்.

வீடுமின்முற்றவும், வீடுசெய்தும்முயர்,
வீடுடையானிடை, வீடுசையின்னே.

* * * * *
சேர்த்தடத்தென்குரு, கூர்ச்சுடகோபன்சொற்,
சீர்த்தொடையாயிரத், தோர்த்தவிப்பத்தே.

ஆழ்வார்திருவடிகளேசரணம்.

பா வஞ்சித்துறை, பண் முதிர்ந்தகுறிஞ்சி. தாளம் வழுத்து.

End:

அவாவறச்சூழியையாயினையரணையலநீறி
யவாவற்றுவிடுபெற்றகுருகூர்ச்சுடகோபன்சொன்ன
வவாவிலந்தாதிகளா லிவையாயிரமுமுடிந்த
வவாவிலந்தாதியிப்பத்தறிந்தார்பிறந்தாருயர்ந்தே.

ஆழ்வார்திருவடிகளேசரணம்.

பா கலித்துறை, பண் பஞ்சமம், தாளம் வழுத்து.

திருவாய்மொழி முற்றும்.

பிங்களூரு கார்த்திக் 24உ புதவாரமும் திரிசிகையும் புனர்பூச
மும் கூடின சுபதினத்திலே காஞ்சிபுரத்தில் திருவாய்மொழி எழுதிநி
றைவேறிற்று.

முப்பாழும்பாழென் மறைந்தார் திருமூல
ரப்பாலும்பாழென் மறைந்தார் சடகோபர்.

31a. தாண்டவமாலே மூலமும் உரையும்.

Begining :

வேதப்பொருளை விளங்குபரமேட்டியினுக்
காதரவாமந்தப்புரபொருளைத் தீசகற்றுஞ்
சோணையுடன் வீணையுடைச் சுந்தரனையான் றெழுமவன்
காண்மனத்தாற் கனிந்து.

இது கடவுள் வாழ்த்து.

இந்நூல்செய்தோர்யாவனெனின், “செய்யதாமரைமிசை, வெய்ய
தீவினைகெடப், பையவந்தவனடி, மெய்யதாம்வாழ்த்திடு, மையமில்
கேள் வியப்பா, வையனென்போன்,” எனக்கொள்க.

இந்நூலெந்நூலின்வழித்தேனின், “மாவிந்தைசோதரன்மலரடிவ
ணங்குங், கோவிந்ததீட்சிதீயத் தீன்வழித்து” எனக்கொள்க.

இந்நூலெத்துணைச் செய்யுளாகுறியதெனின், “எள்ளவில்,”
வள்ளை முப்பாறையுடன் தள்ளுதலில்லா முப்பாறையுடன் டெனக்கொள்க.

இந்நூற்றுப்பெயர்யாதோவெனின், “திருமலிநெல்லிதீப்பென்ப
தீதனில், மருவிய ஜண்டிமகிபதிவந்தில், திருந்தியகற்பிற்சிறந்தினிது
விளங்கு, மருந்ததியன்னவவன்மனைவயிற்றி, லுதயகதிரவனென்னவு.
தித்துத், திதிப்பெறுமுலகிற் நிசையோரெட்டினு, முலவும்புகழானு
லந்தோளண்ண, விலகுஞ்சங்கமொடெழில்பெறும்பதும், திதிகளுக்கி
றை வனிதியிற்றான், மதியெனச்சிறந்தமலர்முகமுடைய, னூருணி
நீ ரொனவுயர்பெருஞ்செல்வன், வாரணிமுலையார் மயல்கொளுமதனன்,
பம்பைக்கிறைவன்பாவலர்தாரு, கம்பன்கழலிணைகருதித்துதிப்போன்,
கருடக்கொடியோன் கரியிடைமதித்தோன், தருமத்தலைவன் தருகும
ராந்தையான், வேண்டார்வணக்கிவிருதுபெறும் வணிக, னுண்டகை
தாண்டவபூபனரும்பொரு, ளன்புடனளித்தில் வவனியிலென்பெய, ரொ
ன்றுநின்றலவ வென்றுவாத்திட்டுச், செய்வித்ததனும் னுண்டவமாலே,”
என்னும்பெயர்த்து.

யாப்பியாதோவெனின், “வடமொழிப்பொருளை வகுத்துத்தென்
மொழி, படவுனாத்ததனார்பண்புறுமொழிப்பெயர்ப்பு” எனக்கொள்க.

இந்நூலுணுதலியபொருள்யாதோவேனின் “பாரில்வகைமூன்றாய் பரிக்குஞ்சோதிட, நூல்நவெணது நுதலியபொருள்” எனக்கொள்க.

இந்நூலாராய்ந்தார்யாவரெனின், “பூமிசைநடந்தவாமனிணையடி, மாமனத்திருத்துநேமிநாத, ரென்னுமாசிரியாராய்ந்தார்” எனவுணர்க.

இந்நூலாற்பயன்யாதோவேனின், “கடல்புடைசூழங் காசினியவர் தம், முடலுறுமின்பதுன்பமனைத்தும், நுண்ணிகினுணர்ந்து நுவல் வேர்நுவல, மன்னுறுமனிதர்மாண்புடன்விரும்பிச், சொர்ணமுந்து சும்சொம்புடனளித்துத், தந்நயமுணர்ந்துதாரணியதனிற், செய்வது செய்துசெய்யாததுதவிர்வது” எனக்கொள்க.

பாயிரமுண்டானதெல்லாமெழுதப்பெருகு மாதலான்வேண்டியம ட்டிலெழுதியதெனவுணர்க.

ஓரைமுதலாக வுரைக்குமவையாவு
மோரையிரத முதலோர்ந்துணர்ந்து—பாரிலிந்தத்
தாண்டவமாலேப் படியேதக்கவ்சேடபல
ஊண்டருள்வீராரறிவினீர்.

(இதன்பொழிப்பு) நிறைந்தவறிவினையுடைய புலவர்காள்! பூமியிடத்து வக்கினமுதலாகச் சொல்லப்பட்ட சகலமும் ஓராசாரமுதலான நூல்களிலாராய்ந்து அறிந்து தாண்டவமாலையென்னுமிந் நூற்படியே தக்கதாய்விசேடமாயிருக்கும் பலாபலன் களையாண்டுகூறுங்கோளென்றவாறு.

End :

கோவிந்ததீட்சிதர் நங்கொள்கையிலும் கூறுகின்ற
மாவிந்தநூலின் வழக்கறிந்து—தேவிந்
திரர்போற்றும்பிண்டியஞ் செல்வன்சீர்கூறி
வருவனப்பாவை யன்வந்து. (69)

ஆகியாஞ்செய்யுளோ ராறாறுமாறைந்தின்
மீதிரண்டதனால் மேதனியி—லோதின
ஊண்டகையலுண்டி மகிபனருள்வணிகள்
தாண்டவன்மன்பேரைத் தரித்து. (70)

ரத்தாட்சி(ஸ்ர) ஆவணிமீர் 11உ தாண்டவமாலையுரை

எழுதிமுடிந்தது முற்றும்.

31b. சாதகாலங்காரம்.

Beginning :

நீருவவுபுவியில் நரர்சனை காலேவிண்ணில்
 நினறநவக்கிரகத்தால் நிகழ்த்துபலன்புகலு
 மேருவவுவடமொழியை சீசதமிழ்ச்சாதகநூ
 வெனத்தமியேனூரைசெய்ய வெழில்வேதமுனிவன்
 பாருவகிற் குருகுலப்பாரத கதையைவழுத்தப்
 பயிலும்வடகிரியிசையிற் பரிந்துகுவடதனும்
 சீருவவவரைந்தருளுந் தெய்வவாரணத்தின்
 செழுங்கமலத்தாளிணையைச்சிரத்தினில்வைத்தீடுவாம்.(1)

வைத்தபலபூதபேதங்க ளெழுவகையின்
 மன்னுமுயிர்க்குயிராகி மணியொளியினிலங்கும்
 பைத்தலைவாளரவரசன் வியாக்கிரமாமுனியும்
 பணியநடம்புரி பரமர்பங்கயத்தாள் தொழுதே
 கைத்திகிரிநெமொல் தந்தருள் விரிஞ்சன்மகவான்
 கருணையுறவணங்கு சிவகாமசௌந்தரிசொல்
 சத்திகணபதியமார்புரி சிறைமீட்டருளுஞ்
 சண்முகவேலாயுதன் பொற்சரணமலர்தொழுவாம். (2)

உம்பர்தொழுங் கனகசபாபதிநாதர்தாமும்
 ஒன்றென்னுந் தில்லைஹவாயிரத்திலொருவன்
 அம்புயவாவிகள்புடைசூழ் கஞ்சனூரநீபன்
 னருள்சுரந்துபொழி கருணையாண்டகோவையன்
 நம்பினமெய்யடியார்கள் பஞ்சமலமகற்றி
 ஞாதுருஞானம்ஞேயம் நாட்டமுறவருளிச்
 செம்பதுமத்தாளுதவும் பானதருமபுரத்தீல்
 திருஞானசம்பந்தன் திருவடியுந்தொழுவாம். (3)

வாமமுதற்பற்பலசமயவகை னூலாகமங்கள்
 மன்னுசிவசமய சாவது திரவண்மைபலவுந்
 தாமுபிகவுணர்ந்தடியார் பரிபாகமறிந்து
 தயவுடனே திருநோக்காற் சஞ்சிதங்களகற்றி
 ஓமவிதிப்படி சமயபோதமுதலுரைத்து
 மோரெழுத்திலஞ்செழுத்தி னுண்மையுமெய்யுறும்
 பூமடியுஞ்சேவடியுங்காட்டி யருள்வழங்கும்
 புகழ்ஞானப்பிரகாசன் பொன்னடியைப்பணிவாம். (4)

ஆதவன்புங்கவன் வேதவியாசர்பராசரரு
 மத்திரிரோமசர் வதிஷ்டரணிமரீசிமுனிவர்

போதபவுசலர்யவனர் சவனர் மனுபிருகு
புகழ் சகுனர்ங்கிரர்காசிபர்கார்க்கியரு
மோதினூர்தாமுதவி லொன்பதின்மர்கூடி
யுரைசெய்தநாலிலக்கத்தைப்பதினூயிரமாம்
நீதிபெறுசோதிடத்திற் றெரிந்தெடுத்தபுண்மை
நிறைந்தபொருள் தனைக்கருத்தில் நினைந்துவுரைத்ததுவே.

தான்செய்ததவசில்லோ கொதகோத்திரத்தன்
தமிழ்வதிட்டைகுடிமேவு சாமசதெகிர்மாம்
மாண்பானதிருமலையங்கார்துணைவைமேவு
மறைமுனியாராவமுதினவாமெனும் நாரணையன்
தேனுலவும்பொழிவெதிரிவினப்பிரமானந்தன்
திருவருள்பெற்றிடுஞ் சிதானந்தசிவயோகி
ஞானபானதருவே தன்சீழ்மூத்தூர்மேவும்
நாரணையனிவர் மூவர்நவின்றவடமொழியும். (6)

மொழிசுருதியாகம சாத் திரங்கள் சோதிடத்தின்
முறைகெணித்துலபாக முழுதுங்காவியமு
மொழியாதசமைய சாத் திரதர்க்கவியு
மூன்றுமத்தியார்ச்சன வேதியனுமுரைத்தருளும்
பழியாதவம்பாக சாதகநீபிகையும்

பயிலருட்டம் நவநீதம்பகானுதராசிகமு
மழியாதவட்டவயிசுரிய விதிப்படியோ
டலங்காரசாதகத்தினடைவு மேராயந்தே. (7)

ஓராசாராஞ்சாராவனி பாராசரிய
முயருஞ்சந்தான தீவிகைபிறர்சாதகமுஞ்
சீராருசுருறைசந்தவதம் பெறுசிந்தாமணியுஞ்
செப்பியகொளஞ்செம்பு நாதமுதற் றெரிந்தே
போராரும்பாவங்கடோறும் பலனைப்பிரித்து
பிறைகதிர்செவ்வாயாந்தி பிருகுசனியான
கூராகும்வாறெயிற்றோர் முதலோரைத்தொழுதே
கூறுகின்றே னவரருளுட்கொண்டொனே. (8)

கொண்டேமீழ்சாதகநீதி னலங்காமெனப்போர்
குறித்தட்டஞ் சுபமராசயோகமங்கிகையு
மண்டியநட்பாட்சியுச்சம்பகை நீச்சம்பலன்கள்
மருவுதிரைங்காண மூலத்திரிகோணங்
கண்டிமெவெனைசகுனங்கனாரைமகாதிசையுங்
காவசக்கரமுதவங்கிகை சயிலசக்கரமு
மிண்டியலக்கினமுதலாயப் பன்னிருபாவத்தில்
வினித்தபலனிலை தெரிந்துவிளம்பலுற்றமோ. (9)

உற்றதொகை நாலுலக்கந்தன்பதினாயிரமென்
 றுரைத்தவடமொழி வெற்பினொருகடுகினனவும்
 பெறநிமெங்கிசை ஶூறிலல்லொருபங்கைப்
 பேருலகிற் சாதகநூலெனப்பெயரும் நினைத்து
 வெற்றிசெறிசெந்தமிழை யுணர்ந்தருளும்பெரியோர்
 வீற்றிருக்குஞ்சபைதனில்யான் விளம்பியபுன்தமிழின்
 குற்றமுரையார்கருணை புரிவரறியாத
 குதலைமொழியேழையென் சொற்குறித்ததெனவென்றே.()

குறித்திசொதகமென்ப தென்றவாதன்வினையின்
 குணங்களறிந்தயன் விதித்தகொள்கையுளதன்றே
 மறித்தமவர்தமக்கு வரும் பலபாவத்தின்
 வகையறிந்துபெரியோர்கள் வழுத்தியசொல்லதனைப்
 பிறித்தறிந்து சுபம்வருமொறுளமகிழ்ச்சி
 பொங்கப்பின்னசுபம்வருமிதற்குப் பிரதியென்கொலென்று
 நெறிதரும்சாத்திரத்தின் விதிசாந்திசெய்தே
 ஶிறைந்தசுகம்பெறுவதற்கே நிகழ்த்தியசாதகமே. (11)

End :

உரைப்போன்மதுர நல்வசனமுயர்ந்ததற்கத்தகிபதியாப்
 பரப்புறிமைந்தவெகுபூமி பதியிற்கரசாய்ப்பேரிகையு
 மிரைக்குமல்லரிவாத் தியமு மினியதன முந்திறிலெலென
 ளரைக்குமுன்னேயாறறில் நல்கும்வருடமெட்டாமே. (101)

ஆமேதேனிலக்கணமா யாசன்கங்கனிநவருறத்
 தாமேலாப்பபுதனுச்சத்தரிக்குந்தன்யோகபலன்
 காமவனிதையிச்சிக்குங் கருணையுள்ளசெளந்தரியன்
 தோமேனோக்கமந்திரியாய்த் துலங்கும்விஞ்சதிமேலெட்டே. ()

எட்டுவருஷம் பதினைந்தினிதன்மேல்யோகங்கலாறியாய்ம்
 மட்டேசென்மஞ்சார்ங்கிசத்தில்வரவேயொன்பான்சென்மமுறத்
 தொட்டதாலாதியாசனுடன் துலங்குமஞ்சற்ப்பத்தாகி
 யொட்டியிருக்கலாபத்திலோங்கு மரசன்வெகுதேசம். (102)

தேசக்குருவுக்கொருமுன்றிற் செறிந்தேசங்கன் தானிருக்க
 வாசஞ்சுங்கற்கொன்பதினில் மதிதானுறவேபத்தாகி
 நேசம்நாலுறத்தனவானும் திருபனுகிழுவொன்பான்
 போசனெனவேமுவாண்டு பொருந்துநாகநாடரசே (104)

அரசேலாபரெண்டொன்பனுகியவரவர்தம்மணையிற்
 கிரசாயிருக்கமலாயோகம் சேனைக்கதிபிபூபாலன்
 புரவேகீர்த்திக்கதிபதியும் பூமிக்கரசனமைச்சனுமாய்
 தரைசேர்முப்பத்தாறின்மேல் எட்டுவருஷந்தான்செயமே. (105)

செயமேமேஷஞ்சென்மமதாய்ச் செங்கதிருறவேசனிபத்தில
தயவாயிருக்கவொன்பதனிற் குருவுமதியுந்தானுறவே
நயமேவிபாவசுகயோகன்பலன் நடக்குந்தனவான் தேசாதி
கயமும்நடத்தும்பதினூல்மேல் கண்டவருடம்பதினைந்தே. (106)

* * * *

310. உள்ளமுடையான் மூலமும் உரையும்.

Beginning :

வெள்ளைத்திருநிறத்தாய் வெண்டாமரைமேலாய்
கொள்ளக்குறையாதகோமளமே—யுள்ளி
லுணாப்பார்கள் நெஞ்சமெல்லாமூடுருவப்புக்கெ
னிருப்பாரிடமாகவின்று. (1)

உலகொருமூன்றுமேத்த வயர்மறைநான்குமெண்ணெண்
கலைகளுந்தெரியும்ங்கே மறையவர்க்கிசைந்தபோற்ற
பொலன்மலியவருநின்ற பூவணம்வீசப்பொன்றார்
மலராடிபணியவென்றென் மனத்தனமுடியுமாதோ.

எ - து. கடவுள் வாழ்த்து.

மாதவர்முன்புசொன்ன வடமொழிக்கணிதநூலை
திசறுதமிழினாலேசெப்ப நானிசைந்தன்போல
வேதமுங்கலைகளாறு மங்கமுங்கருவியூம
னோதியிவ்வுலகுக்கேறக வுணாப்பெனன்றிசைந்ததொப்பாம்.

End :

மாப்புக்கரிப்புக்காஞானமகள் பூதி மணம்பேறுவளர்கதிர்கண்
வயிறுநோய் மனமிடவான் சிறையாந்
கோப்புமதிபகைமிடிநோய் கொடுமைகுற்றங்குசன்போகங்
கோதையாமண் பொருள் பெரும்பாம்பிடர்நோய்
காப்பில்மாகாலேநோய் குருப்பொருள் பெண்கூடுங்
காரிநலம்பெண்கூட்டங் காவராசாறகரும்
பூப்புதனிளாசாற் பெண்பகையுமுறவாம்
பொருகேதுக்கெலாமுறவு பொன்றிடும் பொன்னழிவாம்.

எ - து. சுக்கிரன் திசையாண்டு 20 - ல் சுக்கிரன் அபகாரம் நாள்
120-க்குப்பலம். ஞானந்தவம் ஸ்கிரீகூட்டம் பெண்பேறு அர்த்தலா
பம் பூமிபேறு சுகம் புகழங் கிர்த்தியும் உண்டாம். ஆதித்திய நாள்
360-க்கு கண்ணோவு வயிற்றுநோவு, சரம் மனமிடி சிறைதலையுமுண்
டாம். சந்திரன்நாள் 600 - க்கு பகை மிடிவியாதி கொடுமை குற்றஞ்
சர்வரோகமுங் குற்றமுமுண்டாம். செவ்வாய்நாள் 420-க்குப் போகம்

பெண்பேறு பூமிப்பேறு அர்த்தலாபம். இராகுநாள் 1080-க்கு இடர் வி யாதி காமாலை தலைநோவு அர்த்தநாசம் சரீரக்கிலேசம் உறக்கமுமுண்டாம். வியாழநாள் 960-க்கு தனதான்னியசமிர்த்தி வஸ்திராபரண முண்டாகை உத்தமம் ஸ்திரிபரிகரிக்கை ராஜப்பிரியம் மனப்பிரியம் செளந்தரிய முண்டாகை. சனிநாள் 1411-க்கு நன்மை இராசாவாலே பலமுண்டாம் சத்துருநாசம் ஸ்திரிசெற்றியுண்டாம். புதனபகாரம் நாள் 1020-க்கு ராசசேவையா வாக்கம் தனதானியசம்பத்துண்டாகை சத்துருசங்காரம் தோழமையுறவு நினைத்தகாரியமெல்லாஞ் சாதிக் கும். கேதுநாள் 420-க்கு கலகம் விஷபயம் அக்கிணியம் புத்திரமித் திரகளைத்திரநாசம் அர்த்தஹானி காரியஹானியுண்டாமென்றவாறு.

சுக்கிரன் திசை முற்றும்.

அந்தராந்தர தசைகொள்ளும்படி ஒருகோளுக்கு அபகரிக்கு நா ளின்னதென்றறிந்து அந்தத்தொகையை 120-க்கீந்து கண்ட ஈவு ஓராண்டுக்குவரும் அவை இன்னதென்றறிந்து ஆண்டுதோறு மேற்றி வருநாளே யறிந்து முன்போலே பலாபலஞ்சொல்லுவது.

அந்தராந்தரதிசை முற்றும்.

* * * *

31d. கிரஹஸ்புடம் மூலமும் உரையும்.

Beginning :

பொன்னவனையமுன்னோர் பொருந்தியநவகோளெண்ணம்
பன்னியவடநூலாந்செய்பாகிதப்பலுவல்தன்னீ
மன்னியதமிழினாலே மண்ணுளோற்கறியும்வண்ண
மன்னமென்னடையினுய்கேளுரைசெய்வனழிவில்லாமல்.

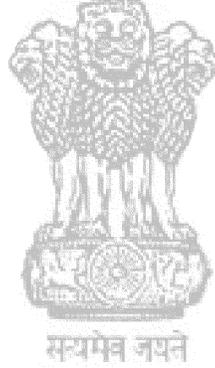
எ - து. பிருகஸ்பதியையனைய வித்துவான்களாலே நவக்கிரகங்களை யும் எண்ணத்தக்கதாகச் செய்யப்பட்ட பாஶீதமென்கிற சாத்திரத்தை யெல்லாம் பூமியிலுண்டான பிராணிகளுக்கு அறியத்தக்கதாகத் தமிழி னாலே யுரைசெய்வேன். எ-று. (375)

End :

விளங்கியசகரணுண்டாயிரத்தொருநூற்றின்மிக்க
வளம்புகழ்பாண்டமங்கை மாமுனியரியவன்சே
யினங்கொடிமடவார்காம னிசைத்தீருக்கோட்டிநம்பி
யுளம்புகக்கீனிதநூலே யுரைத்தனலுக்குக்கெல்லாம்.

எ-து. சகாத்தம் 1000 த்தின்கண் விளம்பி(ஹஸ்) முன்னையோர் வட மொழியினும்செய்த சோதிடசாத்திரத்தை யெல்லாம் தென்றமிழினுலே விரித்து யாவர்க்கும் உளங்கொள உரைத்தான், வெண்பக்துடிநாட்டுப் பிறமதேசமென்னும் பாண்டமங்கலமாகிய பஞ்சவனமாதேவி சதுர்வே தமங்கலத்து அரியவன் புத்திரன் திருக்கோட்டியூர் நம்பியென்றவாறு.

ஓராநெழுதினே னானுலு மொண்பொருளை
யாராய்ந்துகேட்க வறிவுடையோர்—ஓரா கக்
குற்றங்களைந்து குறைபெய்துவாசித்தல்
கற்றறிந்த மாந்தர்கடன்.



INDEX OF THE NAMES OF WORKS, AUTHORS, KINGS AND OTHER HISTORICAL PERSONAGES.

[The numbers refer to pages.]

	PAGE		PAGE
Abhinavaguptācārya ...	7, 151	Ambarkōman ...	192
Abhirāmarāghava ...	10	Ambikāpati ...	36, 37
Abhiṣeka Pāṇḍya ...	53, 245	Amnūvan ...	40, 215
Ācārakkōvai ...	43, 47, 48	Amōgharāghava ...	10
Ācārakkōvai, with com- mentary ...	237	Amṛtasāgaranār ...	31, 34, 183
Ācāryacandra ...	13	Anākula ...	29
Ācāryadīksita ...	6, 85	Ānandakōṣaprabhasanam	10
Acyuta ...	17	Anantagṇa Pāṇḍiyan ...	53, 245
Adaṅgōṭṭāśān ...	28, 29	Ananta ...	93
Adipatta Nāyanār ...	50	Ananta Nāyadu ...	8
Adiyarkkunallār ...	29, 30, 36, 37 38, 40, 43, 48	Ananyacōla ...	164
Agananūru ...	41	Anapāyacōla ...	36, 50, 51, 56
Agapporuḷvilakkam ...	34, 178, 179	Anapōta ...	8, 33, 95, 96, 98
Agapporuḷvilakkam with commentary ...	179	Anargharāghava ...	10
Agastya ...	29, 30, 33, 37	Āṇḍya Nāyanār ...	49
Agastyam ...	28, 29	Āṇḍal ...	22
Agnivēśa ...	25	Āndhrasābdacintāmaṇi ...	7
Ahōbilācārya ...	6, 85	Āñjanēya ...	164
Aindīpaiyeḷubadu ...	41	Āṇṇamāmba ...	8, 94
Aindīpaiyeḷubadu, with com- mentary ...	218	Āṇṇama Nāyaka ...	8, 92
Aindra ...	29	Āṇṇayācārya ...	5, 6 79, 81, 86
Aiṅgoruṇūru ...	34, 40, 41, 185, 186, 213	Appūdiyadigaḷ ...	50
Aitarōyāranya ...	70	Aṅgericcāram ...	43, 49, 241
Aitarōyōpaniṣad ...	2	Arimardana Pāṇḍya ...	55, 57, 247
Aitarōyōpaniṣadbhāṣyaṭippaṇṭi.	2, 70	Arivattāya Nāyanār ...	49
Aiyadigaḷ Kāḍavarkōn Nāyanār	50	Ariyavan ...	268
Akkamāmbā ...	6, 87	Arjuna ...	163
Alaṅkārēndusēkhara ...	11, 98, 99	Ārṣeya Brahmanā ...	1, 64, 68
Amarnīdi Nāyanār ...	49	Aruṇmolittēvar ...	50
Amban ...	191	Aruppadavurai ...	43
Ambarcēndan ...	192	Arupporuḷvilakkadtpikai	194
Ambarkīḷavan ...	191	Arupporuḷvilakkam ...	195
		Āraṇa ...	3
		Aruṇāvakkaraipirān ...	249
		Aruṇandacēndan ...	193

	PAGE		PAGE
Āsīryamālai	43, 226	Bhāgavatatattvadīpaprakā-	
Āṣṭādhyāyī	29	śāvaranabhaṅga	20, 147
Āṣṭaślokiyakhyānam	131, 132	Bhāgavatatattvadīpikā	20
Āśvātara	163	Bhāgavatavyākhyā	21, 150
Āśvalāyana	19, 125	Bhāguri	3
Ātharva Veda	2	Bhaktānghanireṇu	23
Ātharvanīkabhāṣya	69	Bhaktivilāsa	21
Ātivrāma Paṇḍya	52, 56, 224	Bhaktīcintamāni	14, 112, 113
Ātrēya	160	Bhaktīhamsa	14, 111, 112
Ātulakṛti Paṇḍya	54, 246	Bhaktīhētu	115
Ātulavikrama Paṇḍya	54, 246	Bhaktīhētunirpaya	17, 116
Ānupamāya	3	Bhaktīhētuvivṛti	17, 116, 117
Ānvaiyār	43	Bhaktīsūtra	18
Āvadhānasarasvatī	26	Bhaktīsūtrabhāṣya	18, 122
Āvalōkita	30, 170	Bhālūṭa	7
Āvinayar	31, 34, 188	Bhāllatāsataka	7, 91
Āvinayaryāppu	35	Bhāradvāja	160
Āyiramparikōśōvakan	245	Bhārata	54
Āyōdhanapraviṣa Paṇḍya	54, 245	Bhārata	10
		Bhāratam	10
Bādārāyaṇa	122	Bhāratam (Venba)	44, 163
Bālabōdha	13, 110	Bhāratasvāmī	1, 61, 63
Bālagñihōtri	3, 71	Bhāratīyam	10, 164
Bālakṛṣṇa	145	Bhārgavapurāṇa	21, 151
Bālamānōrama	3, 72	Bhārgava	155
Bālarāmāyaṇam	12	Bhārtihari	7, 10, 35
Bāpāsūravijayacampū 5, 77, 79, 80, 81		Bhāṣyaratnāprabha	11, 100
Bhādra	42	Bhāṭa	164
Bhādragāyakan	53	Bhāṭtamalla	7
Bhāgavadgītā	17, 106, 108, 122	Bhāṭtanārāyaṇa	19
Bhāgavadajjukā	10	Bhāṭtarāmesvara	19, 125
Bhāgavannāmadarpaṇa	17, 117	Bhāṭtavēṅkaṭōṣa	20, 148
Bhāgavannāmaivaibhava	13, 103, 104, 105	Bhāṭṭōjīdīkṣita	3
Bhāgavata	3, 16, 17, 18, 20, 21, 122, 137, 138, 139, 147, 148, 151	Bhāṭṭavaprakāśika	10
Bhāgavatacandracandrikā	21	Bhēla	25
Bhāgavatasāhityamāñjōṣā 20, 147, 149		Bhēlasamhitā	26
Bhāgavatasubōdhinī	138, 140, 141, 143	Bhimarātha Paṇḍya	54
Bhāgavatatattvadīpanīban-		Bhimāparākrama Paṇḍya	54
dhānā	136	Bhōginīdāṇḍakānu	9
		Bhōja	5
		Bhōjabhōvallabha	164
		Bhōjacaritra	10
		Bhōjarāja	84

	PAGE		PAGE
Bhūpaçūdamāni Pāṇḍya	55, 247	Damaya	95
Bhūtamūni	22	Dāmodaradāsa	24
Bhūtapurāṇam	28	Daṇḍi	30, 31, 37
Brahma	163	Daṇḍiyadigaḷ Nāyanār ...	50
Brahmōpaniṣad	69	Daṇḍiyalaṅkaram	31, 36, 37, 197
Brahmasūtrabhāṣya	19, 123, 124	Dandiyār	31
Brahmōttarakhaṇḍa	56	Daśarōpaka	148
Bṛhadāraṇyaka	65	Dattila	10, 97
Bṛhaspati	30	Dantila	163
Bṛhatsābhadṛakam	12	Dēśikaguru	80
Bilhaṇa	15	Dēvagiri	8
Bijramaṅgala	15	Dēvagirindra	93
Bukka	1, 6, 27, 64, 90	Dēva Pāṇḍya	53
Buddhamitra	30, 39, 170	Dēvarāja	164
Caitanya	16	Dēvatādhyāya Brāhmaṇa	1, 64, 68
Campaka Pāṇḍya	54	Dharmi	42, 220, 246
Caṇḍēsa Nāyanār	50	Dharmājayavijayavyāyōga	6, 10, 87, 89
Candrakalāpariṇaya	5, 82	Dhanvantari	161
Carakasamhita	25, 159, 160	Dhyanalōka	7
Cātakalaṅkāra	263, 264	Divakara	26, 35
Caṇḍivipaściti	4, 75	Divākaram	36, 38, 161, 192
Cēravamsāntaka Pāṇḍya	51, 247	Drahyāyana	2
Chalukya	32, 33, 35	Draviḍa	132, 133
Chandōviciti	35	Durullīngam	28
Cidambara Purānam	56, 250	Durga	163
Cintāmaṇi	34, 185	Durvāsas	3
Citrabhūṣana Pāṇḍya	53, 246	Dvijarāja kulōttama Pāṇḍya	54, 246
Citradhvaḷa Pāṇḍya	53, 246	Dēśama Nāyaka	8
Citraratha Pāṇḍya	53	Ēkāmranātha	26, 162
Citrasēna Pāṇḍya	54, 246	Ēkavali	10
Citravarma Pāṇḍya	53, 246	Ēladi	41, 44
Citravikrama Pāṇḍya	54, 246	Eliviruttam	31
Citravrata Pāṇḍya	246	Ēnadi Nāyanār	49
Chōḷa	37	Ēripaṭṭa Nāyanār	49
Chōḷavamsāntaka Pāṇḍya	54, 247	Ēttuttogai	41
Coḍāmaṇi	31, 35, 44, 185, 186	Ēyarkōṅ Kalikkāma Nāyanār	50
Dāca	8, 95	Gada	14, 114, 115
Daivantya	3	Gadādharamiśra	6, 89
Dakṣadēva	39	Gandarvadattayar	38
Dāma	8	Gāngayan	194
		Gargasamhita	157
		Gargyasavarni	3

INDEX.

	PAGE		PAGE
Gaurgalava	3	Ilakkaṇaviḷakkaccōravali	33
Gauruṇḍi	3	ḶaiyāṅkudimāraṅNāyanār	49
Gautama	3, 125	Ḷāṅpūraṇam	28, 30
Giridhara	17, 25, 114, 159	Ḷāṅpūraṇār	30
Gitagovinda	15	Ḷāṅpūraṇārūrai	165
Godā	22	Ḷāṅpūraṇāvaidgaḷ	30
Gōpālasarasvatī	11	Ḷāṅgōvaḍigaḷ	48
Gōpinātha	17, 25	Indra	29, 30
Gōvardhanagirimahātmya	157	Iniyavainārpadu	43, 225
Gōvindabhāṭṭāraḷa	76	Ionānārpadu	44
Gōvindadīkṣītyam	261	Ḷraiyānār	42
Gōvindadīkṣītar	262	Ḷraiyānāragapporuḷ	52
Gōvindānanda	11, 100	Ḷraiyānāragapporūḷurai	30
Gōvindarāya	25, 159	Ḷrāmakaṭhai	43
Gōvindēndrayatī	11, 102	Ḷrūmbalkāṅḷi	43, 225
Grhaspuṭam	267	Ḷsāṅṅaiyār	50
Guṇakāṅka	35	Ḷsāṅṅuḷukkam	28, 29
Guṇakāṅka Vijayāditya	35	Ḷsāṅṅamḷceyyuṭṭurāikkōvai	35
Guṇakāṅkiyam	35	Ḷsāṅṅōṣīkar	43
Guṇamāḷaiyār	38	Ḷsāṅṅumuni	56
Guṇasāgarum	34	Ḷyarpa	207
Gurupadukāpaṅcaka	129	Ḷyarpagai Nāyanār	49
Guruparamparāprabhāva	4, 9		
Hāḷāyacaritra	5, 84	Jagannātha Pāṅḍya	55, 247
Hāḷāyamahātmya	23, 51, 52	Jaimini	3
Hāradhāri	53	Jaiminiḷgrhyasūtra	2, 70, 71
Hārihara	6, 90	Jaiminiḷgrhyasutrakārika	3, 71
Hārihara II	6	Jaiminiyācārya	71
Hārikārika	35	Jātakadīpikai	264
Hāriśābakavindra	11	Jātkarṅi	25
Hārīta	25	Jayadēva	6, 15, 164
Hāriyamāṅḍhyāna	135	Jayanta	29
Hēmacandrācārya	15	Jimēndra	30
Hōsala	1	Jivaka	38
		Jivakacintāmaṅi	38, 44, 50, 225
Ḷḍāikkāḍar	42, 55, 247	Jivandharacampu	88
Ḷḍāṅḷāḷi	50	Jivandharanāṭaka	38
Ḷḷakkaṅāiyār	48	Jūānasambandha Pāṅḍya	55
Ḷḷakkaṅakkottu	43	Jūānavarōdaya Pāṅḍaram	55
Ḷḷakkaṅaviḷakkam	32, 33, 43	Jūānavasiṭṭha	11
	47, 173, 174	Jūānavasiṭṭhasaptaṣāṭi	11, 102
		Jūānēndragarum	11, 102

	PAGE		PAGE
Kacciyappasvāmigaḷ ...	55, 249	Kari Nayanār ...	50
Kaḍṅkam ...	41	Karikālakkaṇṇan ...	31
Kaḍṅgōṅ ...	52	Karuṇākandalam ...	10
Kāḍuvettīyacōḷun ...	245	Karṇamṛta ...	10
Kainnilayam ...	41	Karpūra Paṇḍya ...	55, 247
Kaiyanār ...	34, 187	Karpūramañjari ...	10
Kōkkaipaḍiniyar ...	31, 34, 188	Karunya Paṇḍya ...	55, 247
Kāḷarciṅga Nayanār ...	50	Kāśimira Paṇḍita ...	11, 12, 103
Kalavaḷinārpadu ...	44	Kāśyapa ...	122, 163
Kāḷidāsa ...	4, 5, 84	Kaṭha ...	65
Kalikālacōḷa ...	53	Kaṭhārirāya ...	8, 93
Kalikōḷiprahasana ...	10	Kaṭhasaritsāgara ...	29, 39
Kalikkamba Nayanār ...	50	Kaumāram ...	10
Kaliṅgar ...	47	Kauśambi ...	39
Kalittogai ...	34, 41, 185	Kāvēri ...	38
Kaliya ...	23	Kāvēriyallavan ...	31
Kaliya Nayanār ...	50	Kavibhallaṭa ...	7
Kallādar ...	30, 42	Kavikāṭhakakaṅṭhiravaguru	79
Kallādam ...	41, 42, 219	Kaviṇalla ...	3
Kallājanār ...	41	Kavimallamallayācārya	74
Kallaṭa ...	41	Kavipperumaḷ ...	47
Kāmadattam ...	10	Kavirāja ...	147
Kambala ...	163	Kavyadārsa ...	30, 31, 36
Kambar ...	36	Kavyaprakāśa ...	7
Kāmēśānāthārya ...	26, 27, 162	Kayakaran ...	194
Kanakamāliyar ...	38	Kāśyapaḷudi ...	52
Kanampulla Nayanār ...	50	Kediliyappa Pillai ...	57
Kaṇanāda Nayanār ...	50	Kēmaśariyar ...	38
Kāñcanakavi ...	6, 89	Kēśavabhāṭṭa ...	17
Kāñcanamālai ...	53, 245	Kirtibhūṣaṇa Paṇḍya ...	54, 246
Kandāḷa ...	5	Kirtidhara ...	164
Kandapurāṇavilasam ...	65	Kirtivarman ...	38
Kāñji ...	41	Khadga Nārāyaṇa ...	8
Kaṇṇappa Nayanār ...	42, 49	Kōccengacōḷa Nayanār	50
Kaṇṇumunninaivan ...	31	Kōhala ...	10, 97, 163
Kāntāracōḷicōḷa ...	53	Koṅraivēyndan ...	34, 185
Kāntimati ...	53, 245	Koṅravankuḍi ...	56
Kaṇva ...	67	Kōśalādbhāvara ...	61
Kapilar ...	40, 41, 54, 216, 246	Kōṭpuli Nayanār ...	50
Kāraikkālamaiyār ...	50	Kōvai ...	41
Kāri ...	51	Kōyirpurāṇam ...	56, 249
Kārika ...	35	Kriyāpradīpa ...	129
Karikarperuvaḷattān ...	245	Kṛṣṇadōvarāja ...	16, 24, 36

	PAGE		PAGE
Kṛṣṇamācārya	5, 77	Lōlambarājiyam	26
Kṛṣṇatīrtha	106	Lollaṭa	164
Kṛṣṇaya	103	Lōpāmudra	28
Kṣārapāṇi	26		
Kṣēmendra	7	Māda	8, 95
Kṣētrapāla	164	Mādhaḥva	3, 20, 93, 128
Kubja Pāṇḍya	55	Mādhavācārya	2
Kubcāndhana	55	Mādhavānala	15
Kulabhūṣaṇa Pāṇḍya	53, 245	Mādhava Nayaḍu	8
Kalaccirai Nāyanar	50, 55	Mādhava Sudhi	74
Kulacciraiyar	247	Mādhavi	70
Kulacūḍamani Pāṇḍya	247	Mādhaviya	70
Kuladhvaṇja Pāṇḍya	55, 247	Mādhu	15
Kulasēkhara Muni	22	Mādhurakavi	22
Kulasēkhara Pāṇḍya	31, 52, 53 55, 57, 215	Mādhurēśvara Pāṇḍya	55
		Mādhurājanasarasvati	20, 129
Kulōttuṅgacōla	30, 43	Mādhyavanādhiśa	55
Kulōttuṅga Pāṇḍya	53, 215	Mācē Gopasēṣa	125
Kulēsa Pāṇḍya	247	Māgham	10
Kumaragurudēśikar	49	Mahābhārata	147
Kumārāpāla	15	Mahādākhyaṃmuni	22
Kumārila Bhaṭṭa	15	Mahākīrti	29
Kūra Pāṇḍya	23, 247	Mahānāṃni	63
Kuṇḍalakēśi	31, 38, 44, 225	Mahāpurāṇa	39
Kuṅḍiliyakkalaya Nāyanar	49	Mahārāmāyana	11
Kuṅkuma Pāṇḍya	55, 247	Mahāśana Pāṇḍya	54
Kuppusāmi	3	Mahāvīrānandaḥ	10
Kuraḷ	49	Mahēśvarānandaḥ	10
Kuraḷurai	47	Mahisāramuni	22
Kūrma Purāṇam	56	Mākīrti	29
Kuṛṇva Nāyanar	50	Mālatīmādhava	10
Kurundōgai	34, 41, 185, 186	Mālavikāgnimitriyam	10
		Malayadhvaṇja Pāṇḍya	53, 245
		Mallabhaṭṭa	7
Laghuśabdēnduśekhara	3, 73	Mallar	47
Lakṣaṇamālīka	11, 99	Mallayārya	3
Lakṣmaṇabhaṭṭa	12, 16, 23 138, 141, 158	Mallidhiman	75
		Māmūlam	41
Lālabhaṭṭa	145	Manakkūḍaiyar	47
Lakṣmīsvayamvaranāṭaka	5, 81, 82	Māṇḍakkaṇḍjāra Nāyanar	49
Lōcanā	7	Māṇḍalapuruṣan	35
Lōhala	164	Mangaiyarkkarasiyar Nāyanar	50
Lōlambarāja	26, 161, 162	Māṇikkavācagar	42, 55, 67

	PAGE		PAGE
Maṇimēkhalai	38	Naiśada	9
Mañjuśā	3, 73	Nakkirar	54, 55, 246
Māpurāṇam	28	Nakkirānarurai	30
Mārkaṇḍeyanārkaūji ...	34, 186	Nalaḍi	41, 44
Marundayan	195	Nalaḍinārpadu	35
Matanga	10, 97, 163	Nalaḍiyār	34, 185, 186, 210, 230, 232
Mātrgupta	164	Nalaḍiyārurai	231
Māyākuraṅgikā	10	Nalaḍiyār Padavurai ...	232
Mayēcourar	31, 34, 188	Naḷankadai	44
Mayēccuraryāppu	35	Naḷavenba	43, 44, 221
Mayilērumperumāḷ Pillai	42	Nallaḍanar	48
Māyisūri	4, 75	Nambi	34, 178, 179
Mēghasandēśa	10, 39	Naminandiyaḍigal	50
Mērumandara Purāṇam	44	Nammalvār	22, 57
Meykkaṇḍa Dēvar	56	Nānapragāsam	203
Meynilai	41	Nānarpadu	41
Meypporuḷ Nāyanār	40	Nanda	16
Mṛēcakaṭikam	10	Nandikēśvara	104
Mudattiyumāran	52	Nāḷjārāja	5, 6, 84
Mudrārākṣasam	10	Nāḷjārājayaśobhūṣaṇa	6
Mudumēḷikkāḍji	34, 185	Nānmaṇi	41
Mullī	47, 237	Nānmanikkadigai	34, 44, 186, 185, 225
Munaippāḍiyār	49	Nannayabhaṭṭa	7
Munaiyaḷuvar Nāyanār	50	Nannūl	31, 32
Munḍakōpaniśad	65	Narada	163
Muppai	41	Naradacaritai	44
Muralidharadāśa	13, 14, 17, 18, 20, 23, 103, 104, 105, 109, 113, 118, 120, 121, 147	Nāradiya	155, 156
Mūrka Nāyanār	50	Narasimha	76, 84
Mūrthi Nāyanār	42, 49	Narasīngamunaiyaraiya, N.	50
Muruga Nāyanār	49	Naravāhanadatta	39
Murukam	205	Nārāyaṇa	1, 6, 17, 87
Muttollāyiram	44	Nārāyaṇabhaṭṭa	128
Muvvaḍiyār	41	Nārāyaṇabhaṭṭiṭiya ...	125, 126, 128
Naccinārkiniyār	28, 29, 30, 36, 37, 38, 40, 41, 43, 47, 48	Nārāyaṇivilāsa	6, 90
Nāgama Nāyaka	8	Nariviruttam	31, 36
Nāgaya Nāyaka	9	Narḱavi	34
Nagēśabhaṭṭa	3, 73	Narḱavirājan	34, 178, 179
Naiḍadam	224	Narḱinai	41
Nainārācārya	4, 9	Nāṭakaviḷakkam	37
		Nathamunivijaya	5, 75, 76, 77
		Nattattānār	34, 188

	PAGE		PAGE
Nōminadam	262	Parākramabāhu Paṇḍya.	55, 247
Nōśa Nayanār	50	Paruṇar	246
Nilakaṇṭhāśrami	20, 128	Parāñjōtimunivar	52, 56, 244
Nimbāditya	16	Pararūpakālan	31
Ninraśirnedumāra Nayanār	50	Purarājabhayaṅkara Paṇḍya	54
Nirōdhavivrti	144	Parāsara	25, 65
Nirukta	35	Parasurabhaṭṭa	131
Nitakaśōka	35	Paratattvañjana	18, 119, 120, 121
Nitinēriṅṅiḷakkam	49, 240	Paratattvavilāsa	13, 106
Nitittiraṭṭu	43	Parinaśālagar	47
Nṛṅharisūri	77	Paripaḍal	41, 44
Nṛsimha	84	Parudi	47
Nṛsimhabhārati	103	Pāṭalanār	34, 188
Nṛsimhācārya	11	Patañjali	372
Nṛsimhārya	99	Pattinappalai	34, 135
Nṛsimhākavi	5, 6	Pavamaṇḍimunivar	31
Nṛttatālakapūrtana	163	Payōdhiṁathana	10
Nyāyacūḍāmaṇi	31	Pērasiniyar	43
		Periyālvār	22
Oḍalandai	40, 216	Periyapurānam	37, 39, 49, 50, 51, 242
Orambōgi	40, 214	Perumbāṅaru	201
Oṭṭakkūttar	43	Perumborū	227
		Perumborūṅṅiḷakkam	44
Paccakkandēśikan	194	Perundēvanār	31, 213
Padakārikaratnamāla	2, 66, 67	Perumilāḷaikkurumba Nayanār.	50
Paḍikkāśuppuḷavar	32	Peruvāyan	47, 237
Padinenkīḷkaṅakku	41, 48	Pōyālvār	22
Padinōrāvaduṅgaṇḍu	196	Pēyan	40, 217
Padirupattu	41, 44, 229	Phaṅṅibhāṅya	73
Padmapurāṅa	140	Piṅgala	32, 35, 36
Padumanār	38	Piṅgalandai	32, 35, 59
Paḷamoḷi	41, 44	Piramōttirakaṇḍam	56, 252
Pāḷgayanār	34, 188	Pitāmbara	20
Pāḷittiyam	35	Pōcamāta	8, 92
Pallava	32	Ponperri	30
Pāṇapattirar	245	Poruḷakkāṅam	37
Pāṇḍyakulēśa Paṇḍya	65	Poruḷadhikāram	40
Paṇḍyavamsapradīpa Paṇḍya	53, 245	Pōygaivālvār	22, 210
Paṇḍyavamsaputaka Paṇḍya	53, 245	Prabhākara	164
Pāṇḍyavamsēśa Paṇḍya	54, 247	Prabōdhacandrōdaya	10
Paṇḍyēśvara Paṇḍya	54, 247	Pradyōta	39
Pāṇini	3, 29, 31, 72	Pradyōtini	4, 75
Pāṇintyam	10		

	PAGE		PAGE
Prahasanam	11	Rajapurandhara Paṇḍya	245
Prahādakarṇṭhakarṇṭhīravasūri.	20, 148	Rajarāja Paṇḍya ...	53
Prakōśa	16	Rajasārdūla Paṇḍya ...	54, 246
Prasannarāghava	10	Rajasēkhara Paṇḍya ...	53, 245
Prasṅōpaniṣad	2	Rajasimha	53, 245
Prasṅōpaniṣadbhāṣyaṭippaṇi	2, 69	Rajavirāja Paṇḍya ...	246
Prasṅōttararatnamāla ...	26, 162, 163	Rajendra Paṇḍya	53
Pratāpamārtanda Paṇḍya	54, 246	Rajēsa Paṇḍya	53
Pratāpasūrya Paṇḍya ...	54, 246	Rajēśan	245
Praudha Brāhmaṇa	1, 64	Rambha	163
Pravaraśōna	132	Rāma	1, 6
Prayōgaratna	19, 125	Rāmabhūpati	90
Prayōgavivēkam	29	Rāmānanda	11, 16
Prēmabhaktirasāyana ...	17, 118, 119	Rāmānuja	16, 78, 80
Priyadarśika	12	Rāmānujadāsa	5, 77
Pūdattaśivār	22	Rāmānujārya	82
Padiyanutpam	31	Rāmānujasarvakratu ...	5, 82
Pugaḷōḷa	50	Rāmārāja	133
Pugaḷēndippulavar	43, 44, 204	Rāmāyana	4, 11, 36, 106
Pugaḷttnnai Nāyanār ...	50	Ramēśabharati	11, 102
Pulatturaimurriyakūḍalūrkiḷar.	40	Rāṇāyani	3
Puram	185, 226, 227, 228	Rāṅgamaṅgala	88
Puranānōru	34, 41, 44, 45	Rasārṇavasudhākara ...	6, 7, 91, 98
Purandaraḷitpāṇḍya ...	245	Rasikājanarasōllāsabhāṇa	6, 85, 87
Puruṣōttama Paṇḍya ...	55, 247	Ratnamāla	67
Puruṣōttama	13, 17, 107	Ratnapōtika	9
Purvōttaramimāmsa ...	64	Ratnāvali	10
Puruḷataḷit Paṇḍya ...	53	Rauravāgama	56
Pūśalar Nāyanār	50	Rāvaṇa	164
Puṣṭipravāhamaryāda ...	13, 110	Rēcalla	7, 92
		Rēcamaḷipati	92, 93
Raghunātha	17, 117	Rēvaṇacittan	194
Raghunāthācārya	20	Rēvēda	1, 64
Raghunāthārya	130	Ripumardana Paṇḍya ...	54, 246
Raghunāthasēṭupati ...	32	Rudrasēna	164
Raghupati	25, 159	Rudraṭa	11
Raghuvamśa	4, 10	Rūpāvalaṅkāra	35
Rāhuttarāya	8		
Rājabhayaṅkara Paṇḍya	246	Śabdenduśēkhara	73
Rājacūḍāmaṇi Paṇḍya ...	54, 246, 247	Śādāya Nāyanār	50
Rājagamḷhira Paṇḍya ...	53, 243	Sadāsiva	163
Rājakuṅjara Paṇḍya ...	54, 246	Sadāsiva Deśikar ...	32
Rājamārtanda Paṇḍya ...	54, 246	Sadāsivanāvalar	174

	PAGE		PAGE
Śādharaṇācārya	70	Śāthyāyana	65
Śadvaidyājīvanam	26, 161	Sati	73
Śadvimśa Brāhmaṇa	1, 64	Śatruñjaya Paṇḍya	54, 246
Śaiva Purāṇa	251	Śatruśāsana Paṇḍya	55, 247
Śakalya	74	Śatti Nāyanār	50
Śakalyamalla	3, 4, 9	Śātyamugri	3
Śakkiya Nāyanār	50	Śaunaka	125
Śakti	163	Saundaryalaharīvyākhyānam	132
Śakuntalam	11	Śāyaṇācārya	1, 2, 27, 64, 162
Śakyañāyanār	42	Śayanākūmara	29
Samarakōlahala Paṇḍya	246	Śekkiḷar	36, 39, 49, 50
Samatāntra	2, 68	Sembiyān	37
Samatāntrasūtrabhāṣya	2, 68	Senāvaraiyar	29, 30
Sāma Vēda	1, 2, 64	Śendan	36, 191
Sāmavēdabhāṣyam	1, 61	Śendan-Tivākaram	35, 190
Sāmavēdagānalakṣaṇam	2, 68	Śeramāṇperumāḷ Nāyanār.	50
Sāmavēdamāntrabhāṣyam	1, 64	Śeruttunai	50
Sāmavidhāna Brāhmaṇa	1, 64	Śevākulpataru	13, 14, 108, 109
Sambandha	23	Śeyyūñiyaluḍaiyar	188
Samhitopaniṣad Brāhmaṇa	1, 64	Śiddhāntakaumudi	3, 72
Sampadācārya	6	Śiddhāntakaumudīvyākhyā	72, 73
Sampradāyakolādīpikā ...	14, 113, 115	Śikhaṇḍi	29
Śaṅbuga Māraṇ	54, 246	Śilappadhikāram	29, 30, 34, 36, 37, 38, 40, 43, 48, 188
Śaṅḍilya	11, 18, 97, 122	Śimhamahīpāla	93
Sāṅgtagaṅgādihara	5, 84	Śindhupaṇḍya	24
Śaṅkara	11, 164	Śiṅgabhūpāla	7, 98
Śaṅkarācārya	2, 65, 23, 67	Śiṅgāḷarya (Veṅḡala) ...	76
Śannyāsuniṣṭhaya	13, 109	Śiṅgamahīpati	96
Śāntāvilāsa	11	Śiṅgama Nāyaḍu	4, 8, 9, 10
Śāntipurāṇam	44	Śirupaṇcamulam	44
Śarasamuccayasaptaśati	103	Śiruppuli	50
Śārdūla	163	Śiruttōṇḍa Nāyanār	50
Śārīrakasūtra	11, 19	Śiva	163
Śārīrakasūtrabhāṣya	101	Śivabhaktivilāsa	5, 84
Śārīrakasūtrabhāṣyavyākhyā	100	Śivabhaṭṭa	3, 73
Śāringadēva	163, 164	Śivabhūpati	8, 94
Śāringadharaṇapaddhati ...	7	Śivañānabōdam	56
Śārōmuni	22	Śivañāna Desikar	33
Śarvajña	7	Śivañānamunivar	32
Śatajit	76	Śivaprakāsa Dēśikan	195
Śataslōki	26	Śivarāja	20, 128
Śāthakōpa	27, 260	Śivarāma	11
Śāthari	22, 78		

	PAGE		PAGE
Śivarāmasudhīmāṇi ...	5	Śūtrōpanyāsa	11, 101
Śiyagāṅgaṅga	31	Suvarṇasūtra	13, 107
Skāndapurāṇa	21, 51, 55, 56	Svaocchandapaddhati ...	20, 128, 129
Sōma	164	Svarūpa	16
Sōmacūdāmani	53, 247	Śvātirigāya	164
Sōmakulaparaśurāma ...	8	Śvētavanapperrumāḷ ...	56
Sōmāsīmāra Nāyanār ...	50		
Spandasūtrakṛika	41	Tagaḷjūryāttirai	44
Śrībhāgavata	9	Taittaryaka	65
Śrīkṛṣṇatīrtha	13	Talavakāra	3
Śrīnātha	9	Tāmatṭar	47
Śrīnivāsa	76, 82, 86	Tāṇḍavamālai	261
Śrīnivāśacārya	5, 6	Tāṇḍavamālaiyurai ...	232
Śrīnivāśacātuskavīndra ...	5, 82	Tāṇḍi	64
Śrīnivāśādihvari	6, 86	Tāḍjavānankōvai	34
Śrīnivāśārya	79, 81, 86	Tarumar	47
Śrīnivāśavilāsa	147	Taḷāṭaka	53, 245
Śrīpāṇa	23	Tāḷācārya	77
Śrīpūrāṇa	39	Tāṭaguru	76
Śrīśailanātha	26, 163	Tāṭivāḍipu	20, 136
Śrīṅgākṣītīpa	94	Tāṭṭvāḍipānibandhana ...	20, 136, 137
Śrīṅgamūhīpāla	92	Tāṭṭvāḍipaprakāśa	145
Śrīṅgaprabhu	92	Tāṭṭvāḍipaprakāśāvaraṇabhaṅga	146
Śrīṅgāramaḷjūri	11	Tāṭṭvasūtra	122
Śrūtyantadēśika	86	Tāyumanavar	56
Subhāsitantṛi	9	Tāyumanasvāmīḷpāḍal ...	56, 253
Subhāsitatṛṣṭi	7, 10	Tēṇṇavan Brahmarayan ...	57
Subhāsitavali	7	Tilōttama	29
Subōdhini	141	Tirikāṇḍagan	44, 48, 238, 239
Subrahmaṇyadīkṣitar	43	Tiruccoirṅgambalakkōvai ...	42, 43
Subrahmaṇya Vēḍiyār ...	29	Tiruccoirṅgambalakkōvaiyār	57
Sudarāṇa	76, 77	Tirukkōttiyūrnāmbi	263, 269
Sudhāvīdyōtini	132, 134	Tirukkūṇḷ 34, 42, 185, 186, 201, 204,	206, 207, 210
Sugūna Pāṇḍya	53, 240	Tirukkūrippuḷḷōṇḍa Nāyanār ...	49
Sundara Mūrtiavāmīḷ	50	Tirumalaiyār	47
Sundara Pāṇḍya	53, 55, 245	Tirumalaguru	76
Sundara Sāmānta	53	Tirumalāryatātācārya	77
Sundarōpāḍasēkhara Pāṇḍya	53, 245	Tirumalīśaiyāḷvār	22
Surabhi Pāṇḍya	55	Tirumāḷḷaiyāḷvār	23
Sūradāsa	159	Tirumūla Nāyanār	50
Sūramaḷjūriyār	38	Tirunānasambandusvāmīḷ ...	50
Surata Pāṇḍya	247		
Surōśarabhaḷācārya	15		

	PAGE		PAGE
Tirunālaippōvar Nayanār ...	49	Uruttirapaṣupati Nayanār ...	30, 49
Tirunantālvamśa ...	20	Uttarāramacaritra ...	11
Tirupāvakkaraśasuvāmigaḷ ...	50	Vaccattollāyiram ...	31
Tironilkaṇḍa Nayanār ...	49	Vaḍavūradigaḷ ...	55, 247
Tironilkaṇḍaḍaḷppāna Nayanār ...	50	Vaḡṡvara ...	6, 89
Tirunṡruccolan ...	250	Vaidyanātha Deśikar ...	32, 33, 43, 174
Tiruppaḷalanār ...	23	Vaidyanadan ...	173
Tirutakkadevar ...	39, 50	Vairavaṅiban ...	38
Tiruttonḍapurānam ...	243	Vaiśyapraṅa ...	38
Tiruvācakam ...	57, 256	Vaiyapigan ...	29
Tiruvalluvappayan ...	31	Vaiśasikasūtrōpanyāsa ...	102
Tiruvalluvar ...	42	Vajasanēya ...	66, 67
Tiruvalluvarkuraḷ ...	229	Vākya Paṇḍya ...	35
Tiruvāymoḷi ...	40, 57, 258	Vaḷavanārāyaṅaṅ ...	31
Tiruvēnkaḷānaḍan ...	174	Vaḷayāpati ...	38, 44
Tiruvilāḍarpurānam ...	51, 57, 244	Valmīkanātha Deśikar ...	32
Tolgāppiyar ...	28, 41, 188	Vallabhadeva ...	7, 8
Tolgāppiyam ...	28, 29, 30, 32	Vallabhācārya ...	12, 13, 14, 16, 17
33, 34, 36, 37, 40, 45, 165		18, 19, 20, 23, 24, 25, 96, 103, 110,	
Tolgāppiyamuni ...	188	112, 113, 114, 115, 117, 118, 119, 123,	
Toṅḍaradippodi ...	23	124, 136, 137, 138, 140, 141, 144, 145,	
Tṡṡadhūmāgni ...	28	146, 158	
Tumburu ...	163	Vallabhācāryacaritra ...	23, 158
Tyāgarāya Deśikar ...	32, 33	Vamśa Brāhmaṅa ...	1, 64
Uḍārarāghava ...	3, 9, 73, 74, 75	Vamśacūḍāmaṅi Paṇḍya ...	54, 246
Uḍārarāghavavyākhyā ...	74	Vamśadhvaḡa Paṇḍya ...	54, 240
Uḍayana ...	39	Vamśaśekhara Paṇḍya ...	41, 54, 246
Uḍayanakumārakāvyam ...	39	Vamśaśirōmaṅi Paṇḍya ...	54, 247
Uḍayanāḅgāiyār ...	57	Vamśavibhūśana Paṇḍya ...	55, 247
Uḍayanāḅkadai ...	31, 40	Varada ...	5, 82
Udbhāta ...	164	Varadācārya ...	5, 79
Ugrakumāra Paṇḍya ...	245	Varadaguru ...	81
Ugra Paṇḍya ...	42, 53	Varaḡaṅa Paṇḍya ...	43, 53, 245
Ugrupperuvaludi ...	52, 53	Vararuci ...	3, 9, 72
Ugrasōna Paṇḍya ...	54, 246	Vārśagāya ...	3
Uḷḷamudaiyan ...	266	Varatuḅḅarāman ...	56
Umāpatīśivācāryar ...	25, 56	Vāśavadatta ...	39
Upadēśakāṅḍam ...	55, 247	Vāśiṡṡharāmāyaṅa ...	11, 102
Upaniśad Brāhmaṅa ...	1, 64	Vāśudēva ...	3, 72, 93
Uraiśāriyar ...	30	Vāśupāñcaka ...	114
		Vāvilār Nayanār ...	50
		Vāyu ...	163

	PAGE		PAGE
Vedagiri	95	Virananta	11
Vedagirisvara	8, 94	Viranminda Nayanār ...	49
Vedāntadēsika	4, 6, 9, 87	Vira Paṇḍya	53, 245
Vedāntārya	81	Virarāghava	21
Vedāntasūtra	11	Virarāghaviya	150
Vedārtha Prakāśa	2, 64, 70	Virarājendra	31
Vedavati	133	Viraśōḷa	30, 31, 39, 170
Vēdayāsa	164	Viraśōḷiyam	30, 31, 36, 39, 170
Veṅbamalai	34, 44, 185, 226	Virūpākṣa	6, 90
Vendēroceliyān	55	Viśakha	163
Veṅgalārya	70	Viṣṇucitta	22
Vēṅsambhāra	11	Viṣṇusvāmi	15, 16, 113, 136, 137
Veṅkaṭa	6, 80	Viśvavasa	163
Vēṅkaṭācārya	5	Viśvēśvara	3, 72
Vēṅkaṭācārya (Ammāṅgi) ...	20, 76, 130	Viṭṭhala	13, 14, 28, 23
Vēṅkaṭēśārya	130	25, 103, 111, 112, 113, 114, 115, 117
Vēṅkaṭādrivibhu	26, 27, 163	118, 119, 143, 144
Vēṅkaṭanāmaka	87	Viṭṭhalācārya	17, 20, 25
Vēṅkaṭanātha Dikṣita	3, 71	Viṭṭhaladāsa	141, 147, 150
Vēṅkaṭa Nāyaka	86	Viṭṭhalanātha	105, 159
Vēṅkaṭaramanayārya	103	Viṭṭhaladikṣita	137
Vēṅkaṭēśa	76, 79	Viṭṭhalēśvara	17, 145
Vēṅṇama Nāyaka	8	Vraṇḍrīstōtra	20, 130
Vēṅṇala Nāyaḍu	9	Vrttikāra	125
Vidvanmaṇḍanavyākhyā	107	Vyasa	19
Vidvanmaṇḍanayukti	107	Vyāsātīrtha	16, 24
Vidyādhara	10	White Yajurveda	2
Vidyāśaṅkara	11, 101	Yācama	92
Vijayarāghunāthasēṭupati ...	57	Yācama Nāyaḍu	7, 9
Vikramadīṭya	14, 115	Yādavagirimāhātmya ...	155, 156
Vikramakaṇṭhuka Paṇḍya ...	54, 246	Yādupati	20, 25, 159
Vikramaśōḷan	31, 54, 246	Yājñudā	1
Vikrama Paṇḍya	53, 245	Yajurveda	1, 64
Vikrama Vāhu Paṇḍya	55, 247	Yāmuna-yōgi	76
Vikramōrvaśīyam	11	Yānaikkatcey-mādarān-cēraliṅṇum- porai	40
Vimalaiyar	38	Yāpparūṅgalākkārigai ...	34, 182
Viraparākruma Paṇḍya	246	Yāpparūṅgalam	34, 35, 44, 189
Vimattērmannan	246	Yāstika	163
Vinōdarasamañjari	43	Yōgavāsīṣṭha	11
Virabāhu Paṇḍya	55, 247	Yuddhakōlāhala Paṇḍya ...	54
Virabhadravijrmbhaṇam	11		
Viracaritram	11		
Viraimaṇḍalavan	124		



सत्यमेव जयते